

RIDA EŠ-ŠERKAVI

ZAŠTITA

od džina i šejtana

- Ko su džini i šejtani?**
- Sihra i vrste sihra**
- Liječenje sihra, opsjednutosti, zavisti, paralize i polne nemoći**
- Poslanikov metod liječenja**
- Ajeti i dove za zaštitu**

Rida eš-Šerkavi

Zaštita od džina i šejtana

Naslov originala: "El-'Ilādžu bi-l-Kur'āni
min emrādi-l-džān", Mektebetu-l-iman, Egypt

RIDA EŠ-ŠERKAVI

ZAŠTITA OD DŽINA I ŠEJTANA

Bužim, 2008.

*Utječem se Allahu, Koji sve čuje i sve zna,
od šejtana prokletoga*

"I povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik — šejtani su nevjernici: učili su ljude vradžbini i onome što je bilo nadahnuto dvojici meleka, Harutu i Marutu, u Babilonu. A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: 'Mi samo iskušavamo, i ti ne budi nevjernik!' I ljudi su od njih dvojice učili kako će muža od žene rastaviti, ali nisu mogli time nikome bez Allahove volje nauditi. Učili su ono što će im nauditi i od čega nikakve koristi neće imati iako su znali da onaj koji tom vještinom vlada neće nikakve sreće na onome svijetu imati. A doista je jadno ono za što su se prodali, kada bi samo znali!"
(El-Bekare, 102.)

Istinu je rekao Uzvišeni Allah.

Uvod

Zahvala pripada Uzvišenom Allahu Koji je rekao:

"Kad čitaš Kur'an između tebe i onih koji u onaj svijet ne vjeruju, Mi zastor nevidljivi stavimo." (El-Isrā', 45.)

"Reci: 'Kad bi na Zemlji meleki smireno hodili, Mi bismo im s neba meleka za poslanika poslali.' Reci: 'Allah je dovoljan svjedok meni i vama, jer On zna i vidi robove Svoje. Onaj kome Allah ukaže na Pravi put — na Pravome putu je, a onome koga u zabludi ostavi, tome, mimo Njega, nećeš naći zaštitnika. Mi ćemo ih, na Sudnjem danu, sakupiti, licem zemlji okrenute, slijepe, nijeme i gluhe; boravište njihovo biće Džehennem; kad god mu plamen jenja, pojačaćemo im oganj. To će im biti kazna zato što u dokaze Naše nisu vjerovali...' (El-Isrā', 95.–98.)

Nisam bio od onih koji su vjerovali u utjecaj sihra, nego sam ga, iz neznanja, čak i poricao i ismijavao se sa onima koji su govorili o njegovom djelovanju. To je potrajalo sve dok mi pažnju nije privukao govor jednog od mojih prisnih prijatelja, koji je upravo kazivao o liječenju Kur'anom, pa sam pomno poslušao. Prijatelj je, Allah ga nagradio, govorio o simptomima opsihrenih, o džinskom opsjedanju čovjeka i njegovom velikom utjecaju na ponašanje opsjednutoga. Neki članovi moje porodice pokazivali su simptome slične pomenutim, što me ponukalo na detaljnije traganje za istinom, a u duši se pojavila želja za opširnijim znanjem o sihru, sihribazima, njihovim poslovima i utjecaju sihra na opsihrene osobe. Iz tog razloga sam pročitao mnogo knjiga koje govore o toj temi i počeo sam usvajati način liječenja Kur'anom učeći od braće u vjeri koji su se bavili time. Prilikom seansi liječenja, džini bi progovarali iz bolesnika, pa smo često vodili i dijalog. U prvoj seansi liječenja džin je progovorio; ispričao nam je sve o nama i o sihrima koje su nam pravili neki rođaci i komšije, spomenuvši sihr kojeg nam je namjestio rođeni brat našeg rođaka.

*Pogriješio je onaj ko je pomislio
 Da lisica, eto, obećanje drži,
 A mi pogriješismo što pitali nismo
 Kojem rodu — vrsti pripadaju psi:
 Da se zlobe njihove spretno sačuvamo.*

Mom starijem bratu napravljen je sihr kod nekog sihirbaza, neka je Allahovo prokletstvo nad njim, u Kufruš-šejhu, a spravljeno mu je da izgubi posao i da propadne, što se uistinu i dogodilo. U to vrijeme moj brat je bio u završnoj godini na Tehničkom fakultetu, odsjek arhitekture, Univerziteta u El-Mensuri. Bio je istaknut student i njegova srednja ocjena nikada nije bila ispod osam. Međutim, u toj završnoj godini, kada je i opsihren, stekao je status apsoluta prenositi jedan predmet. Nismo ništa znali o tome da je opsihren, jedino se moglo primijetiti da ne može učiti i da ga povremeno ophrve neka bolest. Potom je, pod utjecajem tog sihra, oko pet godina bio bez posla, jedini među svojim prijateljima s kojima je diplomirao. Zatim nam je prvi komšija, čija je kuća s jedne strane bila spojena uz našu kuću, napravio sihr koji je blokirao napredak cijele porodice i to uz podršku jednog našeg rođaka koji mu je svojim sihrom olakšao cilj, no nema potrebe da spominjemo više detalja o tome. Komšija je sihr postavio u zid s naše strane, u blizini stalnog ložišta, kako bi osigurao njegovo dugotrajno dejstvo, iako prema njegovoj porodici nismo učinili nikakvu pogrešku. Štaviše, odnosili smo se prema njima kao Jusuf, a. s., prema svojoj braći po ocu; on im nije nanio nikakvu nepravdu, ali su oni njemu ipak spletku kovali. Zbog svega gore pomenutog, a i drugih razloga, naumio sam da napišem ovu studiju, potpomažući se i slijedeći svjetlo onoga što sam sabrao iz Allahove Knjige, sunneta Prvaka svih svjetova, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i nešto iz života prvih odabranih generacija, kako bi se oni u nedoumici, kojima se dogodilo nešto slično kao meni, na najlakši i najbrži način oslobodili utjecaja sihra, messa — opsjednutosti i tome sličnog, moleći Uzvišenog Allaha da sve nas uputi na Pravi put, a Allah iznad svega stoji i On na pravi put izvodi, i neka je Allahov spas i blagoslov na

našeg prvaka Muhammeda, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe.

Rida Es-Sejjid Muhammed El-Mutevelli

Da li postoje džini?

S obzirom na to da je ovo studija koja tretira pitanje borbe između džina i čovjeka, te način oslobađanja i zaštite jednih od drugih, prije svega potrebno je da ukažem na stvarnost džinskog postojanja u koje nema nikakve sumnje, jer to Svevišnji Allah dokazuje u Svojoj časnoj Knjizi.

Počet ću sa riječima Uzvišenog: **"Elif lam mim. Ovo je Knjiga u koju nema nikakve sumnje..."** (El-Bekare, 1.-2.), što je nepo- bitna činjenica, zatim, Njegovim riječima: **"Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti."** (El-Hidžr, 9.), uzimajući u obzir da je časni Kur'an knjiga koju je objavio Stvoritelj Moćni, da u njemu nema ništa sumnjivo, da niko ne osporava njegovu nadnaravnost i jasnoću, a sve ono o čemu nas obavještava je sušta istina. Potom navodim činjenicu da je Svemogućí Allah dao zavjet da će čuvati Kur'an od bilo kakve izmjene, promjene i krivotvorenja, od dana kad je objavio plemeniti Kur'an našem Vjerovjesniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa sve do Dana sudnjega, kada će Allah naslijediti Zemlju i sve što je na njoj, niko nije, niti će moći poreći istinu koju je Kur'an potvrdio, niti može, s druge strane, cijeli svijet, pa kad bi se i udružio, potvrditi stvar koju je Gospodar Veliki u Svojoj Knjizi porekao.

Kur'an je knjiga koja je zaštićena od zablude u svakom pogledu. A što se tiče dokaza koji potvrđuju postojanje džina, spomenut ćemo riječi Svevišnjeg:

"A Sulejmanu (damosmo) vjetar, ujutro je prevaljivao rastojanje od mjesec dana, a i navečer rastojanje od mjesec dana; i učinili smo da mu iz izvora rastopljen bakar teče i da džini, voljom njegova Gospodara, pred njim rade; a kad bi neki od njih otkazao poslušnost naređenju Našem, učinili bismo da ognjenu patnju osjeti. Oni su mu izrađivali što god je htio: hramove i spomenike, i zdjele kao čatrnje, i kotlove nepokretne. Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova! — A malo je zahvalnih među robovima Mojim." (Sebe', 12.-13.)

Tako je skupina džina Allahovom naredbom bila pokorna Sulejmanu, a. s. Obavljali su za njega razne teške poslove; gradili su, pravili hramove, kotlove, zdjele, a oni koji bi odbili pokornost, Allah ih je kažnjavao ognjenom patnjom, odnosno vatrom.

Ibn-Hatem navodi u predaji, po kazivanju Ebu-Saliha od Ebu-Salebe El-Hušenija, r. a., da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Tri su vrste džina; jedni imaju krila pa lete po zraku, drugi su u likovima pasa i zmija, a treći se sele i nastanjuju."* On još navodi: *"Pričao nam je Harmele od Ibn-En'ama da je Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem rekao: 'Tri su vrste džina; jedni zaslužuju nagradu ili kaznu, drugi lete između neba i zemlje, a treći su u likovima pasa i zmija.'"*

Bekr b. Mudar veli: "Ne znam da je upotrijebio drugi izraz do: 'Kazivao nam je: 'Ljudi se dijele na tri skupine; skupina koju će Allah staviti pod hlad Svoga Prijestolja na Sudnjem danu, kada druge hladovine neće biti, zatim skupina koja je poput stoke ili gora od nje i treća skupina u liku insana, ali srca šejtanskih.' On je također rekao: 'Kazivao nam je Ismail da je El-Hasan rekao: 'Džini su potomstvo Iblisa, a ljudi su potomstvo Adema. U obje skupine ima vjernika, tako da će zajedno biti nagrađivani, a i kažnjavani. Onaj koji uznevjeruje u bilo kojoj skupini, pa, on je šejtan.'"

Ovo su samo neki dokazi koji upućuju na postojanje džina. A što se tiče definicije džina, učenjaci kažu da su to duhovna, nematerijalna stvorenja kojima je Svemoć i Allah podario moć pretvaranja u razne materijalne oblike ili likove. Tako se pojavljuju u likovima raznovrsnih zmija, a ponekad i u liku čovjeka, kao što se šejtan pojavio među Kurejšijama u liku starca iz Nedžda prilikom kovanja zavjere protiv Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa je tom prilikom podržao prijedlog Kurejšija da iz svakog plemena odaberu po jednog mladića koji će svi zajedno ubiti Muhammeda, sallallāhu 'alejhi ve sellem, te time podijelili odgovornost na sva plemena i izbjeći moguć ost osвете. Drugom prilikom, na Bedru, šejtan se pojavio u liku čovjeka, ali kada je vidio da se na strah muslimana bore i meleki, pobjegao je govoreći: "Ja doista vidim ono što vi ne vidite! Ja se bojim Allaha, Gospodara svjetova!"

Ima puno šerijatskih tekstova koji govore o tome i u nastavku ćemo ih navoditi. Ponekad se džini prikazuju u neobičnim i nepoznatim likovima kako bi prestrašili ljude koji ih u takvim oblicima vide. Džini, poput ljudi, imaju razum i osjećaje i razumiju jezik ljudi, o čemu Kur'an kaže:

"Reci: 'Meni je objavljeno da je nekoliko džina prisluškivalo i reklo: 'Mi smo, doista Kur'an, koji izaziva divljenje, slušali, koji na pravi put upućuje — i mi smo u nj povjerovali i više nikoga nećemo Gospodaru našem ravnim smatrati.' (El-Džinn, 1.-2.)"

Svemilosni Allah je obavijestio Svoga Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, a ujedno i sve druge ljude, da je skupina džina slušala učenje Kur'ana, pa su se nakon toga vratili svome narodu i kazali im: "Mi smo, doista Kur'an, koji izaziva divljenje, slušali, koji na Pravi put upućuje." Bili su zadivljeni ljepotom i skladom Kur'ana, te su povjerovali i Allaha prihvatili za svoga Gospodara, islam za svoju vjeru, a Muhammeda, sallallāhu 'alejhi ve sellem, za svoga poslanika i vjerovjesnika. Iz ovoga se može zaključiti da džina ima vjernika i nevjernika, muslimana i sljedbenika drugih vjera i pravaca. Pomenuti ajet nas upućuje na to da Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i njegovi sljedbenici, r. a., nisu vidjeli prvu skupinu džina koja je slušala učenje Kur'ana, nego je Svevišnji o tome obavijestio Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, putem objave. Džinima je podarena velika, neuobičajena snaga, tako da su obavljali neke poslove koje čovjek svojom snagom ne bi mogao da izvrši. Sveznajući Allah nas obavještava da su džini Sulejmanu, a. s., pravili velike posude i krčage i gradili mu ono što je htio. U to koliko su džini snažni, jasno nas uvjerava ajet:

" 'Ja ću ti ga (prijesto) donijeti' — reče ifrit, jedan od džina — 'prije nego iz ove sjednice svoje ustaneš.' ~ ~ (En-Neml, 39.)"

Kada je Sulejman, a. s., htio prenijeti prijestolje Belkise, kraljice od Sabe, za koju je Hudhud (pupavac) donio vijest Sulejmanu, a. s., da ona i njen narod obožavaju Sunce pored Allaha, zamisli

ifrita, jednog od džina kojeg je Sulejman, a.s., pozvao da čuje i džinsko mišljenje u vezi dopreme prijestolja Belkise, kako kaže: "Ja ću ti ga u ovom času donijeti." Na osnovu toga, ne treba se čuditi onome što čujemo o odnosima ljudi i džina u proteklim vremenima, a i danas. Također, ne treba da nas čudi saznanje da neki ljudi koriste džine za realizaciju nekih tajnih poslova koje čovjek svojom snagom ne može izvršiti. To su potvrđene činjenice u koje se ne može sumnjati, niti se one mogu poreći.

A što se tiče onih koji poriču postojanje džina i njihovu veliku moć, oni su doista pogriješili, jer poriču ono što potvrđuje časni Kur'an u kojem nema greške, jer se Svevišnji Gospodar lično zauzeo za njegovo čuvanje. Dokaz koji navode poricatelji jeste izjava: "Mi ne vidimo džine, što znači da oni i ne postoje." A mi im to pojašnjavamo ovako: Svi mi u ljudskoj zajednici vjerujemo u postojanje mnogih stvari koje ne vidimo. Naprimjer, da li možemo vidjeti električni talas u kablju ili prenos glasa? Možemo li vidjeti magnetno polje koje privlači sve metalne predmete? Da li vidimo spikera čiji glas čujemo s radioaparata? Da li na nebu vidimo kišu prije nego ona počne padati? Da li vidimo bolesti na tijelu? Da li vidimo opadanje imunološkog sistema? Da li vidimo ljubav ili mržnju? Da li vidimo dušu? Pa da li ima neko ko poriče nešto od navedenog, iako ništa od toga ne vidimo svojim očima? Poslušajmo riječi Uzvišenog:

"A zašto ne razmisle sami o sebi? Allah je stvorio nebesa i Zemlju i ono što je između njih — sa ciljem..." (Er-Rūm, 8.)

"On stvara što hoće. Allah je doista moćan sve učiniti." (En-Nūr, 45.)

Nemogućnost viđenja nečega ne može biti konkretan dokaz da neke stvari, pojave ili stanja i ne postoje. Mnogi ljudi su vidjeli džine i obraćali su im se, a džini su im odgovarali.

Takvim poricateljima posebno poklanjam ovu iskru istine, pa možda se povrate i isprave svoja ubjeđenja. Uzvišeni je rekao:

"I sakupiše se Sulejmanu vojske njegove, džini, ljudi i ptice..." (En-Neml, 17.)

I rekao je:

"A kad smo odredili da umre, crv koji je bio rastročio štap njegov — upozorio ih je da je umro, i kad se on srušio, džini shvatiše da ne bi na mucu sramnoj ostali da su budućnost prozreti mogli." (Sebe', 14.)

Također je kazao:

"Nevjernici smatraju džine ravnim Allahu, a On je njih stvorio, i izmislili su, ne misleći šta govore, da On ima sinove i kćeri." (El-En'ām, 100.)

U istoj suri, On je objavio:

"A na Dan kada On sve sakupi: 'O skupe šejtanski, vi ste mnoge ljude zaveli!'" (El-En'ām, 128.)

Na drugom mjestu, Svemogući je rekao:

"Reci: 'Kad bi se svi ljudi i džini udružili da sačine jedan ovakav Kur'an, oni, takav kao što je on, ne bi sačinili.'" (El-Isrā', 88.)

I Njegove su riječi:

"A kad smo rekli melekima: 'Poklonite se Ademu!' — svi su se poklonili osim Iblisa, on je bio jedan od džina i zato se ogriješio o zapovijest Gospodara svoga." (El-Kehf, 50.)

Zatim, On je rekao:

"Ulazite u Džehennem s narodima, sa džinima i ljudima koji su prije vas bili i nestali!" (El-A'rāf, 38.)

I rekao je:

"Mi smo za Džehennem mnoge džine i ljude stvorili; oni srca imaju — a njima ne shvaćaju" (El-A'rāf, 179.)

A u suri Ez-Zārijāt, Svevišnji je rekao:

"Džine i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju." (Ez-Zārijāt, 56.)

Tražio sam ajete koji govore o džinima, pa sam pronašao trideset i devet ajeta i ne znam da mi je koji ajet promakao. Samo jedan ajet iz Kur'ana dovoljan je da potvrdi postojanje džina, jer je Kur'an knjiga iza koje ne opstaje sumnja, a u nastavku ćemo spomenuti i neke hadise o džinima kako bi ubjeđenje o njihovom postojanju bilo potpunije.

U Muslimovom *Sahihu*, u predaji od Es-Saiba, štićenika Hišam b. Zehre, navodi se da je ovaj ušao u kuću Se'ida El-Hudrija, r. a., o čemu kaže: "Zatekao sam ga u namazu, pa sam sjeo da sačekam dok završi sa namazom. U tom sam čuo nekakvo pomjeranje koje je dolazilo od stupova u jednom dijelu kuće. Okrenuh se, kad ono zmija. Skočio sam da je ubijem, ali on mi dade znak da sjednem, što sam i učinio. Kad završi namaz, pokaza mi jednu odaju u kući: 'Vidiš li onu odaju?' 'Da, vidim je!' — odgovorih. On nastavi: 'U njoj je boravio mladić koji se tek bio oženio. Izašli smo sa Allahovim Poslanikom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, na Jarak (Bitka na Hendeku), pa je taj mladić tražio dopust od Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i danju bi se vraćao svojoj supruzi. Tako je jednog dana zatražio dopust, a Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, mu reče: 'Ponesi sa sobom svoje oružje, bojim se da ti Kurejžani neće nauditi.' On uze svoje oružje i kod kuće zateče ženu kako stoji na ulaznim vratima. Htjede je bocnuti kopljem, ali na postelji ugleda veliku ispruženu zmiju. Zamahnu kopljem i probode je, a potom je iznese i zabode na koplju u predjelu kuće, ali se zmija baci na njega. I nisam siguran da li je zmija prije umrla ili taj mladić'. Se'id, r. a., nastavlja: 'Došli smo do Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i spomenuli mu šta se dogodilo, govoreći: 'Moli Allah da nam ga oživi.' A on je, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: 'Tražite oprost za vašeg brata! Doista u Medini živi skupina džina koji su prihvatili islam, pa ako vam se neki od njih ukaže, dadnite mu tri dana roka da vas napusti. Ako i nakon toga primijetite isto, ubijte ga, jer to je onda šejtan.' " U drugoj Muslimovoj verziji se navodi da

je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Doista u ovim kućama ima i drugih stanara, pa ako primijetite nekoga od njih, zabranjujte mu boravak tri dana (otrpite njegov boravak još tri dana), pa ako do tada ne ode, ubijte ga, jer on je nevjernik."* Zatim je rekao prisutnim ashabima, r. a.: *"Otiđite i ukopajte svoga (stradaloga) brata."* Imam Muslim je zabilježio i ovu predaju od Es-Saiba koji prenosi od Ebu-Se'id El-Hudrija, r. a.: *"Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je rekao: 'Doista u Medini živi skupina džina koji su prihvatili islam, pa ako neko od vas vidi takvog žitelja, neka ga tri dana opominje da ode. Ako se i nakon toga pojavi, to je onda šejtan.'"*

Prenosi se da je Aiša, r. a., ubila zmiju u svojoj sobi dok je učila Kur'an, pa je u snu vidjela osobu koja joj govori: *"Ubila si muškog džina vjernika, koji je došao Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem."* A ona je odgovorila: *"Da je bio vjernik, ne bi ulazio kod žene Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem."* Dobila je odgovor: *"On nije gledao sve dok ti ne bi ogrnula svoju odjeću, a došao je samo da sluša Kur'an."* Pa kada je Aiša, r. a., osvanula, kupila je nekoliko robova i oslobodila ih na ime sadake, a pored toga je dodatno udijelila oko dvanaest hiljada dirhema.

U predaji od Abdullaha b. Mes'uda, r. a., on navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kazao svojim ashabima, r. a., dok su bili u Meki: *"Ko od vas želi da noćas prisustvuje susretu s džinima, neka se spremi."* Abdullah b. Mes'ud, r. a., dalje kazuje: *"Međutim, samo sam ja došao u dogovoreno vrijeme, pa sam se zaputio sa Vjerovjesnikom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, sve dok nismo došli do ulaznog puta u Meku. Na tom mjestu, on povuče nogom po pijesku i napravi krug, te mi naredi da sjednem unutar njega. Zatim se još malo udalji i stade, a onda počeo da uči Kur'an. Džini ga zasjenišu svojom brojnošću dok su se udaljavali od njega, sve dok od njih ne ostade samo jedna grupa. Negdje oko zore, Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, završi s učenjem, pa mi priđe i upita: 'Šta bijaše sa skupinom (koja je slušala Kur'an)?' Uzvratih mu: 'Eto ih, to su oni, Allahov Poslaniče', pa im on dade kostiju, balege i još neke hra-*

ne. Potom je zabranio da se iza velike nužde potiremo kostima ili balegom."

U verziji koju je zabilježio imam Muslim, u predaji od Aiše, r. a., stoji: "Upitala sam: 'O Allahov Poslaniče, vračari bi neka- da govorili o nečemu, a onda bi s to i obistinilo?, On reče: *'To je riječ koju je džin čuo prilikom prisluškivanja (meleka na nebu), a zatim je donio do uha svoga prijatelja, dodajući tome još stotinu laži.'*" U Muslimovom *Sahihu* se također navodi predaja od Abdullaha b. Mes'uda, r. a., da je rekao: "Bili smo uz Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, jedne noći, pa smo ga odjednom izgubili. Dali smo se u potragu za njim kroz doline i puteljke, ali ga nismo mogli pronaći. Pomislili smo da mu se nešto loše desilo ili da ga je neko ubio. Bila je za nas to najgora noć koju smo proživjeli, a kad svanu, on se pomoli iz pravca Hire. Povikali smo: 'O Allahov Poslaniče, izgubili smo te, pa smo se dali u potragu, i kad te nismo našli proveli smo najtežu noć koja nekoga može zadesiti.' A on nam, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pojasni: *"Došao mi je glasnik od džina, pa sam otišao sa njim da im učim Kur'an."* Abdullah b. Mes'ud, r. a., kaže: "Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, nas je poveo i pokazao nam njihove tragove i ostatke vatri koje su ložili." U hadisu se također navodi da su džini pitali Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, šta da jedu, a on im je rekao: *"Vama pripada svaka kost nad kojom je pomenuto Allahovo ime. Kad je uzmete u svoje ruke ona će biti obložena mesom kao nikada prije, a svaka balega hrana je vašim životinjama."* I Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je rekao: *"Nemojte se potirati — čistiti nakon velike nužde kostima i balegom, jer to je hrana vaše braće od džina."*

Taberani je zabilježio predaju od Hasana koju je on prenio od Zubejra b. El-Avvama, r. a., u kojoj se kaže: "Jedne večeri je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, klanjao s nama jaciju-namaz u Medini, pa kada se licem okrenuo prema nama, upitao je: *'Ko će poći sa mnom do džinske delegacije?'* Svi prisutni su zašutjeli i niko ni riječ da progovori. Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je tri puta ponovio svoj poziv, a onda je prošao pored mene i uzeo me za ruku. Pošao sam s Vjerovjesnikom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i otišli smo toliko daleko da su sva

medinska brda ostala iza nas. Došli smo do opustjele zemlje, kad tamo ugledah ljude visoke poput kopalja, u odjeći zadjenu-toj između nogu. U času kad sam ih opazio obuzeo me strah u tolikoj mjeri da me moje noge, od silnog drhtnja, nisu mogle držati. Kad smo im se približili, Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, povuče nožnim prstom jednu liniju u pijesku i reče mi da sjednem iza nje, a on istupi naprijed između mene i njih, te poče blago/umiljato učiti Kur'an. Učio je sve do zore, a potom se povrati i prođe pored mene, pa reče: *'Slijedi me.'* Krenuo sam za njim i ne udaljismo se daleko, a on mi naredi: *'Okreni se i pogledaj, ima li neko od njih na mjestu gdje su ranije bili?'* Okrenuo sam se i odgovorio: *'Vidim veliku masu.'* Na to Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pognu glavu i opazi kost i balegu, pa ih baci prema njima i reče: *'To je delegacija džina Nusejbina, tražili su od mene hranu, pa sam im hranom učinio svaku kost i balegu.'*" Zubejr, r. a., kaže: "Zato i nije dozvoljeno da se neko nakon velike nužde potire (čisti) kostima ili balegom."

Imam Šafija i Bejhkeki su zabilježili predaju da je neki čovjek od ensarija, r. a., izašao na jaciju-namaz pa su ga obuzeli džini. Njegova porodica je pomislila da je negdje umro, pa se njegova supruga preudala. Domalo iza toga on se pojavio u Medini, pa ga je Omer b. El-Hattab, r. a., pitao šta mu se desilo, a on je odgovorio: "Džini su me obuzeli pa sam dugo vremena proveo u njihovom društvu, a onda su ih napali džini muslimani i Allah im je darovao pobjedu nad njima, pa su mnoge od njih i zarobili, a među njima sam bio i ja. Kazali su: 'Vidimo da si musliman, a nama nije dopušteno da u ropstvu držimo muslimana.' Zatim su mi ponudili izbor da ostanem s njima ili da se vratim svojim, pa sam izabrao povratak kući i oni su me doveli do Medine.' Omer, r. a., ga je upitao: 'Šta im je hrana?' 'Bobe i sve nad čim je spomenuto Allahovo ime.' 'A šta piju.' 'Sva pića iz posuda koje nisu pokrivene.'"

U Knjizi *Adža'ibu-l-mahlukat* (Čuda stvorenjâ), navodi se da se šejh Abdulkadir El-Gejlaniju, Allah mu se smilovao, neki čovjek iz Bagdada požalio kako mu je sa krova kuće nestala neudata kćerka, pa mu je šejh rekao: "Otiđi večeras do ruševina Kerha i sjedi na petom brežuljku. Kad se spusti mrklina noći, pored tebe

će početi prolaziti skupine džina u raznim likovima, nemoj da te to preplaši. U zoru će naići i njihov kralj okružen džinskom svitom, pa će te pitati o tvojoj potrebi, reci mu: 'Vama me poslao Abdulkadir', pa mu spomeni svoj slučaj." Čovjek nastavlja: "Otišao sam i postupio onako kako mi je šejh naložio. Pored mene su počele prolaziti skupine džina zastrašujućih likova, sve dok nije naišao i njihov kralj, jašući na konju okružen skupinama džina. Zastao je i rekao: 'Imaš li to neku potrebu, čovječe?' Rekao sam: 'Vama me poslao šejh Abdulkadir', pa je on sjahao s konja i sjeo, on i cijela njegova družina. 'Reci šta trebaš' — reče mi. Ispričao sam mu šta se desilo s mojom kćerkom, a on naredi onima oko njega: 'Dovedite mi onog koji je to učinio!' Utom se pojavi *marid*¹ od džina s kojim je bila i moja kćerka. Kralju rekoše: 'Ovo je marid koji pripada džinima iz Kine,' a na to mu kralj reče: 'Šta te navelo da ukradeš ovu djevojku?' Marid odgovori: 'Zaljubio sam se u nju!' Kralj naredi da ga pogube, a meni vrati moju kćerku."

Nakon ovih nekoliko inserata o džinima koje smo spomenuli, a njima sličnih doista ima napretek u knjigama ove tematske oblasti, završit ću izlaganje o postojanju džina sa događajem koji je izazvao pozornost opće javnosti u Egiptu 1980. godine, navodeći priču o tome kako je i objavljena u knjizi *El-Insanu ve ešbavu-l-džinn* (Čovjek i džinski duhovi), autora Se'id Isma'ila, koji je zabilježio:

"... Čovjek uspostavlja dijagnozu bolesti, a potom propisuje lijek i način liječenja, otklanjajući time bol u cjelosti i uzrokujući ozdravljenje, iako je dotični gotovo pa nepismen. Zove se Abdulaziz Muslim Šedid, poznatiji po nadimku Ebu-Keff. Ima trideset godina. Školovanje je napustio u drugom razredu pripremnog obrazovanja², pridružujući se Egipatskim oružanim snagama, da bi 1969. godine u ofanzivi na Sueckom kanalu zadobio tešku ozljedu u kičmenom stubu, što je imalo za posljedicu totalnu paralizu potkoljenica. Nakon toga, napustio je oružane snage, te se

¹ Brz, buntovan, neposlušan džin (op. prev.)

² Što odgovara našem osmom razredu osnovne škole, jer je njihov sistem obrazovanja podijeljen na 6 god osnovnog, 3 pripremnog i 3 srednjeg. (op. prev.)

vratio u svoje selo gdje je nepokretan živio sa svojom majkom i braćom.

Jedne noći Ebu-Keff se osjećao depresivno i mučila ga je nesаница, kad mu se ukazala žena ogrnuta džilbabom (ogrtačem) i s komadom bijele odjeće na glavi. U prvi mah činila mu se kao slika od dima oslikana na zidu, ali se domalo uobličila i postala stvarna, a onda se polagahno primicila ka njegovoj postelji. Progovorila je: 'Ja sam Hadža. Izliječit ću te od paralize, ali pod jednim uvjetom.' On joj nije odgovarao, jer mu se jezik spleo od straha. Znoj mu je toliko oblio lice i grudi da je čak ovlažio i odjeću. Žena je ponovila svoju ponudu, obavijestivši ga da je ona džinkinja, vjernica koja mu pruža ruku podrške, a onda se, kao i na početku, razlila po zidu iz kojeg se pojavila i tako nestala. Ebu-Keff se bojao da ikoga od svojih ukućana obavijesti o tome da ga ne bi proglasili ludim, pa je svoju tajnu zadržao samo za sebe. Naredne dvije večeri Hadža se ponovo ukazivala, pa ju je Ebu-Keff upitao o uvjetu kojeg traži da bi ga izliječila. Hadža je tražila da oženi njenu kćerku, tvrdeći da ga samo ona može usrećiti u životu. Ebu-Keff je zatražio da ga ostavi neko vrijeme kako bi razmislio o uvjetu. Od tada je ranije odlazio na počinak, a vrata svoje sobe bi obavezno zaključavao.

Hadža i njena kćerka bi redovno posjećivale Ebu-Keffa u njegovoj sobi, pojavljujući se iz zida, razgovarajući s njim i zajedno objedujući, ostajući u njegovom društvu sve do zore. Kćerka je doista bila lijepa, skladnog tijela, izražene ženstvenosti, blaga i nježna, kako ju je opisivao Ebu-Keff. Domalo je Ebu-Keff obavijestio Hadžu da prihvata njen uvjet, te su naredne noći priredili i vjenčanje. Iz ćoškova sobe se čula muzika, a mlada je uz pratnju glasova defa dopraćena mladoženji.

Mladoženja samo što je pošao zagrliti svoju mladu, nakon što ih je Hadža ostavila, osjetio je živost i mogućnost pokreta u svojim do tada paralizovanim potkoljenicama. Sljedećeg jutra, majka i braća Ebu-Keffa osjetili su neopisivu radost njegovim ozdravljenjem i činjenicom da opet može hodati svojim nogama. No, on je i dalje skrivao svoju tajnu, pa radost u kući ne potraja dugo, jer se njegovo ponašanje naglo promijenilo. Izolovao se od svih u svojoj sobi i rijetko ju je napuštao. U sobi je provodio

i dane i noći, u njoj je spavao, jeo i kupao se. A kada su njegova braća primijetila da on s nekim razgovara u praznoj sobi, pomislili su da je poludio.

Međutim, Ebu-Keff je bio sretan sa svojom mladom i u toku dvije godine braka dobio je s njom dvoje djece. Iako su njegova supruga i djeca bili s njim u sobi, samo ih je on mogao čuti i vidjeti. Nakon nekog vremena, ponovo ga je posjetila Hadža, sada njegova punica. Obavijestila ga je da želi da joj on bude posrednik u liječenju ljudi, tražeći od njega da se iseli u drugu kuću, jer njegova majka i braća ograničavaju njegovo kretanje kao i slobodu njegove djece.

Tri dana poslije, Ebu-Keff je zakupio malu kuću u gradu Šibre-l-Hajme, započevši s novim zadatkom, liječenjem ljudi. Uspio je da izliječi mnoge slučajeve paralize, steriliteta, neka oboljenja na jetri, bubrezima i plućima. Čak je uspješno obavio i neke operativne zahvate poput odstranjenja slijepog crijeva i kancerogenog tkiva dojke. Od pacijenata je simbolično naplaćivao usluge pregleda po cijeni od 25 penija, a pregled se sastojao samo od pomnog zagledanja u pacijenta. Što se tiče operativnih zahvata, izvodio ih je primitivnim alatom, a liječenje je najčešće bilo ljekovitim biljem, a nekada i lijekovima koje je nerijetko i sam kupovao pacijentima. Kada je Ebu-Keff stekao ugled i raširila se vijest o njegovim mogućnostima liječenja, njegove aktivnosti su bile prijavljene višem inspektoru Muhammed Adil Et-Talaviju, predsjedniku glavnog policijskog odjela za istrage u Šibri-l-Hajmi. U početku je on samo sakupio informacije o šejhu Ebu-Keffu, a dalja istraživanja su upućivala da se on bavi ljekarskim poslovima bez odgovarajuće dozvole i kvalifikacije, pa je Javno tužilaštvo izdalo nalog za uhićenje šejh Ebu-Keffa. U izjavi pred javnim tužiocem Šibre-l-Hajme, Ahmed El-Husejnijem, Ebu-Keff je priznao da po nalogu Hadže vrši pregled i liječenje pacijenata, te izvodi neke operativne zahvate. Kada je javni tužilac od Ebu-Keffa zatražio da mu da puno ime Hadže i mjesto njenog boravka, kako bi ista bila uhićena, ostao je zapanjen odgovorom da je ona džin, a ne čovjek.

Javni tužilac je završio ispitivanje i naredio da se Ebu-Keff pritvori četiri dana, prebacivši slušaj na Šerijatski sud. Prije nego je

javni tužilac završio ispitivanje, osjetio je jaku glavobolju, te je odmah po završetku ispitivanja bio primoran da napusti ured i skrhan bolom pao je u bolesničku postelju. U utorak, 15. aprila 1980. godine, Šerijatski sud održao je prvo ročište u optužbi protiv Ebu-Keffa, koje je vodio kadija Rifat Ukkaše, na kojem je Ebu-Keff priznao sve tačke optužbe. Sudija je htio provjeriti istinitost izjave Ebu-Keffa, pa je zatražio da iznese dijagnoze bolesti od kojih pate šesterica advokata koji su prisustvovali ročištu, pa ih je Ebu-Keff zaprepastio preciznošću svojih odgovora.

Svakom advokatu pojedinačno iznio je dijagnozu bolesti i lijek za istu, a onda je došao red i na sudiju i ostale prisutne u sudnici. Dijalog između sudije i optuženog je bio doista dojmljiv, a u sudnici su se često čuli i uzvici tekbira. I pored svega, Sud je donio odluku da se šejh Ebu-Keff uputi na ispitivanje u neuropsihijatrijsku bolnicu. U periodu pritvora Ebu-Keffa do narednog sudskog ročišta zakazanog za 22. april 1980. godine, list *El-Džumhurije* je narednog dana, 16. aprila 1980. godine, objavio sve pojedinosti priče o Ebu-Keffu, što je dovelo do kontraverznih rasprava, a veliki broj vjerskih uglednika, ljekara i psihologa je iznijelo svoj stav i mišljenje o ovom događaju.

Neki su izjavili da je Ebu-Keff Dedždžal, drugi da on ima vezu sa skrivenom magičnom moći. Dr. Ahmed Ukkaše, profesor neuropsihijatrije, u svom izvještaju o stanju Ebu-Keffa je napisao da pati od poremećaja i nestabilnosti razmišljanja, te da se njegov slučaj svrstava u bolest ludila umišljenosti.

U svoj toj uzburkanosti niko nije mogao da odgonetne tajnu uspjeha šejha Ebu-Keffa u potpunom izlječenju dijela njegovih pacijenata, kao ni to kako je nad drugima izvodio uspješne hirurške zahvate.

U nedjelju ujutro, 22. aprila 1980. godine, Apelacioni sud Šibru-l-Hajme održao je novu raspravu kojom je predsjedavao kadija Rifat Ukkaše, a na kojoj je pomenuti kadija optuženog šejh Ebu-Keffa oslobodio svih optužbi za koje je ranije bio terećen.

U obrazloženju presude, između ostalog, navedeno je: 'Optuženi navodi da je prisiljen i da mu nije ostavljena mogućnost svojevoljnog opredjeljenja, te da se ne može oduprijeti utjecaju skrivene moći koja upravlja njime i koristi ga kao sredstvo u

sprovedenju svojih naloga, jer bi u suprotnom bio izložen kazni. Kazneno pravo ne navodi odredbe po kojima bi se moglo zabraniti djelo kojim javno tužilaštvo tereti optuženoga, jer optuženi se u optužnici tereti za 'odziv — poslušnost skrivenoj i nevidljivoj moći'. Sud, iako se uvjerio u istinitost dijela onoga što radi optuženi, iako dotični nije izučavao medicinske znanosti, poput uspostave dijagnoze bolesti bolesnika, ne može to poreći, ali ne može ni ustvrditi da je optuženi pod utjecajem džina, jer to prevazilazi mogućnosti Suda, ali i svakog drugog čovjeka. S obzirom da se poistekla sumnja u ovom slučaju odnosi u korist optuženog, jer načelno pravilo glasi da je čovjek nevin sve dok se jasno ne dokaže njegova krivnja, stoga Sud sumnja u ispravnost optužbe kojom se tereti optuženi, a koja se opet povezuje sa skrivenom nevidljivom moći, kojoj optuženi ne može da se odupre i ona ga koristi kao posrednika, odnosno predmet izvršenja, jer bi u suprotnom optuženi bio kažnjen i podvrgnut patnji.'

Kada je Ebu-Keff čuo presudu, gromoglasno je izgovorio tehlil: 'La ilahe illallah!', a na novinarima je izjavio da je Hadža cijelo vrijeme stajala iza kadije dok je ovaj čitao presudu. Na upit novinara: 'Da li im može detaljnije opisati Hadžu i obznani njeno ime u cjelosti?', Ebu-Keff je odgovorio da mu to nije dopušteno, a sve što može kazati o njoj jeste da ona pripada džinskom rodu."¹

Ako je istinita ova dojmlija i zapanjujuća priča, to nam samo dodatno potvrđuje da je Uzvišeni Allah dao mogućnost džinima da se pojavljuju i pretvaraju u razne likove i oblike i da čine djela koja prevazilaze ljudske mogućnosti. Slične događaje navodi i Šibli u svom djelu *Akamu-l-merdžan*.

Gdje stanuju džini?

Džinima su najdraža mjesta za stanovanje ona u kojima nema ljudi, poput pustinja i napuštenih lokacija. Neke skupine džina

¹ Cijela priča je prenesena iz knjige *El-Džinnu ve-š-šejatinu mine-l-Kitabi ve-s-sunne*, autora Muhammeda Ali Hameda

naseljavaju smetlišta, kontejnere za smeće i nečista mjesta kao što su klozeti. Neki opet žive u kućama, rupama ili jazbinama.

Da neki džini žive u pustinjama dokazuje nam praksa Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, koji je odlazio u pustinju i pozivao džine u islam, tamo im učio Kur'an i podučavao ih propisima vjere. U Muslimovom *Sahihu* se navodi predaja od Abdullaha b. Mes'uda, r. a., gdje on kaže: "Bili smo uz Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, jedne noći, pa smo ga izgubili. Dali smo se u potragu za njim kroz doline i puteljke, ali ga nismo mogli pronaći. Pomislili smo da mu se nešto loše desilo ili da ga je neko ubio. Bila je za nas to najgora noć koju smo proživjeli. Kad osvanu, on se pomoli iz pravca Hire. Povikali smo: 'O Allahov Poslaniče, izgubili smo te, pa smo se dali u potragu, i kad te nismo našli proveli smo najtežu noć koja nekog može zadesiti.' A on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, nam pojašniti: '*Došao mi je glasnik od džina, pa sam otišao sa njim da im učim Kur'an.*'" Isto to dokazuje i hadis kojeg je zabilježio Taberani u predanju od Hasana koje je on prenio od Zubejra b. El-Avvama, r. a., u kojem stoji: "Jedne večeri je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, klanjao s nama jaciju-namaz u Medini, pa kada se licem okrenuo prema nama, upitao je: 'Ko će poći sa mnom do džinske delegacije?' Svi prisutni su zašutjeli i niko ni riječ da progovori. Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je tri puta ponovio svoj poziv, a onda je prošao pored mene i uzeo me za ruku. Pošao sam sa Vjerovjesnikom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i otišli smo toliko daleko da su sva medinska brda ostala iza nas i došli smo do opustjele zemlje... ", — ranije smo hadis naveli u cjelosti.

A što se tiče džinskog nastanjivanja u klozetima, to nam potvrđuje hadis kojeg prenosi Zejd b. Erkam, r. a., u kojem se kaže da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "*Doista u ovim napuštenim, jezivim mjestima ima živih, pa kada neki od vas dođe obaviti nuždu, neka prouči:*

بِسْمِ اللَّهِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ
وَالْخَبَائِثِ

'Bismillāhi, Allāhumme innī e'ūzu bike minel-hub-si vel-habā'isi.'

'U ime Allaha. Moj Allahu, kod Tebe utočište tražim od zla muških i ženskih džina.' "

Ako se desi da čovjek zaboravi proučiti dovu, neka je proprati srcem, ne izgovarajući riječi jezikom, kako Allahovo uzvišeno ime ne bi bilo spomenuto u nečistom mjestu.

Kako smo već spomenuli, džini se nastanjuju u rupama, uvalama i jazbinama. Vezano za to, imam Nesa'i je zabilježio predaju od Katade, a ovaj od Abdullaha b. Serdžisa da je Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Neka nijedan od vas ne vrši malu nuždu u kakvu rupu (u zemlji)."* Pa su prisutni upitali Katadu: *"Zašto je to zabranjeno?"* On je odgovorio: *"Navodi se da su to mjesta u kojima stanuju džini."*

Neki džini žive sa ljudima u njihovim kućama i ta vrsta džina naziva se *ummar* (suživotnici, susjedi). U djelu *Dela'ilu-n-nubuww* imam El-Bejheki navodi predaju od Halida b. Ebi-Dedžane koji veli da je čuo Ebu-Dudžanu kako pripovijeda: *"Požalio sam se Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i rekao: 'O Allahov Poslaniče, dok sam ležao u svojoj postelji čuo sam u dvorištu svoje kuće nešto poput buke mlina i zujanje kao zujanje pčela, te opazio bljesak sličan bljesku munje. Uznemiren i uplašen, podigao sam glavu pa u središtu kuće opazih crnu sjenu koja je uzmicala, a pritom se dizala i izduživala. Pohrlih ka njoj i dotakoh je svojom rukom, koža joj biješe kao krzno ježa, a ona se okrenu prema meni i mrkim pogledom baci prema meni plamenove vatre, pa na trenutak pomislih da mi je ta sjena spalila i kuću i mene u njoj.'* Na te moje riječi Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: *'Tako mi Gospodara Kabe, džin koji živi s tobom u tvojoj kući je zao. A čovjeku poput tebe ne može*

se nauditi, o Ebu-Dudžane!’ A onda je naredio: ‘Donesite mi pero i ploču.’, pa kad to pribaviše, on ih dade Aliji b. Ebi-Talibu i reče: ‘Ebu-l-Ilasane, piši ono što kažem.’ ‘Šta da pišem?’ — upita Alija. Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, reče: ‘Piši: ‘U ime Allaha, Milostivog. Ovo je pismo od Allahovog Poslanika, Poslanika Gospodara svjetova svakom džinu susjedu i posjetiocu koji ulaze u kuće, osim onima koji s dobrom dolaze. A zatim, i mi, a i vi imate ista prava; pa ako se radi o zaljubljeniku koji od ljubavi gori, ili razvratniku za kojeg granice ne postoje ili zabludjelom zabavljaču, pred nama je onda Allahova Knjiga koja nam jasnu istinu zbori: ‘Mi doista zapisujemo ono što vi radite.’ ‘A naši izaslanici (meleki) uz njih sve pomno zapisuju.’, zato ostavite na miru vlasnika ovog pisma, a okrenite se protiv onih koji se kumirima klanjaju i zagovaraju da pored Allaha druga božanstva postoje.’ ‘Nema boga osim Allaha. Sve drugo pored Njega će smrt okusiti. Njemu pripada sva vlast i Njemu ćete se vratiti.’ ‘Ha-Mim, njima niko neće u pomoć priteći.’ ‘Ha-Mim, Ajn-Sin-Kaf. Oni će poraženi biti.’ ‘Ha-Mim. Tako mi Knjige jasne.’ Allahovi neprijatelji su se razbježali. Allahova opomena je dostavljena. Nema snage niti promjene osim uz Allaha. Allah ti je dovoljan u borbi protiv njih. On sve čuje i On sve zna.’ Uzeo sam pismo, kazuje Ebu-Dudžana, i s njim otišao kući. Stavio sam ga pod glavu, a onda zaspao. U noći su me probudili glasovi jauka. Cuo sam glas koji doziva: ‘O Ebu-Dudžane, tako nam Lata i Uzzaa, te riječi će nas spaliti. Tako ti Istine s kojom je došao tvoj prijatelj, otkloni od nas svoje pismo, a mi ti obećajemo da se više nećemo vratiti u tvoju kuću.’ Ja sam im odgovorio: ‘Tako mi Istine s kojom je došao Allahov Poslanik, ja neću povući pismo sve dok o tome ne upitam Allahovog Poslanika, sallallāhu ‘alejhi ve sellem.’ Zbog glasova, jauka i vriske džina koju sam čuo, noć mi se poprilično odužila. A kad zazori, poranih da klanjam sabah-namaz sa Allahovim Poslanikom, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, pa ga poslije namaza obavijestih o onome što sam čuo od džina; šta su tražili i šta sam im ja rekao. Vjerovjesnik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, mi reče: ‘O Ebu-Dudžane, povuci svoje pismo sa te skupine, jer bi oni, tako mi Onoga Koji me sa istinom poslao, do Sudnjega dana osjećali tu patnju.’”

Autor knjige *Hazinetu-l-esrar* (Riznica tajni), navodi predaju od Ebu-Katade, r. a., da je čuo od nekog čovjeka iz plemena Ka'b kako je otišao u Basru da proda datule, pa nije pronašao konak, te je primijetio neku napuštenu kuću po kojoj su pauci ispleli svoje mreže, pa je upitao: "Šta je s ovom kućom?" Odgovorili su da u njoj žive džini. Čovjek je nastavio kazivanje: "Pitao sam njenog vlasnika: 'Hoćeš li mi iznajmiti kuću?' On je odgovorio: 'Čuvaj svoj život. U toj kući živi *ifrit* (buntovni džin), koji ju je uzeo za svoj dom. Svi koji bi u nju ušli stradali bi.' Rekao sam mu: 'Allah će mi biti u pomoći protiv njega.' Vlasnik je uzvratilo: 'Eto ti kuće, tvoja je.' Zanoćio sam u kući, a kada se spusti mrak u kući se pojavi osoba s izrazito svijetlim očima, poput užarka vatre, nadnoseći se svojom mrklom sjenom iznad mene i prilazeći mi bliže. Počeo sam izgovarati Ajetul-kursijju: '*Allāhu lā ilāhe illā hū. El-Hajjul-Kajjūm. Lā te'huzuhū sinetun ve lā nevūm. . .*' Kako sam ja učio ajet i izgovarao riječ po riječ i on je sve isto ponavljao za mnom. A kada dođoh do riječi: '*Ve lā je'ūduhū hifzuhumā, ve huvel-'Alijjul-'Azīm*' ('I Njemu ne dojadi održavanje /čuvanje/ njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni'), on ništa nije izgovorio. Ponovio sam taj dio ajeta još nekoliko puta i tamna sjena je nestala iznad mene. Sklonio sam se u neki kutak kuće i zaspao, a kad osvanuh na mjestu gdje sam ga vidio opazih trag vatre i primijetih pepeo. A onda sam čuo glas koji reče: 'Spalio si velikog ifrita.' Upitah: 'Čime sam ga spalio?!' A glas uzvрати: 'Riječima Uzvišenog: 'I Njemu ne dojadi održavanje (čuvanje) njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!''"

Hrana i piće džina

Džini jedu i piju poput ljudi. Hrana im koristi na onaj način kako odgovara njihovoj prirodi. U *Sahihu* imam Buhari, u predaji od Ebu-Hurejre, r. a., navodi da je on, r. a., nosio posudu s vodom za abdest i čišćenje Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i dok je išao iza Vjerovjesnika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, on ga je upitao: "*Ko je to (iza mene)?*" "*To sam ja, Ebu-Hurejre.*" — odgovorio sam. "*Pronađi mi nekoliko kamenčića da se*

njima očistim i nemoj da bi mi donio kost ili balegu." Donio sam nekoliko kamenčića koje sam nosio u kraju svoje košulje, te sam ih spustio pored njega, — kazuje Ebu-Hurejre, r. a. Kada je završio svoju potrebu, nastavio sam s njim, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa sam ga tada upitao: "Šta je to s kostima i balegom (pa ih ne možemo koristiti u čišćenju nakon nužde)?" A on mi, sallallāhu 'alejhi ve sellem, odgovori: *"To je hrana za džine. Došlo mi je izaslanstvo nusejbinskih džina, a oni su dobri džini, pa su od mene tražili da im dodijelim opskrbu. Uputio sam molbu Allahu da ne prođu pored neke kosti ili balege, a da u njima ne nađu svoju nafaku."*

A u Muslimovom *Sahihu* se navodi predaja od Huzejfe, r. a., u kojoj se kaže: "Kada bi se zadesilo da sa Allahovim Poslanikom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, prisustvujemo objedu, ne bismo pružali svoje ruke ka hrani prije nego bi on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, počeo da jede. Tako smo jedne prilike jeli s njim, kad dođe neka djevojčica kao da je neko goni i pohrli da rukom uzme hrane, a Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je uhvati za ruku. Zatim dođe neki beduin kao da i njega neko goni, pa Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, uhvati i njegovu ispruženu ruku ka hrani, i reče: *'Šejtan sebi odobrava jedenje one hrane nad kojom nije spomenuto Allahovo ime. Tako je došao sa ovom djevojčicom da bi pojeo od ove hrane, pa sam je uzeo za ruku. Potom je doveo i ovog beduina kako bi preko njega sebi omogućio pristup hrani, pa sam i njegovu ruku zaustavio. Tako mi Onoga u Čijoj vlasti je moja duša, šejtanova ruka je u mojoj ruci s njihovim rukama.'* — a u drugoj verziji hadisa se kaže: "Zatim je spomenuo Allahovo ime — proučio bismillu, te počeo jesti."

U predaji od Džabira, r. a., se navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Kada čovjek uđe u svoju kuću pa spomene Allahovo ime pri ulasku i na početku jela, šejtan poviče: 'Ovdje nam nema konaka, ni večere.'* A kada čovjek uđe u svoju kuću pa ne spomene Allahovo ime pri ulasku, šejtan poviče: *'Pronašli ste konak!'* Pa ako ne spomene Allahovo ime prilikom jela, šejtan kaže: *'Dobili ste i večeru.'*"

Imam Muslim u svom *Sahihu* zabilježio je predaju od Abdulaha b. Omera, r. a., u kojoj se navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Kada neko od vas jede, neka jede*

desnom rukom, a i kada pije, neka to čini svojom desnicom, jer šejtan i jede i pije lijevom rukom."

Ebu-Davud je zabilježio u predaji od Umejje da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, sjedio u društvu, a pored njih je neki čovjek objedovao, a nije proučio bismillu sve dok od hrane nije ostalo sasvim malo, pa kada je prema ustima ponio zadnji zalogaj, rekao je: "U ime Allaha s prva i s kraja objeda", pa se na ovaj postupak Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, nasmijao, a potom rekao: "Cijelo vrijeme šejtan je jeo s njim, pa kada je ovaj spomenuo Allahovo ime, šejtan je iz stomaka povratio sve što je pojeo."

Imam El-A'meš pripovijeda: "Kod mene je zanoćio neki džin, pa sam ga upitao: 'Koju hranu najviše volite?' A on odgovori: 'Rižu.' Onda sam ga počastio rižom, pa sam gledao u zalogaj kako se diže i nestaje, iako džina nisam vidio."

Imam Muslim je zabilježio predaju od Džabira, r. a., koji kaže da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Šejtan je uistinu uz svakog od vas kada obavlja bilo koji posao, čak i kada jedete. Pa, ako vam nekada ispadne zalogaj, podignite ga i otklonite neprijatnosti s njega, a onda ga pojedite. Nemojte ga ostavljati šejtanu."¹

Na osnovu ovoga može se zaključiti da džini jedu sve vrste hrane koje jede i čovjek i da oni jedu s čovjekom ako on ne prouči bismillu pri objedu, a takav je slučaj i sa pićem. A što se tiče kostiju, za džine vjernike Allah zaodjene svaku kost nad kojom je pomenuto Njegovo ime.

Ebu-Bekr b. Ebi-Dun'ja u knjizi *Mekajidu-š-šejtan* (šejtanske zamke), navodi predaju Muhammeda b. Idrisa koju je ovaj lancem prenosilaca zabilježio od Mu'avije b. Nufej El-Adžlija, da je rekao: "Bio sam kod Anbese b. Se'ida, kadije Rejja, kada je kod njega ušao Sa'lebe b. Suhejl, pa ga je Anbese upitao: 'Ispričaj mi o najčudnijem što si ikada vidio?' A ovaj reče: 'Ostavljao sam sebi navečer piće koje bih pio u zoru, pa jedne prilike, kad nastupi zora, ne nađoh ništa od svoga pića. Nasuo sam u posudu drugo

¹ Predaju su zabilježili Ebu-Davud i Tirmizi

piće, a onda nad njim proučio suru Jasin, kad domalo primijetih šejtana kako kao slijepac kruži oko kuće.'"¹

Džini prisluškuju nebeske vijesti

Uzvišeni Allah je objavio o džinima:

"I mi smo nastojali da nebo dotaknemo i utvrdili smo da je moćnih čuvara i zvijezda padalica puno; i sjedili smo okolo njega po busijama da bismo što čuli, ali će onaj, ko sada prisluškuje, na zvijezdu padalicu koja vreba naići..." (El-Džinn, 8.-9.)

Svevišnji Allah kazuje o džinima da je On, nakon slanja posljednjeg Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i objavljivanja Kur'ana, učinio jednim od načina Njegovog čuvanja Objave i to da je nebesku granicu ispunio melekima čuvarima i zvijezdama padalicama, te su šejtani i džini bili protjerani sa položajâ na kojima su osjedali. Imam Es-Sedijj kaže: "Nebesa nisu bila čuvana osim u situacijama kada je na Zemlji boravio neki poslanik ili Allahova vjera bila dominantna. Šejtani su prije Muhammeda, sallallāhu 'alejhi ve sellem, slobodno sjedili i uzimali sebi položaje za boravak kod granice prvog, ovozemnog neba, prisluškujući novosti na nebu. Kada je Muhammed, sallallāhu 'alejhi ve sellem, darovan poslanstvom i vjerovjesništvom, šejtani su u jednoj noći bili protjerani sa svojih položaja, pa su se stanovnici Taifa zbog toga uplašili i kazali: 'Uništeni su stanovnici neba!', zbog strahote prizora kojeg su vidjeli: mnoštvo svjetlosti, eksplozija i preplitanja meteora. Počeli su oslobađati svoje robove i izgoniti stoku iz torova prepuštajući ih sudbini. Na takvo ponašanje Ibn-Omer b. Umejr im je rekao: 'Šta vam je, stanovnici Taifa?! Ne ostavljajte svoje blago! Pogledajte u položaje zvijezda, ako su one tamo gdje uvijek budu, onda stanovnici neba nisu uništeni, nego je to vrijeme dolaska novog poslanika, Sina Žrtvenika², —

¹ Istu verziju zabilježio je Ebu-Abdurrahman Muhammed b. El-Munzir El-Herevi u knjizi *El-Adža'ib* (Čuda)

² Muhammed, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je potomak Isma'ila, a. s., koji je kurbanom bio iskupljen od klanja, a tako je bilo i sa ocem Muhammeda,

misli na Muhammeda, sallallāhu 'alejhi ve sellem. Ako pogledate, pa zvijezde ne budu na svome mjestu, onda su stanovnici neba propast doživjeli.' I kad oni pogledaše u položaje zvijezda, nađoše da su one na svojim uobičajenim položajima, pa pres-tadoše sa rasipanjem imetaka." Te noći su se i šejtani uplašili, pa su došli Iblisu i ispričali mu šta su vidjeli, a on im naredi: "Donesite mi iz svake zemlje pregršt praha!" I, kad omirisa ono što su donijeli, reče im: "Onaj zbog kojeg ste prestrašeni nalazi se u Meki." Potom Iblis odasla sedmericu nusejbinskih džina u Meku kao izvidnicu, pa kad oni dođoše tamo, nađoše Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, gdje klanja kod Bejtulla-ha i uči Kur'an. Priđoše mu tako blizu da slušaju Kur'an, te iz želje za Kur'anom i pozornosti gotovo da su ga doticali svojim tjelesima. Potom oni prihvatiše islam, pa Uzvišeni Allah obavijesti Svoga Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, o njima u suri El-Džinn.¹

U hadisu kojeg nam kazuje Ibn-Abbas, r.a., se kaže: "Sjedili smo u društvu Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kad opazismo kometu kako zabljesnu nebom, pa nas on upita: *'Šta ste prije govorili za ovo?'* Govorili bi: *'Rodio se velikan ili je umro velikan.'* A Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, na to uzvрати: *'Oni ne bivaju bacani zbog smrti ili rođenja nekoga, već naš Uzvišeni Gospodar, kada odredi nešto, tada meleki koji drže Arš učine tespih, izgovore: 'Subhanallah', i tako postupe svi stanovnici narednog neba, sve dok tespih ne dođe i do stanovnika zemaljskoga neba, pa meleki svakog neba pitaju one iznad njih, dok ne budu upitani meleki koji nose Arš: 'Šta je to rekao naš Gospodar?'*, pa ih Nosači Arša obavijeste o novosti i onda meleki jednog neba prenose vijest melekima neba ispod njih, dok vijest ne dopre do zemaljskoga neba. Tada džini, koji prisluškuju, ugrabe neku istinu, pa bivaju gađani sovjetlicama. Ono što

sallallāhu 'alejhi ve sellem, kojeg je Abdulmuttalib iskupio od klanja sa stotinu deva, nakon što je kocka uvijek padala na njega u izvršenju zavjeta kojeg je Abdulmuttalib dao Uzvišenom Allahu: da će žrtvovati sina ako ponovo pronade izvor Zenizema koji se bio izgubio (op. prev.)

¹ Tefsir Ibn Kesir, 1/43

donesu kako su čuli, istina je, ali oni istinu često izmjenjuju i na nju još dodaju.”¹

Od Ibn-Abbasa, r. a., se prenosi da je rekao: "Džini su se uspinjali do prvoga neba i prisluškivali objavu, pa kada bi uhvatili jednu riječ na nju bi dodali još devet laži. Objavljena riječ bi se obistinila, ali ono što su dodavali bila je zabluda. Pa, kada je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, dobio Objavu, džinima bi bilo zabranjeno zauzimanje položaja za prisluškivanje. A prije toga, kad bi prisluškivali, nisu bili gađani svjetlicama. O tome obavijestio je Iblisa, pa im on reče: 'To je zbog nečeg što se na Zemlji dogodilo!', te je, radi provjere, odaslao svoje vojske, pa oni pronađuše Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kako klanja namaz između dva brežuljka u brdima Meke. Obavijestio je o tome Iblisa, a on konstatova: 'To je događaj koji se zbija na Zemlji.' "

U suri Es-Sāffāt je objavljeno:

"Mi smo nebo najbliže vama sjajnim zvijezdama okitili i čuvamo ga od svakog šejtana prkosnoga da ne prisluškuje meleke uzvišene; njih sa svih strana gađaju da ih otjeraju: njih čeka patnja neprekidna, a onoga koji što ugrabi — stigne svjetlica blistava."
(Es-Sāffāt, 7.-10.)

Imam Kurtubi je u svome *Tefsiru* rekao: "Kada je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, poslan, pojačano je čuvanje neba, a za džine, koji su prisluškivali, pripremljene su munje kojih prije nije bilo, kako bi bili protjerani sa svih krajeva neba i da ne bi mogli opstati na nekom položaju koje su prije zauzimali. Tako džini nisu mogli prisluškivati šta se događa na nebu, osim ako bi neki džin brzinom pokreta i kradom osluhnuo novost, pa je, prije nego ga sustigne svjetlica, dostavi do svojih drugova. Na taj način je prekinuto vraćanje i proricanje, a upotpunjeno vjerovjesništvo. Ako bi neko prigovorio: 'Progon i gađanje džina imali su svrhu za vrijeme poslanstva, pa zašto su nastavljeni i poslije smrti Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem?' Odgovor glasi: 'Zato što postoji mogućnost novog proricateljstva, jer

¹ *Tefsir Ibn Kesir*, 3/537

je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, rekao: *‘Nije od nas onaj koji proriče i vrača.’* Da nebo nije ostalo čuvano i nakon smrti Allahovog Poslanika, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, džini bi se opet povratili prisluškivanju, a time bi proricanje i gatanje iznova oživjeli. Uzvišeni Allah je rekao: **‘Mi smo na nebu sazvi-ježda stvorili i za one koji ih posmatraju ukrasili i čuvamo ih od svakog šejtana prokletog; a onoga koji kradom prisluškuje stiže svjetlica vidljiva.’** (El-Hidžr, 16.–18.)”

Imam Ševkani, Allah mu se smilovao, u svom tefsiru *Fethu-l-Kadir*, u tumačenju ajeta: **“A onoga koji kradom prisluškuje stiže svjetlica vidljiva”** (El-Hidžr, 18.), kaže: “Uzvišeni Allah čuva nebo od prisustva šejtana da oni ne bi mogli čuti ono što se objavljuje ili neku drugu novost, osim kada neki od njih kradom osluhne, ali ga tada sustiže svjetlica, pa ga ozlijedi ili izbezumi. ‘Svjetlica vidljiva’, tj. vatra užarena, jasna i uočljiva onima koji je gledaju, koja, slijedeći ifrita — džina buntovnika, liči zvijezdi padalici. (...) Učenjaci se nisu složili da li je gađanje svjetlicama počelo prije poslanstva. Većina zastupa mišljenje da jeste, dok drugi kažu da nije, jer je to jedan od znakova vjerovjesništva, što se dogodilo nakon rođenja Allahovog Poslanika, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, jer arapski pjesnici u ranijem dobu gađanje džina svjetlicama ne spominju u svojim pjesmanima. Mnogi učenjaci kažu: ‘Mi vidimo gašenje zvijezda, pa možda je to ono što i sada vidimo: da ta zvijezda, kada sustigne šejtana, postane svjetlica jasna. Također nije isključeno da šejtani bivaju gađani plamenim vatrenim užarcima, pa se to nama na nebu čini kao zvijezda koja plovi.’ Ovo su neka mišljenja učenjaka iznesena u tumačenju ovog ajeta.”

Imam Muslim u svom *Sahihu* navodi predaju od Aiše, r.a., u kojoj se kaže: “Pitala sam Allahovog Poslanika, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, o tome da vračari nekada spomenu nešto, a onda se to i obistini? A on mi odgovori: *“To je riječ koju šejtani kradonice osluhne (na nebu), pa je spušta u uho vračara, dodajući na uju još slotinu laži.”*”

Muslim je također zabilježio i drugu predaju od Aiše, r.a., koja navodi da su neki ljudi pitali Allahovog Poslanika, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, o vračarima, pa im je on, sallallāhu ‘alej

hi ve sellem, rekao: *"Oni ništa ne znaju."* Ljudi opet upitaše: "O Allahov Poslaniče, oni nam nekada saopće nešto, pa se to kasnije i obistini?" Na to im on odgovori: *"To je riječ isline koju je džin kradomice uhvatio (na nebu), pa je poput kokoške spušta u uho svoga prijatelja, pa na nju oni dodaju više od stotinu laži."*

Džini ne poznaju gajb — skriveno, niti budućnost

Svevišnji Allah je objavio:

"A kad smo odredili da umre, crv koji je bio rastočio štap njegov — upozorio ih je da je umro, i kad se on srušio, džini shvatiše da ne bi na mucu sramnoj ostali da su budućnost prozreti mogli." (Sebe', 14.)

Uzvišeni Allah u ajetu spominje način na koji je Sulejman, a. s., umro, a da to džini, koji su mu bili potčinjeni, radeći za njega teške poslove, nisu primijetili samo zato što je Sulejman, a. s., iako mrtav, stajao uspravno, oslonjen na svoj štap. Ibn-Abbas, r. a., u vezi toga kaže: "Sulejman, a. s., je dugo vremena nakon smrti ostao u uspravnom položaju, oslonjen na svoj štap, pa kada se srušio i ljudima i džinima je bilo jasno da džini ne poznaju gajb, kako su sebi umišljali, a i ljude u nedoumici ostavljali."

Abdurrahman b. Zejd b. Eslem u komentaru riječi Uzvišenog: "... crv koji je bio rastočio štap njegov — upozorio ih je da je umro." (Sebe', 14.), kaže: "Sulejman, a. s., je zatražio od Meleka smrti: 'Kada ti bude naređeno da me usmrtiš, obavijesti me o tome', pa mu je Melek smrti došao i kazao: 'O Sulejmane, dobio sam zapovijed vezano za tebe i ostalo ti je sasvim malo vremena.' Sulejman, a. s., je naredio džinima da iznad njega podignu kube od dragulja, pa je stojeći, oslonjen na svoj štap, počeo moliti. Domalo je u kube ušao Melek smrti uzeo dušu Sulejmanu, a. s., dok je on bio u stojećem položaju. Sulejman, a. s., nije naredio da mu se podigne kube s namjerom da pobjegne od smrti."

Ibn-Eslem nastavlja: "Džini su i dalje izvršavali naređenja pred Sulejmanom, a. s., jer su gledali u njega i mislili da je živ. Tada je Uzvišeni Allah poslao crva koji rastače drvo. On se uvukao u štap i rastočio ga iznuta, pa je štap oslabio, a tijelo Sulejmana, a. s., postalo je preteško za štap, te se on srušio. Kada su to džini vidjeli, razbježali su se i otšli." O tome govore riječi Svevišnjega: **"...crv koji je bio rastočio štap njegov — upozorio ih je da je umro."** Asbag veli: "Čuo sam više prenosilaca koji tvrde da je crv mnogo ranije počeo nagrizati štap nego se Sulejman, a. s., srušio. Mnogi prethodnici spominju slične predaje."

Abdullah b. Mes'ud i drugi ashabi Allahovog Poslanika, sal-lallāhu 'alejhi ve sellem, navode: "Sulejman, a. s., se često odvajao u Bejtu-l-Makdisu radi ibadeta, nekada godinu ili dvije, a ponekad mjesec ili dva, ponekad više, a ponekad manje od toga. Sa sobom je nosio hranu i piće. Tako je uradio i onaj put kada je i umro. A to je počelo tako što bi svakog jutra pored Bejtu-l-Makdisa izrasla po jedna mladica, pa bi je Sulejman, a. s., pitao: 'Kako se zoveš i zbog čega je izrasla?', a potom bi je zasadio. Ako bi iznikla neka ljekovita biljka, kazala bi mu svoje ime i za koju je bolest lijek, pa bi Sulejman, a. s., i nju presadio. Tako je bilo sve dok jednog jutra ne izraste mladica koja reče da se zove Haruḇa (Propast). A Sulejman, a. s., je upita: 'A zbog čega si iznikla?' Ona odgovori: 'Izrasla sam radi propasti ovog mesdžida.' Sulejman, a. s., na to uzvрати: 'Allah ga neće uništiti dok sam ja živ, nego si ti vijesnik moje smrti i rušenja ovog mesdžida.' Potom ju je uzeo i zasadio u svoj vrt, te ušao u mihrab i počeo se moliti, oslanjajući se na svoj štap. U tom stanju je umro, a džini nisu znali za to, već su izvršavali svoje obaveze, bojeći se da Sulejman, a. s., neće izaći i početi ih kažnjavati. Džini su se inače okupljali oko mihraba, a mihrab Sulejmana, a. s., je bilo udubljenje ispred i iza njega, pa bi onaj džin koji bi htio da se oslobodi, prolazio kroz mihrab s jedne strane, a izlazio na drugu. Tako je jedan od njih to htio učiniti, ali ako bi u tom stanju pogledali u Sulejmana, a. s., izgorjeli bi, no ovoga puta taj džin nije čuo glas Sulejmana, a. s. Ponovio je radnju još jednom, pa još jednom i našao se u Bejtu-l-Makdisu, a nije izgorio. U tom času je vidio Sulejmana, a. s., kako se mrtav srušio iz položaja u

kojem je držao štap, pa je požurio vani da obavijesti druge da je Sulejman, a. s., umro. Ljudi su ušli unutra i iznijeli Sulejmana, a. s., i pronašli su da je crv rastočio njegov štap. Nisu znali kada je Sulejman, a. s., umro, pa su crva stavili na štap, ostavivši ga cijeli jedan dan i noć da vide koliko će ga rastočiti, pa su onda na osnovu toga proračunali da je Sulejman, a. s., umro još godinu dana ranije.”

Po kiraetu Abdullaha b. Mes'uda iza ajeta ima dodatak: "A oni su i nakon smrti njegove ostali u pokornosti njemu još godinu dana." Po tome su se ljudi uvjerali da su im džini samo lagali i da oni ne poznaju gajb, jer da su mogli prozrijeti budućnost saznali bi za smrt Sulejmana, a. s., i ne bi proživjeli dodatnu godinu poniženja, radeći za njega.¹

Na osnovu pomenutog, jasno je da džini ne poznaju gajb, a time se ujedno pobija tvrdnja onih koji smatraju da džini poznaju budućnost i skriveno. Ovo nam dokazuje i laž vračara, gatara, sihribaza i drugih zabludjelih.

Uvjerjenja i vjerski pravci džina

Džini, kao i ljudi, imaju različita uvjerenja. Neki od njih su muslimani, kršani, jevreji ili mnogobošci. Što se tiče džina muslimana, neki su selefijskog, sufijskog, ši'itskog ili nekog drugog usmjerenja. Uzvišeni Allah prenio je u Kur'anu njihovu izjavu: **"A među nama ima i dobrih i onih koji to nisu, ima nas vrsta različitih"** (El-Džinn, 11.), tj. vjernika i nevjernika.

Kada je u pitanju iman — vjerovanje džina o kojima je Uzvišeni Allah izvijestio Svoga Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem: **"Reci: 'Meni je objavljeno da je nekoliko džina prisluškivalo i reklo: 'Mi smo, doista Kur'an, koji izaziva divljenje, slušali, koji na pravi put upućuje — i mi smo u nj povjerovali i više nikoga nećemo Gospodaru našem ravnim smatrati.'"** (El-Džinn, 1.-2.), o tome su razišla dva časna ashaba, Abdullah b. Abbas i Abdullah b. Mes'ud, r. a. Da li je Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, poslan džinima da ih pozove na slu-

¹ Sve navedeno zabilježio je Ibn-Kesir, 3/529-530

šanje Kur'ana ili su oni samovoljno došli i slušali Kur'an, pri čemu ih Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, nije vidio, te su oni potom otišli svome narodu da ih opominju, a nakon čega je Uzvišeni Allah, putem objave, obavijestio Svoga Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, o tome i naredio mu da o tome obavijesti svoj ummet, — kako smatra Abdullah b. Abbas. Abdullah b. Mes'ud, r. a., iznosi svoje mišljenje i kaže: "Uistinu je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, poslan i ljudima i džinima zajedno i Uzvišeni Allah ga je obavezao da dostavi svoju poslanicu džinima kao što ju je dostavio ljudima." Tu svoju tvrdnju on potkrepljuje riječima Svevišnjeg: **"I mi smo, čim smo Kur'an čuli, u nj povjerovali; a ko u Gospodara svoga vjeruje, ni štete ni nepravde ne treba se bojati; i ima nas muslimana, a ima nas zalutalih; oni koji islam prihvate Pravi put su izabrali, a nevjernici će u Džehennemu gorivo biti."** (El-Džinn, 13.–15.)

Na osnovu ovoga, džini su obavezni da povjeruju u poziv Muhammeda, sallallāhu 'alejhi ve sellem, te će spram svojih djela biti nagrađivani — za dobro će biti uvođeni u Džennet, a za loše u Vatru.

U djelu *Fethu-l-Bari* navodi se konsenzus islamskih učenjaka da će džini nevjernici biti uvedeni u vatru, dok su se oko ulaska džina vjernika u Džennet razišli u mišljenju.

Hafiz Ibnu-l-Hadžer kaže: "U vezi ovog pitanja ima više mišljenja. Većina smatra da će oni ući u Džennet. Drugi tvrde da će biti samo u predvorju Dženneta, kako se prenosi od imama Malika i drugih koji ga podržavaju. Treći zagovaraju da će džini vjernici biti u skupini na bedemima između Dženneta i Vatre (*ashabu-l-a'raf*). I četvrto mišljenje — njegovi zagovarači smatraju da se o ovom pitanju ne treba raspravljati."¹

Ibn-Kesir kaže: "Tačno je da su džini vjernici poput vjernika ljudi, ući će u Džennet. To je stav velikog broja *selefi-saliha*. Neki su taj stav argumentovali riječima Uzvišenog: **'U njima će biti one koje preda se gledaju, one koje, prije njih, ni čovjek ni džin nije dodirnuo.'** (Er-Rahmān, 56. i 74.) Ovaj argument je upitan, jači od njega je ajet: **'A za onoga koji se stajanja pred**

¹ *Fethu-l-Bari*, 6/346

Gospodarom svojim bojao, biće dva perivoja, pa koju blagodat Gospodara svoga poričete.' (Er-Rahmān, 46.-47.)"¹

Svevišnji Allah je u ajetu podsjetio ljude i džine da im je kao nagradu za njihov trud pripremio Džennet, pa su se zbog toga džini, na bolji način od ljudi, riječima zahvalili Uzvišenom Allahu, izgovarajući: **"Nijednu blagodat Gospodara našeg ne poričemo, Njemu neka je hvala!"**, tako da Svemilosni Allah ne bi podsjećao džine na blagodat nagrade koja im neće biti dodijeljena.²

Tirmizi je zabilježio u predaji od Džabira, r. a., da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, proučio suru Er-Rahmān u cjelosti, pa je potom kazao: *"Šta vam je, pa šutite? Doista su džini bolje od vas postupili. Kada god bih im proučio ovaj ajet: 'Pa koju blagodat Gospodara svoga poričete?', oni bi uzvratili: 'Nijednu blagodat Gospodara našeg ne poričemo, Njemu neka je hvala!'"*

Ibn-Tejmije u djelu *Risaletu-l-džinn* (Poslanica o džinima), kaže: "Svevišnji Allah je poslao Muhammeda, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i ljudima i džinima. Naredio im je da povjeruju u ono što im je poslan, da mu se pokore i da smatraju halalom ono što je Allah dozvolio, a i Njegov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, te da smatraju haramom sve ono što je Allah zabranio, a i Njegov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem. Ukoliko neki čovjek ili džin ne prihvate neki propis koji je dolaskom Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ustanovljen, zaslužit će kaznu kao što su je zaslužili drugi nevjernici u ranijim narodima kojima su dolazili Allahovi poslanici. Ovo je općeprihvaćen stav među ashabima, tabi'inima, te kod predstavnika raznih islamskih pravaca, kod sljedbenika ehli-sunneta i mnogih drugih."

Ranije smo naveli priču o kćerki En-Nadra b. El-Harisa i izjavu džina: "U džahilijetu sam je čuvao svojim porijeklom, a u islamu svojom vjerom."

Iz ovoga saznajemo da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, poslan ljudima i džinima i da džini imaju različita uvjerenja i vjerske pravce. Džini vjernici rade dobra djela, dok

¹ Ibn-Kesir, 4 / 171

² Ibn-Tejmije, *Risaletu-l-džinn*

nevjernici među njima loše postupaju. U njihovo loše ponašanje može se uvrstiti i nepravda koju nanose ljudima, ukoliko čovjek, raznim dovama i kur'anskim ajetima, ne zatraži zaštitu od njihovog zla kod Uzvišenog Allaha.

Džini će na Sudnjem danu svjedočiti u korist mujezina

Imam Malik, Buhari i Muslim, zabilježili su predaju od Ebu-Se'ida El-Hudrija, r. a., u kojoj on navodi da mu je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Primijetio sam da voliš pustinju i svoje stado, pa kada se nađeš u pustinji sa svojim stadom i proučiš ezan za namaz, podigni glas; jer, zaista će svi do kojih dopre glas mujezina, ljudi, džini i sve drugo, na Sudnjem danu biti svjedocima za mujezina."*¹

U predaji od Ebu-Hurejre, r. a., navodi se da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Kada se prouči ezan za namaz, šejtan počne bježati i puštati vjetrove kako ne bi čuo glas poziva. Kada se ezan izuči, on se povraća sve dok se ne prouči ikamet, kada on opet ustukne. Nakon proučenog ikameta, šejtan se vrati kako bi zbunio klanjača, te mu počne napominjati stvari kojih se prije nije sjećao, govoreći: 'Sjeti se toga i toga, prisjeti se ovoga', sve dok ga ne pomete, pa klanjač ne zna koliko je klanjao."*

Iz ovoga vidimo da šejtan bježi kada čuje ezan, puštajući pri tome vjetrove da ne bi čuo glas mujezina, kako na Sudnjem danu ne bi bio pozvan da svjedoči u njegovu korist. A kako da svjedoči za mujezina kada je on njegov stalni i otvoreni neprijatelj, trudeći se svakog časa da ga u zabludu odvede i na put propasti navede?! Za vrijeme učenja ezana, dok šejtan uzmiče, njegovo srce je ispunjeno brigom, tugom i beznađem zbog toga što ne može da zavede mujezina koji uči ezan.

Uzvišeni je rekao:

¹ Lukatu-l-merdžan

"Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u vatri." (Fâtir, 6.)

"... šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj." (El-Isrâ', 53.)

"I neka vas šejtan od pravoga puta ne odvrati, on vam je doista neprijatelj otvoreni." (Ez-Zuhruf, 62.)

"O sinovi Ademovi, neka vas nikako ne zavede šejtan kao što je roditelje vaše iz Dženneta izveo." (El-A'râf, 27.)

"Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjete se, i odjednom dođu sebi." (El-A'râf, 201.)

Traženje pomoći od džina je zabranjeno

Uzvišeni Allah je objavio:

"I bilo je ljudi koji su pomoć od džina tražili, a oni su im samo otežavali." (El-Džinn, 6.)

Ibn-Kesir komentariše: "Džini su smatrali da su bolji od ljudi jer su ljudi od njih tražili pomoć i zaštitu kada bi odsjeli u nekoj dolini ili pustom i jezivom mjestu, što je, zapravo, bio običaj Arapa u džahilijetu. Oni bi molili zaštitu od predvodnika džinâ u toj dolini kako ih ne bi zadesila kakva nevolja i neprijatnost. Činili su to isto kao što su tražili zaštitu i sigurnost od uglednog i utjecajnog čovjeka u nekom naselju. Kada su džini vidjeli da ljudi od njih traže zaštitu, oni su ih uzeli još više plašiti, ulivati im nesigurnost i bespomoćnost, kako bi se strah ljudi dodatno povećao, pa time oni još predanije i više tražili pomoći od džina."

Katade je u vezi ajeta: **"... a oni su im samo otežavali."**, rekao: "Ljudi su zbog toga sve dublje zapadali u grijeh, a džini su u odnosu spram ljudi postajali odvažniji. Imam Es-Seddi je rekao: 'Čovjek bi krenuo na putovanje sa svojom porodicom, pa kada bi odsjeo u nekom mjestu, povikao bi: 'Zaštitu tražim od

poglavaru džina u ovoj dolini od svakog zla po mene, moju porodicu, imetak i stoku moju.' " Katade nastavlja: "Ako bi čovjek zatražio zaštitu od džina, pored Allaha, tada bi ga džini napali i činili neprijatnosti."

Ibn Ebi-Hatem prenosi predaju od Ikrima koji kaže: "Džini su se bojali ljudi, isto kao što se ljudi boje džina, pa čak i više. Kada bi se ljudi pojavili u nekoj dolini, džini bi iz nje pobjegli. A kada bi predvodnik skupine povikao: 'Zaštitu tražimo od poglavara džina u ovoj dolini!' Tada bi džini govorili: 'Vidi, oni se boje nas kao što se mi bojimo njih?!', pa bi se vratili i napadali ljude, opsjedajući ih i izbezumljujući."

Ibn Ebi-Hatem prenosi od Ibnu-s-Saiba El-Ensarija da je rekao: "Izašao sam s ocem iz Medine radi nekog posla, a bilo je to u vrijeme kada se o Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, tek počelo govoriti u Meki. Put nas je nanio da konačimo sa jednim pastirom ovaca, pa negdje oko ponoći vuk nasrnu na stado i uze jedno mladunče. Pastir skoči i povika: 'O žitelju doline, pomози svom susjedu!' Kad se začu glas nekoga koga nismo vidjeli: 'Vuče, ostavi ga!', pa se mladunče brzo povrati stadu, a na njemu ni ugriza ne bijaše. Tada je Uzvišeni Allah objavio: **'I bilo je ljudi koji su pomoć od džina tražili, pa su im oni obijest povećali.'**"

A zatim je rekao: "Od Ubejd b. Umejra i Mudžahida prenesele su slične predaje. A u vezi vuka koji je zgrabio jagnje, postoji mogućnost da je on džin koji je zastrašivao ljude, iz straha od njih, ali je vratio jagnje kada je pastir zatražio zaštitu od njega kako bi ga odveo u zabludu, ponizio i udaljio od Allahove vjere, a Allah najbolje zna."¹

Imam Kurtubi je rekao: "Traženje pomoći od džina, pored Uzvišenog Allaha, je nevjerstvo i višeboštvo... "

U hadisu se navodi, kada su se džini i šejtani spustili s brda i pohrlili iz dolina i krševa da naude Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i kad ih je on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ugledao, obuzela ga je zebnja, pa je došao melek Džibril i kazao: "Reci, Muhammede: 'Utječem se Allahovim savršenim riječima, preko

¹ Tefsir Ibn Kesir, 4/42

kojih ne može prijeći ni pokornik niti grješnik, od zla koje se s neba spušta i onog koje se k nebu uzdiže, i od zla svega što je na zemlji i onoga koje iz nje izlazi, i od zla smutnje dana i noći, od zla svakog dolaznika, osim onoga koji s dobrom dolazi, molim te Milostivi.' — pa je vatra šejtanska utihnula i Svemoćni Allah ih je porazio.”¹

Imam Muslim je zabilježio predaju od Ebu-Hurejre, r. a., u kojoj se navodi da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, i požalio se: “Ovo je od škorpije koja me sinoć ugrizla.”, pa mu je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, rekao: “Da si proučio kad si omrknuo:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

‘E’ūzu bi kelimātillāhit-tāmmāti min šerri mā halek.’

‘Utječem se Allahovim savršenim riječima od zla onoga što je stvorio’,

ona ti ne bi naudila.”

Džini se boje ljudi

Ibn Ebi-Dun’ja zabilježio je predaju od Mudžahida u kojoj on kaže: “Jedne noći dok sam klanjao namaz, ispred mene se ukaza dječak. Pohrlio sam da ga uhvatim, a on silovito skoči iza zida tako da sam čuo njegovo hroptanje. Poslije toga više se nije pojavljivao.”

Mudžahid za džine kaže: “Oni se vas boje kao što se vi njih bojite.”

Neki čovjek po imenu Ebu-Šera’ah kazuje: “Jahja b. El-Džezzar je primijetio kako se bojim da noću ulazim u neke sekake, pa mi je na to rekao: ‘Strah onih, kojih se ti bojiš, od tebe mnogo je veći.’”

¹ Muslim

Od Mudžahida se prenosi da je rekao: "Šejtan se boji vas više nego što se vi bojite njega. Pa kada osjetite njegovu navalu, nemojte se preplašiti pa da se izgubite, već ga skolite i on će otići." Šejtanske spletke također uništava Ajetul-kursijja i ezan, jer šejtan, kad čuje ezan, uzmiče i uz to pušta vjetrove, kako se navodi u hadisima Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem.

Od Burejde, r. a., se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, jedne prilike izašao u boj, pa kada se vratio došla mu je neka mala, tamnoputa ropkinja i kazala: "Zavjetovala sam se Allahu da ću, ako se zdrav vratiš iz boja, udarati u def i pjevati!", na što joj je Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, uzvratio: "*Ako si se zavjetovala, učini to, a ako nisi onda nemoj.*" "Da, zavjetovala sam se" — reče ona i poče udarati u def. Zatim se u društvo pomoli Ebu-Bekr, a ropkinja je udarala u def. Iza njega stiže Alija, pa i Osman, a ona nije prestajala udarati u def. A kada im se pridruži i Omer, ona baci svoj def na zemlju i sjede na njega. Na taj njen postupak Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: "*Doista te se šejtan boji, Omere. Sjedio sam ovdje, a ona je udarala u def, pa je došao Ebu-Bekr, a ona je i dalje udarala, zatim se pomolio i Alija, a ona nije prestajala. Ušao je i Osman, a ona je i dalje udarala, pa kada si nam se i ti pridružio, Omere, bacila je svoj def na zemlju i sjela na njega.*"¹

Šejh Ša'ravi u svome tefsiru kaže: "Šejtani imaju mogućnost da se pretvaraju u bilo koji oblik. Mi ne možemo vidjeti šejtana u njegovom stvarnom liku, ali kada se pretvori u čovjeka, vidimo ga u tom, ljudskom liku, a kada se pretvori u životinju, vidimo ga u liku te životinje. U slučajevima pretvaranja, on podliježe zakonima prirodnosti datog lika. Recimo, kada preuzme lik čovjeka, hitac iz vatrenog oružja bi ga usmratio. (...) Ako se pretvori u životinju, pa ga udari auto, umrijet će, jer u takvim likovima podliježe našim fizičkim zakonima. (...) U tome se krije tajna zašto se džini u takvim likovima ne zadržavaju osim jedan časak, a onda se u tren oka izgube. Šta mislite zašto? Zato što džin strahuje da ga onaj, koji ga vidi u tom liku ne ubije, jer podliježe fizičkom zakonu preuzetog lika. Iz tog razloga je Allahov Posla-

¹ Tirmizi

nik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kada mu se šejtan ukazao u liku čovjeka, rekao: *"Namjeravao sam ga privezati za neki stub u džamiji, kako bi se njime mogli poigravati medinski dječaci, ali sam se prisjetio riječi moga brata Sulejmana, a. s.: '...i daruj mi vlast kakvu niko, osim mene, neće imati!"* (Sād, 35.), pa sam ga pustio."

Naš uvaženi šejh također je rekao: "Od Allahove milosti prema nama je i to da šejtan prilikom preobražaja u drugi lik podliježe fizičkim zakonima tog lika (...), u protivnom, oni bi nas uništili i život bi nam pretočili u patnju. (...) Međutim, Sve-mogući Allah je uspostavio ravnotežu u svemiru kako nijedno stvorenje ne bi moglo da prevlada nad drugim."

Prenosi se od Ammara b. Jasira, r. a., da je rekao: "Borio sam se uz Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, protiv ljudi i džina." Neko je upitao: "Kako si se borio protiv ljudi i džina?" A on odgovori: "Bili smo sa Allahovim Poslanikom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, na putovanju pa smo odabrali mjesto za odmor. Uzeo sam svoju kofu i mješinu kako bih je napunio vodom, a Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, mi reče: *'Na izvoru će te sresti čovjek koji će ti zabranjivati da se opskrbiš vodom.'* Kad dođoh do izvora, opazih crna čovjeka koji mi reče: *'Tako mi Allaha, danas nećeš zahvatiti ni zdjelicu vode!'* i on navalio na mene, a ja navalih na njega. Oborio sam ga na zemlju, a onda mu kamenom razbio nos i lice, a potom sam svoju mješinu napunio vodom. Kada sam došao do Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, upitao me: *'Da li te neko susreo na izvoru?'* 'Da!' — rekao sam, a zatim sam mu ispričao šta se desilo. Tada me upitao: *'Znaš li ko je to bio?'* 'Ne!' — odgovorio sam. *'To bio šejtan!'* — reče mi."

Šerijatski tretman traženja pomoći od džina i korištenje istih u poslovima

Svevišnji Allah je rekao:

"Hoću li vam kazati kome dolaze šejtani? Oni dolaze svakome lašcu, grješniku, oni prisluškuju — i većinom oni lažu." (Eš-Šu'arā', 221.–223.)

Onaj ko koristi džine u dopuštenim stvarima tretira se kao onaj ko koristi ljude u dopuštenom, što smatra jedan dio učenjaka. Međutim, onome ko ne poznaje detaljno propise šerijata nije dopušteno da ih koristi, jer su džini mnogo skloni lažima i zavode one koji nisu vješti u ophođenju prema njima i koji nisu stručni u pobijanju njihovih dokaza i podvala.

Šejhul-islam Ibn-Tejmije kaže: "Ko od ljudi bude naređivao džinima činjenje ibadeta samo Allahu i preporučivao pokornost Njegovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kako to zahtijeva Allah i Njegov Pošlanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, a sve pomenuto bude tražio i od ljudi, takav čovjek je od najboljih Allahovih odabranika — evlija i on je jedan od nasljednika Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i njegov zamjenik. A onaj ko bude koristio džine u dopuštenim poslovima, on je poput čovjeka koji koristi ljude u dopuštenom poslu; npr. da im preporučuje činjenje dobra i ostavljanje harama, a zatim ih koristi u dozvoljenim poslovima. Njegov primjer je kao primjer kralja u odnosu prema svojim podanicima. Uz pretpostavku da je i takav čovjek Allahov odabranik — evlija, on je onda iz reda samo običnih odabranika, postupa kao što postupa kralj sa svojim slugom ili poslanikom, kao u slučaju Sulejmana i Jusufa sa Ibrahimom, a. s. ili slučaju Musaa, Isaa i Muhammeda, sallallāhu 'alejhi ve sellem. S druge strane, ko bude koristio džine u onome što je Uzvišeni Allah zabranio, a i Njegov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, poput širka — višeboštva, ubistva nedužnoga, nanošenja štete da bi se razbolio, uzrokovanje da zaboravi znanje i tome slično, (...) ili da ih koristi u nemoralne stvari, kao da mu pribave onu s kojom želi razvrat činiti, takav čovjek je iskoristio džine u širenju neprijateljstva i grijeha. A u vezi šerijatskog tretmana, ako ih bude koristio u nevjerstvu, takvo korištenje se tretira kao čin nevjerstva. Ako ih bude koristio u grijesima, onda je on ili veliki griješnik ili je samo pogriješio, a nije zapao u kategoriju velikih griješnika. Čovjek koji koristi džine u djelima za koja misli da su iz domena kerameta — počasti, a pri tom ne posjeduje šerijatsko znanje, npr. da ih koristi kako bi otišao na hadž, ili da bude nošen po zraku kad sluša novotarske zvuke, ili da ga džini prenesu na Arefat za vrijeme hadža, a pri tom

preneseni ne obavlja hadž kojeg mu je naredio Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ili da ga džini nose od grada dō grada i slično tome, takav čovjek je doista obmanut i plijen šejtanske spletke. (...) Način na koji se sihirbazi i vračari potpomažu džinima i šejtanima u osnovi je širk — pripisivanje Allahu sudruga, jer šejtani odbijaju poslušnost sihirbazu sve dok on riječima i djelom ne počinu očito nevjerstvo — kufr. Kako srce sihirbaza postaje kruće, nemilosrdnije i bezobzirnije, tako mu šejtani povećavaju svoju poslušnost u onome što od njih traži."

Džini kao nerazdvojni čovjekovi pratioci

Uzvišeni je objavio:

"A drug njegov će reći: 'Ovaj, pored mene, spreman je.'" (Kāf, 22.)

A u drugom ajetu se kaže:

"Mi smo im bili odredili loše drugove koji su im lijepim prikazivali i ono što su uradili i ono što će uraditi..." (Fussilet, 25.)

Čovjekov drug od džina, u Kur'anu nazvan *karīn*, to je iskvari džin ili šejtan:

"Onome ko se bude slijepim pravio da ne bi Milostivog veličao, Mi ćemo šejtana natovariti, pa će mu on nerazdvojni drug postati." (Ez-Zuhruf, 36.)

Takav drug ga stalno nagovara na grijeh i ljudsku dušu natapa zlim mislima. Neki učenjaci smatraju da je *karīn* džin pratilac koji je stalno uz čovjeka, od dana njegovog rođenja, pa sve do smrti. Tek nakon smrti čovjeka on ga napušta, s obzirom da džini žive mnogo duže od ljudi.

U predaji Abdullaha b. Mes'uda, r.a., navodi se da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "*Svaki od vas ima*

svoga džina pratioca." Ashabi upitaše: "Zar i ti, o Allahov Poslaniče?!" A on uzvрати: "Da, i ja imam svoga džina, ali me Allah pomogao protiv njega, pa me sada samo na dobro nagovara."¹

Aiša, r. a., prenosi da je Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, jedne noći izašao iz njene odaje, pa je osjetila ljubomoru. Potom se on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, vratio i upitao: "Šta ti je, Aiša, jesi li to ljubomorna?" "A kako da u ovom položaju ne budem ljubomorna?" — rekla sam. Na ove moje riječi, on reče: "Da li te to tvoj šejtan obuzeo?" Upitala sam: "O Allahov Poslaniče, zar ja to uz sebe imam šejtana?!" On reče: "Da! Svaki čovjek ga ima." Opet sam upitala: "Zar i ti, Allahov Poslaniče?!" On odgovori: "Da, ali mi je Allah pomogao protiv njega, pa je prihvatio islam, te me samo na dobro nagovara."²

Od Abdullaha b. Mes'uda, r. a., se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Uz svakog od vas određen je po jedan pratilac od meleka i džina." Ashabi su upitali: "I uz tebe, Allahov Poslaniče?" A on odgovori: "Da, i uz mene, ali me Allah pomogao protiv moga džina, pa me nagovara samo na dobro."³

Džabir, r. a., prenosi da im je Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ne ulazite kod žena čiji su muževi odsutni, jer šejtan kola čovjekovim tijelom poput krvi u venama." Neko je upitao: "Je li i kod tebe tako, Allahov Poslaniče?" On mu odgovori: "Jeste, ali me Allah pomogao protiv njega, pa je prihvatio islam."

Da li džin može ući u čovjekovo tijelo?

Neki poriču da džin može ući u čovjekovo tijelo, mada za to nemaju jasan dokaz osim što se povode za činjenicom da su džini stvoreni od vatre. Prethodno citirani hadisi ukazuju da se džini ne odvajaju od čovjeka uz kontinuirani nagovor na griješenje prema Uzvišenom Allahu, no vjernici se tome odupiru. Imam Ebu-l-Hasen El-Eš'ari u djelu *Mekalatu ehli-s-sunne ve-l-džema'a* navodi ehli-sunnetska uvjerenja: "Džini ulaze u tijelo opsjednu-

¹ Muslim

² Muslim

³ Ahmed u *Musnedu* i Muslim u svome *Sahihu*

tog kao što se navodi u riječima Uzvišenog: **'Oni koji se kama-
tom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodir
(ulaskom) šejtan izbezumio.'**" (El-Bekare, 275.)

Abdullah, sin imama Ahmeda b. Hanbela, kazuje: "Upitao sam oca: 'Oče, neki ljudi govore da džin ne može ući u čovjekovo tijelo?', a on mi na to uzvрати: 'Sinko, oni laž iznose, to džin iz njih, jezikom njihovim, govori.'"

Ovakav stav postat će jasniji uz sljedeće navode.

Uzvišeni Allah je rekao:

**"...osim Iblisa, on je bio jedan od džina i zato se
ogriješio o zapovijest Gospodara svoga."** (El-Kehf,
50.)

Od Ibn-Abbasa, r. a., se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Doista šejtan kola čovjekovim tijelom poput krvi u venama."*¹

Na osnovu toga, može se ustvrditi da šejtani bez teškoće i prepreke kruže čovjekovim tijelom zbog jednostavnosti njihove tjelesne građe, kako navode učenjaci. Nema potrebe poricati ulazak džina u tijelo čovjeka, jer sâm sihr ne djeluje dok džin ne uđe u tijelo opsihrenog, a zatim počne ometati skladnost tjelesnih funkcija i izazivati promjene.

El-Kadi Abduldžebbar je rekao: "Ako su tačni naši argumenti na osnovu kojih smo ustvrdili labilnost džinskog tijela, oni su onda poput zraka i njihov ulazak kroz otvore tijela ne možemo spriječiti, baš kao što zrak disanjem ulazi u tijelo i održava nas živim. Ovakva konstatacija ne znači da je to spoj dva različita tijela u jednom prostoru, jer oni u takvom stanju imaju samo položaj susjedstva, a ne i sjedinjenja i stapanja."²

A što se tiče mišljenja žustrih debatičara koji kažu da će džini, ako prihvatimo mogućnost njihovog ulaska u ljudsko tijelo, s obzirom na to da su oni stvoreni od vatre, spaliti ljudski organizam, na njihove riječi uzvraćamo pouzdanim hadisom koji se prenosi od Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem,

¹ Muslim

² Ibn-Tejmijje, *Medžmu'u-l-fetava*, 12/19

da je jedne prilike, dok je obavljao namaz, svojom plemenitom rukom ščepao za vrat šejtana koji ga je pokušao omesti, osjetivši studen njegove pljuvačke na svojoj šaci. Studen džinske pljuvačke upućuje nas da je osobina spaljivanja nestala iz tijela džina i da su preobraženi u labilna i materijalno neopipljiva tijela. Nešto slično se desilo i sa čovjekom koji je u osnovi glina, ali je njegova priroda izmijenjena pa je postao spoj kosti, mesa i krvi. Zato je šejtanu i omogućeno da kola ljudskim tijelom kao što krv protiče njegovim venama.

Da li džini umiru?

Imam ševkani u svom tefsiru navodi predaju Ibn-Abbasa, r. a., u kojoj se kaže: "Džini su posebna vrsta pored šejtana. Šejtani su potomci Iblisa i oni ne umiru, osim u onome času kada će i Iblis umrijeti. Za razliku od njih, džini i ljudi umiru, i među njima ima vjernika i nevjernika."

Imam Buhari je u svom *Sahihu* zabilježio dovu Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, u kojoj se kaže: "*U Tvojoj veličini tražim zaklona, Ti si jedini bog pored Kojeg nema drugog boga, Koji neće umrijeti, a ljudi i džini će smrt okusiti.*"

Svevišnji Allah je u Svojoj knjizi rekao:

"Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti, pa koju blagodat Gospodara svoga poričete?!" (Er-Rahmān, 26.-28.)

Sva stvorenja se primiču svojoj smrti, a učenjaci se razilaze samo u dužini njihovih života. Iblis, Allahovo prokletstvo je nad njim, tražio je od svoga Gospodara da mu dadne roka do Sudnjega dana:

"'Gospodaru moj!' — reče on — 'daj mi vremena do Dana kada će oni oživljeni biti!' 'Dajem ti' — reče On — 'do Dana već određenog.'" (Sād, 79.-81.)

Imam El-Bejheki je zabilježio predaju od Omera, r. a., koji kazuje: "Sjedili smo sa Allahovim Poslanikom, sallallāhu 'alejhi ve

sellem, na jednom brežuljku u području Tuhome, kad se u naše društvo pomoli starac noseći u ruci štap. Nazvao je selam Vjerovjesniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, a on mu odgovori na selam, a onda reče: *'Ovo kao da je govor džina i njihova nošnja?! Ko si ti?'* 'Ja sam Hamme sin El-Uhejma, unuk El-Akjesa sina Iblisova.' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ga upita: *'Između tebe i Iblisa su samo tvoj otac i djed, pa koliko si onda vjekova proživio?'* On odgovori: 'Star sam gotovo koliko i dunjaluk, nešto manje od toga. U noći kada je Kabil ubio Habila bio sam dječak. Godinama sam učio jezike i trčao kroz doline, a onda sam naređivao da se hrana ništi i rodbina zapostavlja.' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, mu na to odgovori: *'Doista ružno djelo ugladenog starca i samokorljivog mladića.'* On reče: 'Još me posavjetuj, jer sam se pokajao Uzvišenom Allahu. Bio sam sa Nuhom kad je molitvu obavljao sa onima koji su s njim povjerovali. Toliko sam ga korio zbog molbe koju je uputio protiv svoga naroda da je počeo plakati, pa je i mene rasplakao, i rekao je: 'Bez sumnje se zbog toga kajem, a kod Allaha tražim utočište da ne budem od neznalica.' Pitao sam Nuha: 'Ja sam saučesnik u ubistvu sretnika, šehida Habila, sina Ademova, pa ima li za mene pokajanja kod tvoga Gospodara?' On mi odgovori: 'O Hamme, zaposli se dobrom i čini ga prije nego dođe Dan kajanja i propasti. Pročitao sam u onome što mi je Allah objavio da nema roba koji se pokaje Allahu za svoje grijehе, ma koliko oni veliki bili, a da mu ih Allah neće oprostiti. Ustani i abdest uzmi, pa učini dvije sedžde Allahu.' Istog časa, kada mi je naredio, ustao sam i učinio naređeno, a on me prozva: 'Ustani, podigni glavu svoju. Evo, pokajanje ti je sišlo s neba.' Pao sam iz zahvalnosti Allahu i na sedždi proveo cijelu godinu. Bio sam i sa Hudom na molitvi njegovoj s onima iz naroda njegova koji su povjerovali. Toliko sam ga korio zbog molbe koju je uputio protiv naroda svoga da je počeo plakati, pa je i mene rasplakao. Posjećivao sam i Jakuba, a Jusuf me držao za povjerljivoga. Susretao sam Il'jasa u dolinama i još ga srećem. Susreo sam se i sa Musaom, sinom Imranovim, pa me podučio Tevratu. Rekao mi je: 'Ako se susretnеш sa Isaom, sinom Merjeminim, prenesi mu moj selam. Potom sam se susreo i sa Isaom, sinom Merjeminim, pa sam mu

prenio selam, a on mi je rekao: 'Ako se susretneš sa Muhammedom, prenesi mu moj selam.' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je spustio pogled i zaplakao, a onda rekao: '*Neka je selam Isau sve dok je dunjaluka, a i tebi selam, Hamme, na ispunjenju emaneta.*' Tada Hamme reče: 'O Allahov Poslaniče, postupi prema meni kao što je Musa, sin Imranov, postupio. On me podučio Tevratu.' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, podučio ga surama "Izā veka'atil-vāki'a", "Amme jetesā'elūn", "Izeš-šemsu kuvviret", "Kul huvallāhu ehad" i dvjema "E'uzama"¹. Zatim Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: '*O Hamme, kaži nam svoje potrebe i nemoj da prekineš tvoje posjete nama.*'" Omer, r. a., veli: "Kada je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, umro, Hamme nam nije došao izraziti svoju tugu, tako da ne znam da li je još živ ili je umro?"

Na osnovu ranije pomenutog, možemo zaključiti da se i životi džina razlikuju po dužini, ali da zasigurno žive mnogo duže nego ljudi.

Uzvišeni Allah je rekao:

"Na takvima se treba ispuniti Riječ rečena o narodima: džinima i ljudima koji su prije njih bili i nestali, jer — oni su, zaista, nastradali." (El-Ahkāf, 18.)

Gledao sam kako džin umire

Brate moj, vidim da su tvoja iskušenja brojna, a trenuci radosti rijetki kao blagdani, savjetujem ti:

*Pusti dane nek čine što hoće,
Čini dobro kada sudba padne.
Odbij tugu kad se nešto desi,
Sve što bude mora i da prođe.
Budi snažan kada sudba boli,
Čudi dobre, obećanju vjeran.*

¹ Tj. surama El-Felek i En-Nās (op. prev.)

Moj najstariji brat bio je jako opsihren, o čemu sam već govorio u samom uvodu, a detaljnije ću to pomenuti i nešto kasnije. Sihir mu je načinio jedan naš rođak po ocu, a brat se uobičajeno ponašao, osim što nije radio nakon završetka Tehničkog fakulteta. Domalo iza toga opsihren je i po drugi put popivši sihirski naprav u čaju kojim je počašćen kod rođaka s majčine strane. Kad god nisu uspjeli ostvariti željeno, napravili bi mu novi sihr, a htjeli su ga oženiti svojom kćerkom. Napravili su mu više od četiri sihra.

*Operi ruke od ljudi i vremena,
Čuvaj se kad vole, bit' će ti bolje.*

Kada bi se vraćao od njih osjećao bi bolesničku nemoć, ali mi, naravno, nismo znali razlog tome, niti smo primjećivali ikakve naznake o postojanju sihra. U tom periodu, dok je izrađivao nacrt za stambeni objekat u gradu, popio je još jedan sihirski namet koji je imao isti cilj, a kako je od toga izliječen spomenuli smo u poglavlju "Liječenje sihra sa solju". Nakon toga, jednog dana smo svi ostali zaprepašteni kad smo vidjeli iznenadno i naglo zdravstveno pogoršanje kod moga brata. To je skrhalo srca ukučana i prijatelja koji su ga vidjeli u takvom stanju. Na njemu su se jasno vidjeli znaci slabosti, ali one koju medicina nije liječila, nego je to bio utjecaj sihra. Iz tog razloga sam, u prisustvu jednog prijatelja, nad svojim bratom počeo učiti neke kur'anske aje-te koje sam znao napamet i, prije nego sam završio sa učenjem, glasom mog brata vrisnuo je džin zadužen za čuvanje sihra, a u tom moj brat više nije znao za sebe. Sa džinom smo otpočeli dijalog:

Rekao sam: "Bismillah, ko si ti?"

On reče: "Ja sam taj i taj."

Pitao sam: "Koju vjeru slijediš?"

"Islam." — odgovori. Naravno, nije rekao istinu, jer džin musliman ne prihvata da služi sihirbazu, osim u veoma rijetkim slučajevima, a kasnije sam saznao da je kršćanin.

"Zašto si tu?" — pitao sam.

"Zbog sihra," — reče mi.

"Ko mu je podmetnuo sihr?" — nastavio sam.

"Vaša rodica", spomenuo je njeno ime. Bila je to naša rođakinja po majci.

"Koji sihirbaz je sačinio sihr?" — upitao sam, a on odmah reče njegovo ime.

"Gdje je sihr postavljen?"

"Popio ga je u čaju." — uzvрати džin.

"Kada je to bilo?" — upitah.

"6. ramazana 1411. godine po Hidžri." — odgovori džin, a dijalog smo vodili nekih 40 dana iza toga.

Opet sam pitao: "Zašto je utjecaj tek sada došao na vidjelo?"

On reče: "Mi ga zlostavljamo kad god nam učini neku nelagodu i neprijatnost učeći Kur'an.", a moj opsihreni brat je bio hafiz Kur'ana, pa ga je obnavljao pred svojim mentorom — muhaffizom.

"Ima li na njemu još koji sihr?" — nastavio sam.

On uzvрати: "Da, ima."

"Od koga je?" — pitao sam.

"Napravio mu je taj i taj kada mu je pravio plan kuće, i taj sihr je popio." — odgovorio je.

"Ima li i pored toga šta?" — upitah.

"Da, ima."

"Šta ima?" — upitah.

"Jedan vaš rođak mu je napravio sihr još 1984. godine." — odgovori džin i spomenu njegovo ime.

"Kod koga je sihr spravljen?" — pitao sam.

"Kod sihirbaza po imenu tako i tako u Kufru-šejhu." — odgovorio je.

"Zbog čega je napravljen sihr?" — upitao sam.

On reče: "Kako ne bi ostvario uspjeh."

Onda sam upitao: "Gdje je sihr pohranjen?"

On reče: "U zabačenom groblju."

"Da li je sihr djelovao?"

"Da, jeste." — odgovori on.

Pitao sam ga o načinu djelovanja tog sihra, pa je odgovorio: "U zadnjoj godini smo uticali na njega." Doista, desilo se po prvi put da moj brat da ne uspije položiti predmet. Bilo je to u zadnjoj godini, kako sam ranije i spomenuo. O utjecaju sihra

tada nismo ništa znali, kao što nisam znao da sihr može utjecati u obrazovnom domenu na takav način. Tada sam se čudio zbog njegovog neuspjeha. Znao sam da mu prave sihire vezane za ženidbu, ali to je daleko manje utjecalo od ovoga sihra koji se odnosio na uspjeh i školu.

Upitao sam džina: "Da li znaš djeluje li taj sihr i nakon okončanja školovanja?"

On uzvрати: "Da, djeluje, jer je napravljen da obustavi svaki uspjeh, zbog toga on i ne radi, niti će raditi." Jedino moj brat, među svim njegovim prijateljima koji su završili isti smjer kao i on, nije radio. Svi njegovi poznanici su bili uposleni u različitim oblastima, čak i oni koji su završili isti fakultet poslije njega i oni su se, bez izuzetka, čudili njegovoj situaciji.

Pitao sam džina: "Na koji način u tolikoj mjeri utičete na njega da se ne može i zaposliti?"

Odgovorio je: "Kada god bi se prijavio na neki oglas u državnim poduzećima, a tako i u privatnom sektoru, mi bismo mu zatamnili lice stičući kod odgovornih odbojnost prema njemu, ili bi kroz razgovor napravili da se ne slože oko nekih pitanja. Ako bi uspio na razgovoru i bio primljen po konkursu, onda bismo mu omiljavali ljenost tako da ne bi ni otišao da provjeri rezultate konkursa, ne dopuštajući mu da se odupre pesimizmu kojim smo ga opkoljavali da nikada neće pronaći posao. To je razlog zašto ne radi i zašto ne može da nađe posao."

Onda sam mu kazao: "Ne zanimaju me sve te laži i tvoje igrarije, želim da zajedno sa ostalima izađete iz tijela moga brata." Nakom ovoga, povišenim i jakim glasom reče:

"Ne, ne! Neću izaći!"

Pitao sam: "Zbog čega?"

On nastavi: "Ako izađemo, onda će nas sihirbaz poubijati." Bio mi je poznat njihov broj, a prije toga sam mu ponudio da prihvati islam, ali to on nije htio prihvatiti, a i ja ga nisam htio prisiljavati.

Bio je uporan u odbijanju izlaska, pa mi nije preostalo ništa drugo nego da ga kaznim ili, uz dozvolu Svevišnjeg Allaha, spalim. Uzeo sam posudu i napunio je vodom, a onda je dao prijate-

lju koji je ovome prisustvovao da nad vodom uči određene ajete i u nju puše. On je učio ajete i više puta ponavljao isti proces.

Ja sam nad mojim bratom počeo učiti rukju, a džin je počeo vrištati, vikati i osjećati bol. Bolovi su mu se povećavali kada bi ga napojili naučenom vodom ili ga njome poprskali po licu. Bol je bivao jačeg intenziteta i onda kada bi mu učili ajete koji govore o ahiretskoj kazni. Nakon te velike vriske, jauka i vikanja, trzaji tijela su počeli da se smiruju a sa njima i glas, sve dok nisu iščezli. Na licu opsihrenog bili su vidni smrtni znaci. To može biti stravično za onoga koji uči rukju iz straha za životom opčinjenog. Mene je također prestrašilo to što preko lica svoga brata vidim kako umire džin.

Nakon što nestane glasa i tijelo opčinjenog se smiri, nastaje privremeno zatišje, a onda počinje da se javlja drugi džin sa vriskom, jaucima i trzajima tijela, dok se tijelo opet ne smiri, nestane trzaja, tj. dok ne umre i sljedeći džin. Džin je prije same smrti tražio vode, međutim u takvom stanju, koje liči da umire čovjek i na njegovom licu se ocrtavaju znaci nastupa smrti, ja im nisam udovoljavao zahtjevu, ne dopuštajući im da se napiju vode kako bi još više bol okusili. Tijelo se opet smirivalo i sve tako dok se uz Allahovu odredbu, pomoć i dozvolu nismo riješili svih džina. Moj brat se iza toga osvijestio, smiren kao da se ništa nije ni desilo. Malo se iznenadio zbog vlažnosti svoje odjeće od vode kojom smo ga polijevali. Počeli smo lagahno i opušteno s njim razgovarati, a onda smo zahvalili Uzvišenom Allahu, onako kako dolikuje da Mu se zahvali na Njegovim blagodatima, što ga je oslobodio bola koji ga je mučio.

U vezi dokazivanja dopuštenosti spaljivanja džina, kako smo postupili, podsjetit ćemo se na predaju o čovjeku iz plemena Ka'b: "Ušao sam u Basru da prodam svoje datule, ali nisam pronašao mjesto za konak, pa sam primijetio kuću po kojoj su pauci ispleli svoje mreže. Upitao sam: 'Šta je sa ovom kućom?' Rekoše mi da je nastanjena džinima...", pa nam on na kraju svoga doživljaja veli da je čuo glasnika koji doziva: "Spalio si ifrita (buntovnog, neposlušnog džina)." Upitao sam: "Čime sam ga spalio?" Glasnik odgovori: "Učenjem ajeta: 'I Njemu ne dojadi njihovo održavanje. On je Moćni, Veličanstveni.'" Ovo je do-

voljno kao dokaz, a, s druge strane, nema sumnje da Kur'an ima svoju nadnaravnost i vrijednost.

Ibn-Ukajl u djelu *El-Funun* navodi: "Kod nas u Zufriji (Bagdad), bila je kuća u kojoj bi svaki novi stanovnik osvanuo mrtav. Zatim je došao neki čovjek koji je bio karia (učač Kur'ana), pa ju je iznajmio. Iščekivali smo šta će mu se desiti kad zanoći, no on, na iznenađenje svih, osvanu živ i zdrav. Ostao je u njoj još neko vrijeme, pa je odselio. Pitali su ga o kući, pa je rekao: 'Kad sam u njoj zanoćio, klanjao sam jaciju i proučio odlomak iz Kur'ana, kad se iz bunara kuće pomoli mladić. Nazvao mi je selam, a ja sam se uplašio. Reče mi: 'Ne boj se. Poduči me nečemu iz Kur'ana.' Počeo sam ga učiti, a nakon toga sam ga pitao o stanju kuće, on na to odgovori: 'Mi smo džini muslimani, klanjamo namaze i učimo Kur'an. U ovoj kući do sada su stanovali samo grješnici. Okupljali su se ovdje i pili alkohol, pa bismo ih mi zadavljivali.' "

Džini su bili postrojeni pred Sulejmanom, a. s.

Autor knjige *Adža'ibu-l-mahlukat*, navodi: "U predanjima se navodi da je melek Džibril, a. s., nakon što je Uzvišeni Allah potčinio džine i šejtane Sulejmanu, a. s., povikao: 'O džini i šejtani, odazovite se, uz Allahovo dopuštenje, Sulejmanu, sinu Davudovu!', pa su oni u skupinama počeli izlaziti i pojavljivati se iz špilja, brda, dolina, šuma i humova. Dok su se okupljali, džini su uzvikivali: 'Odazivamo se, odazivamo!', a meleki su ih gonili pred sobom kao što pastir goni svoje stado. Ponizni i pokorni, izašli su pred Sulejmana, a. s., a bilo ih je tog dana četiri stotine i dvadeset različitih skupina. Postrojili su se pred njim, a on, a. s., je počeo razgledati njihove začuđujuće likove i obličja. Bili su i različitih boja: bijeli, crni, žuti, plavkasti, šareni, a neki slični konjima, mazgama ili nekim zvijerima. Imali su i surle, repove, kopite i rogove. Sulejman, a. s., iz zahvalnosti Allahu, pade na sedždu i zamoli: 'Moj Allahu, daj mi snagu i ugled da mogu njima zapovijedati.' Tada mu dođe melek Džibril, a. s., i reče: 'Ustani sa svoga mjesta, Uzvišeni Allah ti je dao moć da njima

upravljaš.' Sulejman, a. s., ustade na ruci je imao svoj prsten, te mu se svi džini i šejtani pokloniše, a zatim podigoše glave i rekoše: 'O sine Davudov, mi smo se pred tobom postrojili i naređeno nam je da ti pokorimo.' Sulejman, a. s., ih poče propitivati o vjerama koje slijede, plemenima, mjestima stanovanja, te onome što jedu i piju, a oni su mu odgovarali. Onda ih upita: 'Zašto se razlikujete u izgledu, a otac vam je jedan?' Oni rekoše: 'Naši izgledi se razlikuju zbog različitosti grijeha koje činimo, kao i zbog različitog porijekla i načina s kime se ženimo.' Sulejman, a. s., ih još razgleda, pa zapazi *meredeteš-šejatin* (jogunaste šejtane, nepokornike) kako pokušavaju nered napraviti, a meleki im to sprečavaju pregradama koje spuštaju. On ih stavi u okove, a onda ih rasporedi na različite poslove: kovače, bakardžije, na drobljenje kamena i izgradnju utvrda. Njihove žene uposli u pređi i tkanju svile i pamuka, te izradi serdžada i odjeće. Ostale džine zaposli podizanjem hramova, statua, grnčarijom i izradom ogromnih kamenih zdjela i posuda iz kojih je moglo jesti na desetine hiljada ljudi. Neke od njih je uposlio mljevenjem žita, druge pripremom hrane, klanjem i guljenjem životinja, a jednu skupinu za ronjenje i sakupljanje dragog kamenja i bisera iz mora. Imao je zaposlenike od njih koji su kopali bunare, kanale, korita rijeka, dok su neki, pak, tražili zlato u zemlji i vadili druge korisne rude. Svaka skupina je bila obavezana nekim teškim poslom kako bi se sačuvao njihovog zla, a ujedno su na taj način oni predstavljali snagu i veličinu njegove vlasti. Svemogući Allah je u Svojoj Knjizi objavio:

'A Sulejmanu vjetar jaki poslušnim učinismo — po zapovijedi njegovoj je puhao prema zemlji koju smo blagoslovili, a Mi sve dobro znamo; i šejtane neke da zbog njega rone, a radili su i poslove druge, i nad njima smo Mi bdjeli.' (El-Enbijā', 81.–82.)

'I sakupiše se Sulejmanu vojske njegove, džini, ljudi i ptice, sve četa do čete, postrojeni.' (En-Neml, 17.)

'Ja ću ti ga donijeti', — reče ifrit, jedan od džina, prije nego iz ove sjednice svoje ustaneš, ja sam za to snažan i pouzdan.' (En-Neml, 39.)

'A Sulejmanu — vjetar, ujutro je prevaljivao rastojanje od mjesec dana, a i navečer rastojanje od mjesec dana, i učinili smo da mu iz izvora rastopljeni bakar teče i da džini, voljom njegova Gospodara, pred njim rade; a kad bi neki od njih otkazao poslušnost naređenju Našem, učinili bismo da ognjenu patnju osjeti. Oni su mu izrađivali što god je htio: hramove i spomenike, i zdjele kao čatrnje, i kotlove nepokretne...' (Sebe', 12.-13.)

'I Mi smo dali da mu služe vjetar — koji je prema zapovijedi njegovoj blago puhao onamo kuda je on htio, — i šejtani sve graditelji i gnjurci, i drugi u bukagije okovani.' " (Sād, 36.-38.)

Iz ovih ajeta vidimo kako je Uzvišeni Allah Sulejmanu, a. s., potčinio džine kojima je on upravljao kao kralj i vjerovjesnik.

Kako otjerati džine iz kuće?

Iz ranije izloženog saznali smo da džini nastanjuju neke kuće i da tom prilikom mogu nanijeti nepravdu i neprijatnost stanovnicima kuće, ili im se počnu ukazivati, što će u životu ukućana izazvati pometnju i nesigurnost. Metod otjerivanja džina iz kuće sastoji se u tome da se u kući prouči ajet:

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا
وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا

"Ve reddallāhul-lezīne keferū bi gajzihim lem jenālū hajrā. Ve kefallāhul-mu'minīn-el-kitāl. Ve kānallāhu kavijjen 'azīza."

**"Allah je nevjernike pune srdžbe odbio — nisu ni-
malo uspeli — i vjernike je Allah borbe poštedito
— Allah je, uistinu, moćan i silan." (El-Ahzāb, 25.)**

Zatim se kaže: *"Preklinjem vas Allahovom veličinom i Njegovom moći i snagom, i veličinom Njegove vlasti i gordosti da se okujete vatrenim lancima oko vratova svojih, svojih ruku i nogu!"*, ponavljajući preklinjanje u svakoj sobi i odaji, osim klozeta i sličnih prostorija. Također se ovo može naučiti nad vodom, a potom njome poprskati zidove soba.

Može se proučiti i druga verzija preklinjanja koja glasi:

"U ime Allaha, s Njegovim imenom smo omrkli, pred kojim ne postoji prepreka, s Allahovom veličinom koja ne slabi niti nepravdu podržava i s Njegovom stabilnom vlašću zaštitu sebi pravimo. S Njegovim lijepim imenima zaklona tražimo od svih iblisa i zla ljudskih i džinskih šejtana, otkrivenih i prikrivenih od zla onoga što noću izlazi, a danju se prikriva i zla onoga što se danju pojavljuje, a noću nestaje, od zla onoga što je On stvorio, po zemlji razasuo i posijao, od zla Iblisa i vojski njegovih, od zla svakog stvorenja čiji perčin je u vlasti Njegovoj. Gospodar moj, doista, dobročinstvo čini."

"Utječem se onako kako su se utjecali Ibrahim, Musa i Isa, od zla onoga što je Allah stvorio, rasijao i prosuo, od zla Iblisa i vojski njegovih, i zla svega drugoga nepomenutog."

"Zaklona tražim kod Allaha, Koji sve čuje i sve zna, od šejtana proganoga. U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Tako Mi onih u redove poredanih i onih koji odvrćaju i onih koji opomenu čitaju — vaš Bog je, uistinu, Jedan, Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih i Gospodar istoka! Mi smo nebo najbliže vama sjajnim zvijezdama okitili i čuvamo ga od svakog šejtana prkosnoga da ne prisluskuje meleke uzvišene; njih sa svih strana gađaju da ih otjeraju: njih čeka patnja neprekidna, a onoga koji što ugrabi — stigne svjetlica blistava.'" (Es-Sāffāt, 1.-10.)

Ove lijepe dove i navedeni ajeti se mogu naučiti na vodu, a zatim tom vodom poprskati zidove kuće. Proces ponoviti više puta dok ne nestane onoga što nalazimo i osjećamo u kući, odnosno dok se džini ne isele.

U predaji od En-Nadra Hašima b. el-Kasima, prenosi se da su mu se obratili džini koji su stanovali u njegovoj kući i rekli mu: "O Ebu en-Nedir, odseli se iz našeg susjedstva!", pa je to njemu teško palo. Kaže: "Obratio sam se El-Muharibiju, a on mi je napisao: 'U Medini je postojao bunar koji je presušio, pa su kod njih odsjeli neki prolaznici, te su im to ispričali. Ovi im rekoše da donesu jednu posudu vode, nad njom proučiše ove dove, a onda vodu prosuše u bunar. Iz bunara se podiže plamen vatre, a onda se iznad njega ugasi.'" Ebu En-Nedir nastavlja: "Uzeo sam vode i postupio kako mi je rekao, a onda sam vodom polijevao ćoškeve kuće, kad džini počеше vikati: 'Zapalio si nas, mi ćemo se iseliti iz kuće!' A nad vodom sam proučio ovu dovu: *'U ime Allaha, s Njegovim imenom smo omrkli, pred Kojim ne postoji prepreka, s Allahovom veličinom koja ne slabi, niti nepravdu podržava i s Njegovom stabilnom vlašću zaštitu sebi pravimo. S Njegovim lijepim imenima zaklona tražimo od svih iblisâ i zla ljudskih i džinskih šejtana, otkrivenih i prikrivenih od zla onoga što noću izlazi, a danju se prikriva i zla onoga što se danju pojavljuje, a noću nestaje, od zla onoga što je On stvorio, po zemlji razasuo i posijao, od zla Iblisa i vojski njegovih.'*"

Spomenut ću ovdje događaj koji se desio dok sam u slobodno vrijeme prikupljao materijal za ovu studiju u biblioteci osnovne škole "Mejt Suvejd". Bibliotekar škole Muhammed Abduldželil, kada je saznao šta pišem, postavio mi je nekoliko pitanja. Rekao je: "Imam prijatelja u naselju Mejt Asim, koji je također školski bibliotekar, zajedno smo studirali." Muhammed je bio iz Deker-nesa. Nastavio je kazivati: "Moj prijatelj tvrdi da mu se u snu pojavljuje džinica u liku žene, a onda ponovo nestaje odakle se i pojavila. On je vidi i na javi, jasno i bez ikakve sumnje. To se događa prije nego utone u san ili neposredno kada se prene iz sna, a onda se za kratko vrijeme izgubi iz vida." Između ostalog, spomenuo je da mu se život pretvorio u pesimizam i beznade, jer je pet puta do sada pokušavao da zaprosi neku djevojku, ali se svaka prosidba završila neuspješno. Ima više od trideset godina, tako da ga je beznade u cjelosti ophrvalo, pa ima li lijeka za njega?"

Allah me uputio pa sam mu ispisao pismo Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, koje je on dao Ebu-Dudžani,

te sam Muhammedu bibliotekaru iznio hadis i pojasnio mu šta treba da uradi njegov prijatelj. Istog dana on ga je odnio svome prijatelju u selo gdje je ovaj stanovao. Njegov prijatelj nije baš ozbiljno prihvatio pismo, prihvatio ga je više kao šalu, ali je u sebi nalazio nagovor da ga ipak drži pored sebe kad zanoći, i tako je i učinio.

Negdje oko ponoći, osjetio je kao da ga neko vuče i čuo je jake glasove. Glasovi su dopirali iz kutova sobe i kao da to nije bio samo jedan glas. U takvom stanju nije se mogao ni pomjeriti. Uspio je proučiti nekoliko ajeta iz Kur'ana, ali je i dalje osjećao strah. Kur'an je učio mehanički, zbog straha i bezizlaznosti situacije u kojoj se nalazio. Muhammed bibliotekar mi je pričao: "Ostao je u tom stanju još neko vrijeme, oko petnaestak minuta, ne mogavši prevladati taj osjećaj, a nije mogao ni da se pomjeri. Zatim je uspio, a vrisak i urlikanje džina nije prestajalo, skočiti s postelje i početi trčati kroz kuću iz sobe u sobu. Probudili su se svi ukućani vidjevši ga u tom bunilu koje je ličilo na neku vrstu ludila. Glasovi nisu prestajali do pred sami sabah, a braća mu, ne znajući šta se dešava, nisu mogli ništa pomoći. Pred samo svitanje, kada su se pojavili prvi snopovi svjetlosti, uzeo je jednog svog brata i s pismom otišao do nekog prijatelja u selu. Brata je poveo sa sobom jer ga strah još nije bio napustio. Nekoliko dana iza toga nije se smio odvajati od svoje braće. Naredne večeri je oko ponoći vidio je koliko dvadeset centimetara sredine tijela koje mu je prišlo, dok je gornji i donji dio tijela bio nevidljiv. Prešlo je preko njega i stalo na drugi dio kreveta, a onda mu je podiglo podlaktice i počelo ga milovati, a zatim je svega nestalo." Šta se zbilo poslije toga, nisam saznao do štampanja ove studije 14.11.1991. godine. Ali, obećajem da ću, uz Allahovu pomoć, dopuniti ostatak priče u narednoj studiji "El-Mu'alidžu ju'ajinu ihtidare-l-džinni ve herebe-š-šejtan".

Kada je riječ o početku sihra na Zemlji, dogodilo se to u doba Sulejmana, a. s.

Ibn-Džerir et-Taberi u predaji od Abdullaha b. Abbasa, r. a., navodi: "Kada bi Sulejman, a. s., ulazio u klozet ili prilazio nekoj od svojih žena, skidao bi svoj prsten i davao ga na čuvanje svojoj ženi Džeradi. I kada ga Uzvišeni Allah htjede staviti na kušnju,

Sulejman, a. s., ostavi svoj prsten kod Džerade, a onda se pred njom pojavi šejtan u liku Sulejmana, a. s., i zatraži da mu dadne prsten. Ona mu predade prsten, a kad ga on stavu na svoju ruku, pokloniše mu se i ljudi i džini. Kad se Sulejman vrati i zatraži svoj presten, ona mu reče: 'Ti si lažac, nisi ti Sulejman.' Tada Sulejman, a. s., shvati da je iskušan. U tom stanju, šejtani pohitaše i za nekoliko dana napisaše svezke sihra u koje unesoše kufr i širk, te ih pokopaše pod prijestolje Sulejmana, a. s., a onda ih izvadiše i pročitашe ljudima, te rekoše: 'Sulejman vas je pokorio ovim svescima!', pa se ljudi odrekoše Sulejmana, a. s., i proglasiše ga nevjernikom, sve dok nije poslan Muhammed, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kojem je Allah objavio: **'A Sulejman nije bio nevjernik. Šejtani su nevjernici...'**"

U tom kontekstu, Ibn-Džerir navodi predaju od Abdurrahmana koju ovaj prenosi od Imrana b. El-Harsa da je on rekao: "Dok smo sjedili kod Ibn-Abbasa, r. a., u naše društvo se pomoli neki čovjek. Ibn-Abbas, r. a., ga upita: 'Odakle dolaziš?' 'Iz Iraka' — reče on. 'Iz kojeg dijela Iraka?' — upita Ibn-Abbas, r. a., 'Iz Kufe', odgovori čovjek. 'Kakve nam vijesti nosiš?' — nastavi Ibn-Abbas, r. a., a čovjek uzvрати: 'Ostavio sam ih kako pričaju da će im se Alija pridružiti.' Tada se Ibn-Abbas rasrdi i reče: 'Šta to govoriš, nevaljalče! Da ima istine u tome, mi bismo već podijelili njegov imetak. Ja ću vam kazati o čemu ovaj govori. Šejtani su nekada ranije prisluškivali nebeske vijesti, pa kada bi ugrabili koju riječ, a ljudi je od njih prihvatili, uz nju bi dodali još sedamdeset laži. Ljudi su u svoja srca posadili njihove laži, pa ih je Uzvišeni Allah predočio Sulejmanu, a. s., te ih je on pokopao pod svoje prijestolje, a kad umrije, šejtan lutilica se obrati ljudima i reče: 'Hoćete li da vas naputim na netaknuto blago koje je vrjednije od svakog drugog blaga?! Pogledajte ispod prijestolja', te ga ljudi iskopaše. Šejtan im reče: 'To je sihr — magija.' Zatim su se ti spisi prenosili i prepisivali, od jednog naroda do drugog. Tragovi tih spisa su i ono o čemu pričaju Iračani."

Ibn-Abbas, r. a., je također rekao: "Asif je bio Sulejmanov pisar i poznavao je Allahovo najuzvišenije ime. Pisao je sve ono što mu je Sulejman, a. s., naređivao, a onda bi to bilo pokopavano pod prijestolje Sulejmana, a. s. Kada je on umro, šejtani su izvadili

te spise i između svaka dva reda dodali su riječi sihra i kufra, a onda su rekli: 'Po ovome je Sulejman postupao.' Neznalice su počele vrijeđati Sulejmana, a. s., i proglasili su ga nevjernikom, dok su upućeni i učeni branili Sulejmana, a. s., pojašnjavajući ljudima da je on bio vjerovjesnik, a ne sihirbaz i vračar. Neznalice nisu prestajale da ga vrijeđaju sve dok Uzvišeni Allah nije objavio: '... i povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik, šejtani su nevjernici...' (El-Bekare, 102.)"

Nastanak sihra

Sihr je svijet čuda, zbrkanosti i tajni. El-Džessas je u svome djelu *El-Ahkam*, definisao sihr riječima: "To je svaki čin skrivenog uzročnika, koji se prikazuje u suprotnosti sa uobičajenim, na način obmane i prevare." Ibn El-Arabi u *El-Ahkamu*, opet, kaže: "To su složene riječi kojima se veliča neko pored Uzvišenog Allaha, pripisujući mu se kroz to odredbe i utjecaj."

Sihr općenito znači skrivanje i spretnost, igra, preklapanje, odvlačenje pažnje i primamljivanje.¹ Sihr u jezičkoj upotrebi ima i drugih, sasvim suprotnih značenja, koja ovdje nećemo navoditi jer nam nisu značajna.

Čudno je da neki poriču stvarnost sihra, kao da nisu čuli riječi Uzvišenog:

"... i povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik šejtani su nevjernici: učili su ljude vradžbini (sihru)." (El-Bekare, 102.)

Pa kako da i pored toga poričemo da ljudi izučavaju sihr i bave se njime, a uz to je njegovo djelovanje prisutno u svakoj zemlji i kraju. Ne znam šta kažu poricatelji sihra za ono što je viđeno od brojnih mađioničara, koji brinom svojih pokreta i na druge načine, čine neuobičajena djela. Jesu li oni neka vrsta sihirbaza? Kur'an kaže:

¹ *Riṣaletu-ṣ-ṣirk ve mezahiruhu*, Džem'ijjetu 'ulema'i-l-Džeza'ir

"'Bacite vi' — reče on. I kad oni baciše, oči ljudima začaraše i jako ih prestrašiše, i vradžbinu veliku prirediše." (El-A'rāf, 116.)

"Mi vjerujemo u Gospodara našeg da bi nam grijehe naše oprostio i vradžbine na koje si nas ti primorao. A Allah bolje nagrađuje i kažnjava trajnije." (Tāhā, 73.)

"Da li je ovaj nešto drugo do čovjek kao i vi? Zar ćete slijediti vradžbinu, a vidite da jest?" (El-Enbijā', 3.)

"A oni koji ne vjeruju govore o Istini kada im dolazi: 'Ovo nije ništa drugo nego očito vraćanje!'" (Sebe', 43.)

Imao sam priliku da u Allahovoj Knjizi tražim ajete koji govore o sihru, pa sam došao do podatka da se u 63 ajeta izravno spominje sihri, i to kako slijedi po surama:

- El-Bekara, 102;
- Alu 'Imrān, 17;
- El-Mā'ide, 110;
- El-En'ām, 7;
- El-A'rāf, 109, 111, 112, 113, 116, 120, i 132;
- Jūnus, 2, 76, 77, 79, 80 i 81;
- Hūd, 7;
- El-Hidžr, 15;
- El-Mu'minūn, 89;
- El-Furkān, 8;
- Eš-Šu'arā', 34, 35, 37, 40, 41, 46 i 49;

- El-Kasas, 36 i 48;
- Sebe', 43;
- Es-Sāffāt, 15;
- Sād, 4;
- Gāfir, 24;
- Ez-Zuhruf, 30;
- El-Ahkāf, 7;
- Et-Tūr, 15;
- En-Nedžm, 34;
- El-Kamer, 2.

S obzirom na to da nisam vršio detaljnije provjere, možda sam koji ajet previdio, pa se nadam da mi se to neće zamjeriti. Ajeti koje sam spomenuo najbolji su dokaz postojanja sihra, tako da poslije toga ne ostaje mogućnost za sumnju u njegovo postojanje ili djelovanje. Onima koji to poriču, ovako se prijeti:

"Zato ostavi Mene i one koji ovaj govor poriču, Mi ćemo ih postepeno odakle se i ne nadaju patnji približavati." (El-Kalem, 44.)

Uzvišeni Allah je objavio:

"...i povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik — šejtani su nevjernici: učili su ljude vradžbini i onome što je bilo nadahnuto dvojici meleka, Harutu i Marutu, u Babilonu. A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: 'Mi samo iskušavamo, i ti ne budi nevjernik!' " (El-Bekare, 102.)

Jevreji i nastanak sihra

Imam Hakim u svojoj zbirci hadisa *El-Mustedrek* navodi predaju od Ibrahima b. Džerira, a isto navodi i imam Es-Seddi, povodom ajeta: "...i povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali..." (El-Bekare, 102.), tj. za njegova života; on kazuje: "Šejtani su se uspinjali na nebo i tamo zauzimali položaje s kojih su prisluškivali razgovor meleka o onome što će se zbiti na Zemlji; smrt, nešto u skoroj budućnosti ili neki drugi događaj, pa bi onda dolazili vračarima obavještavajući ih o tome, a ovi bi to prenosili ljudima. Kad su ljudi zapazili da se sve događa kako ovi kažu, počeli su prihvatati sve što bi vračari kazali, a oni su onda na to počeli dodavati po sedamdeset laži. Ljudi su počeli zapisivati njihove izjave u sveske, pa se među potomcima Benu-Israila raširilo uvjerenje da džini poznaju gajb — skriveno i budućnost. Potom je Sulejman, a. s., poslao ljude da sakupe ispisane sveske, pa ih je zatvorio u kovčeg i zakopao ispod svoga prijestolja, jer nijedan džin nije mogao da se približi njegovom prijestolju, a ako bi to neki pokušao, odmah bi bio spaljen. Sulejman, a. s., je iza toga objavio ljudima: 'Ako čujem ikoga da govori da džini poznaju gajb, ja ću ga pogubiti.' Kada je Sulejman, a. s., umro i nestalo učenjaka koji su bili upućeni u njegov život, a došla nova pokoljenja, šejtan se prikazao u liku čovjeka, obrativši se skupini iz Benu-Israila, rekavši im: 'Hoćete li da vas uputim na blago koje nikada ne možete potrošiti?' 'Hoćemo' — uzviknuše oni. On im reče: 'Kopajte ispod prijestolja!' Otišao je s njima, pokazao im mjesto, a onda se izdvojio u stranu. Oni mu rekoše: 'Pridi, pokaži nam ga!' A on uzvрати: 'Ja ću biti ovdje pored vas, pa ako ga ne nađete, ubijte me.' Oni počеше kopati i pronađoše te knjige. Kad ih izvadiše, šejtan im reče: "Sulejman je vladao ljudima, džinima i pticama pomoću tih vradžbina", a onda se izgubio. Među narodom se proširi vijest da je Sulejman, a. s., bio sihirbaz, a Izraelićani prihvatiše te knjige. Kada se pojavio Muhammed, sallallāhu 'alejhi ve sellem, Jevreji su zapisima iz tih knjiga vodili raspravu sa Muhammedom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa je Uzvišeni Allah objavio: 'A Sulejman nije bio nevjernik — šejtani su nevjernici.'" (El-Bekare, 102.)

Er-Rebi' b. Enes kazuje da su Jevreji pitali Muhammeda, sallallāhu 'alejhi ve sellem, dugo vremena o propisima iz Tevrata. O čemu god bi ga pitali, Svemogući Allah bi mu dostavio objavu o onome što su ga pitali, pa kada su to oni vidjeli, rekli su: "On bolje poznaje ono što nam je Allah objavio od nas samih." Iz tog razloga su ga pitali o sihru, pa su ga nadgovorili, ali je Allah potom objavio: **"A Sulejman nije bio nevjernik — šejtani su nevjernici: učili su ljude vradžbini..."** (El-Bekare, 102.) Šejtani su u knjizi ispisali o sihru i vraćanju ono što je Allah htio da napišu, pa su to pokopali pod prijestolje Sulejmana, a. s., — a on nije poznao gajb. Kada je Sulejman, a. s., umro, šejtani su izvadili knjigu i obmanuli ljude svojim riječima: "Ovo je znanje koje je Sulejman ispisivao, a ljudi su mu na njemu zavidjeli." Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, obavijestio je Jevreje o ovome, pa su se oni povukli. Tako je Uzvišeni Allah oborio dokaz koji su oni iznijeli.

Mudžahid je rekao: "Šejtani su prisluškivali šta se objavljuje, pa, kada bi uhvatili koju riječ, na nju bi dodali još dvije stotine laži. Sulejman, a. s., je sakupio ono što su oni pisali, ali kada je on umro, šejtani su to ponovo pronašli i prenijeli ljudima. To je bilo znanje o sihru."

Muhammed b. Ishak b. Jesar je rekao: "Kada su džini saznali da je Sulejman, sin Davudov, a. s., umro, požurili su i napisali knjigu o sihru: 'Ko želi da ostvari to i to, neka uradi ovo..., ko hoće da mu se ispuni takva želja, neka postupi ovako...', tako da su sačinili spis o svim vrstama sihra. Sakupili su to u jednu zbirku, a onda na nju stavili žig poput žiga koji je posjedovao Sulejman, a. s. U naslovu su napisali: 'Ovo su spisi koje je ispisao Asif, sin Berhije, za Sulejmana, sina Davudova, od riznica znanstvenog blaga', a zatim su to pokopali ispod prijestolja Sulejmana, a. s. Spise su nekada kasnije pronašli daleki potomci Benu-Israila, koji su vjeru uveliko izopačili, pa kad ih nađoše, oni povikaše: 'Tako nam Allaha, Sulejman je sigurno pomoću ovoga svoju vlast uspostavio.' Na taj način su raširili sihr, izučavajući ga i njemu druge podučavajući. I on je zašigurno najrasprostranjeniji među Jevrejima, neka je nad njima Allahovo prokletstvo. Kada je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi

ve sellem, spomenuo u onome što mu je objavljeno od Uzvišenog Allaha Sulejmana, sina Davudova, a onda ga ubrojao među vjerovjesnike, jevreji Medine su se uveliko iznenadili, govoreći: "Muhammed zagovara da je sin Davudov bio vjerovjesnik?! Tako nam Allaha, on je bio samo sihirbaz!" Tada je Uzvišeni Allah objavio: "...i povode se za onim što su šejtani o Sulejmanovoj vladavini kazivali. A Sulejman nije bio nevjernik — šejtani su nevjernici: učili su ljude vradžbini." (El-Bekare, 102.) To je tako, a sihr je, doista, najrašireniji među Jevrejima, neka je nad njima Allahovo prokletstvo.

Odlomci iz kazivanja o Harutu i Marutu i o tome kako su ljude podučavali sihru

Imam Ibn-Kesir u svom *Tefsiru* navodi neke predaje od ashaba, r. a., i tabi'ina vezane za kazivanje o dvojici meleka, Harutu i Marutu. On piše: "U čudnom predanju i zanimljivom kontekstu u predaji od imama Ebu-Dža'fera b. Džerira, u lancu prenosilaca od Hišama b. Urve, preko njegovog oca, od Aiše, r. a., navodi se da je ispričala: 'Došla mi je neka žena iz Devmetu l-Džendela, tražeći Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, domalo iza njegove smrti. Došla ga je pitati o nekim stvarima koje je naučila o sihru, ali ih nije primjenjivala.' Aiša, r. a., je o tome kazivala Urveu: 'Sestriću moj, vidjela sam je da plače kad nije zatekla Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, da je on izliječi. Toliko je plakala da sam je sažaljevala. Govorila je: 'Bojim se da sam osuđena na propast. Imala sam muža koji je otišao od mene i nije se dugo pojavljivao. Otišla sam kod neke starice i požalila sam joj se, a ona mi reče: 'Ako uradiš ono što ti kažem, on će ti se vratiti.' Kad je noć pala, došla mi je sa dva crna psa, jednog je ona pojahala, a drugog ja, ali se ništa ne desi, sve dok na njima ne stigismo do Babilona. Kad tamo ugledasmo dva čovjeka obješena za noge. Upitaše me: 'S kojim si povodom došla?' Odgovorih im: 'Došle smo da se podučimo sihru.' Na ovaj odgovor, uzvратиše: 'Mi smo samo iskušenje, pa nemoj se u nevjerstvo davati', ali ja sam odbila da odustanem. 'Otiđi do onog ognjišta i

pomokri se u njega' — rekoše mi oni. Otišla sam do njega, ali me obuze strah, pa ništa ne uradih. Vratila sam se njima, a oni me upitaše: 'Jesi li to učinila?' 'Da' — rekla sam. 'I šta si vidjela?' — upitaše. 'Ništa nisam vidjela' — odgovorih im. A oni zaključiš: 'Nisi to učinila, zato se vrati kući i ne čini nevjerstvo.' Opet sam odbila, pa su mi naredili da uradim prethodno rečeno. Otišla sam do ognjiša, uplašila se i ništa nisam učinila. Vratila sam se do njih, a oni me upitaše: 'Jesi li to učinila?' 'Da' — rekla sam. 'I šta si vidjela?' — upitaše. 'Ništa nisam vidjela' — odgovorih im. Oni mi rekoše: 'Nisi to učinila, zato se vrati kući i ne čini nevjerstvo. Još si samo na početku.' I ovaj put sam odbila, pa su mi naredili da odem do ognjišta i pomokrim se u njega. Otišla sam do njega i učinila to. Tada sam vidjela kako iz mene izađe konj opremljen u željezne pancire, koji se podiže u nebo sve dok se ne izgubi iz vida.' Tada mi rekoše: 'Sad si to učinila. To je tvoja vjera koja te napustila, sad možeš ići.' Izgubljena rekoh starici: 'Tako mi Allaha, ja ništa ne znam, niti su mi šta rekli', a ona mi uzvratila: 'Naučila si! Sada šta god poželiš, ono se može ostvariti. Uzmi ovo zrnavlje pšenice' — reče mi, 'i baci ga!' Bacila sam ga, a onda mu rekla: 'Iznikni!', a ono izniče. 'Požnji se!', ono bi požnjeveno. 'Izađi iz čaške!', i ono se oplijevi. 'Osuši se!', ono se osuši. 'Samelji se!', ono bi samljeveno. 'Zamijesi se!', ono bi zamiješeno. Kad opazih da se ispunjava sve što poželim, prezreh to i pokajah se. Allah najbolje zna, majko pravovjernih, nisam to koristila, niti ću ikada koristiti." A u predaji kod Ibn Ebi-Hatema od Er-Rebi'a b. Sulejmana stoji i dodatak: "Tako mi Allaha, a On to najbolje zna, majko pravovjernih, nisam to nikada koristila, niti ću ikad koristiti."

Aiša, r. a., nastavlja kazivati: "Upitala sam ashabe, koji su još bili potreseni smrću Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, a u to vrijeme bilo ih je puno u Medini, ali nisu znali šta da joj kažu u vezi toga. Bojali su se da joj dadnu fetvu o onome što ne znaju. Jedino joj je Ibn-Abbas, r. a., ili neko ko je bio kod njega, rekao: 'Eh, da su ti bar roditelji živi, ili jedno od njih!'"¹

¹ Tj. pa da se dobročinstvom prema roditeljima iskupiš za svoj grijeh (op. prev.)

Nakon iznošenja predaje, Ibn-Džerir navodi da je cijeli lanac prenosilaca do Aiše, r. a., dobar, te kazuje kako se ova predaja uzima kao argument za mišljenje koje smatra da sihirbaz ima mogućnost izvrtanja stvarnosti, jer je ova žena u isto vrijeme posijala zrno i odmah koristila njegove plodove.

Ibn Ebi-Hatem je zabilježio u predaji od Ibn-Abbasa, r. a., da je on rekao: "Kada su ljudi posrnuli u grijeh nakon Adema, a. s., čineći razne grijeha i nevjerstvo, meleki su na nebu kazali: 'Gospodaru, stvorenja koja si stvorio da Ti se klanjaju i pokoravaju, posrnuli su u razne grijeha i predali se nevjerstvu, ubijanju, jedenju haram-imovine, bludu, krađi, pijenju alkohola', te su ih počeli proklinjati, a ne potpomagati. Melekima je rečeno da su oni nesvjesni i da im je uskraćeno znanje gajba, ali ih opet nisu podržali. Zatim je rečeno melekima: 'Izaberite dvojicu najboljih među vama, koje ću obavezati zabranama i naredbama!', pa oni izabraše Haruta i Maruta. Allah ih spusti na Zemlju i dade im ljudske prohtjeve i strasti. Onda im naredi da Mu se klanjaju i ne pripisuju Mu sudruga, te im zabrani ubistvo, jedenje haram-imetka, bludničenje, krađu i pijenje alkohola. Proveli su neko vrijeme na Zemlji sudeći ljudima po pravdi. Bilo je to u doba poslanika Idrisa, a. s. U to vrijeme živjela je žena naročite ljepote, koja se između ostalih žena izdvajala kao zvijezda Danica među ostalim zvijezdama. Njih dvojica se nadoše kod nje, pa umiliše svoj govor prema njoj želeći je zadobiti, ali ona to odbi, osim da prihvate njenu vjeru i ono što traži od njih. Upitaše je o njenoj vjeri, pa ona izvadi neki kip i reče: 'Ja se ovome klanjam.' Oni rekoše: 'Mi nemamo potrebu da se klanjamo kipu.' Zatim je napustiše za neko vrijeme, koliko je Uzvišeni Allah htio, a onda se opet vratiše i htjedoše je pridobiti. Ona im postavi prethodni uslov, no i ovaj put oni je odbiše. Zatim su došli i po treći put, a ona je za uslov da im se dopusti tražila da prihvate njenu vjeru. Kad vidje da se oni neće pokloniti kipu, reče im: 'Izaberite jedno od troga: da se naklonite ovom kipu, da ubijete ovog dječaka ili da ispijete ovo vino!' Oni rekoše: 'Nijedno od troga da dolikuje da se čini, ali je najmanje štetno da popijemo vino.' Oni ispiše vino, počiniše blud s njom, a onda iz straha da dječak ne otkrije njihov grijeh ljudima, ubiše ga. Kada su se otrijeznili i shvatili

šta su učinili, htjedoše da se vinu u nebo, ali to više nisu mogli učiniti. Između njih i stanovnika neba podiže se zastor i meleki vidješe šta su učinili, pa se zaprepastiše, te shvatiše da onaj ko je nesvjestan i kome je uskraćeno znanje gajba nema dovoljno strahopoštovanja. Od tada su meleki počeli tražiti oprost za one koji su na Zemlji. O tome je objavljen ajet: **'I meleki slave svoga Gospodara na Njemu hvale dostojan način i oprost traže za one koji su na Zemlji.'** Zatim je ovoj dvojici meleka bilo rečeno da izaberu dunjalučku ili ahiretsku kaznu, pa oni rekoše: 'Dunjalučka kazna ima kraj, dok je ahiretska vječna!', pa izabraše da budu kažnjeni na Zemlji. I bijahu ostavljeni u Babilonu da trpe svoju kaznu."¹

Ibn-Kesir veli: "Ovo je najvjerodostojnije što je rečeno u vezi ova dva meleka", a poznato je da su njih dvojica u Babilonu ljude podučavali sihru, ali nikoga nisu podučavali dok ga ne bi upozorili: "Ne čini nevjerstvo! Mi te u iskušenje dovodimo!" — kako se i navodi u predaji od Aiše, r. a., u vezi ša ženom iz Devmetu-l-Džendela. Taj događaj se desio poslije smrti Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, što znači da se ta radnja odvija i dalje, neprestano, zbog prisustva ta dva meleka koji još trpe svoju kaznu sve do onoga dana kada će Uzvišeni Allah naslijediti Zemlju i sve što je na njoj. Oni i dan-danas ljude podučavaju sihru, ali to ne čine prije nego ga upozore i posavjetuju, kako se i navodi u predaji od Aiše, r. a., u slučaju žene iz Devmetu-l-Džendela.

Ebu-Džafer Er-Razi prenosi od Ibn-Abbasa, u vezi toga, da je rekao: "Kada im dođe neko ko želi biti podučen spravljanju sihra, oni ga izgrde i pokušaju odvratiti, govoreći mu: 'Mi smo iskušenje, pa nemoj uznevjerovati!' Čine to iz razloga što su oni upoznali i vjeru i nevjerstvo, dobro i zlo i zasigurno znaju da je sihr čin nevjerstva — kufra. Ako došljak odbije njihovu opomenu, oni ga napute da ode do odredišta i, kad se tamo nađe, ugleda šejtana i ovaj ga poduči vradžbinama. Onda primijeti kako iz njega izađe svjetlost koja se izgubi u nebu, pa tada poviče: 'Propao sam, teško meni. Šta sada da činim?!' "

¹ Ibn-Kesir, 1/142

Prenosi se da je Hasan el-Basri, komentarišući ovaj ajet, kazao: "S neba su spuštene dva meleka da bi ljude podučavali tom iskušenju, s kojim ih Uzvišeni Allah hoće iskušati, ali je od njih dvojice uzeo zavjet da nikoga ne poduče vradžbinama, sve dok ga ne opomenu i ne kažu: 'Mi samo iskušavamo, pa nemoj nevjerstvo učiniti.' " Predaju je zabilježio Ibn Ebi-Hatem.

Katade je rekao: "Allah je od njih uzeo zavjet da nikoga od ljudi ne poduče sihru sve dok mu ne kažu: 'Mi te iskušavamo, pa nemoj nevjerstvo učiniti.' " Imam Es-Seddi je rekao: "Kada bi im došao neki čovjek da ga poduče sihru, kazali bi mu: 'Mi smo iskušenje, nemoj da u nevjerstvo zapadneš.' Ako bi čovjek odbio njihov savjet, rekli bi mu: 'Otiđi do onog pepela pa se pomokri u njega.' Kada bi to ovaj učinio, iz njega bi izašla svjetlost koja bi zabljesnula, a onda nestala u dubini nebesa. Potom bi se pojavio crni oblak poput nekog dima koji bi ulazio u uši i druge otvore čovjeka. Bila je to Allahova srdžba koja se na njega spuštala. Kada bi to ispričao ovoj dvojici meleka, oni bi ga podučili vradžbinama." Se'id b. Hadždžadž je rekao: "Samo se nevjernik, baš pravi nevjernik, može odvažiti da nauči spravljati sihr."¹

Vrste sihra

Abdullah b. er-Razi navodi da postoji osam vrsta sihra, i to kako slijedi:

Prva vrsta sihra

Sihr proricatelja Kešdanija koji su klanjali pred sedam nepomičnih zvijezda. Vjerovali su da one upravljaju svijetom, donose dobro i zlo. Uzvišeni Allah im je poslao Ibrahima, a.s., za poslanika da pobije njihove tvrdnje i ospori pravac u vjerovanju. U knjizi *Kitabu-s-sirri-l-mektum fi muhatabeti-š-šemsi ve-n-nudžum* (Knjiga skrivenih tajni o obraćanju Suncu i zvijezdama) detaljno je objašnjeno kako tih sedam zvijezda djeluju, šta daju, uzimaju, zadržavaju — kako navodi Ibn-Kesir.

¹ Svi navodi su preuzeti od Ibn-Kesira s malim izmjenama.

Druga vrsta sihra

Sihr umišljenih ljudi s izraženom unutarnjom energijom duha. Autor zatim argumentuje da umišljaj ima jak utjecaj na ponašanje čovjeka. Tako, naprimjer, neki od njih mogu bez problema hodati po truplu drveta položenom na zemlji, ali ako bi se ono stavilo preko rijeke ili neke uvale, to ne bi mogli učiniti. Ili, naprimjer, ljekari preporučuju da osoba kojoj curi krv iz nosa ne gleda u crvenu ili neku drugu jarku boju. Ovu vrstu sihra najbolje pojašnjava pojava zavidnosti, koja je, ustvari, rezultat snažnih emocija. Islamski učenjaci se ne razilaze po pitanju istinitosti i djelovanja uroka, a to argumentuju hadisom Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, u kojem se kaže: *"Urokljivo oko je istina (djeluje). Da postoji ijedna stvar koja pretiče sudbinu, bilo bi to urokljivo oko."*

Što je energija duha jača i usmjerenija, time njen vlasnik ima manju potrebu za upotrebom pomagala i predmeta u vršenju utjecaja na ljude, dočim, ako se radi o slabom, nejakom duhu, njen vlasnik ima potrebu za korištenjem pomagala.

Treća vrsta sihra

Potpomaganje zemaljskim duhovima, odnosno džinima, a njih ima dvije vrste: vjernici i nevjernici (šejtani). Autor kaže: "Uspostavljanje komunikacije i veze između čovjeka i zemaljskih duhova — džina, dosta je lakša od uspostave komunikacije sa nebeskim duhovima — melekima, jer čovjek i džini borave u blizini jedni drugih i imaju i druge dodirne tačke. Oni koji su se okušali u tim poslovima, vidjeli su da se uz mali napor, preko ponavljanja određenih rečenica, čaranja i odricanja, stupa u kontakt sa zemaljskim duhovima. Ova vrsta sihra naziva se sihr pokoravanja i potčinjavanja."

Četvrta vrsta sihra

Sihr obmane i zavođenja pogleda, a on se temelji na tome da pogled očiju često ima pogrešnu predstavu o onome što gleda i biva zaokupljen određenim stvarima, previdjevši druge. Iz

tog razloga, sihirbaz (mađioničar) u izvođenju ovog sihra skreće pažnju gledalaca na sebe, kako bi oni zanemarili ono što on u datom momentu brzo i spretno radi, izazivajući potom divljenje i čuđenje ljudi. Komentatori Kur'ana — mufessiri kažu da je i sihr kojeg su izvodili faraonovi sihirbazi spadao u ovu vrstu. Uzvišeni Allah je objavio: **"I kad oni baciše, oči ljudima začaraše i jako ih prestrašiše, i vradžbinu veliku prirediše."** (El-A'rāf, 116.), a u drugom ajetu je rekao: **"...i odjednom mu se pričini da se konopi njihovi i štapovi njihovi, zbog vradžbine njihove, kreću."** (Tāhā, 66.)

Peta vrsta sihra

Sihr posebnog tehničkog inženjeringa, kao što je, naprimjer, željezni konjanik na konju, koji u ruci drži rog (trubu), pa nakon svakog sata koji prođe, on puhne u rog, bez ikakvog vanjskog utjecaja na njega. Ili kao što su, naprimjer, slike lica sa promjenljivim gestikulativnim izrazima smijeha, plača... Sihir faraonskih sihirbaza jednim dijelom se temeljio i na ovoj vrsti. Neki mufessiri u vezi toga kažu: "Sihirbazi faraona su napunili svoja užad i štapove živom, pa se iz razloga kretanja i širenja žive u njima činilo kao da samostalno puze i pomjeraju se." Danas su takve tehničke naprave veoma rasprostranjene, ne učinkom sihra, nego usljed naučnog i tehničkog napretka.

Šeta vrsta sihra

Korištenje posebnih jelovnika i napitaka: jela, pića, ulja od određenih biljaka, minerala i tome sličnog.

Sedma vrsta sihra

Srčana vezanost za određenu osobu, kao da sihirbaz tvrdi da poznaje najuzvišenije Allahovo ime, pa mu se stoga džini pokore u većini slučajeva, a to biva djelotvornije ako je opsihreni slabog razuma i ograničenog razumijevanja i raspoznavanja stvari, što ima za rezultat da izjave sihirbaza prihvata kao istine, te se

njegovo srce vezuje za ličnost sihirbaza, pa ga se počne i pribojavati. A u slučaju pojave straha, osjetilna snaga slabi, a u takvom stanju sihirbaz može činiti što mu je volja.

Osma vrsta sihra

Prenošenje tuđih riječi i zbližavanje sličnih ličnosti, što je među ljudima veoma rašireno. Također, pod ovu vrstu sihra spada i razdiranje veza među ljudima širenjem zla, smutnje i poticaja mržnje, kao ozračje unutrašnjeg duševnog stanja. Sihirbazi u svojoj duševnoj intimi proživljavaju stanja mržnje i pakosti prema svim ljudima. U njihovim srcima nema mjesta milosti i blagosti, a što su izraženije njihove osobine zlobe, time su bliži Iblisu i on se brže odaziva njihovim molbama i pozivima.¹

Da li se po nalogu Šerijata sihirbaz ubija?

Imami Ebu-Hanife i Malik smatraju da onaj koji izučava sihr i bavi se njime izlazi iz vjere — čini kufr. Međutim, neki od učenjaka hanefijskog mezheba smatraju da onaj koji izuča sihr da bi ga izbjegao ili se sačuvao njegove štetnosti, nije time izašao iz vjere, dok je onaj, koji bi ga izučavao smatrajući ga dopuštenim ili da bi se njime okoristio, učinio kufr i izašao iz vjere. Također je nevjernik i onaj koji vjeruje da mu šejtani služe po njegovoj volji. Imam Šafija je rekao: "Kada neko izuča sihr, kažemo mu: 'Pokaži nam svoj sihr', pa ako u njemu bude nevjerstva, kao naprimjer da vjeruje u pokoravanje pred sedam zvijezda u koje su vjerovali stanovnici Babilona, misleći da one ispunjavaju ono što se od njih traži, takvu osobu smatramo nevjernikom — kafirom. Ako u sihru ne pronađemo ništa što odvodi u nevjerstvo, ali njegov vlasnik vjeruje da je bavljenje njime dopušteno, i takvog držimo za nevjernika."

Ibn-Hubjer, u dilemi da li će se sihirbaz ubiti samo na osnovu njegovog korištenja i spravljanja sihra, navodi da su imami Ebu-Hanife i Šafija po tom pitanju rekli da se on ne ubija, osim ako

¹ Preuzeto iz *Tefsira Ibn-Kesira* uz male izmjene, 1/145

svojim sihrom ubije nekoga, kada će se sihirbaz ubiti, ali ne kao nevjernik zbog sihra, nego kao ubica nad kojim se treba izvršiti *hadd* — šerijatska kazna zbog ubistva, s tim što Šafija smatra da će se ubiti *kisasom* — tj. ako rodbina ubijenog to bude zahtijevala.

Imam Malik o pokajanju sihirbaza kaže: "Pokajanje sihirbaza se ne uvažava ako je bio musliman, dok se od sljedbenika Knjige — jevreja ili kršćanina prihvata." Imam Ebu-Hanife smatra da se i sihirbaz nemusliman treba ubiti, dok imami Malik, Ahmed i Šafija smatraju da se ne ubija, analogno postupku Allahovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi ve sellem*, u slučaju kada ga je jevrejin Lebid b. El-A'sam opsihrio. Vjerovjesnik, *sallallāhu 'alejhi ve sellem*, nije naredio da se on ubije.

Od Ez-Zuhrija se prenosi da je rekao: "Sihirbaz koji je bio musliman će se ubiti, a sihirbaz-mušrik ne, jer je Allahovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi ve sellem*, opsihрила žena jevrejka, pa on nije naredio da se ona pogubi." Imam Kurtubi prenosi da je imam Malik rekao da će se *zimmija* (sljedbenik Knjige lojalan muslimanskoj vlasti) pogubiti ako njegov sihr prouzrokuje smrt. Rekli su da će se pogubiti čak i kada bi islam prihvatio. Drugi u vezi toga kažu: "Pozvat će se na pokajanje, pa ako se pokaje i prihvati islam, neće se ubiti." A što se tiče sihirbaza muslimana, ako u njegovom sihru ima djelâ ili ubjeđenjâ koja izvode iz vjere, on je time izašao iz vjere i postao nevjernik i to je jednoglasan stav islamskih učenjaka na osnovu riječi Uzvišenog: **"A njih dvojica nisu nikoga učili dok mu ne bi rekli: 'Mi samo iskušavamo, i ti ne budi nevjernik!'"** Imam Malik na ovo još dodaje: "Ako bi se sihirbaz pokajao, a na njemu i u njegovim djelima se ne bi primjećivali znaci sihra, prihvatilo bi se njegovo pokajanje. Ali ako je njegov sihr mogao prouzrokovati smrt, ili ako bi se na njemu primijetili neki znaci sihra, tada bi se odbacilo njegovo pokajanje, jer je u tom slučaju poput odmetnika i bio bi ubijen." Imam Šafija kaže: "Ako sihirbaz kaže: 'Ja nisam imao namjeru da ubijem, nego sam to greškom uradio', prihvatit će se njegov izgovor, ali je tada dužan isplatiti krvarinu — *diju*."¹

¹ Iz *Tefsira Ibn-Kesira*

Toliko o ovome, a poznato nam je da je Omer b. El-Hattab, r. a., naredio da se pogubi sihirbaz i sihirbazica. Od Hafse, majke pravovjernih, r. a., se bilježi da je naredila da se ubije služavka koja ju je opsihrla, pa su to i učinili.

U više lanaca se prenose predaje da je El-Velid b. Ukbe imao sihirbaza koji se pred njim poigravao. Odrubio bi glavu čovjeku, a onda je pozvao, pa bi se glava vratila na svoje mjesto. Ljudi su govorili: "Subhanallah (Slavljen neka je Allah), ovaj kao da oživljava mrtve!" To je vidio neki pobožni muhadžir pa je sutradan došao sa svojom sabljom. Kad ovaj počeo izvoditi svoje igre, on mu priđe i udari ga sabljom te mu odvoji glavu od tijela, a onda reče: "Ako govori istinu, nek' sebi glavu vrati!" Zatim je proučio ajet: **"Zar ćete sihr na očigled prihvatati?"** El-Velid se na ovo-ga puno naljutio zbog toga što nije tražio dopuštenje za takav postupak, pa je naredio da ga zatvore, a kasnije ga je pustio.¹

Da li je Allahov Poslanik, s. a. v. s., bio opsihren?

Imam Buhari zabilježio je u svom *Sahihu* predaju da je Aiša, r. a., rekla: "Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, opsihrio je čovjek iz plemena Zurejk, po imenu Lebid b. El-A'sam, pa mu se pričinjavalo kao da radi neka djela, a on ih u stvarnosti nije radio. A onda je jednog dana dugo molio, a zatim mi je rekao: 'O Aiša, jesi li osjetila da mi je Allah ukazao na ono što sam od Njega tražio? Došla su mi dvojica ljudi pa su sjeli kod mene, jedan kod moje glave, a drugi pored mojih nogu. Jedan od njih upita drugoga: 'Šta je ovom čovjeku?' A upitani odgovori: 'Opsihren je!' 'Ko je to učinio?' — upita onaj prvi. A drug mu odgovori: 'Lebid b. El-A'sam.' Ovaj nastavi pitati: 'Od čega je sihr sačinjen?' 'Od češlja i kose stavljenim u koru izdanka.' — odgovori upitani. 'Gdje je podmetnut?' Upitani opet uzvratili: 'U bunaru Zevran.' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je u društvu nekoliko svojih ashaba, r. a., otišao do bunara, a kada se vratio, ispričao mi je: 'O Aiša, voda bunara kao da je razmućena kna, a palme oko bunara bile su poput šejtanskih glava.'

¹ Iz *Tefsira Ibn-Kesira*, 1/144

Upitala sam ga: 'O Allahov Poslaniče, jesi li ga izvadio?', a on reče: 'Allah me zaštitio od njega, pa nisam želio da kod ljudi u vezi toga izazivam pometnju.' Potom je naredio da se bunar zatrpa."¹ Poslije toga je Uzvišeni Allah objavio sure El-Felek i En-Nās, pa kako je završavao učenje kojeg ajeta, jedan po jedan čvor se raspletio, a Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je osjećao olakšanje, sve dok se nije raspleo i posljednji čvor. Tada se osjećao kao da je oslobođen od okova. Džibril, a. s., mu je proučio rukju:

بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ ،
مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ وَعَيْنٍ ، اللَّهُ يَشْفِيكَ

"Bismillāhi erkīke min kulli šej'in ju'zīke, min šer-ri hāsīdin izā hasede ve 'ajnin, Allāhu ješfīke."

"U ime Allaha učim ti rukju kao zaštitu od svega što te muči, od zla zavidnika kad zavidi i od oka urokljiva, a Allah će te od svega izliječiti."

Neko je upitao: "O Allahov Poslaniče, zar nećeš uhvatiti zlona-mjernika (sihīrbaza) i ubiti ga?!", pa je on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, odgovorio: "Mene je Allah izliječio, pa ne želim da među lju-dima nered pravim."

Ibn-Kesir navodi: "Džibril, a. s., je došao kod Muhammeda, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa ga upitao: 'Jesi li to bolestan?' 'Da!' — odgovorio mu je. Džibril nad njim tada prouči:

بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ دَاءٍ يُؤْذِيكَ ،
مِنْ شَرِّ كُلِّ حَاسِدٍ وَ عَيْنٍ ، اللَّهُ يَشْفِيكَ

¹ Iz Tefsira Ibn-Kesira, 1/144

"Bismillāhi erkike min kulli dā'in ju'zike, min šerri kulli hāsīdin ve 'ajnin, Allāhu ješfike."

'S imenom Allahovim učim ti rukju kao zaštitu od svake bolesti koja te mori, i od svakog zavidnika koji zavidi, i od oka urokljiva, a Allah će te od svega izliječiti.'

To je bila bolest Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, na koju se požalio, pa ga je Svemogući Allah izliječio i ozdravio, a time omeo zamke jevrejskih sihirbaza, osramotivši ih i učinivši da propadnu planovi koje su kovali."¹

On dalje navodi: "Možda će neko pomisliti da, ako je Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, bio opsihren, to dovodi u pitanje njegovo poslanstvo i unosi crv sumnje u nju. U odgovoru na ovu sumnju navodi se da je sihr, kojim je bio opsihren Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, djelovao samo na njegovo tijelo i funkciju udova, a ne na razum, srce ili njegova uvjerenja."

Tegoba, koju je osjećao od utjecaja sihra, ista je kao i tegoba od bilo koje druge fizičke bolesti kojoj ljudsko tijelo može biti izloženo, ma ko to bio. A uz to, nepogrješivost Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ne podrazumijeva zaštitu i sigurnost od bolesti.

Šejh Buti kaže da se vijest o opsihhravanju Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, uvrštava u domen nadnaravnosti kojima ga je Uzvišeni Allah počastio. Ni u kom slučaju se ne radi o njegovom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, obezvređivanju. Štaviše, to je dodatni dokaz o Allahovoj počasti njemu, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i zaštiti od zlonamjernika. Kada je osjetio simptome bolesti na svome tijelu, Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, se predao u dovi i nije prestajao moliti Allaha dok ga On nije uputio na zamku koju je Lebid b. El-A'sam postavio u bunaru. Onda je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, otišao do tog mjesta, izvadio sihr i uništio ga.²

Imam Ibnu-l-Kajjim je rekao: "Kada je Uzvišeni Allah obavijestio Svoga Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, o sihru, on

¹ Iz *Tefsira Ibn-Kesira*, 3/573-574

² *Fikhu-s-sire*, Buti

se, sallallāhu 'alejhi ve sellem, dao na praktično izlječenje: pronalaženje materije sihra i njeno uništenje, te je molio Svevišnjeg Allaha i On ga je uputio na mjesto gdje je sihr pohranjen, pa ga je izvadio. Nakon toga, Poslanik se osjećao kao da je oslobođen iz okova. Vrhunac djelovanja sihra odnosio se samo na njegovo tijelo i vidnu funkciju udova, ali ne i na razum i srce. Iz tog razloga, Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, nije ni vjerovao onome što mu se pričinjavalo da prilazi svojim ženama, već je bio potpuno uvjeren da je to samo prikaz, a ne stvarnost. Slične pojave mogu se pojavljivati i prilikom drugih tjelesnih oboljenja."¹

Kadi Ijjad je rekao: "A što se tiče vijesti, koje se navode u hadisima, da mu se pričinjavalo kao da radi neke stvari, a u stvarnosti ih on nije činio, to se ne može uvrstiti u bilo kakvu manjkavost njegove ličnosti, sallallāhu 'alejhi ve sellem, niti ima kakve posljedice na dostavu objave ili Šerijat, jer je argumentovano ustanovljen konsenzus o njegovoj bezgrješnosti, sallallāhu 'alejhi ve sellem, po ovim pitanjima. Opsihranje Poslanikā, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je uobičajena životna pojava koja se može desiti, a, s druge strane, njegov položaj, vrijednosti kao i razlog izbora za poslaničku misiju nisu ničim vezani za to što mu se dogodilo, jer on je poput ostalih ljudi podložan bolestima i nimalo nije čudno da mu se u toku bolesti pričini nešto, a onda nestane s nestankom bolesti, kako se već i desilo."²

Imam En-Nevevi pojašnjava značenje hadisa: "... mislio je da prilazi ženama, a on im nije prilazio", a u drugoj verziji: "... činilo mu se...": "tj. na osnovu svojih postupaka i svjesnosti da im može prići, kada bi se približio nekoj od njih, utjecaj sihra bi ga spriječio u namjeri, tako da nije mogao dovršiti čin prilaska. Sve verzije hadisa u kojima se spominje da mu se činilo kao da nešto radi, a on to nije radio, odnose se na priviđenje u smislu obmane oka, a ne na priviđenje koje nastaje poremećajem umne funkcije, tako da to ni u kom slučaju ne baca sjenu na njegovo poslanstvo i ne ostavlja mogućnost sljedbenicima zablude za napad, a Allah najbolje zna."³

¹ *Zadu-l-me'ad*, 3/105

² Kadi Ijjad, *Šerhu-šifa'*, 4/278-279

³ *Sahihu Muslim bi šerhi-n-Nevevi*, 14/175

Zaključit ćemo da je Lebid b. El-A'sam napravio sihr Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, a spomenuli smo i neke navode kako bi se poricatelji utjecaja sihra postidjeli i povratili Pravome putu.

Razlika između mu'džize i kerameta

Postoje jasne razlike između *mu'džize* (nadnaravno djelo), *kerameta* (počast) i *sihra* (magija). Mu'džize je Uzvišeni Allah davao samo vjerovjesnicima, a. s., i nikome pored njih. Kerameti su darivani dobrim robovima, vjernicima i vjernicama. A što se tiče začuđujućih djela i postupaka koja pokazuju sibirbazi, a neuki misle da su to kerameti, radi se o šejtanskim djelima s ciljem da na taj način zavedu ljude i odvrate ih od prave vjere. Da su to kojim slučajem kerameti, onda bi takva pojava bila u suprotnosti sa pozivom poslanikâ, a. s.

Kerameti mogu biti ukazani samo sljedbenicima poslanikâ koji se svojim dobrim djelima umiljavaju Stvoritelju nebesa i Zemlje, pa im On ukazuje Svoju blagodat i kroz darivanje kerameta.

Ibn-Kesir o kerametima kaže: "Ako je neka čudna pojava u skladu sa Šerijatom i onaj kome je data izvršava ono što je naredio Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, te se kloni onoga što je zabranio Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, onda su takva stanja nadahnuća od Svevišnjeg Allaha i kerameti — počasti Njegovim dobrim robovima iz ovoga ummeta. Takvo nešto se sa šerijatskog staništa ne može nazvati sihrom. Ako se, pak, radi o čovjeku lošeg stanja, koji ne izvršava Allahove naloge i ukazane darove ne koristi u onome čime je Allah zadovoljan, onda je to stanje nesretnika."¹

Šejh Ibn-Tejmijje o ovoj temi kaže: "Kerameti *evlija* — Allahovih štićenika rezultat su čvrstog imana i takvaluka, a neuobičajena djela i stanja koja uslijede iza nevjerstva, griješenja i lošeg postupanja, to su pojave koje donose Allahovi neprijatelji, a nikako kerameti Allahovih dobrih robova. Kome se neuobičajene

¹ Iz *Tefsira Ibn-Kesira*, 1/145

pojave dešavaju samo prilikom činjenja širka, upućivanja dove umrlome ili onome koji ne može čuti, ili prilikom činjenja velikih grijeha, jedenja zabranjenoga poput zmija, ježeva i drugih gadljivih i nečistih tvari, ili prilikom slušanja muzike i plesa, a pogotovo u društvu žena i ženskastih mladića, a uz to, s druge strane, takve neuobičajene pojave i stanja počnu opadati i nestajati prilikom slušanja Kur'ana, a povećavati se prilikom slušanja šejtanskih frula, pa je spreman plesati cijelu noć, a kada dođe vrijeme namaza jedva ga obavi sjedeći, ili ga zbrzi poput pijetla kad kljucka hranu, on prezire slušanje Kur'ana, bježi od toga ili ga uz veliku muku poslušša, ne osjećajući pri tome nikakve radosti i ljubavi prema Kur'anu, a, s druge strane, čezne za slušanjem pljeskanja, zvižduka i uzvika, hrleći u takvo društvo s ozarenim licem i osjećajem razdraganosti... to su onda šejtanska stanja i halovi za koje Kur'an kaže: **'Onome ko se bude slijepim pravio da ne bi Milostivog veličao, Mi ćemo šejtana natovariti, pa će mu on nerazdvojni drug postati.'** (Ez-Zuhruf, 36.)"¹

Imam En-Nevevi je rekao: "Vjerovjesnik, evlija i sihirbaz nekim svojim postupcima mogu prevazići uobičajene zakone. Vjerovjesnik time upućuje izazov za sve ljude i dokazuje im njihovu nemoć da učine nešto slično, te ih obavještava da mu je to Allah omogućio kako bi oni povjerovali u istinitost njegovog poslanstva. Ako se radi o lašcu, ne bi mogao pokazati neuobičajenu pojavu koja prevazilazi uobičajene zakone. Da mu'džizu — nadnaravno djelo mogu pokazati lažljivci, onda bi to zasigurno pokazivali protivnici poslanikâ. A što se tiče evlija i sihirbaza, oni svojim neuobičajenim pojava i stanjima ne prizivaju poslans-tvo i nikoga ne izazivaju da učini slično, a da to urade, onda ne bi ni doživjeli te neuobičajene pojave i stanja."

Kada je riječ o razlici između evlije i sihirbaza, postoje dvije primjetne razlike:

- *prva razlika*, koja je općepoznata i oko koje postoji konsenzus islamskih učenjaka, jeste da se keramet ukazuje samo pobožnom i Allahu pokornom čovjeku, dok sihr dolazi samo

¹ Ibn-Tejmijje, *El-Furkan bejne evlija'i-r-Rahman ve evlija'i-š-Šejtan*

od grješnika i nevjernika. Ovo s dubokim uvjerenjem zastupa Imamu-l-haremejni, Ebu-Se'id el-Mutevelli i drugi učenjaci;

- *druga razlika* jeste da sihr nastaje spravljanjem, ulaganjem truda i čaranjem, dok pojava kerameta ne iziskuje takvo nešto, nego on najčešće dolazi od Allaha bez traženja i bez osjećanja njegovog nastupanja. A Allah najbolje zna.

Od Ibn-Mes'uda, r. a., se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, Istinoljubivi i Istiniti, rekao: *"Doista se svaki od vas formirao u utrobi svoje majke četrdeset dana kao kap sjemena, a onda kao zakvačak isto toliko, pa kao ugrušak isto toliko. Zatim dođe melek pa u njega udahne dušu i zapiše četiri stvari: opskrbu, smrtni čas, djela koja će raditi i to da li je sretnik ili nesretnik, tako da čovjeka neće zadesiti osim ono što mu je zapisano, zato ne tuguj, jer poslije tegobe dolazi olakšanje."*

Korištenje soli u liječenju sihra

*Dva dana se samo vremenom mijenjaju:
Dan sigurnosti i dan kad opasnost vreba.
Zar ne vidiš more, na vrhu njegovom pjena se migolji,
Al' po dnu dubokom biseri se kriju?!
Na nebu zvijezde, ne znamo im broj,
Ali samo sunce i mjesec uz njeg' pomračenje hvata.*

Uzvišeni Allah je rekao:

"On robu Svome objavljuje jasne ajete da bi vas iz tmina na svjetlo izveo — a Allah je, uistinu, prema vama dobar i milostiv." (El-Hadīd, 9.)

U drugom ajetu je objavio:

"...i ne obraćaj Mi se za nevjernike, jer će, doista, biti potopljeni." (El-Mu'minūn, 27.)

Dok sam se odmarao u večernjim satima u našoj kući, odmah iza jacije-namaza, ispred susjedne kuće do mene doprije glas povraćanja. Skočio sam da provjerim situaciju, a u sebi sam pomislio

da se možda radi o mom bratu. I, doista, bio je to on, pa ću vam ispričati u detalje šta se dogodilo.

Prije nego se ovo dogodilo, negdje u ikindijsko vrijeme, došao mu je iz naselja čovjek koji je od njega tražio da mu uradi skicu kuće koju je namjeravao graditi. Ranije se dogovorio s mojim bratom da on dođe do njega. Kada je moj brat otišao do njega i pristupio pripremi prvih nacрта kuće, oni su mu ponudili čaj u kojem su bili rastopljeni i sihirski nameti. Odmah nakon što je popio čaj, počeo je osjećati promjene na sebi i počeli su ga probadati bolovi.

S velikom teškoćom priveo je kraju osnovne niaznake za izradu skice, a potom je odmah krenuo nazad kući. U putu se susreo sa nekim svojim prijateljima koji su htjeli s njim popričati, ali ih je on, sav iscrpljen, uz ispriku brzo odbijao. Nije mogao više izdržati bolove, pa je sjeo pored susjedne kuće i počeo povraćati. Dotrčao sam do njega, uzeo ga za ruku i s njim ušao u kuću. Za tili čas svi u kući smo se okupili oko njega, a mene je Uzvišeni Allah nadahnuo da je posrijedi sihr, jer nije mogao podnijeti ono što mu je taj čovjek spravio i ponudio da popije, a još ranije smo ga upozorili da ne pije i ne jede nigdje vani, a naročito kod ovog čovjeka, jer je već imao sličnih problema.

Dok je moj brat još osjećao bolove od onoga što mu je napravljeno, ja sam zatražio posudu s vodom i da u nju otope određenu količinu soli. Nad vodom sam proučio neke ajete iz Allahove Knjige, koja je lijek za svaku ljudsku bolest. Proučio sam sljedeće ajete:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ، الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ،
 إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ، اهْدِنَا الصِّرَاطَ
 الْمُسْتَقِيمَ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
 غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

"El-hamdu lillāhi Rabbil-'ālemīn. Er-Rahmānir-Rahīm. Māliki jeomid-dīn. Ijjā ke na'budu ve ijjāke neste'īn. Ihdines-sirātal-mustekīm. Sirātal-lezīne en'amte 'alejhim. Gajril-magdūbi 'alejhim ve led-dāllīn."

"U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo, Milostivog, Samilosnog, Vladara Dana sudnjeg, Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo! Uputi nas na Pravi put, na Put onih kojima si milost Svoju darovao, a ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su zalutali!" (El-Fātiha, 1.-7.)

الْم. ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ.
 الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا
 رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ. وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
 وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ. أُولَئِكَ
 عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

"Elif-lām-mīm. Zālikel-kitābu lā rejbe fih, huden lil-mutte-kīn. Ellezīne ju'minūne bil-gajbi ve jukīmūnes-salāte ve mim mā rezaknāhum junfikūn. Vellezīne ju'minūne bimā unzile ilejke ve mā unzile min kablike ve bil-āhireti hum jūkinūn. Ulā'ike 'alā huden min Rabbihim ve ulā'ike humul-muflihūn."

"U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Elif Lam Mim. Ova Knjiga, u koju nema nikakve sumnje, uputstvo je svima onima koji se budu Allaha bojali; onima koji u nevidljivi svijet budu vjerovali i molitvu obavljali i udjeljivali dio od onoga što im Mi budemo davali; i onima koji budu vjerovali u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, i onima koji u onaj svijet budu čvrsto vjerovali. Njima će Gospodar njihov na Pravi put ukazati i oni će ono što žele ostvariti." (El-Bekare, 1.-5.)

وَالْهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ،
 إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ
 وَالنَّهَارِ وَالْفُلُوكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ
 النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَخْيَا
 بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ
 وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ
 وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

"Ve ilahukum ilāhun vāhid. Lā ilāhe illā Huver-Rahmā-nur-Rahīm. Inne fī halkis-semāvāti vel-erdi vahtilāfil-lejli

ven-nehāri vel-fulkil-letī tedžrī fil-bahri bimā jenfe'un-nāse ve mā enzelallāhu mines-semā'i min mā'in fe ahjā bihil-erda ba'de mevtiḥā ve besse fihā min kulli dābbetin ve tasrīfir-rijāhi ves-sehābil-musehhari bejnes-semā'i vel-erdi le ājātin li kavmin ja'kilūn."

"A vaš Bog — jedan je Bog! Nema boga osim Njega, Milostivog, Samilosnog! Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina — po kojoj je rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde — doista su dokazi za one koji imaju pameti." (El-Bekare, 163.-164.)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ
وَلَا نَوْمٌ، لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ،
مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ، يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ
عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ، وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

"Allāhu lā ilāhe illā Huvel-Hajjul-Kajjūm. Lā te'huzuhū sinetun ve lā nevm. Lehū mā fis-semāvāti ve mā fil-erd. Men zellezī ješfe'u indehū illā bi iznih. Ja'lemu mā bejne ejdīhim ve mā halfehum ve lā juhītūne bi šej'in min 'il-mihī illā bimā šā'. Vesi'a kursijjuhus-semāvāti vel-erda ve lā je'ūduhū hifzuhumā ve Huvel-'Alijjul-'Azīm."

"Allah je — nema boga osim Njega — živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?! On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna — drugi znaju samo onoliko koliko On želi. Moć Njegova obuhvaća i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!" (El-Bekare, 255.)

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ،
 كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ
 بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ، وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
 غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ. لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ
 نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا، لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا
 اكْتَسَبَتْ، رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا،
 رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا، رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ
 لَنَا بِهِ، وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ
 مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

"Āmener-resūlu bimā unzile ilejhi min Rabbihi vel-mu'mi-nūn. Kullun āmene billāhi ve melā'iketihī ve kutubihī ve

rusulih. Lā nuferriku bejne ehadin min rusulih. Ve kālū semi'nā ve eta'nā gufrāneke Rabbenā ve ilejkel-mesīr. Lā jukellifullāhu nefsen illā vus'ahā, lehā mā kesebet ve 'alejhā mektesebet. Rabbenā lā tu'āhiznā in nesīnā ev ahta'nā. Rabbenā ve lā tahmil 'alejnā isren kemā hameltehu 'alel-lezīne min kablīnā. Rabbenā ve lā tuhammilnā mā lā tākate lenā bih. Va'fu 'annā vagfir lenā verhamnā Ente Mevlānā fensurnā 'alel-kavmil-kāfirīn."

"Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici — svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: 'Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih.' I oni govore: 'Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; tebi ćemo se vratiti.' Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih: u njegovu korist je dobro koje učini, a na njegovu štetu zlo koje uradi. Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavlja nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehe naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomози protiv naroda koji ne vjeruje!" (El-Bekare, 285.–286.)

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُوا الْعِلْمِ
قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

"Šehidallāhu ennehū lā ilāhe illā Huve vel-melā'iketu ve ulul-'ilmi kā'imen bil-kist. Lā ilāhe illā Huvel-'Azīzul-Hakīm."

"Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega — a i meleki i učeni — i da On postupa pravedno.

— Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog!" (Āli 'Imrān, 18.)

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ
وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ
مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.
تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

"Kulillāhumme Mālikel-mulki tu'til-mulke men tešā'u ve tenzi'ul-mulke mimmen tešā'u, ve tu'izzu men tešā'u ve tuzillu men tešā'u bi jedikel-hajr. Inneke 'alā kulli šej'in kadīr. Tūlidžul-lejle fin-nehāri ve tūlidžun-nehāre fil-lejli ve tuhridžul-hajje minel-mejjiti ve tuhridžul-mejjite minel-hajji ve terzuku men tešā'u bi gajri hisāb."

"Reci: 'O Allahu, koji svu vlast imaš, Ti vlast onome kome hoćeš daješ, a oduzimaš je od onoga od koga hoćeš; Ti onoga koga hoćeš uzvisuješ, a onoga koga hoćeš unizuješ; u Tvojim ruci je svako dobro — Ti, uistinu, sve možeš! Ti uvodiš noć u dan, i uvodiš dan u noć; Ti od neživog stvaraš živo, i od živog neživo; Ti opskrbljuješ koga hoćeš, bez računa." (Āli 'Imrān, 26.-27.)

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
 فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي
 اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
 وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ
 تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

"Inne Rabbekumullāhul-lezī halekas-semāvātī vel-erda fī sitteti ejjāmin summestevā 'alel-'Arši jugšil-lejlen-nehāre jatlubuhū hasīsen veš-šemse vel-kamere ven-nudžūme mu-sehharātīn bi emrih. Elā lehul-halku vel-emr. Tebārekallāhu Rabbul-'ālemīn."

"Gospodar vaš je Allah, koji je nebesa i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda svemirom zagospodario; On tamom noći prekriva dan, koji ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i zvijezde se pokoravaju Njegovoj volji. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova!" (El-A'rāf, 54.)

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ. فَغُلِبُوا هُنَالِكَ
 وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ. وَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ.
 قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ. رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ

"Fe veka'al-hakku ve betale mā kānū ja'melūn. Fe gulibū hunālike venkalebū sāgirīn. Ve ulkijes-seharetu sādžidīn. Kālū āmennā bi Rabbil-'ālemīn. Rabbi Mūsā ve Hārūn."

"I tako istina na vidjelo izbi i pokaza se da je bilo lažno ono što su oni priredili, i tu oni bijahu pobijeđeni i ostadoše poniženi, a čarobnjaci se licem na tle baciše. 'Mi vjerujemo u Gospodara svjetova' — povikaše, 'Gospodara Musaova i Harunova!'" (El-A'rāf, 118.-122.)

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ. فَلَمَّا جَاءَ
السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَى اَلْقُوا مَا اَنْتُمْ مُلْقُونَ.
فَلَمَّا اَلْقَوْا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحَرُ اِنَّ
اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ اِنَّ اللَّهَ لَا يُضْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ.
وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

"Ve kâle Fir'avnu'tûnî bi kulli sāhirin 'alîm. Felemmâ džā'-es-seharetu kâle lehum Mūsā elkū mā entum mulkûn. Felemmâ elkav kâle Mūsā mā dżi'tum bihis-sihru innallāhe sejubtiluh. Innallāhe lā juslihu 'amelel-mufsidîn. Ve juhik-kullāhul-hakka bi kelimātihî ve lev kerihel-mudžrimûn."

"I faraon reče: 'Dovedite mi sve vješte čarobnjake!' i kad čarobnjaci dođoše, Musa im reče: 'Bacite što imate baciti!' i kad oni baciše, Musa uzviknu: 'Ono što ste priredili čarolija je! Allah će je uništiti, jer Allah ne dopušta da djelo pokvarenjaka uspije, Allah će Svojom moći istinu utvrditi, makar što će to nevjernicima krivo biti!' " (Jūnus, 79.-82.)

قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ
 أَلْقَى. قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ
 إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى. فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ
 خِيفَةً مُوسَى. قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى.
 وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا
 كَيْدٌ سَاحِرٌ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى

"Kālū jā Mūsā immā en tulkije ve immā en nekūne ev-
 vele men elkā . Kāe bel elkū fe izā hibāluhum ve 'isijju-
 hum juhajjelu ilejhi min sihrihim ennehā tes'ā. Fe evdžese
 fī nefsihī hīfeten Mūsā. Kulnā lā tehaḡ inneke entel-a'lā. Ve
 elki mā fī jemīnike telkaḡ mā sane'ū innemā sane'ū kejdu
 sāhirin ve lā juflihus-sāhiru hajsu etā."

" 'O Musa,' — rekoše oni — 'hoćeš li ti ili ćemo naj-
 prije mi baciti?' 'Bacite vi!' — reče on — i odjednom
 mu se pričini da se konopi njihovi i štapovi njihovi,
 zbog vradžbine njihove, kreću, i Musa u sebi osjeti
 zebnju. 'Ne boj se!' — rekosmo Mi — 'ti ćeš, doista,
 pobijediti!' Samo baci to što ti je u desnoj ruci, pro-
 gutaće ono što su oni napravili, jer je ono što su oni
 napravili samo varka čarobnjaka, a čarobnjak neće,
 ma gdje došao, uspjeti.'" (Tāhā, 65.-69.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. وَالصَّافَّاتِ صَفًّا.
 فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا. فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا. إِنَّ إِلَهَكُمْ
 لَوَاحِدٌ. رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
 وَرَبُّ الْمَشَارِقِ. إِنَّا زَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِرِيْنَةٍ
 الْكَوَاكِبِ. وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ.
 لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ
 كُلِّ جَانِبٍ. دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ. إِلَّا
 مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ

"Bismillāhir-rahmānir-rahīm. ·Ves-sāffāti saffā. Fez-zādži-rāti zedžrā. Fet-tālijāti zikrā. Inne ilāheikum le vāhid. Rab-bus-semāvāti vel-erdi ve mā bejnehumā ve Rabbul-mešārik. Innā zejjennēs-semā'ed-dun'jā bi zinetinil-kevākib. Ve hif-zan min kulli šejtānin mārid. Lā jessemme'ūne ilel-mele'il-a'lā ve jukzefūne min kulli džānib. Duhūren ve lehum 'azābun vāsib. Illā men hatifel-hatfete fe etbe'ahū šihābun sākib."

"U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Tako Mi onih u redove poredanih i onih koji odvrćaju i onih koji opomenu čitaju — vaš Bog je, uistinu, Jedan, Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih i Gospodar istoka! Mi smo nebo najbliže vama sjajnim zvijezdama okitili i čuvamo ga od svakog šejtana prkosnoga da ne prisluškuje meleke uzvišene; njih sa svih strana gađaju da ih otjeraju:

njih čeka patnja neprekidna, a onoga koji što ugrabi — stigne svjetlica blistava." (Es-Sāffāt, 1.-10.)

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا
مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ
نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

"Lev enzel-nā hāzel-Kur'āne 'alā džebelin le re'ejtehū hāši-'an mutesaddi'an min hašjetillāh. Ve tilkel-emsālu nadri-buhā lin-nāsi le'allehum jetefekkerūn."

"Da ovaj Kur'an kakvom brdu objavimo, ti bi vidio kako je strahopoštovanja puno i kako bi se od straha pred Allahom raspalo. Takve primjere navodimo ljudima da bi razmislili." (El-Hašr, 21.)

Uz ove ajete proučio sam sure El-Ihlās, El-Felek i En-Nās, a onda sam mu dao da se napije te vode, pa je nakon otprilike dvije minute povratio ostatak hrane. Bilo mi je poznato da će, u slučaju da je u pitanju sihr, povratiti sihirske namete u obliku komada zgrušene krvi ili više komadića koji će neprijatno zaudarati poput pokvarenog jajeta. To se i dogodilo, a uz to je i njegovo tijelo počelo jako da se trese da su mu se ruke i noge pomjerale po dvadesetak centimetara u stranu.

Zatim sam uzeo veliku čašu s pitkom vodom, pa sam nad vodom naučio neke ajete, a onda mu dao da se napije kako bi dodatno nanio bol i muku preostalim džinima u njemu. Proučio sam sljedeće ajete:

وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ

"Ve sukū mā'en hamīmen fe katta'a em'ā'ehum."

"...koji će se uzavreлом vodom pojititi, koja će im crijeva kidati!" (Muhammed, 15.)

وَيُسْقَى مِنْ مَّاءٍ صَدِيدٍ. يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ
يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا
هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ

"Ve juskā min mā'in sadīd. Jetedžerre'uhū ve lā jekādu
jusīghū ve je'tihl-mevtu min kulli mekānin ve mā hu-
ve bi mejjitin ve min verā'ihī 'azābun galīz."

"...i on će biti pojen odvratnom kapljevinom, mu-
čiće se da je proguta, ali je nikako neće moći prož-
drijeti i smrt će mu sa svih strana prilaziti, ali on ne-
će umrijeti; njega će teška patnja čekati." (Ibrāhīm,
16.-17.)

وَأِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ
بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا

"Ve in jestegīsū jugāsū bi mā'in kel-muhli ješvil-vudžūh.
Bi'seš-šerābu ve sā'et murtefekā."

"...ako zamole pomoć, pomoći će im se tekućinom
poput rastopljene kovine koja će lica ispeći. Užasna
li pića i grozna li boravišta!" (El-Kehf, 29.)

كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ
أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ

"Kulle mā erādū en jahrudžū minhā min gammin u'īdū
fihā ve zūkū 'azābel-harīk."

"...kad god pokušaju zbog teškog jada iz nje izići, biće u nju vraćeni: 'Iskusite patnju u užasnoj vatri!' " (El-Hadždž, 22.)

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ

"In kânet illā sajhaten vāhideten fe izā hum hāmidūn."

"... samo bi se čuo jedan užasan krik, i oni bi odjednom svi pomrli." (Jāsīn, 29.)

أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ
وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

"Ulā'ike mā je'kulūne fī butūnihim illen-nāre ve lā jukelimuhumullāhu jevmel-kijāmeti ve lā juzekkīhim ve lehum azābun elīm."

"...oni u trbuhe svoje ne trpaju ništa drugo do ono što će ih u vatru dovesti; na Sudnjem danu Allah ih neće ni osloviti, niti ih očistiti — njih čeka patnja nesusna." (El-Bekare, 174.)

قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ

"Kul mūtū bi gajzikum."

"Reci: 'Umrite od muke!' " (Āli 'Imrān, 119.)

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا
وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ

"Ve reddallāhul-lezīne keferū bi gajzihim lem jenālū hajrā. Ve kefallāhul-mu'minīnel-kitāl."

"Allah je nevjernike pune srdžbe odbio — nisu ni malo uspeli — i vjernike je Allah borbe pošteditio..." (El-Ahzāb, 25.)

أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي
بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ

"Ejnemā tekūnū judrikkumul-mevtu ve lev kuntum fī burūdžin mušejjedeh."

"Ma gdje bili, stići će vas smrt, pa kad bi bili i u visokim kulama..." (En-Nisā', 78.)

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ.
سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطَرَانٍ وَتَغْشَى وُجُوهَهُمُ النَّارُ

"Ve terel-mudžrimīne jevme'izin mukarrenīne fil-asfād. Serābīluhum min katirānin ve tagšā vudžūhehumun-nār."

"Toga dana ćeš vidjeti grješnike povezane u zajedničke okove; košulje će im od katrana biti, a vatra će lica njihova obavijati..." (Ibrāhīm, 49.-50.)

أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ.
قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا
ضَالِّينَ. رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا
ظَالِمُونَ. قَالَ اخْسَؤُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونَ.

إِنَّهٗ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ
لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ. فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ
سُخْرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُم ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ
تَضَحَكُونَ. إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا
أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ

"Elem tekun ājātī tutlā 'alejkum fe kuntum bihā tukezzi-būn. Kālū Rabbenā galebet 'alejnā šikvetunā ve kunnā kav-men dāllīn. Rabbenā ahridžnā minhā fe in 'udnā fe innā zālimūn. Kālahse'ū fihā ve lā tukellimūn. Innehū kāne ferī-kun min 'ibādī jekūlūne Rabbenā āmennā faḡfir lenā ver-hamnā ve Ente hajrur-rāhimīn. Fettehaztumūhum sihrīj-jen hattā ensevkum zikrī ve kuntum minhum tadhakūn. Innī džezejtuhumul-jevme bimā saberū ennehum humul-fā'izūn."

"'Zar vam ajeti Moji nisu kazivani, a vi ste ih po-ricali?' 'Gospodaru naš,' — reći će — 'naši prohtje-vi su bili od nas jači, te smo postali narod zalutali. Gospodaru naš, izbavi nas iz nje; ako bismo ponovo zlo radili, sami bismo sebi nepravdu učinili.' 'Osta-nite u njoj prezreni i ništa Mi ne govorite!' — reći će On 'Kad su neki robovi Moji govorili: 'Gospo-daru naš, mi vjerujemo, zato nam oprosti i smiluj nam se, jer Ti si najmilostiviji!' — vi ste im se to-liko rugali da ste zbog toga na Mene zaboravljali i uvijek ste ih ismijavali. Njih sam Ja danas nagradio za ono što su trpjeli, oni su, doista, postigli ono što su željeli.'" (El-Mu'minūn, 105.-111.)

S obzirom na to da ajeti koji govore o kažnjavanju doista uzrokuju velike bolove džinima, tako da je i u ovom slučaju džin osjetio velike bolove, bilo od učenja ajeta ili vode nad kojom sam ih učio. Kada sam brata napojio vodom, ubrzo se smirio i počeo se šaliti i smijati s nama kao da se ništa nije ni dogodilo. Zahvalio sam Uzvišenom Allahu Koji mi je pomogao i dao uspjeha u onome što sam uradio, zaista je On divan oslonac i najbolji pomagač.

Moj Allahu, podari nam znanje, ukrasi nas blagošću, počasti nas bogobojaznošću i osnaži nas zdravljem.

Nakon nekog vremena, prisustvovao sam sesiji liječenja sihra, pa kada je džin progovorio iz opsihrenog, pitao sam ga šta se desilo mom bratu, a on ispriča da su mu napravili sihr kojeg je popio u čaju dok je pravio skicu za izgradnju kuće, pa je spomenuo ime čovjeka, a htjeli su time da udaju svoju kćerku za njega. Upitao sam ga da li sihr još djeluje, a on odgovori: "Ne, jer je džin, koji je čuvao sihr, spaljen i u njemu više nema džinskog prisustva." Upitao sam ga šta ga je spalilo? Džin odgovori: "Ajeti koje si proučio." Iz njegovog glasa sam osjetio da govori s bolom i tugom, ne znam da li zbog onoga što se desilo pripadniku njegove vrste ili iz straha da se i njemu ne dogodi nešto slično. A Uzvišeni Allah je rekao:

"U Knjizi Mi ništa nismo izostavili." (El-En'ām, 38.)

"I Mi objavljujemo Kur'an koji je lijek." (El-Isrā', 82.)

"Reci: — on je za one koji vjeruju uputa i lijek." (Fussilet, 44.)

Samo se Allahu treba obraćati i Njega se treba bojati, jer samo On donosi dobro i bolesne liječi. Samo Allah zlo otklanja, nema boga osim Njega, i jedino On teško može učiniti lahkim. Samo Allah muku otklanja, nema boga osim Njega, jedino On siromašne imućnima čini. Nema boga osim Allaha, On nesretnima sreću donosi. Nema boga osim Allaha, samo Allah bespomoćnima u pomoć pristiže, pa se Njega bojite, od Njega tražite i Njemu se klanjajte.

*Od braće moje na oprezu budi,
Odseli onima koje bolje znaš
Najbolja odbrana za tebe je oprez.*

*I misliš da dani dobri su spram tebe,
Od odredbe sudbine ti baš straha nemaš.*

*Noći su ti mrkle darovale mir,
Mada zlo se zbiva kad noć se razvidi.*

Savjetujem svima da budu na oprezu i neka znaju da: *"Samo dova može promijeniti sudbinu — kader."*

Kada sam završio s učenjem rukje mom bratu, podučio sam ga prethodnom hadisu i dovi kako bi se time zaštitio od zamki zlonamjernika koji zamke postavljaju. A što se tiče dove na koju sam ga uputio, o njoj se prenosi sljedeće:

Abdurrahman b. Zejd b. Eslem pripovijeda: "Dva čovjeka iz plemena Ešdža' krenuli su da pripreme svoju mladu, pa kad se nađoše na zavrđu tog i tog mjesta" — spomenuo je ime mjesta — "ukaza im se neka žena koja ih upita: 'Kamo ste se zaputili?' 'Pošli smo po našu mladu da je opremimo' — odgovoriše joj. Ona im uzvratila: 'Ja o njoj sve znam, pa kad završite, navratite se pored mene.' Kad su obavili svoj posao, naišli su pored nje. Ona im reče: 'I ja ću krenuti s vama.' Oni je posadiše na jednu kamilu da jaše na njoj, a oni su se smjenjivali na drugoj. Hodili su tako dok ne naiđoše na dinu pijeska, pa im ona reče: 'Imam potrebu da stanemo!' Oni spustiše kamilu na tlo da ona siđe, a onda je sačekaše. Čekali su neko vrijeme, a kad se ona zadugo ne pojavi, jedan od njih ode da provjeri šta se desilo. No i on se zadržao i nikako da se vrati. Ovaj drugi priča o tome: 'Otišao sam da provjerim gdje su, kad tamo zatekoh onu ženu kako na stomaku mog brata jede njegovu jetru. Brzo sam se vratio, pojahao na kamilu i pohitao bježati, ali me ona presrete na putu. Reče mi: 'Požurio si nekuda?!' 'Opazih da si zakasnila, pa sam pojahao i krenuo, misleći da ćeš me sustići.' Ona upita: 'A zašto si toliko prepadnut?' A ja joj odgovorih: 'Ispred nas je nasilan vladar koji nepravdu nanosi!' Tada me upita: 'Hoćeš li da te podučim dovi, ako je uputiš protiv njega, uništiti ćeš ga i ja ću tvoje pravo uzeti od njega.' 'Kakva je to dova?' — upitao sam, a ona me počeo

podučavati: 'Reci: 'Allahu moj, Gospodaru nebesa i onoga što ona pokrivaju, Gospodaru zemalja i onoga što one nose, Gospodaru vjetrova i onoga što raznose, Gospodaru šejtana i onih koje zavode, Ti si Onaj Koji sve daje, Stvoritelj nebesa i Zemlje, Vlasnik svake veličine i časti, Ti obespravljenom vraćaš njegovo pravo, uzmi moje pravo od onoga koji mi nepravdu čini.' Rekoh joj: 'Ponovi mi je još neki put.' Ona je ponavljala sve dok je nisam naučio, a onda sam dovu uputio protiv nje: 'Moj Allahu, ona mi je nepravdu učinila i brata mi pojela.' U istom času se s neba spusti munja koja je raspolovi, pa jedan dio pade na jednu, a drugi na drugu stranu. Bila je to Sa'la — ženski demon, koji je jeo ljude."

Preporučio sam svom bratu da se osloni na Uzvišenog Allaha, da od Njega traži pomoć i upućuje ovu dovu protiv onih koji mu nepravdu čine, možda Svemilosni Allah usliši njegovu molbu i u srca onih koji mu smjeraju zlo spusti strah, odvрати ih od njihovog nasilja, pa se i oni Allahu pokaju i na lijep način povrate.

Korištenje jaja u liječenju sihra

Primijetio sam da većina učača rukje koriste jaja u liječenju nekih stanja sihra, tako što na njih, nakog guljenja, nauče kur'anske ajete.

Nepoznato mi je zašto baš koriste jaja pored ostale hrane, ali pretpostavljam da to najvjerojatnije čine iz razloga što su jaja prirodna hrana, a, s druge strane, iz činjenice da se iz jajeta izliježu pijetlovi koji, kako se navodi u hadisima, svojim kukurijekanjem veličaju Uzvišenog Allaha. U hadisu kojeg prenosi Ebu-Hurejre, r.a., navodi se da je Allahov Vjerovjesnik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Kada čujete kukurijekanje pijetlova, tražite da vam Allah dadne iz Svoga izobilja, jer su oni vidjeli meleke."*¹

A u vezi metoda liječenja sihra jajima, treba pripremiti sedam skuhanih i oljuštenih jaja, pa će se na svako jaje naučiti sljedeće:

- na prvo jaje proučiti:

¹ Buhari i Muslim

سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاؤُوا
بِسِحْرِ عَظِيمٍ

"Seharū a'junen-nāsi vesterhebūhum ve džā'ū bi sihrin 'azīm."

"...oči ljudima začaraše i jako ih prestrašiše, i vradžbinu veliku prirediše." (El-A'rāf, 116.)

- na drugo:

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

"Fe veka'al-hakku ve betale mā kānū ja'melūn."

"I tako istina na vidjelo izbi i pokaza se da je bilo lažno ono što su oni priredili." (El-A'rāf, 118.)

- na treće:

فَلَمَّا أَلْقَا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ
اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ
وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

"Felemmā elkav kāle Mūsā mā dži'tum bihis-sihru, innallāhe sejubtiluh. Innallāhe lā juslihu 'amelel-mufsidīn. Ve juhikkullāhul-hakka bi kelimātihī ve lev kerihel-mudžrimūn."

"I kad oni baciše, Musa uzviknu: 'Ono što ste priredili čarolija je! Allah će je uništiti, jer Allah ne

dopušta da djelo pokvarenjaka uspije, Allah će Svojom moći istinu utvrditi, makar što će to nevjernicima krivo biti.' " (Jūnus, 81.–82.)

- na četvrto:

وَأَسْرُوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ
مِّثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ

"Ve eserrun-nedžvel-lezīne zalemū hel hāzā illā bešerun mislukum, efe te'tūnes-sihre ve entum tubsirūn."

"A mnogobošci govore šapatom: 'Da li je ovaj nešto drugo do čovjek kao i vi? Zar ćete slijediti vradžbinu, a vidite da jest?'" (El-Enbijā', 3.)

- na peto:

وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا
كَيْدٌ سَاحِرٌ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى

"Ve elki mā fī jemīnike telkaf mā sanē'ū. Innemā sanē'ū kejdu sāhirin ve lā juflīhus-sāhiru hajsu etā."

"...jer je ono što su oni napravili samo varka čarobnjaka, a čarobnjak neće, ma gdje došao, uspjeti." (Tāhā, 69.)

- na šesto:

وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا

"Ve jensurekallāhu nasren 'azīzā."

"...i da bi te Allah pobjedonosnom pomoći pomogao." (El-Feth, 3.)

- na sedmo:

كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي
إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ

"Keteballāhu le aglibenne ene ve rusulī. Innallāhe kavijjun 'azīz."

"Allah je zapisao: 'Ja i poslanici Moji sigurno ćemo pobijediti!'" (El-Mudžādele, 21.)

To je ono što učači rukje prouče na skuhana jaja, a ono što sam ja iskusio i primijetio da efektivno djeluje na džine, jeste učenje i narednih ajeta. Ja sam praktikovao da na svako jaje proučim i ajete za uništenje sihra kao i sljedeće ajete:

أَذْلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ. إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً
لِّلظَّالِمِينَ. إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ.
طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُؤُوسُ الشَّيَاطِينِ. فَإِنَّهُمْ لَا كَيْلُونَ مِنْهَا
فَمَالِؤُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ. ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا
مِّنْ حَمِيمٍ. ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ

"Ezālike hajrun nuzulen em šedžeretuz-zekkūm. Innā dže-
'alnāhā fitneten liz-zālimīn. Innehā šedžeretun tahrudžu fī
aslil-džehīm. Tal'uhā ke ennehū ru'usuš-šejātīn. Fe inne-
hum le ākilūne minhā fe māli'ūne minhel-butūn. Summe
inne lehum 'alejhā le ševben min hamīm. Summe inne mer-
dži'ahum le ilel-džehīm."

"A da li je bolja ta gozba ili drvo Zekkum koje smo nevjernicima kao kaznu odredili? To je drvo koje će usred Džehennema rasti; plod će mu poput glava šejtanskih biti. Oni će se njime hraniti i trbuhe svoje njime puniti, zatim će to s ključalom vodom izmiješati, a potom će se, sigurno, opet u Džehennem vratiti." (Es-Sāffāt, 62.-68.)

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَتَيْهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ. لَا يَكِلُونَ مِنْ
شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ. فَمَا لَوْونَ مِنْهَا الْبُطُونَ. فَشَارِبُونَ
عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ. فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ. هَذَا
نُزْلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ. نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ

"Summe innukum ejjuhed-dāllūnel-mukezzibūn. Le ākilūne min šedžerin min zekkūm. Fe māli'ūne minhel-butūn. Fe šāribūne 'alejhi minel-hamīm. Fe šāribūne šurbel-hīm. Hāzā nuzuluhum jevmed-dīn. Nahnu halaknākum fe lev lā tusaddikūn."

"...i tada ćete vi, o zabludjeli, koji poričete oživljenje, sigurno, s drveta Zekkum jesti, i njime ćete trbuhe puniti, pa zatim na to ključalu vodu piti, poput kamila koje ne mogu žeđ ugasiti; to će na onome svijetu biti gošćenje njihovo! Mi vas stvaramo — pa zašto ne povjerujete?" (El-Vāki'a, 51.-57.)

وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ
وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ
فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا

"Ve mā dže'alner-ru'jel-letī erejnāke illā fitneten lin-nāsi veš-šedžeretel-mel'ūnete fil-Kur'āni ve nuhavvifuhum fe mā jezīduhum illā tugjānen kebīrā."

"A san koji smo ti dali da usniješ i drvo ukleto, u Kur'anu spomenuto, iskušenje su za ljude. Mi ih zastrašujemo, ali njima to samo povećava ionako veliko bezvjerstvo." (El-Isrā', 60.)

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ. وَلَا طَعَامٌ
إِلَّا مِنْ غِسْلِينَ. لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ

"Fe lejse lehul-jevme hāhunā hamīm. Ve lā ta'āmun illā min gislīn. Lā je'kuluhū illel-hāti'ūn."

"...zato on danas ovdje nema prisna prijatelja ni drugog jela osim pomija, koje će samo nevjernici jesti." (El-Hākka, 35-37.)

Nakon što sam proučio navedene ajete na jaja, davao sam ih, jedno po jedno, opsihrenom bratu, a on ih je jeo veoma teško uz primijetan napor. Samo jedno jaje jeo je oko pet minuta. Dok ih je jeo, zubi su mu podrhtavali i zveketali, a izrazi njegovog lica su se mijenjali iz časa u čas. Ustajao bi i sjedao. Govorio je da mu je okus jaja veoma gadan i da ih ne podnosi. Kada bi pojeo jaje, tražio je da mu dopustimo da se odmori prije nego uzme drugo. Prošlo je više od sat vremena dok je pojeo tih sedmero jaja.

Ako bismo željeli da pojasnimo takvu pojavu, a od Allaha tražimo pomoć i podršku, jer On na Pravi put ukazuje, kazat ćemo sljedeće:

Preneseno je od Allahovog Vjerovjesnika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, da je rekao svojim ashabima, r. a., nakon što im je proučio ajete iz sure Er-Rahmān, koje su oni popratili šutnjom: *"Dok ista su džini pokazali veće strahopoštovanje prema Allahu od vas, oni su (iza proučenog ajeta: "Pa koje blagodati Gospodara svoga poričete?") svaki put kazali: 'Nijednu blagodat Gospodara našeg ne poričemo, Njemu neka je hvala!'"*

Iz ovoga se može zaključiti da džini veoma dobro razumiju kur'anske ajete.

A o tome koliki utjecaj imaju kur'anski ajeti, imami Tirmizi, Ibn-Madže i Ibn-Hibban zabilježili su predaju od Ibn-Abbasa, r. a., da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, proučio ajet: **"O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!"**¹, a zatim je rekao: *"Kada bi samo jedna kap Zekkuma pala na Zemlju, uništila bi i pokvarila stanovnicima Zemlje njihovu hranu, pa šta mislite o onima kojima će to (u Džehennemu) hrana biti?"*²

Ibn-Ishak kazuje da mu je prenio Hakim b. Hakim, od Ikrima, a on je čuo od Ibn-Abbasa, r. a.: "Kada je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, spomenuo Kurejšijama Zekkum, Ebu-Džehl ih je upitao: 'Znate li šta je Zekkum kojim vas Muhammed straši?' 'Ne!' — odgovoriše oni. A on reče: 'To su zrele jesribske datule s maslom. Ako ih se domognemo, sve ćemo ih potrgati!' Zatim je Uzvišeni Allah objavio: **'Drvo Zekkum biće hrana grješniku.'**", tj. nije onako kako ti zagovaraš, Ebu-Džehle. Uzvišeni je u povodu toga objavio i ajet: **"... i drvo ukleto, u Kur'anu spomenuto, iskušenje su za ljude. Mi ih zastrašujemo, ali njima to samo povećava ionako veliko bezvjerstvo."** (El-Isrā', 60.)

Kur'an upućuje da će stanovnici Džehennema jesti plodove Zekkuma sve dok im se utrobe ne napune, a onda počnu vreti kao što voda u kotlu ključa, a onda će 'žed' svoju, kao žedna stoka, zalijevati *hamīmom* — džehenemskom ključalom vodom.

U predaji od Ebu-Seida b. Džubejra prenosi se da je govorio: "Kada stanovnici Džehennema ogladne, zavapit će za hranom, pa će im glad biti utoljena plodovima drveta Zekkum; oni će ih jesti, a sa lica će im spadati i topiti se koža. Kada bi neko prošao pored njih, raspoznavao bi njihove likove na koži koja im je spala s lica. Zatim će osjetiti nesnosnu žeđ. Zatražit će vode. Onda će im biti ponuđena voda *el-muhl* koja liči crvenkastom ključalom ulju. Kada tu vodu prinesu svojim ustima, ona će im sagorjeti lica i istopiti sve u trbusima, a zatim će biti udarani

¹ Āli 'Imrān, 102.

² Mevkūf predaja od Ibn-Abbasa, r. a.

željeznim toljagama od čijeg udarca će se svaki ud zasebno od trupla odvojiti. U tom stanju, oni će propast prizivati!"

Imam Kurtubi u vezi ajeta: **"I između vatre i ključale vode (hamīm) oni će kružiti."**¹, rekao je: "Hamīm je dodatna kazna u Džehennemu. Džehenemlija će biti hvatan za kiku, a onda će kroz hamīm — ključalu vodu biti vučen tako da će mu sa lica sva koža spasti, a na glavi samo oči ostati. To je prizor kazne o kojoj je Uzvišeni Allah u drugom ajetu kazao: **'Po ključaloj vodi, a zatim u vatri prženi.'**"² S obzirom da džini bolje poimaju Allahove ajete i bliži su im Njegovi znakovi, oni pokazuju više bogobojažnosti. Tako su postupili i prilikom slušanja ajeta koje je Milostivi objavio, pa su se, nakon što su prihvatili vjeru, žurno vratili svojim bližnjima da i njih pozovu i opomenu: **'Mi smo, doista Kur'an, koji izaziva divljenje, slušali, koji na pravi put upućuje — i mi smo u nj povjerovali i više nikoga nećemo Gospodaru našem ravnim smatrati'** — i tako do kraja ajeta u suri El-Džinn."

Međutim, čovjek čita Allahove ajete, ali oni na njega ne ostavljaju puno utiska ili ne poima njihovo značenje u cjelosti. Lično sam se uvjerio u veliki utjecaj ajeta koji govore o ahiretskoj kazni na džine, bez obzira da li im se učili ti ajeti ili opsjednutom davana hrana ili piće nad kojima su naučeni ti ajeti. Ali, s druge strane, malo je ljudi koji su, dok smo u raznim situacijama i stadijima liječenjem Kur'anom, pokazivali strah i osjećali utjecaj prilikom učenja tih istih kur'anskih ajeta.

Na predavanjima univerzitetskog profesora koji je s razlogom prekinuo citiranje ajeta kojima se liječi sihr

Dogovorio sam se s nekim prijateljima da odemo poslušati džumansku hutbu u jednoj gradskoj džamiji, a hatib je bio univerzitetski profesor koji je predavao na isturenom odjelu Azharskog univerziteta u Mensuri. Profesora sam veoma dobro poznao.

¹ Er-Rahmān, 44.

² Gāfir, 72.

Odlazili smo slušati njegove hutbe zbog njegove retorike i govorničkog umijeća. Otišli smo s tim razlogom i ovaj put da poslušamo hutbu. Profesor je u namazu najčešće učio suru Kāf. I ovog puta, profesor je učio tu suru. Tek što je počeo učiti ajete: **"Mi stvaramo čovjeka i znamo šta mu sve duša njegova haje, jer Mi smo njemu bliži od vratne žile kucavice. Kad se dvojica sastanu i sjednu jedan s desne, a drugi s lijeve strane on ne izusti nijednu riječ, a da pored njega nije prisutan Onaj koji bdije. Smrtne muke će zbilja doći — to je nešto od čega ne možeš pobjeći i u rog će se puhnuti — to je Dan kojim se prijeti — i svako će doći, a s njim i vodič i svjedok. 'Ti nisi mario za ovo, pa smo ti skinuli koprenu tvoju, danas ti je oštar vid.'** A drug njegov će reći: **'Ovaj, pored mene, spreman je.'** **'Baci u Džehennem svakog nezahvalnika, inadžiju koji je branio da se čine dobra djela i koji je nasilnik i podozriv bio, koji je pored Allaha u drugog boga vjerovao — zato ga baci u patnju najtežu!'**" (Kāf, 16.–22.), dogodila se reakcija. Prilikom učenja ovih ajeta, jedan od klanjača, momak, počeo je silno plakati što je izazivalo jezu i žalost u srcu. Momak je i dalje plakao, a kada je šejh predao selam u namazu, povukao se do jednog stuba u džamiji i sjeo. Šejh je na drugom rek'atu završio ostatak sure. Za koji časak emotivno stanje mladića počelo se stišavati, ljudi su izašli iz džamije i svi su bili ubijeđeni da je plakao iz bogobojažnosti.

Drugom prilikom, u drugoj gradskoj džamiji, isti profesor je poslije ikindije-namaza u svom izlaganju prisutnima počeo argumentovati neke iskaze ajetima iz sure Kāf, pa je u istom času jedan od prisutnih iznenadno pao u glasan plač. Ove prilike je šejh, Allah mu svaku počast ukazao, prekinuo citiranje ajeta i prešao na drugu temu. Naravno, brat koji je plakao, a ja sam ga veoma dobro poznavao, odmah se smirio i utišao. Kada smo izašli iz džamije, primijetio sam da pravi neke čudne radnje, a kada se udaljio od džamije, u povratku kući, počeo je skidati jednu cipelu, pa je bacati ispred sebe, a onda bi je opet obuo i išao tako nekoliko metara naprijed, pa je skinuo i opet bacao ispred sebe. Činio je i neke druge radnje od kojih su se svi koji su ga vidjeli začudili i posumnjali u njegovu razboritost.

I u ovom slučaju, većina prisutnih u džamiji pomislila je da se radi o plaću iz bogobojažnosti, no ja sam bio ubijeđen da se radi o *messu* — opsjednutosti džinom. Oba mladića sam, a Allahu zbog toga pripada zahvala, uputio na liječenje Kur'anom, što su oni i učinili, pa ih je ubrzo Milostivi izliječio. To je blagodat Njegova koju On daje kome hoće.

Poslanica o sihru i vraćanju

Zahvala pripada Allahu Jedinome, a salavat i selam onome iza kojeg nema drugog poslanika. A zatim:

S obzirom na pojavu mnoštva nadriljekara u zadnje vrijeme koji se smatraju iscjeljiteljima, a zapravo liječe ljude uz korištenje sihra i vraćanja, i gledano na njihovu rasprostranjenost u nekim krajevima gdje iskorištavaju neukost ljudi, našao sam za shodno, kao savjet radi Allaha, da pojasnim Njegovim robovima kakva se opasnost krije iza toga za islam i same muslimane, jer se pri takvom traženju lijeka ljudi vezuju za nekoga drugog pored Allaha, te krše Njegove propise i uputu Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi ve sellem*.

Oslanjajući se na Uzvišenog Allaha, kažem da je, po konsenzusu islamskih učenjaka, liječenje dopušteno, pa musliman može otići do ljekara specijaliste interne medicine, hirurgu, psihijatra ili neke druge medicinske grane, radi pregleda, uspostave dijagnoze i upute na tretman liječenja dozvoljenim i u medicini poznatim i prihvaćenim lijekovima. Takav postupak se sa šerijatske strane smatra slijedećem uobičajenih uzroka i nije u suprotnosti sa imanskih temeljem oslanjanja na Allaha (tevekkul), jer Uzvišeni Allah je dao bolest, ali je uz nju ostavio i lijek. To znaju oni kojima je znanje dato, a ne znaju neupućeni, "*jer Allah Svemilosni nije ostavio lijek Svojim robovima u onome što im je zabranio.*"¹

Bolesniku šerijatski nije dozvoljeno da ode do vračara koji prizivaju da poznaju gajb — skriveno i budućnost, kako bi ga obavijestili o njegovoj bolesti. Također mu nije dozvoljeno da povje-

¹ Buhari

ruje u ono o čemu ga vračar obavještava, jer vračari samo proriču sudbinu i nagađaju, te prizivaju i koriste džine kako bi ih oni obavijestili o onome što žele. Vračari su zalutali s Pravoga puta i počinili nevjerstvo, jer tvrde da poznaju gajb, a u vezi s tim je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Ko ode do vračara pa ga upita o nečemu (skrivenom, nepoznatom), četrdeset dana mu neće biti prihvaćen namaz."*

U predaji od Ebu-Hurejre, r. a., navodi se da je Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Ko ode do vračara pa povjeruje u ono o čemu ga je obavijestio, taj je zanijekao ono što je objavljeno Muhammedu!"* Predaju su zabilježili Ebu-Davud, četverica autora *Sunenâ*, a imam Hakim je predaju ocijenio kao sahih. U drugoj verziji se navodi da je Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kazao: *"Ko ode do vračara ili gatarara, pa povjeruje u ono što mu oni kažu, taj je zanijekao ono što je objavljeno Muhammedu!"*

Imran b. Hasin kazuje da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Nije od nas onaj ko gata ili mu se gata, ko vrača ili mu se vrača, ko spravlja sihre ili traži da se sprave nekome. A onaj ko ode vraču pa povjeruje u ono o čemu ga je obavijestio, taj je zanijekao ono što je objavljeno Muhammedu!"* Predaju je s dobrim lancem prenosilaca zabilježio Bezzar.

U ovim plemenitim hadisima zapažamo jasnu zabranu odlaska vračarima i njima sličnim, zabranu propitivanja i vjerovanja u ono što govore, te strogu prijetnju za one koji to ipak čine. Obaveza vlasti i onih koji uspostavljaju javni red, kao i svih drugih koji imaju mogućnost, jeste sprečavanje odlaska vračarima i gatarima i njima sličnima, kao i strogo zabranjivanje razmjene stvari i predmeta vezanih za to na pijacama i drugim mjestima. Također su dužni oštro opominjati i kritikovati one koji odlaze na takva mjesta, jer oni mogu biti zavedeni dijelom njihove istine ili brojnošću onih koji ih posjećuju, a neki od njih se još kriju iza znanja. Ali, trebaju znati da oni nisu u vjeru dobro upućeni, nego da su opet neznalice zbog samog čina odlaska kod vračara i gatarara, koji je vjerom zabranjen. Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, zabranio je odlazak vračarima, propitivanje i vjerovanje u ono što kažu, jer to je težak grijeh, velika opasnost

i ima nesagledive loše posljedice i kobne rezultate, zato što su vračari razvratnici i lašci.

Iz citiranih hadisa izvodi se zaključak da su sihirbazi i vračari nevjernici, jer tvrde da poznaju gajb — sudbinu i budućnost, a to je po islamu kufr — nevjerstvo. Pored toga, svoje ciljeve ne ostvaruju osim uz pomoć džina kojima se, pored Allaha, klanjaju, što je opet kufr — nevjerstvo i širk — pripisivanje Allahu sudruga. Onaj ko povjeruje u tvrdnje vračara i sihirbaza da oni poznaju gajb — skriveno i budućnost, ili to prihvati za svoje uvjerenje, takav je isti kao i oni — nevjernik. Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, se odriče i nema ništa s onima koji prihvataju takvo nešto od osoba koje se bave vraćanjem i sihirima. Muslimanu nije dopušteno da se prepusti onome što oni navodno nazivaju liječenjem; kao što su nerazumno izgovaranje nekih riječi ili salijevanje olova i tome slične izmišljotine koje oni izvode. Sve navedeno uvrštava se pod bavljenje vraćanjem i zavodjenje neukih ljudi. Ko prihvata njihovo djelovanje on ih ustvari podržava u njihovom nevjerstvu i zabludi. Također, nije dopušteno odlaziti vračarima i propitivati ih od koga će se oženiti, za koga će se udati ili oženiti ova ili onaj, ili šta će se desiti među supružnicima: ljubav, neprijateljstvo, povjerenje i slično.

U sahih-predaji se navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, rekao: *"Ko u noći prouči Ajetu-l-kursi'ju, uz njega će biti Allahov čuvar i šejtan mu se neće moći približiti do svanuća."* Također je preneseno povjerljivim lancem prenosilaca od Allahovog Poslanika, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, da je rekao: *"Ko prouči zadnja dva ajeta sure El-Bekare, to će mu biti dovoljno."* To znači, a Allah opet najbolje zna, biće mu dovoljni kao zaštita od svakog zla. Jedan od načina zaštite je i često izgovaranje:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

‘E’ūzu bi kelimātillāhit-tāmmāti min šerri mā ha-lek’

"Utječem se Allahovim savršenim riječima od zla onoga što je stvorio",

što treba učiti danju i noću, i pri odsjedanju na bilo kojem mjestu: u kući ili u pustinji, na kopnu ili na moru, jer je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ko odsjedne na nekom mjestu pa prouči: 'Utječem se Allahovim savršenim riječima od zla onoga što je stvorio', ništa mu ne može nauditi sve dok se odatle ne pomjeri." Uz to musliman, uvečer i ujutro, može proučiti po tri puta:

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

"Bismillāhil-lezī lā jedurru me'asmihī šej'un fil-er-di ve lā fis-semā'i ve Huves-Semī'ul-'Alīm"

"S imenom Allahovim (osvanjivam ili počivam), uz čije ime ne može nauditi ništa na nebu ni na Zemlji. On sve čuje i sve zna",

jer se pouzdano prenosi da je Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, podsticao na učenje ove dove, jer je ona uzrok spasa od svakog zla. Pomenute dove i zikrovi su jedan od najvećih uzroka ili načina zaštite od zla sihra i drugih zala, za onog muslimana koji ih s iskrenošću, čvrstim uvjerenjem i pouzdanjem u Allaha, svakodnevno uči i ponavlja, prihvatajući sa širokogrudnošću i vjerujući u značenja koja se u njima spominju. Iste dove i zikrovi su najbolje oruđe u skidanju i poništavanju sihra ako se ukaže njegovo djelovanje, naravno uz predanost i skrušenu molbu Uzvišenom Allahu da otkloni zlo i odagna te-gobu. Od pouzdanih poslaničkih dova u liječenju sihra i drugih bolesti jeste dova koju je on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, prilikom rukje učio svojim ashabima, r. a.:

اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَذْهِبِ الْبَأْسَ وَ اشْفِ أَنْتَ
الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا

"Allāhumme Rabben-nāsi ezhibil-be'se vešfi, Enteš-šāfī lā šifā'e illā šifā'uke, šifā'en lā jugādiru se-kamā."

"Moj Allahu, Gospodaru ljudi, otkloni tegobu i izliječi, Ti si doista Onaj Koji liječi. Nema lijeka osim Tvoga lijeka, pa izliječi lijekom iza kojeg bolest ne ostaje."

Zatim ćemo spomenuti i dovu koju je Džibril, a. s., učio Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, prilikom rukje:

بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ يُؤْذِيكَ،
مِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ،
اللَّهُ يَشْفِيكَ بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ

"Bismillāhi erkīke min kulli šej'in ju'zīke, ve min šerri kulli nefsin ev 'ajnin hāsīd. Allāhu ješfīke. Bismillāhi erkīk."

"S. imenom Allahovim učim ti rukju, protiv svih bolova koje osjećaš, i protiv zla svake duše i oka urokljivog, Allah

će te izliječiti. S imenom Allahovim učim ti rukju." — ponavljajući dovu tri puta.

Opsihreni se također može liječiti, a naročito ako je napravljeno da opsihreni ne može prilaziti svojoj ženi, tako što će kamenom ili nekim drugim predmetom istucati sedam sirovih lotosovih listova koje će preliti vodom koja će mu biti dovoljna da se njome okupa, a onda će nad vodom proučiti Ajetul-kursijju, "Kul jā ejjuhəl-kāfirūn", "Kul huvallāhu ehad", "Kul e'ūzu bi Rabbil-felek" i "Kul e'ūzu bi Rabbīn-nās":

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ
وَلَا نَوْمٌ، لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ،
مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ، يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ
عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ، وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

"Allāhu lā ilāhe illā Huvel-Hajjul-Kajjūm. Lā te'huzuhū sinetun ve lā nevm. Lehū mā fis-semāvāti ve mā fil-erd. Men zellezī ješfe'u indehū illā bi iznih. Ja'lemu mā bejne ejdihim ve mā halfehum ve lā juhitūne bi šej'in min 'il-mihī illā bimā šā'. Vesi'a kursijuhus-semāvāti vel-erda ve lā je'ūduhū hifzuhumā ve Huvel-'Alijjul-'Azīm."

"Allah je — nema boga osim Njega — živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?! On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna — drugi znaju samo onoliko koliko. On želi. Moć Njegova obuhvaća i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!" (El-Bekare, 255.)

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ. لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ. وَلَا
 أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ. وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ.
 وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ. لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

"Kul jā ejjuh-el-kāfirūn. Lā a'budu mā ta'budūn. Ve lā entum 'ābidūne mā a'bud. Ve lā ene 'ābidun mā 'abedtum. Ve lā entum 'ābidūne mā a'bud. Lekum dīnukum ve lije dīn."

"Reci: 'O vi nevjernici, ja se neću klanjati onima kojima se vi klanjate, a ni vi se nećete klanjati Onome kome se ja klanjam; ja se nisam klanjao onima kojima ste se vi klanjali, a i vi se niste klanjali Onome kome se ja klanjam, vama — vaša vjera, a meni — moja!' " (El-Kāfirūn, 1.-6.)

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ. اللَّهُ الصَّمَدُ.
 لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ. وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

"Kul Huvallāhu ehad. Allāhus-samed. Lem jēlid ve lem jūled. Ve lem jekun lehū kufuven ehad."

"Reci: 'On je Allah — jedan! Allah je Utočište svakom! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!' " (El-Ihlās, 1.-4.)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ. مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ. وَمِنْ
 شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ. وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ
 فِي الْعُقَدِ. وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

"Kul e'ūzu bi Rabbil-felek. Min šerri mā halek. Ve min šerri gāsikin izā vekab. Ve min šerrin-neffāsāti fil-'ukad. Ve min šerri hāsadin izā hased."

"Reci: 'Utičem se Gospodaru svitanja od zla onoga što On stvara, i od zla mrkle noći kada razastre tmine, i od zla smutljivca kad smutnje sije, i od zla zavidljivca kad zavist ne krije!' " (El-Felek, 1.-5.)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ . مَلِكِ النَّاسِ . إِلَهِ النَّاسِ .
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ . الَّذِي يُوَسْوِسُ
فِي صُدُورِ النَّاسِ . مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

"Kul e'ūzu bi Rabbin-nās. Melikin-nās. Ilāhin-nās. Min šerril-vesvāsīl-hannās. Ellezī juvesvisu fī sudūrin-nās. Minel-džinneti ven-nās."

"Reci: 'Tražim zaštitu Gospodara ljudi, Vladara ljudi, Boga ljudi, od zla šejtana-napasnika, koji zle misli unosi u srca ljudi — od džinova i od ljudi!' " (En-Nās, 1.-6.)

Nakon toga će proučiti sljedeće ajete o sihru:

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ
تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ . فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ . فَعْلَبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ

"Ve evhajnā ilā Mūsā en elki 'asāke fe izā hije telkafu mā je'fikūn. Fe veka'al-hakku ve betale mā kānū ja'melūn. Fe gulibū hunālike venkalebū sāgirīn."

"I Mi naredismo Musau: 'Baci štap svoj!' — i on odjednom proguta sve ono čime su oni bili obmanu izveli. I tako istina na vidjelo izbi i pokaza se da je bilo lažno ono što su oni priredili, i tu oni bijahu pobijedeni i ostadoše poniženi." (El-A'rāf, 117.–119.)

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ. فَلَمَّا جَاءَ
السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَى اَلْقُوا مَا اَنْتُمْ مُلْقُونَ.
فَلَمَّا اَلْقَوْا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحَرُ اِنَّ
اللَّهَ سَيَبْطِلُهُ اِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ.
وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

"Ve kâle Fir'avnu'tûnî bi kulli sâhirin 'alîm. Felemmâ džâ-es-seharetu kâle lehum Mûsâ elkû mâ entum mulkûn. Felemmâ elkav kâle Mûsâ mâ dži'tum bihis-sihru innallâhe sejubtiluh. Innallâhe lâ juslihu 'amelel-mufsidîn. Ve juhik-kullâhul-hakka bi kelimâtihi ve lev kerihel-mudžrimûn."

"I faraon reče: 'Dovedite mi sve vješte čarobnjake!' I kad čarobnjaci dođoše, Musa im reče: 'Bacite što imate baciti!' I kad oni baciše, Musa uzviknu: 'Ono što ste priredili čarolija je! Allah će je uništiti, jer Allah ne dopušta da djelo pokvarenjaka uspije, Allah će svojom moći istinu utvrditi, makar što će to nevjernicima krivo biti!' " (Jūnus, 79.–82.)

قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ
أَلْقَى. قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ
إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى. فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ
خِيفَةً مُوسَى. قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى.
وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا
كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى

"Kālū jā Mūsā immā en tulkije ve immā en nekūne ev-vele men elkā . Kāle bel elkūfe izā hibāluhum ve 'isijjuhum juhajjelu ilejhi min sihrihim ennehā tes'ā. Fe evdžese fī nefsihī hīfeten Mūsā. Kulnā lā tehaḥ inneke entel-a'lā. Ve elki mā fī jemīnike telkaḥ mā sane'ū innemā sane'ū kejdū sāhirin ve lā juflīhus-sāhiru hajsu etā."

"'O Musa,' — rekoše oni — 'hoćeš li ti ili ćemo najprije mi baciti?' 'Bacite vi!' — reče on — i odjednom mu se pričini da se konopi njihovi i štapovi njihovi, zbog vradžbine njihove, kreću, i Musa u sebi osjeti zebnju. 'Ne boj se!' — rekosmo Mi — 'ti ćeš, doista, pobijediti! Samo baci to što ti je u desnoj ruci, progutaće ono što su oni napravili, jer je ono što su oni napravili samo varka čarobnjaka, a čarobnjak neće, ma gdje došao, uspjeti.'" (Tahā, 65.-69.)

Nakon što se ajeti prouče nad vodom, opsihreni će popiti jedan dio vode, a njenim ostatkom će saprati cijelo tijelo, te će, uz Allahovu pomoć, nestati bola i dejstvo sihra će se prekinuti. Ako potreba bude iziskivala da se ciklus ponovi još koji put, nema nikakve smetnje, sve dok Allah ne dadne lijeka.

Još jedan djelotvoran način skidanja sihra jeste potraga za mjestom gdje je sihr postavljen; u šumi, na brdu i sl., pa kada se pronade i uništi njegova materija time odmah prestaje i njegovo dejstvo.

Ovoliko nam je bilo omogućeno da pojasnimo kako se sačuvati sihra i na koji način se liječiti od njega, a Allah daje uspjeh i podršku.

A što se tiče skidanja sihra pravljenjem drugog sihra, što podrazumijeva približavanje i naklanjanje džinima, prinošenjem žrtve u njihovo ime ili na neki drugi način, to muslimanima nije dopušteno jer su to bez dvojbe šejtanska djela, odnosno veliki širk, i svi smo obavezni da ukazujemo na pogubnost takvih djela i poslova. Uz to, muslimanu nije dopušteno da se kod vračara i gataru raspituje o svojoj bolesti i da se pridržava njihovih uputa u liječenju, jer oni ne vjeruju u Allaha, tvrde da poznaju gajb — skriveno, čine razvrat, šire laži i zavode ljude. Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, upozorava na odlazak njima, propitivanje i prihvatanje njihovih iskaza, kako smo na početku poslanice naveli. Molimo Uzvišenog Allaha da zaštiti muslimane od svakog zla, sačuva njihovu vjeru i uputi ih da je ispravno razumiju, te im podari selamet od svega onoga što je u suprotnosti s Njegovim Šerijatom. I neka je Allahov spas i mir na Njegovog roba i poslanika, Muhammeda, sallallāhu ‘alejhi ve sellem.¹

O neprijateljstvu šejtana prema čovjeku

Neprijateljstvo između šejtana i čovjeka, iako je ispravnije kazati neprijateljstvo šejtana prema čovjeku, počelo je onog časa kada je Uzvišeni Allah naredio melekima da učine naklon Ademu, a. s., nakon što je u njega udahnuo dušu. Iblis je s melekima činio ibadet Uzvišenom Allahu, pa je ova naredba podrazumijevala da se i on nakloni. No, on je odbio, uzoholio se i nije učinio naklon. Kada ga je Svemogući Allah upitao za razlog odbijanja

¹ Autor ovog poglavlja je šejh Abdulaziz b. Baz, nekadašnji vrhovni muftija Saudijske Arabije, rahmetullahi alejhi

da učini naklon, Iblis je odgovorio: "Ja sam bolji od njega; mene si stvorio od vatre, a njega od ilovače." (El-A'rāf, 12.)

Od tog časa priča o neprijateljstvu se počela odmotavati. Uzvišeni Allah nam predstavlja to neprjateljstvo:

"Mi smo Adema stvorili i onda mu oblik dali, a poslije melekima rekli: 'Poklonite mu se!', i oni su se poklonili, osim Iblisa, on nije htio da se pokloni. 'Zašto se nisi poklonio kad sam ti naredio?' — upita On. — 'Ja sam bolji od njega; mene si od vatre stvorio, a njega od ilovače' — odgovori on. 'E onda izlazi iz Dženneta' — reče On — 'ne priliči ti da u njemu prkosiš; izlazi, ti si, zaista, od onih prezrenih!' 'Daj mi vremena do Dana njihova oživljenja!' — zamoli on. 'Daje ti se vremena!' — reče On. 'E zato što si odredio pa sam u zabludu pao' — reče — 'kunem se da ću ih na Tvom Pravom putu presretati, pa ću im sprijeda, i straga, i zdesna i slijeva prilaziti, i Ti ćeš ustanoviti da većina njih neće zahvalna biti!' 'Izlazi iz njega, pokuđen i ponižen!' — reče On. 'Tobom i svima onima koji se budu povodili za tobom doista ću Džehennem napuniti! A ti, o Ademe, i žena tvoja u Džennetu stanujte i odakle god hoćete jedite, samo se ovom drvetu ne približujte, da se prema sebi ne ogriješite!' I šejtan im počeo bajati da bi im otkrio stidna mjesta njihova, koja su im skrivena bila, i reče: 'Gospodar vaš vam zabranjuje ovo drvo samo zato da ne biste meleki postali ili da ne biste besmrtni bili' — i zaklinjaše im se: 'Ja sam vam, zaista, savjetnik iskreni!' i na prevaru ih zavede. A kad oni ono drvo okusiše, stidna mjesta njihova im se ukazaše i oni po sebi džennetsko lišće stavljati počеше. 'Zar vam to drvo nisam zabranio?!' — zovnu ih Gospodar njihov — 'i rekao vam: 'Šejtan vam je, zbilja, otvoreni neprijatelj.' 'Gospodaru naš' — rekoše oni — 'sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam

se, sigurno ćemo biti izgubljeni.' 'Izlazite' — reče On — 'jedni drugima bićete neprijatelji! Na Zemlji ćete boraviti i do smrti ostati.'" (El-A'rāf, 11.–24.)

Šejtan s lakhoćom "ubija" — zavodi Ademove potomke. Da bi mu to bilo još lakše i kako bi njegove spletko zavodenja bile djelotvornije, podijelio je ljude u tri skupine:

1. učenjaci i oni koji traže znanje;
2. pobožnjaci — abidi i
3. obični ljudi.

Šejtan svojim nagovorima zavodi ljude i to niko ne primjećuje osim učenjaci i oni koji ih dosljedno slijede. Kako to? Asfahani kazuje predaju koju je zabilježio imam Tirmizi, a u njoj se navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "*Učenjak — alim je vredniji za sedamdeset stepeni — deredža od pobožnjaka — abida, a između svake dvije deredže je razmak od sedamdeset godina galopa.*" To je zato što učenjak ne dopušta šejtanu da mu se približi i sputava ga da ne prilazi ostalim ljudima, no pobožnjak to nije kadar učiniti. Enes b. Malik, r. a., kazuje: "Neki čovjek je pohvaljen u društvu Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa je on upitao: '*šta kažete o njegovom razumu?*' Prisutni počеше govoriti: 'Njegov ibadet je takav!', 'Njegovo ponašanje je takvo!', 'Njegova dobrota je u tome!', 'Njegovo ophođenje s ljudima je takvo i takvo!', pa su nabrajali, a Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ponovo reče: '*šta kažete o njegovom razumu?*' Prisutni u čudu upitaše: 'O Allahov Poslaniče, mi spominjemo njegov ibadet, āhlak i vrline, a ti nas pitaš o njegovom razumu?!' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, im na ovaj upit uzvрати: '*Zaista pobožnjak glupak svojim neznanjem može učiniti veću grešku od one koju proizvede razvratnost grješnika. Ljudi se, uistinu, priližavaju svome Gospodaru dobrim djelima spram dosega svojih umova.*'"

Pojasnit ćemo zašto je šejtan podijelio ljude u pomenute tri grupe.

Prenosi se da je Ibn-Abbas, r. a., kazao: "Šejtani su upitali Iblisa: 'Zašto se radujemo smrti učenjaka više nego smrti pobožnjaka iako i jednom i drugom ne možemo prići?' On im tada reče: 'Pođite za mnom!' Došli su do nekog pobožnjaka dok je činio ibadet, pa su zatražili dozvolu da mu postave neka pitanja, a on im reče: 'Pitajte što vam je volja.' Iblis upita: 'Može li tvoj Gospodar stvoriti svijet u ljusci jajeta?' A pobožnjak odgovori: 'Ne znam!' Nakon toga Iblis reče svojim sljedbenicima: 'Zar ne mislite da je učinio kufr — nevjerstvo svojim odgovorom?!' Zatim su otišli do učenjaka koji se šalio sa svojim učenicima u halki ilum, pa su mu se obratili: 'Željeli bismo da te upitamo o nečemu.' 'Pitajte šta hoćete' — uzvрати učenjak. Iblis upita: 'Može li tvoj Gospodar stvoriti svijet u ljusci jajeta?' A učenjak odgovori: 'Da, može.' Iblis će nanovo: 'A kako?' Alim mu reče: '**A kada On nešto hoće, On samo kaže: 'Budi!' — i ono bude.**'" Iblis tada reče svojim sljedbenicima: 'Jeste li vidjeli to?' " — tj. pobožnjak nije u stanju spasiti sebe, a ovaj učenjak nam kvari posao sa mnoštvom svijeta.

To je zato što Iblis zna kako da zavede pobožnjaka, prilazeći mu izokola, neprimjetno. Ponekad mu mijenja nazive stvari i pojmove, što pobožnjak ne primijeti, te bude zaveden i mnogi ljudi zbog njega padnu u zabludu, a to je, ustvari, vrhunac kojem Iblis teži.

Ovako nešto se dogodilo i našem praocu Ademu, a. s., kada mu je Svevišnji rekao:

"A ti, o Ademe, i žena tvoja u Džennetu stanujte i odakle god hoćete jedite, samo se ovom drvetu ne približujte, da se prema sebi ne ogriješite!" (El-A'raf, 19.)

Tu je Iblis shvatio da ne može zavesti Adema, a. s., osim ako ga nagovori i zavede da proba plodove zabranjenog drveta. Nije dugo razmišljao, te ode do Adema i njegove žene, a. s., pa im reče: "Gospodar vaš vam zabranjuje ovo drvo samo zato da ne biste meleki postali ili da ne biste besmrtni bili." U tom času Adem,

¹ Jāsīn, 82.

a. s., povjerova u savjet Iblisa, te proba plod zabranjenog drveta i ne osjeti svoju grešku sve dok mu se stidno mjesto ne ukaza. Tada je shvatio da mu je prokletnik Iblis krivim predstavio stanje zabranjenog drveta.

Na isti način Iblis se ponaša sa svim drugim ljudima; nekad se prikazuje kao savjetnik, ili kroz misli čovjeka provlači zablude u liku dobročinstva, ali obični ljudi, zbog svoje slabosti, ne mogu da pojme da su to šejtanske obmane, jer oni ne znaju na koji način im Iblis prilazi. Zbog toga i naglašavamo ovo, kako bi se pripazio svaki čovjek koji želi postići uspjeh i zadobiti zadovoljstvo svoga Gospodara.

U tom kontekstu, u rasprostranjenoj predaji navodi se da je pobožnjak iz Benu-Israila obožavao Allaha u svojoj bogomolji na vrhu brda, pa je jednom prilikom, kao i obično, izašao da u blizini svoje bogomolje razgleda svijet kojeg je Allah stvorio. Šetajući naokolo, zapazio je mrtvo tijelo čovjeka iz kojeg je zaudarao nepodnošljiv smrad, pa se pobožnjak okrenuo na drugu stranu kako bi izbjegao tu neugodnost. U tom času pred njim se pomoli šejtan u liku dobrog čovjeka savjetnika, pa reče pobožnjaku: "Tvoja dobra djela su kod Allaha uništena i sada kod Njega nemaš nikakva udjela!" Pobožnjak upita: "Zbog čega?" Šejtan mu odgovori: "Jer si odbio da osjećaš neprijatan miris čovjeka poput tebe." I kada na licu pobožnjaka primijeti tugu i bol, šejtan, kao da ga sažalijeva i savjetuje, reče: "Ako hoćeš da Allah oprosti tvoj grijeh, ja ti savjetujem da uloviš jednog brdskog pacova i da ga okačiš o svoj vrat, pa da tako robuješ Allahu." I tako pobožnjak proveđe više od šezdeset godina noseći oko svoga vrata nečist, sve do svoje smrti. Šejtan ga je zaista odveo u veliku zabludu.

Prenosi se od Abdulkadira el-Gejlanija da je jednom prilikom išao pustinjom, kad mu se na horizontu ukaza neka svjetlost, a onda začu glas koji ga doziva: "O Abdulkadire, ja sam tvoj Gospodar, odobravam ti sve zabranjene stvari." Pa je Abdulkadir odgovorio: "Prezren neka si, prokletniče!" i isti tren, svjetlo se pretoči u tminu, a onda isti glas povika: "O Abdulkadire, spasio si se od mene znanjem o svome Gospodaru i razumijevanjem načina iskušenja. Uistinu sam na ovaj način zaveo sedamdeset

velikih pobožnjaka. Da ne posjeduješ znanje i tebe bih zaveo kao i njih."

U knjizi *Edebu-d-dini ve-d-dun'ja* prenosi se da je Hasan el-Basri rekao: "Prenosi se da je Iblis došao Isau, a. s., dok je on stajao na vrhu brda, pa mu je rekao: 'Zar ne kažete da ako Allah želi da neki čovjek umre, on će i umrijeti?' 'Da, tako je.' — reče Isa, a. s. 'A ako ne želi da on umre?' — upita Iblis. 'Onda neće ni umrijeti' — uzvрати mu Isa, a. s. Tada će Iblis: 'Ako je tako, baci se s vrha ovog brda, pa ako je Allah odredio da umreš, ti ćeš umrijeti, a ako nije, onda nećeš.' Isa, a. s., mu žustro odgovori: 'Proklet neka si, nesretniče! Uzvišeni Allah ima pravo da iskušava Svoje robove, a robovi nemaju pravo da iskušavaju svoga Gospodara.'" Tako su vjerovjesnici i učeni prepoznavali šejtanske metode zavođenja.

Slična predaja se navodi i od imama šafije u kojoj se kaže da je on sjedio u halki podučavanja, kad se među njegovim učenicima u liku čovjeka obreo i Iblis. Zatim je upitao imama: "Šta kažeš o Onome Koji me stvorio onako kako je htio, zatim me iskoristio u onome što je htio, a potom će me uvesti u vatru, ako hoće, ili podariti Džennet ako htjedne, da li je postupio pravedno ili nije?" S obzirom da je znanje nur — svjetlo koje Allah daje kome hoće, imam šafija je shvatio da su ovo riječi šejtana s ciljem da zavede njegove učenike u nekim pitanjima vjere. Imam mu spretno odgovori: "O ti, ako te je stvorio za ono što ti želiš, onda ti je nepravdu učinio. A ako te je stvorio za ono što On hoće, onda se On ne pita za ono što radi."

Neko je upitao Aliju, r. a.: "Kako će Allah u isti čas svidati račun ljudima pored njihovog tolikog broja?" Alija, r. a., je odmah shvatio da su ovo šejtanske riječi, pa je odgovorio: "Isto onako kako ih u isti čas sve opskrbljuje." ■

Na istovjetan način je Abdullah b. Abbas, r. a., ušutkao onoga koji je pitao: "Gdje odlaze duše kada napuste tijelo?", odgovorivši mu pitanjem: "A gdje odlazi svjetlost lampe kad nestane ulja?"

Kada su upitali Aliju, r. a.: "Kolika je razdaljina između istoka i zapada?", on je rekao: "Jedan dan sunčevog hoda."

To su primjeri oštroumnosti i dalekovidnosti učenjaka u prepoznavanju i uništavanju šejtanskih spletki.

Uzvišeni Allah je rekao:

"Ima ljudi koji se bez ikakva znanja prepiru o Allahu i koji slijede svakog šejtana prkosnoga, za koga je već određeno da će svakog onog koga uzme za zaštitnika na sčranputicu zvesti i u patnju ga ognjenu odvesti." (El-Hadždž, 3.-4.)

On Svevišnji je objavio:

"A šejtani navode štićenike svoje da se s vama raspravljaju." (El-En'ām, 121.)

Šejtanu je veoma lahko da zavede one koji ne poznaju njegove načine zavođenja i napada. On ih bez muke najeda, a potom preko njih zavodi mnoge koji dolaze u halke takvih "znalaca". To je šejtanski metod u zavođenju običnih neukih ljudi. Uzvišeni Allah je rekao:

"...i ne idite stopama šejtanovim; on vam je, zaista, neprijatelj otvoreni." (El-Bekare, 208.)

"O sinovi Ademovi, zar vam nisam naredio: 'Ne klanjajte se šejtanu, on vam je neprijatelj otvoreni.' " (Jāsīn, 60.)

"Šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj." (El-Isrā', 53.)

"Šejtan je, uistinu, vaš neprijatelj, pa ga takvim i smatrajte! On poziva pristaše svoje da budu stanovnici u vatri." (Fātir, 6.)

Neke karakteristike šejtana

Riječ "šejtan" koristi se u oslovljavanju Iblisa, njegovog potomstva i pomagača. U jeziku, inače, riječ "šejtan" znači buntovan i neposlušan, a sam osnovni korijen riječi "šetane" znači udaljava-nje od dobra. Ako je, pak, riječ "šejtan" izvedena iz korijena *šāte*

— *ješitu*, onda bi imala značenje: propali ili izgorjeli u vatri. Iblis je nazvat tim imenom zbog njegove neposlušnosti i udaljenosti od dobra. Otuda se svaki buntovnik i neposlušnik, bilo od ljudi, džina ili životinja, naziva šejtan.

Iblis je ime po kojem je poznat jedan od Allahovih neprijatelja, a ranije se, kako navode neki, zvao Azazil. Ibn-Abbas, r. a., rekao je: "Iblis je bio iz jednog meleškog naselja po imenu El-Džinn, a svi njegovi stanovnici, između svih drugih meleka, stvoreni su od užarene vatre, dok su svi meleki, izuzimajući to naselje, stvoreni od svjetlosti — nura. Čovjek je stvoren od ilovače. Prvo su na Zemlji stanovali džini, pa kada su na njoj nered napravili, krv počeli prolijevati i ubijati jedni druge, Uzvišeni Allah je poslao Iblisa sa skupinom meleka — a to su bili stanovnici naselja El-Džinn, — pa ih je on sa svojom vojskom pokorio i protjerao na morska ostrva i hridine brda. Nakon tog uspjeha, Iblis se uzoholio."

U drugoj predaji od Ibn-Abbasa, r. a., navodi se: "Iblis je bio jedan od stanovnika meleškog naselja po imenu El-Džinn. Stvoreni su od užarene vatre, a meleki od svjetlosti. U sirjanijskom jeziku Iblis se zvao Azazil, a na arapskom Haris. Bio je jedan od dženetskih čuvara, kao i predvodnik nebeskih i dunjalučkih meleka. Imao je ovlasti na nebu i Zemlji. Bio je jedan od najjačih meleka i najznaniji među njima. Upravljaio je svim poslovima od zemlje do neba, pa je umislio da ima položaj, ugled i veličinu. To ga je pozvalo u nevjerstvo — protivljenje Allahovoj naredbi, pa ga je Allah pretvorio u šejtana prokletoga."

Ibnu-l-Esir navodi u predaji od Ebu-Uname el-Bahilija da je Iblis, nakon što ga je Uzvišeni Allah ponizio, odbacio, prokleo i spustio na Zemlju, kazao: "Moj Gospodaru, spustio si me i prokleo, zato mi podari kuću!" Allah je rekao: "Kuća ti je klozet." Iblis zamoli: "Daj mi mjesto za sijelo i sjedenje!" Allah reče: "To su ti pijace i putne raskrsnice." Iblis zamoli: "Gospodaru, podari mi hranu!" Allah reče: "Sva hrana nad kojom nije pomenuto moje ime." Iblis zamoli: "Daj mi glasnika — mujezina!" Allah reče: "Svirale i predmeti za igru i zabavu." Iblis reče: "Daj mi moj Kur'an!" Allah reče: "Pjesništvo." Iblis zamoli: "Daj mi pismo (jezik)!" Allah reče: "Tetoviranje." Iblis reče: "Daj mi go-

vor!" Allah reče: "Laž." Iblis zamoli: "Daj mi zamke!" Allah reče: "Žene."

Navedene stvari su Iblisovo oružje i sprema pomoću kojih odvodi u zabludu one koje želi.

Iblis se također u zavođenju ljudi potpomaže svojim potomstvom. On ih je, neka je svako prokletstvo nad njim, podijelo u grupe kako bi im olakšao misiju. Imam Kurtubi je zabilježio u predaji od Mudžahida da je rekao: "Iblisovi potomci su šejtani. Od njih su:

- "Zelnebur", to su šejtani zaduženi za pijace. Oni postavljaju svoje zastave na prvi dućan koji se otvori i zadnji koji se zatvori;
- "Suber", oni su zaduženi za ljudske nedaće, pa kada se desi nedaća, nagovaraju ljude da se zbog nezadovoljstva sudbinom udaraju po licu i cijepaju odjeću;
- "Musavvit", oni su zaduženi za poturanje glasina tako što razne vijesti donose ljudima i preko njihovih jezika ih plasiraju, mada je to daleko od svake istine. Govori se da oni potiču i srdžbu;
- "Dasim", to su oni šejtani koji, ako se pri objedu ne spomene Allahovo ime, jedu s čovjekom, a onda zlonamjerno došaptavaju i tako ubacuju kavgu između čovjeka i njegove porodice;
- "Ebjed" (Bjelci), oni su zaduženi za pokorne i dobre Allahove robove, donose im ružne misli i pokušavaju ih zavesti u njihovim ibadetima;
- "Velhan", oni su zaduženi za vesvesu — sumnjičenje u vezi čistoće tijela za obavljanje ibadeta;
- "Akjes", zaduženi za unošenje smetnji i sumnji u namazu, mada se kaže da se ti šejtani nazivaju "Hinzib";
- "Murre", zaduženi za zavođenje muzikom, a i sam Iblis nosi nadimak Murre;

- "Heffaf", oni borave u pustinjama i zadaća im je da ljude skreću s puteva i uzrokuju im beznađe i nesreću zbog lutanja, ma da neki navode da se ovim imenom nazivaju šejtani zaduženi za zavođenje alkoholnim pićima;
- "Kavs", to su oni šejtani koji izazivaju neprijateljstvo i huškaju ljude jedne protiv drugih;
- "A'ver" (Ćorooki), zadužen za vladarska vrata — smutnje vlasti ili podilaženje vladarima i
- "Mutekadi", zadužen da otkriva tajna — vrijedna djela čovjeka, pa makar i nakon dvadesetak godina kasnije."

Ibn-Atije veli: "U vezi ovoga nemamo pouzdanog seneda — lanca prenosilaca." Dok autor knjige *Hakikatu-l-džinni ve-š-šejatin*, kaže: "Iako lanac prenosilaca nije pouzdan, ovo su djela koja odgovaraju ponašanju Iblisa i njegovih pomagača."

Okupljališta šejtana

Poznato nam je da šejtan prati čovjeka kako bi mu mogao postaviti zamku i na taj način ga odvesti u zabludu. Iz tog razloga šejtani su odabrali mjesta u kojima se okupljaju i gdje se sastaju, od toga su:

Voda

U predaji od Džabira navodi se da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "*Iblis je postavio svoje prijestolje na vodi, pa otuda šalje svoje čete, a najčasniji i njemu najbliži je onaj šejtan koji prouzrokuje najveću smutnju među ljudima. Tako neki od njih dođe i izvještava: 'Nisam ih ostavio (tj. muža i ženu), sve dok ih nisam razveo!' Takvome Iblis poviče: 'To je to, ti si nešto uradio.'*"

Mjesta molitve i ibadeta

Šejtani često dolaze na mjesta gdje vjernici čine ibadet, pa je iz tog razloga klanjačima naređeno da poravnaju i zbiju safove kad

klanjaju u džematu, kako šejtan ne bi imao priliku da došaptava i provlači se kroz praznine među klanjačima u safu.

U tom kontekstu prenosi se da je neki čovjek u vrijeme imama Ahmeda b. Hanbela izgubio svoj novčanik, pa ga je tražio, ali ga nije mogao pronaći. Njegova žena posavjetovala ga je da ode do imama Ahmeda: "Možda te on uputi na nešto što će ti pomoći da ga pronađeš" — kazala je. Ovaj je to i učinio, a imam Ahmed b. Hanbel mu reče: "Kada večeras obaviš jaciju-namaz, zanijeti iza toga noćni namaz i klanjaj koliko ti Uzvišeni Allah propiše da klanjaš." Čovjek je tako i uradio, ali samo što je stupio na prvi rek'at noćnog namaza došao mu je šejtan da ga omete u namazu, te mu kazao mjesto gdje je ovaj izgubio svoj novčanik. Čovjek prekide svoj namaz i ode do onog mjesta koje mu je spomenuo šejtan i tamo pronađe izgubljeni novčanik. Sutradan je čovjek otišao do imama Ahmeda i ispričao mu šta se desilo, pa je imam Ahmed zaplakao zbog čovjekovog napuštanja namaza i davanja prednosti dunjaluku nad ahiretom, a bio ga je naputio na djelo s kojim ne bi bio zaveden, niti nekoga zaveo. Tako je šejtan došao da pokvari namaz čovjeka i da ga udalji od namaza.

Imam Buhari je zabilježio predaju u kojoj stoji da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Sinoć je jedan ifrit od džina požurio da mi pokvari namaz, pa mi je Uzvišeni Allah olakšao da ga uhvatim. Htio sam ga privezati za neki stub u džamiji dok vi ne osvanete, pa da ga svi vidite, ali sam se prisjetio riječi moga brata Sulejmana, a. s.: 'Moj Gospodaru, oprost mi i daruj mi vlast kakvu niko, osim mene, neće imati!'¹, pa sam ga pustio."* U drugoj verziji hadisa, preneseno je: *"...kako bi se ujutru s njime mogli poigravati medinski dječaci."*

Mjesta zabave i igre

Mjesta na kojima se ljudi zabavljaju i igraju najomiljenija su stjecišta i okupljališta za šejtane, jer tu oni bez ikakve teškoće "love" svoje žrtve i predvode ih kao što pastir predvodi svoje stado. Na takvim mjestima oni ljude nagovaraju na grijeh i ono što je lo-

¹ Sād, 35.

še, a ovi im se nimalo ne opiru, već im se slijepo pokoravaju i izvršavaju sve što od njih traže.

Pijace

Pijace su mjesta na kojima ljudi zaboravljaju na Allaha i povećava im se apetit za dunjalukom, pa šejtan u takvom ambijentu pronalazi lahak put do ljudskih srca, jer oni tada ne misle ni o čemu drugom osim o onom čemu su se predali. Raskrsnice puteva imaju isti položaj kao i pijace.

Nečista i prljava mjesta

Šejtani zbog svoje nečiste prirode i srčane iskvarenosti i poganluka vole i uživaju boraviti na prljavim i nečistim mjestima — a takva mjesta odabiru i za stanovanje i življenje, — kao što su klozeti, kupatila i slično. Drugi smatraju da šejtani vole ovakva mjesta kako bi gledali avrete — stidna mjesta ljudi, a da bismo ih u tome spriječili, Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, nas upućuje: *"Zastor između šejtanskog pogleda i stidnih mjesta Ademovih potomaka je izgovaranje bismille."*

Koliko šejtani vape za nečistoćom dâ se zaključiti promatranjem odnosa sihirbazâ prema Iblisu, koji mu se približavaju i dodvoravaju samo nečistim i ogavnim stvarima, kako bi ih on prihvatio, dao im svoju naklonost i pomogao im u onome što oni žele.

Ovo je samo dio Iblisove taktike u zavođenju ljudi, a on ne preza koristiti bilo šta kako bi zaveo čovjeka. Ništa ne prepušta slučaju i zaboravu, te stalno unapređuje metode i sredstva u za-bludživanju ljudi. On ih svakodnevno prati i postavlja im zamke, a od njega su zaštićeni samo oni koje je Allah Svemoćni zaštitio.

Uništavanje sihræ i liječenje opsihrenog

Na početku da napomenemo da je svrha radi koje ljudi spravlja-ju sihr, prije svega, nanošenje štete onome radi koga se spravlja, a

drugi cilj je uživanje i osjećaj zadovoljstva kada vide kako stvorenja trpe bolove zbog onoga što su oni napravili. Spravljajući sihr oni se potpomazu džinima i izrađuju raznovrsne zapise i talismane utemeljene na njihovom sihirbaskom nauku koji je u svakoj vjeri, vjerozakonu i ljudskom zakonu i pravilniku ponašanja zabranjen. Treba naglasiti da oni koji spravljaju sihire obavezno prinose žrtve, klanjaju se i čine druge grijehe i bezbožnička djela u ime džina kako bi im oni uzvratili svojim uslugama u nanošenju štete i bola onima koje sihirbazi hoće opsihriti sihrom ludila, impotencije, paralize, seksualne nemoći, neženstva, poslovnog nazatka, poljoprivrednog neroda i raznih drugih nedaća i problema koje sihirbazi svojim iskvaženim i grješničkim umovima izmišljaju.

Sihirbaski talismani i zapisi za čije dejstvo su zaduženi džini inače bivaju skriveni i postavljeni na skrovida mjesta koja sihirbazi odabiraju, kao što su mezarja, kaburovi, najviši dijelovi stabala, korita rijeka, a često ih postavljaju i na mjesta kuda prolazi onaj koga hoće opsihriti, npr. ispod kućnog praga, u ram vrata i tome slično.

Kada sihr bude postavljen na skrovito mjesto, džin zadužen za njega počinje nanositi bol i štetu opsihrenom. On ulazi u tijelo čovjeka kroz tjelesne otvore, a boravak u čovječijem tijelu im inače predstavlja vid zadovoljstva i sreće. Kada se to desi, život čovjeka počinje da se mijenja, a svojim problemima ne vidi kraja, niti rješenja. Međutim, ako se okrene i preda Svemogućem Allahu, bit će oslobođen i zaštićen od svih tih problema i zala.

Džin, koji je zadužen za sprovođenje dejstva sihirskog name-ta, odnosno sihra, naziva se "hadim" — sluga, tj. sluga sihirbaza ili sihra. U sihirsku naprav se najčešće stavlja nešto od opsihrenog: dio njegove kose, dlaka, komadić odjeće ili nešto što je on koristio, makar to bio i sasvim mali djelić nečega. Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, napravljen je sihr od češlja i dlaka koje su na njemu ostale, dok drugi kažu da je napravljen od užeta na kojem je bilo privezano dvanaest čvorova, pa ga je Džibril, a. s., obavijestio o mjestu gdje se nalazi sihr — pod kamenom u bunaru Zevran. Navodi se da je Allahov Poslanik,

sallallāhu 'alejhi ve sellem, poslao Aliju, Zubejra i Ammara, r. a., pa su pronašli sihri naprav, izvadili ga iz bunara i uništili.

Najbolji način uništenja sihra

Najbolji način za uništenje sihra jeste potraga za mjestom gdje je postavljen, pa kada se pronađe, nad njim se prouče sure El-Felek i En-Nās, a zatim se spali u vatri. Time će, uz Allahovu pomoć, prestati njegovo djelovanje.

Najbolji uzor u tome nam je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, a zatim islamski učenjaci koji su kroz vlastito iskustvo isprobali gore pomenuti metod. Imam Ibn-Kajjim el-Dževzije na ovu temu je rekao: "Pronalazak sihra i uništenje njegove materije je najdjelotvornija metoda liječenja od sihra, kako se i prenosi od Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, da je molio svoga Gospodara, pa ga je On uputio na mjesto u kojem je sihr postavljen. Zatim ga je izvadio iz bunara, a bio je spravljen od češlja i ostataka kose na njemu, stavljenim u koru izdanka. Kada je sihr izvađen, bolovi su nestali i Vjerovjesniku se povratila snaga — kao da je bio oslobođen iz okova. Ovo je nabolji način liječenja opsihrenog, jer je to istovjetno otklanjanju štetne materije iz tijela."¹

U kontekstu liječenja sihra, šejh Abdulaziz b. Baz, Allah mu se smilovao, u brošuri *Poslanica o sihru i vraćanju*, kaže: "Još jedan djelotvoran način skidanja sihra jeste potraga za mjestom gdje je sihr postavljen, u šumi, na brdu. . . , pa kada se pronađe i uništi njegova materija, time odmah prestaje njegov štetni utjecaj."²

Imam Ibn-Kajjim el-Dževzije je rekao: "Najbolje iscjeljuje božanski lijek, jer je on sam po sebi koristan i djelotvoran lijek. On u vidu ajeta, dova i zikrova oslabljuje i sprečava djelovanje zlobnih i nečasnih duša, sve dok ih u potpunosti ne uništi. Što je božanski lijek jači i oštrije, time je njegov utjecaj na uništenje sihra brži. To podsjeća na sukobljavanje dvije vojske, svaka ima svoju snagu i spremu, pa koja nadvlada, njen se zakon spro-
vodi i riječ sluša. Ukoliko je srce ispunjeno Allahovim nuro-
m,

¹ *Zadu-l-me'ad*, 3/104

² *Risaletu s-sihri ve-l-kehane*

preplavljeno zikrom i zaštićeno raznovrsnim dovama, euzama i virdovima koje ne propušta, pri čemu srce potvrđuje ono što jezik izgovara, takav hal je najbolji činilac koji sprečava djelovanje sihra. Nabrojane stvari su i najbolji lijek u liječenju i uništavanju sihra, ako neko bude opsihren, jer je poznato, a u to su uvjereni i sihirbazi, da sihr djeluje najviše na ona slaba, nemarna srca i duše povodljive za strastima koje su vezane za bezvrijedne dunjalučke čari. Zato i nalazimo da sihr najčešće pogađa žene, djecu, neznalice, stanovnike pustinja i one koji nisu upućeni u vjeru, nemaju dovoljno *tevekkula* — pouzdanja u Allaha i čvrste vjere — *tevhida*, kao i one koji ne uče dove, zikrove, virdove i poslaničke dove za zaštitu. Jednom riječju kazano, sihr djeluje na slaba i usamljena srca koja teže za bezvrijednim. Još se kaže da opsihreni odmaže samome sebi, jer je njegovo srce vezano za dunjalučku stvar koja primamljuje i zahtijeva stalnu pažnju, čime izlaže svoje srce opasnosti da neko njime ovlada. Nečasne i prljave duše ovladavaju dušama koje im pogoduju zbog njihovog odmetanja i osvrtnja na ono što odgovara tim nečasnim dušama: imanska praznina i nespremnost da se odupre napadu. S takvom prazninom i nespremnosću srce postaje pogodno tlo za napad i djelovanje sihra i svega drugoga.”¹

S obzirom da uz svaki sihr postoji džin koji je zadužen za izazivanje *sar’a* (epileptičnog napada) kod opsihrenog i izvršavanje drugih zahtjeva sihirbaza, ako se ne pronađe mjesto u kojem je pohranjen sihr, te se dejstvo sihra odrazi na opsihrenog, tada je nužno otjerati — istjerati džina, sihirbaskog slugu, iz tijela opsihrenog. To se čini, prije svega, učenjem euze — traženjem zaštite od Uzvišenog Allaha i čvrstim pouzdanjem u Njega, jer je ova vrsta džinâ, koji uslužuju sihirbaze, veoma opasna i uporna, za razliku od drugih džina i šejtana kao što su, recimo, džin koji izaziva zavist ili džin koji samostalno opsjeda čovjeka i nastanjuje se u njegovom tijelu.

Oni su takvi iz razloga što će ih sihirbaz, kao opomenu drugim džinima slugama i s ciljem da osigura djelovanje svojih sihirskih nameta i naprava, ako ne izvrše naređeno za odmazdu

¹ *Zadu-l-me’ad*, 3/105

poubijati. Ako neki od džina pokuša ostaviti svoj posao koji je obavljao za sihirbaza, tada mu sihirbaz prijeti kaznom i smrću jer smatra da je njegov autoritet oslabio u očima tog džina. Međutim, džin u oba slučaja, kada odbija pokornost sihirbazu ili kada odbija da napusti tijelo opsihrenog pred onim koji uči rukju, nema osim jednu od dvije mogućnosti:

- *prva*: Ako odbije dā napusti tijelo opsihrenog pred onim koji uči rukju, onda će ga ovaj spaliti učenjem kur'anskih ajeta;
- *druga*: Ako prihvati da pobjegne i izbjegne spaljivanje kur'an-skim ajetima, sihirbaz će ga u slučaju saznanja da je napustio zadatak pozvati i spaliti. Međutim, nekada sihirbaz ne sazna da je džin napustio zadatak, ili džin prihvati islam pa tako bude spašen sihirbaske kazne, jer Allah neće dozvoliti da nevjernik nadvlada vjernika. U nekim slučajevima džin se zaštiti i svojom braćom džinima-muslimanima, pa sihirbaz ne iznađe načina da dođe do njega, a nekad se dogodi da ga uspije i privesti. Sve navedeno uveliko ovisi o sposobnosti onoga koji uči rukju i njegovom znanju i upućenosti u tajne djelovanja sihra.

Kada učač rukje ne uspije da direktno i na brz način istjera džina, koji je u službi sihirbaza, iz tijela opsihrenog, onda će naredni dan ili u periodu od nekoliko dana izmoriti džina i prisiliti ga da izađe. To će učiniti učenjem sljedećih ajeta, koji uistinu djeluju na džina i ubrzavaju njegovu propast. Ako je učač rukje treće lice, a ne sam opsihreni, stavit će svoju desnu ruku na opsihrenog i učit će mu sljedeće ajete, a neko od bližnjih opsihrenog može iste ajete naučiti i na vodu. Ajeti koji se uče su:

فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحَرُ إِنَّ
 اللَّهَ سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ.
 وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

"Felemmā elkav kâ le Mūsā mā dži'tum bihis-sihru, innallāhe sejubtiluh. Innallāhe lā juslihu 'amelel-mufsidīn. Ve juhikkullāhul-hakka bi kelimātihī ve lev kerihel-mudžrimūn."

"I kad oni baciše, Musa uzviknu: 'Ono što ste priredili čarolija je! Allah će je uništiti, jer Allah ne dopušta da djelo pokvarenjaka uspije, Allah će svojom moći istinu utvrditi, makar što će to nevjernici-ma krivo biti!'" (Jūnus, 81.–82.)

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ
تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ. فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ. فَغَلَبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ

"Ve evhajnā ilā Mūsā en elki 'asāke fe izā hije telkafu mā je'fikūn. Fe veka'al-hakku ve betale mā kānū ja'melūn. Fe gulibū hunālike venkalebū sāgirīn."

"I Mi naredismo Musau: 'Baci štap svoj!' — i on odjednom proguta sve ono čime su oni bili obmanu izveli. I tako istina na vidjelo izbi i pokaza se da je bilo lažno ono što su oni priredili, i tu oni bija-hu pobijedeni i ostadoše poniženi." (El-A'rāf, 117.–119.)

قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ
مَنْ أَلْقَىٰ. قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ
يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ.

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَى . قُلْنَا لَا
تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى . وَأَلْقَى مَا فِي يَمِينِكَ
تَلْقَفَ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سَاحِرٍ
وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى

"Kālū jā Mūsā immā en tulkije ve immā en nekūne ev-
vele men elkā . Kāle bel elkū fe izā hibāluhum ve 'isijju-
hum juhajjelu ilejhi min sihrihim ennehā tes'ā. Fe evdžese
fī nefsihī hīfeten Mūsā. Kulnā lā tehaf inneke entel-a'lā. Ve
elki mā fī jemīnike telkaf mā sane'ū innemā sane'ū kejdu
sāhirin ve lā juflihus-sāhiru hajsu etā."

"'O Musa,' — rekoše oni — 'hoćeš li ti ili ćemo naj-
prije mi baciti?' 'Bacite vi!' — reče on — i odjednom
mu se pričini da se konopi njihovi i štapovi njihovi,
zbog vradžbine njihove, kreću, i Musa u sebi osjeti
zebnju. 'Ne boj se!' — rekosmo Mi — 'ti ćeš, doista,
pobijediti! Samo baci to što ti je u desnoj ruci, pro-
gutaće ono što su oni napravili, jer je ono što su oni
napravili samo varka čarobnjaka, a čarobnjak neće,
ma gdje došao, uspjeti.'" (Tāhā, 65.-69.)

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ .
وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ . حَتَّى إِذَا جَاءَ
أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ .

قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْأَلِ الْعَادِّينَ .
 قَالَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ .
 أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا
 لَا تُرْجَعُونَ . فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ
 إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ . وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ
 إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ
 عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ

"Ve kul Rabbi e'uzu bike min hemezātīš-šejātīn. Ve e'uzu
 bike Rabbi en jahdurūn. Hattā izā džā'e ehadekumul-mev-
 tu kāle Rabbirdži'ūn. Le'allī a'melu sālihan fimā terekt.
 Kellā, innehā kelimetun huve kā iluhā ve min verā'ihim
 berzehun ilā jevmi jub'asūn. Fe izā nufiha fis-sūri fe lā
 ensābe bejnehum jevme'izin ve lā jetesā'elūn. Fe men seku-
 let mevāzīnuhū fe ulā'ike humul-muflihūn. Ve men haffet
 mevāzīnuhū fe ulā'ikel-lezīne hasirū enfusehum fī džehen-
 neme hālidūn. Telfehu vedžūhehumun-nāru ve hum fihā
 kālihūn. FLEM tekun ājātī tutlā 'alejkum fe kuntum bihā tu-
 kezzibūn. Kālū Rabbenā galebet 'alejnā šikvetunā ve kunnā
 kavmen dāllīn. Rabbenā ahridžnā minhā fe in 'udnā fe innā
 zālimūn. Kālahse'ū fihā ve lā tukellimūn. Innehū kāne ferī-
 kun min 'ibādī jekūlūne Rabbenā āmennā fagfir lenā ver-
 hamnā ve Ente hajrur-rāhimīn. Fettehaztumūhum sihrīj-
 jen hattā ensevkum zikrī ve kuntum minhum iadhakūn.
 Innī džezejtuhumul-jevme bimā saberū ennehum humul-
 fā'izūn. Kāle kem lebistum fil-erdi 'ndede sinīn. Kālū le-
 bisnā jevmen ev ba'da jevmin fes'elil-'āddīn. Kāle in le-

bistum illā kalīlen, lev ennekum kuntum ta'lemūn. Efeha-sibtum ennemā halaknākum 'abesen ve ennekum ilejnā lā turdže'ūn. Fe te'ālallāhul-Melikul-Hakk. Lā ilāhe illā Huve Rabbul-'Aršil-kerīm. Ve men jed'u me'allāhi ilāhen āhare lā burhāne lehū bihī fe innemā hisābuhū 'inde Rabbihi, in-nehu lā juflihul-kāfirūn."

"...i reci: 'Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od priviđenja šejtanskih, i Tebi se, Gospodaru moj, obraćam da me od njihova prisustva zaštitiš!' Kad nekome od njih smrt dođe, on uzvikne: 'Gospodaru moj, povrati me da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!' — Nikada! To su riječi koje će on uzalud govoriti — pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživljeni biti. Pa kad se u rog puhne, tada rodbinskih veza među njima neće biti i jedni druge neće ništa pitati. Oni čija dobra djela budu teška, oni će želje svoje ostvariti, a oni čija dobra djela budu lahka, oni će posve izgubljeni biti, u Džehennemu će vječno boraviti, vatra će im lica pržiti i iskeženih zuba će u njemu ostati. 'Zar vam ajeti Moji nisu kazivani, a vi ste ih poricali?' 'Gospodaru naš,' — reći će — 'naši prohtjevi su bili od nas jači, te smo postali narod zalutali. Gospodaru naš, izbavi nas iz nje; ako bismo ponovo zlo radili, sami bismo sebi nepravdu učinili.' 'Ostanite u njoj prezreni i ništa Mi ne govorite!' — reći će On. 'Kad su neki robovi Moji govorili: 'Gospodaru naš, mi vjerujemo, zato nam oprosti i smiluj nam se, jer Ti si najmilostiviji!' — vi ste im se toliko rugali da ste zbog toga na Mene zaboravljali i uvijek ste ih ismijavali. Njih sam Ja danas nagradio za ono što su trpjeli, oni su, doista, postigli ono što su željeli. A koliko ste godina na Zemlji proveli?' — upitaće On. 'Proveli smo dan ili samo dio dana' — odgovoriće — 'pitaj one koji su brojali.' 'Pa da, kratko ste proveli' — reći će On — 'da ste samo znali! Zar ste

mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti?' I neka je uzvišen Allah, Vlada istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara svemira veličanstvenog! A onaj koji se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarom svojim će račun polagati, i nevjernici ono što žele neće postići.' (El-Mu'minūn, 97.-117.)

Zatim će se još proučiti sure: Ez-Zilzāl, El-Ihlās, El-Felek i En-Nās:

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا. وَأُخْرِجَتِ الْأَرْضُ
أَثْقَالَهَا. وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا. يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ
أَخْبَارَهَا. بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا. يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ
النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ. فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ. وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

"Izā zulziletil-erdu zilzāleha. Ve ahredžetil-erdu eskālehā. Ve kālel-insānu mā lehā. Jevme'izin tuhaddisu aḥbārehā. Bi enne Rabbeke evhā lehā. Jevme'izin jasdurun-nāsu eštāten li jurev a'mālehum. Fe men ja'mel miskāle zerretin hajren jereh. Ve men ja'mel miskāle zerretin šerren jereli."

"Kada se Zemlja najžešćim potresom svojim potrese i kada Zemlja izbaci terete svoje, i čovjek uzvikne: 'Šta joj je?!' — toga Dana će ona vijesti svoje kazivati jer će joj Gospodar tvoj narediti. Tog Dana će se ljudi odvojeno pojaviti da im se pokažu djela njihova; onaj ko bude uradio koliko trun dobra — vidjeće ga, a onaj ko bude uradio koliko trun zla — vidjeće ga. (Ez-Zilzāl, 1.-8.)

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ. اللَّهُ الصَّمَدُ.
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ. وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

"Kul Huvallāhu ehad. Allāhus-samed. Lem jelid ve lem jūled. Ve lem jekun lehū kufuven ehad.."

"Reci: 'On je Allah — jedan! Allah je Utočište svakom! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!' " (El-Ihlās, 1.-4.)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ. مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ. وَمِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ. وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ
فِي الْعُقَدِ. وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

"Kul e'ūzu bi Rabbil-felek. Min šerri mā halek. Ve min šerri gāsikin izā vekab. Ve min šerrin-neffāsāti fil-'ukad. Ve min šerri hāsidadin izā hased."

"Reci: 'Utičem se Gospodaru svitanja od zla onoga što On stvara, i od zla mrkle noći kada razastre tmine, i od zla smutljivca kad smutnje sije, i od zla zavidljivca kad zavist ne krije!' " (El-Felek, 1.-5.)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ. مَلِكِ النَّاسِ. إِلَهِ النَّاسِ.
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ. الَّذِي يُوَسْوِسُ
فِي صُدُورِ النَّاسِ. مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

"Kul e'ūzu bi Rabbin-nās. Melikin-nās. Ilāhin-nās. Min šerril-vesvāsīl-hannās. Ellezī juvesvisu fī sudūrin-nās. Minel-džinneti ven-nās."

"Reci: 'Tražim zaštitu Gospodara ljudi, Vladara ljudi, Boga ljudi, od zla šejtana-napasnika, koji zle misli unosi u srca ljudi — od džinova i od ljudi!' "
(En-Nās, 1.-6.)

Potom će se sve ponoviti još dva puta. Ako se ovo bude učilo opsihrenom i javi se džin koji služi sihirbazu, te pristane da napusti tijelo, mada je to malo vjerovatno zbog toga što je džin ubijeden da će ga sihirbaz zbog napuštanja kazniti, odnosno spaliti. U slučaju da džin ipak izađe, treba zahvaliti Uzvišenom Allahu jer je to Njegova blagodat i milost, a u slučaju da džin odbije izići, opsihreni će nastaviti u narednom periodu da uči ove ajete i da svakodnevno pije vodu na kojoj su isti ajeti naučeni. Uz to, ne smije se zaboraviti učenje Ajetul-kursije i ezana, jer to iscrpljuje džina i čini ga slabim, pa će zbog toga napustiti tijelo ili u njemu biti spaljen.

Ovim će sihr prestati da djeluje, a džin, i ako ne bude spaljen, oslabit će i postati toliko bespomoćan da neće moći pružati nikakav otpor pred učačem rukje. U narednom učenju, učaču će biti veoma lahko da, uz Allahovu pomoć, istjera džina ili ga uništi, shodno onome što bude smatrao korisnijim. Tako će lijek zamijeniti bolest, a onaj kome Kur'an ne bude lijek, za takvoga drugi lijek i ne postoji.

Zavidnost i njeni uzroci

*Ti grliš dunjaluk što opstati neće,
A jutrom i večeri sve si bliži kraju.
Ostavi dunjaluk onom ko ga hoće,
Da zaslužiš hurije u vrtu Firdevsa.
Ako čezneš žarko za Džennetom vječnim,
Treb'o bi strahovat od Paklene vatre.*

Abdullah b. Abbas, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Urok je istina, i da postoji stvar brža od sudbine, bio bi to urok."*¹

Od Allahovog Vjerovjesnika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, također je preneseno: *"Zavidnost čovjeka i u kabur spremi."*

Zavidnost se rađa iz ljubavi i pohlepe prema dunjaluku i njegovim ukrasima. To je opaka pošast i teška bolest koja razara i kida međuljudske odnose u društvu, a čovjeka odvodi u zabludu, iskvarenost i moralnu devijaciju.

Ez-Zubejr b. el-Avvam, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"I do vas su došle bolesti prijašnjih naroda: zavidnost i mržnja. Mržnja je poput britve. Ne britva koja kosu brije, već britva koja sasijeća vjeru. Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moj život, ne ćete ući u Džennet sve dok ne povjerujete, a nećete istinski povjerovati sve dok se ne zavolite. Pa hoćete li da vas uputim na djelo, ako ga budete izvršavali, zavoljet ćete se?! Nazivajte selam jedni drugima!"*

Zavidnost je rezultat ljutnje, mržnje i prezira koje čovjek pri-taji u sebi zbog lične slabosti da zavrijedi nešto ili ostvari neko svoje pravo. Čovjek to pohrani u dubini svoje duše, a onda se to pretvori u gnjev i pakost i, na koncu, ispolji kao zavidnost, ma-da osoba prema kojoj se zavidnost ispoljila nema nikakve veze s tim.

Najpouzdaniji znak pakosti je mržnja koju pakosnik pokazuje prema osobi kojoj zavidi, a to se može primijetiti kroz oštre i crne poglede, te jake i grube riječi u razgovoru. Nekada se to ne može primijetiti ako pakosnik ima osobine licemjera — nestabilnog je ponašanja i niskog morala. Uzimajući u obzir činjenicu da pakost biva uzrokovana mržnjom i ljutnjom, pakosnik u društvenim odnosima ne može pokazivati drugu osobinu osim zavidnosti. Uzvišeni Allah je rekao:

"Kad vas sretnu, govore: 'Vjerujemo!' — a čim se nađu nasamo, od mržnje prema vama grizu vrhove prstiju svojih. Reci: 'Umrte od muke!' — Allahu su, zaista, dobro poznate misli svačije. Ako kakvo

¹ Muslim

dobro dočekate, to ih ozlojedi, a zadesi li vas kakva nevolja, obraduju joj se.” (Āli ‘Imrān, 119.–120.)

Prenosi se da je Uzvišeni Allah u hadisi-kudsiji rekao: *“Zavidnik je neprijatelj Mojih blagodati, prezire Moju odredbu i nije zadovoljan Mojom djelidbom među robovima Mojim.”* Iz tog razloga se mržnja i zavidnost doista iskvaruju i uništavaju do brotu srca.

Zabilježeno je da je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, rekao: *“Doista u tijelu ima jedan organ, ako je on zdrav, zdravo je čitavo tijelo, a ako se on pokvari, pokvari se čitavo tijelo. Taj organ je srce!”*¹

Iskvarenost srca znak je iskvarenosti duše i tijela, jer iskvarenost srca čovjeka svrstava u ljudske šejtane i on tako zapada u zabludu i počinje da prosuđuje samo spram svojih hirova. Njegove želje postaju nezasite i tako velike da bi želio da cijeli dunjaluk ima pred sobom. A onda, kada to ne može da ostvari, iz njega izbija vatra pakosti i zavidnosti da uništi dobra onih oko sebe, čime njegov udio i užitak u dunjalučkim ukrasima postane veći.

Imam Gazali na lijep način dočarava i oslikava mržnju, pa kaže: *“Mržnja je užarak vatre uzet od Allahove Vatre koja dopire do srca. Taj užarak se nastanio i stišao u dubini srca kao što vatra splahne u pepelu. Oni koji gledaju očima jekina, otkrili su da čovjek ima jednu srčanu arteriju vezanu za prokletog šejtana. A nije li Iblis osobno rekao: ‘Stvorio si me od vatre, a njega od ilovače.’”*²

Zavidnost je prvi grijeh kojim je na nebu odbijena pokornost Uzvšenom Allahu. Mislimo na zavidnost koju je Iblis pokazao prema Ademu, a.s. Prvi grijeh na Zemlji je također zavidnost Ademovog sina Kabila prema svome bratu Habilu, kojeg je zbog toga i ubio.

Neki mudraci su govorili: *“Ko smirena srca prihvati Allahovu odredbu, niko ga ne može rasrditi. Ko bude zadovoljan s onim*

¹ Buhari i Muslim

² El-A‘rāf, 12.

što mu je Allah dao, bit će spašen zavidnosti." Neki pjesnik je spjevao:

*Ljudi il' zavide il' im neko zavidi,
Na svaku blagodat zavidnost će pasti.*

Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Moj ummet će pogoditi bolest prijašnjih naroda." Prisutni su upitali: "Kakva je to bolest prijašnjih naroda?" On, sallallāhu 'alejhi ve sellem, odgovori: "Uzdizanje nad drugima (oholost), nasilje, neprijateljstvo, natjecanje u sticanju dunjaluka, zavidnost i kidanje odnosa, pa će se pojaviti i nepravda, ubistva i pronevjera."

Jusufu, a.s., su njegova braća pozavidjela, o čeme je Uzvišeni Allah kazao:

"Kada oni rekoše: 'Jusuf i brat njegov draži su našem ocu od nas, a nas je čitava skupina. Naš otac, zaista, očito griješi. Ubijte Jusufa ili ga u kakav predio ostavite — otac vaš će se vama okrenuti, i poslije toga ćete dobri ljudi biti.'" (Jūsuf, 8.–9.)

U vezi zavidnosti, objavljeno je:

"A podvojili su se oni kojima je data Knjiga baš onda kada im je došlo saznanje, i to iz međusobne zavisti." (Āli 'Imrān, 19.)

Svemilosni Allah je podario ljudima znanje i uputu, ali se oni nisu ujedinili i udružili, već su se zbog razilaženja u mišljenju i ljubavi prema predvodništvu podvojili i zavidnost pokazali. Ibn-Hajseme je rekao: "Šejtan kazuje: 'Sin Ademov me pobjeđuje, ali mu ja opet prilazim. Kada je zadovoljan, ja mu opsjedam srce, a kada se rasrdi, ja odletim do njegove glave!', pa kada šejtan zavlada čovjekovim umom, tada grudi postanu tijesne, tijelo proključa, lice uzavri i pocrveni, a vene nabreknu od krvi. Iz čovjeka se tada prolomi vulkan zala."

Zavidnost se može definisati kao nada i čežnja zavidnika za propašću nečije blagodati i dobra. Uzvišeni je rekao:

"Ako kakvo dobro dočekate, to ih ozlojedi, a zadesi li vas kakva nevolja, obraduju joj se." (Āli 'Imrān, 120.)

Zavidnik pokazuje svoju zavidnost prema svemu: imovini, porodu, ljepoti, znanju, odjeći, hrani, kući, porijeklu, ugledu, životnoj staloženosti, smirenosti, ugledu i sličnim stvarima, te se nada nestanku i propasti tih blagodati.

Uzvišeni Allah je rekao:

"...ili bi ljudima na onome što im je Allah iz obilja Svoga darovao zavidjeli." (En-Nisā', 54.)

Imam Šafija, Allah mu se smilovao, spjevao je:

*Kroz život sam kušao i dobro i zlo,
Tražio sam pomoći, al' opazih samo,
Da u zlu se ljudi s tobom ismijaju,
A u dobru zavide, priželjkuju propast.*

Hakim je rekao: "Dovoljno ti je od zavidnika nevolje da ga vidiš kako se mršti dok se ti raduješ!"

Većina zavidnika dobro poznaju stanja onih kojima zavide, pa ako zaključe da ovi imaju neke odlike nad njima, tada pokažu i pakost i priželjkuju brzo uništenje blagodati onih kojima zavide, bez obzira o čemu se radilo: imetku, ugledu ili nečem drugom. O tome je Svevišnji rekao:

"I iziđe on pred narod svoj u svom sjaju. 'Ah, da je i nama ono što je dato Karunu!' — govorili su oni koji su čeznuli za životom na ovom svijetu — 'on je, uistinu, presrećan.'" (El-Kasas, 79.)

U predaji Ebu-Hurejre, r. a., navodi se da je Vjerovjesnik, sallal-lāhu 'alejhi ve sellem, rekao: „Od troga niko neće biti pošteđen: od sumnjičenja, sujeverja (praznovjerja) i zavidnosti.”

Brate muslimane, budi oprezan da te ne pogodi zavidnost, a nekada čovjeku zavidan bude i najbliži rođak.

Imam Šafija, Allah mu Svoju milost poklonio, je rekao:

*Za mržnju svaku postoji nada
Da' nekad možda u ljubav se stopi,
Osim one mržnje koju čovjek gaji
Zavideći onima koje s mržnjom sreće.*

Ovaj cijenjeni imam dobro je poznao stanja ljudi i njihovo ponašanje, pa ih je sve zapostavio i zanemario; nije prihvatio da se druži sa neupućenima, jer su oni činili puno zla, niti je mario za društvom i prijateljstvom s uglednicima zbog manjka njihovih dobrih djela. U tom kontekstu imam Šafija je spjevao:

*Dok život teče, ti smiren budi,
U svojoj kući zaklonjen od drugih.*

*Operi ruke od ljudi i vremena,
Čuvaj se kad vole, bit' će ti bolje.*

*Dugo sam druga tražio sebi,
Da s njim se družim bez razloga nekog.*

*Neuke, eto, ostavih zbog grijeha,
A one ugledne što ne čine dobra!*

Zavidnost čovjeka može pogoditi na svakom mjestu i zato je potrebno uvijek biti zaštićen od napada zavidnikâ, tražeći od Allaha zaštitu od svakog zavidnika. Treba znati da, što više poraste ugled i napredak čovjeka, time raste i pakost i vatra mržnje u srcima neznalica i njihovim neprosvijećenim dušama, koja se potom pretvara u zavidnost.

Dok sam pisao ovu studiju, pročitao sam u listu "Ehram" (Piramide), od 26. 10. 1991. godine, na 11. strani, u rubrici "Zbivanja i događaji" sljedeće: "Slijepa zavidnost potaknula je mladog inženjera u jednoj kompaniji da se osveti svom kolegi na poslu koji je bio njegov protukandidat za poziju generalnog direktora, a koju je i osvojio. Poraženi inženjer unajmio je čovjeka da na lice njegovog radnog kolege — inženjera saspe posudu ključale vode. Pakosni inženjer je tom čovjeku dao instrukcije o zavjeri i mjestu stanovanja njegovog kolege. Unajmljenik je po dogovoru izvršio osvetu kako povrijeđeni inženjer ne bi mogao otići na posao i početi obnašati funkciju direktora. Tokom istrage povrijeđeni je

optužio svog radnog kolegu pojašnjavajući da su se njih dvojica stalno razilazili u poslu zbog sposobnosti i vještine kojom je ovaj vladao. Istraga je utvrdila da je povrijeđeni usljed napada u potpunosti izgubio vid jednog oka."

Ovo je samo jedan primjer slijepe zavidnosti koja ruši i razara sve pred sobom. Utjecaj zavidnosti se obistinila nad onim prema kojem je i usmjerena, ali ni zavidnik nije izbjegao svoju kaznu na dunjaluku, a ona ahiretska je veća i još sigurnija.

*Još neko vrijeme zanesen će biti,
Pa će njemu muke zakucat na vrata;
Ostat će bez ugleda, a i svoga blaga,
Bez ijednog dobra u knjizi sevapa.
Što je drugom pravio, vratit će se njemu,
Bič Božije kazne slomit će mu pleća.*

Čak i oni blagi, smireni i skromni neće biti pošteđeni smutnje zavidnika, jer ima ljudi koji su doista podli i prepređeni, koji zavide drugima na smirenosti, skromnosti i zadovoljstvu sa onim što im je Allah dodijelio.

Osoba kojoj naudi urok zavidnika, iako nije ničim povrijedila zavidnika ili nekoga drugog, jedino se može radovati Allahovoj nagradi zbog pretrpjele neugodnosti usljed zavidnosti, jer će joj Uzvišeni Allah podići stepen i ugled kod ljudi. Slabovjerni doista bezrazložno zavide ljudima, ali će se nad njima obistiniti riječ Uzvišenog i oni će loše skončati:

**"Allah je nevjernike pune srdžbe odbio — nisu ni-
malo uspjeli — i vjernike je Allah borbe pošteđio."
(El-Ahzāb, 25.)**

Vjernik je svjestan Allahove zaštite i pomoći, te Mu stalno zahvaljuje onako kako dolikuje Njemu, zahvalom koja povećava Njegovu naklonost i darove.

Da li slijepac može zavidjeti?

Šejh Muhammed Mutevelli Eš-Ša'ravi je rekao: "I slijepac i onaj koji vidi mogu zavidjeti, odnosno poželjeti propast nečije blagodati. Zavidnost je vezana za htijenje i želju, a ne za očni vid. Onaj koji zavidi, čini to samovoljno, ne uz prisilu. Niko te ne može natjerati na čin zavidnosti. Zavidnost se rađa u srcu, a ne izbija iz očiju."¹

Imam Ibn-Kajjim el-Dževzije, Allah mu milost svoju darovao, je rekao: "Zavidnik je osoba koja iz svoje duše iskazuje zavidnost prema nekoj osobi, bez obzira posjedovao zavidnik očni vid ili bio slijep."

Posljedice zavidnosti

Kada se pojavi zavidnost u bilo kojem društvu, odnosi se pokidaju, klice dobra zamru, ljubav izblijeđi, brige navru, nedaće se rađaju, prevlada grijeh, zabluda i nevjerstvo i jedino šejtan trijumfuje i ponosno mešetari, njegovi sljedbenici se rašire i nadziru situaciju, njihovo došaptavanje njihovim prijateljima se razbukti kao što se razbukti vatra koja guta suho lišće i u takvom stanju vlada samo sihr i pakost.

Vrč mržnje i nezadovoljstva članovi društva sipaju jedni na druge, sve ih obuzme jeza i strah i situacija postane tako alarmantna da ljudski umovi ne mogu ni da sagledaju veličinu zla i neprijateljstva koje ljudi čine i pokazuju jedni prema drugima.

Zavidnost može biti u odnosu pojedinca prema drugom pojedincu, zato što zavidnik vidi onog drugog u nekoj blagodati, ali se krug zavidnosti može proširiti pa da to bude u odnosu jedne zajednice prema drugoj, iz razloga što druga zajednica ima više imovine, raspolože boljim kadrovima ili resursima, ili se odlikuju nad drugima po svojim poslovima i funkcijama. Također, država može da pokazuje zavidnost prema drugoj državi, pa da se izlažu žrtvi i naporu kako bi uništili dobro te druge države.

Uzimajući u obzir činjenicu da je zavidnik lošeg ponašanja i iskvarene prirode, Uzvišeni Allah će ga kazniti u onolikoj mjeri

¹ Mu'džizetu-l-Kur'an, 3/237

koliko sam zavidnik čini lošeg, srazmjerno njegovoj grubosti i neljudskosti. To je kazna za njihovog nedjela.

- Zavidnik će zaslužiti ono što mu pripada, kako navodi Abdullah b. El-Mu'tezz, Allah mu se smilovao:

*Strpljivo podnesi zamku zavidnika,
Strpljivost će tvoja njega da ubije,
Jer vatra se zgori — sama sebe spali,
Ako nema drva da se u nju stavi.*

Prenosi se da je Es-Samai vidio nekog beduina u dubokoj starosti, pa mu je kazao: "Ah, kako ti dugo živiš?!", pa mu je beduin odgovorio: "Odbacio sam zavidnost, jer su rekli: 'Zavidnost tijelu donosi bolest.'"

- Zavidnik gubi ugled među ljudima, opada njegov društveni položaj i ljudi ga izbjegavaju i bježe od njega.
- Ljudi preziru zavidnika i ne poklanjaju mu ljubav, već ga uzimaju za neprijatelja, a kada zapadne u nevolje, niko mu ne prilazi u pomoć.
- Zavidnik se suprotstavlja Uzvišenom Allahu, jer nije zadovoljan s Njegovom odredbom. Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je rekao: "*Zavidnost uništava dobra djela kao što vatra uništava drva.*"

Abdullah b. El-Mu'tezz je rekao: "Zavidnik pokazuje mržnju prema onome koji mu nikakve nepravde nije učinio, škrtari udijeliti od onoga što ima, a želi ono što ne može ostvariti."

Autor knjige *Vesaje-r-Resul* (Poslanikove oporuke), navodi: "Prenosi se da je Nuh, a. s., kada se ukrcao na lađu, opazio nekog starca kojeg nije poznao, pa ga je upitao: 'Ko je tebe uveo u lađu?!', a starac mu odgovori: 'Sam sam ušao u nju kako bih osvojio srca tvojih putnika, pa da njihova tijela budu s tobom, a srca sa mnom.' Nuh, a. s., mu reče: 'O Allahov neprijatelju, izlazi iz lađe!' Tada mu Iblis reče: 'Sa pet stvari ja uništavam ljude, otkrit ću ti tri, a zatajiti dvije.' U tom je Uzvišeni Allah objavio Nuhu, a. s.: '*One tri ti ne trebaju, naređi mu da te obavijesti o*

one druge dvije. Iblis je odgovorio: 'Sa te dvije ja uništavam ljude i one nikada ne iznevjere moje nade: zavidnost, jer zbog nje je šejtan proklet i protjeran iz uglednog skupa i druga stvar je pohlepa, zbog nje je Adem, kad sam mu se osvetio, izveden iz Dženneta koji mu je bio darovan.' "

U ljudskoj prirodi je usađen osjećaj pokazivanja neprijateljstva prema nasilniku — zavidniku, štaviše i spravljanje zamki za njih. Uz to, kao vid predostrožnosti i opreza ide i traženje zaštite kod Uzvišenog Allaha od ljudskih i džinskih šejtana, jer od njih je zaštićen samo onaj koga Uzvišeni Allah zaštiti. Mada neki ljudi, koji se čvrsto pouzdaju u Allaha, nadajući se Njegovoj nagradi za strpljenje u lijepim perivojima Dženneta i vjerujući u Njegovu kaznu kojom će kazniti zluradnike, prelaze preko zavidnosti zavidnika i njihovih zamki.

*I umnih robova Božijih ima,
Dunjaluk pustiše, boječ' se smutnje,
Spustiše poglede svoje po njemu,
Shvatiše da nije kuća za žive,
Već more što vodi do vječnog doma,
A brodovi spasa su djela dobra.*

Takvi Allahovi robovi svjesni su činjenice koju opisuje pjesnik:

*Dunjalučki ukrasi izvor su bola,
Ko želi dunjaluk kajat će se puno.
Ta misli svoje ne zamaraj njime,
On ti samo brige i nesreću nudi!
Sve što danas imaš, to je prošlost sutra,
Ništa nije vječno, osim dobrih djela.*

Vlasnici čistih i blagih duša koji opraštaju svojim neprijateljima i prelaze preko njihovih podlosti u domenu koji ne zadire u vjeru, oni, zaista, sprovode u djelo savjet mudrog Lukmana svome sinu, kada mu je kazao: "Sinko moj, neka tvoja misao uvijek bude zaokupljena sjećanjem na dvoje i neka ti samoću razbija dvoje: sjećaj se Uzvišenog Allaha i smrti, a samoću neka ti razbija dobroćinstvo prema ljudima i popravljjanje nemara i nasilja prema

samome sebi.”¹ Ukoliko ne bi postojali oni koji praštaju, tada bi se raširilo neprijateljstvo koje bi cijelo društvo razbilo o kamen okrutne zavidnosti. No, Svemilosni Allah, Koji Svojom dobrotom obasipa svjetove, ostavio je u svakom društvu one koji će održavati ravnotežu odnosa u njima.

Kada je u pitanju zdrava zavidnost ili, drugim riječima kazano, pohvalna zavidnost, a misli se na želju za sticanjem znanja što danas nazivamo znanstvenim natjecanjem, gdje student ili učenik "zavidi" svojim drugovima, ili učenjak svojim kolegama zbog njihovog naučnog napretka i uspjeha, to je pohvalna zavidnost i osobina koja se traži od muslimana, jer takva vrsta zavidnosti ima za rezultat naučni napredak i sveopći razvoj.

Svi smo svjedoci rezultata koje donosi pohvalna zavidnost, što poziva da svaki od nas bude natjecatelj sa svojim drugovima u zanimanju ili struci, kako bi naši koraci ka naučnom i tehnološkom napretku prerasli u konstantan i stabilan trk.

U dva *Sahiha*, navodi se predaja od Abdullaha b. Omera, r. a., da je Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "*Zavidnost nije dopuštena osim u dva slučaja: zavidjeti čovjeku kojem je Uzvišeni Allah podario Kur'an, pa ga on uči danju i noću, i čovjeku kojem je Uzvišeni Allah dao imetak, pa ga on, podržavajući istinu, dijeli i danju i noću.*"

Ovakvu vrstu zavidnosti nazivamo natjecanjem u dobru, što doprinosi povećanju i širenju dobra i na taj način uliva sreću u srca ljudi, pa se oni vole i zbližavaju, za razliku od plodova štetne zavidnosti koja ljude razdvaja i sije mržnju među njima. Naš Gospodaru, podrži nas u dobronamjernom natjecanju kako bi se dobro raširilo, a naše misli smirile, a potom živjeli sretni u sigurnosti, zadovoljstvu i međusobnom povjerenju.

Obaveza svakog vlasnika smirene i dobroćudne duše je da izbjegava društvo zlikovaca i zlonamjernih, kako bi uživali u svom duševnom miru i sigurnosti. Razmislimo o riječima pjesnika:

*Ne druži se s neznalicom, čuvaj se tog društva,
Neznalice mnogo dobrih baciše u propast.*

¹ *Kitabu vesaje-r-resul*

*S kim se družiš, za takvoga i ljudi te drže,
A i srca sjedine se kad se često druže.*

Upute zavidniku da odstupi od širenja zavidnosti

Poznato nam je da zavidnik može značajno uticati na druge osobe. U tom kontekstu Abdullah b. Abbas, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "*Urokljivo oko je istina (djeluje). Da postoji ijedna stvar koja pretiče sudbinu, bilo bi to urokljivo oko.*"¹ Bezzar je zabilježio hasen-predaju od Džabira, r. a., koja ima tretman *ref'a*², u kojoj se kaže: "*Urok čovjeka i u kabur spremi, a kamilu u kuhinjski lonac.*" U predaji od Ebu-Se'ida el-Hudrija, r. a., navodi se da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, tražio zaštitu kod Uzvišenog Allaha od zla džina i urokljivog oka.³

Liječenje zavidnosti počinje čišćenjem srca od osobina pakosti i prezira koje, ustvari, i uzrokuju zavidnost. Utjecaj zavidnosti nije ograničen samo na osobu kojoj se zavidi, već zlo zavidnosti pogađa i sve druge ljude u društvu, donosi im zebnju i strah, a oduzima sigurnost i samopouzdanje. Loše posljedice zavidnosti ne poriče nijedna osoba osim onih koji su svojim ponašanjem izašli iz okvira ljudskosti i humanosti.

Najdjelotvorniji lijek za zavidnost i njegovo iskorjenjivanje iz društva ogleda se u popravljanju duševnog stanja zavidnika, približavajući ga ispravnom uvjerenju najbolje generacije — selefa, te uputama Kur'ana i sunneta Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem. Obaveza da'ija — pozivača u Allahovu vjeru jeste da upute i poduče obične mase na koji način da učvrste vjerovanje u svojim srcima, a naročito na činjenicu da je Allahovo htijenje — *meš'i't* iznad prohtjevâ i želja ljudi, kada On nešto hoće, samo kaže: "*Budi!*" i ono bude; zatim da im pojasne da

¹ Buhari i Muslim

² *Merfu'* predaja, ona koju je izrekao neki ashab ne pripisujući to govoru Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ali je riječ o nečemu što je samo on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, mogao izreći, jer tretira domen nepoznatog — gajba (op. prev.)

³ Tirmizi i Nesa'i

samo On, Uzvišeni, opskrbljuje i daje kome hoće i koliko hoće, da uzima i uskraćuje, uzvisuje i ponižava i da On jedini ima moć sve učiniti.

*Da ljudi znaju zašto su stvoreni,
Ne bi ni spavali i nemarni bili.
Stvoreni su, eto, za Dan oživljenja,
Da su ga vidjeli očima srca
Bili bi u brigama i plaču stalnom;
Smrt će nekad doći, onda proživljenje,
Okupljanje ljudi, — stravične stvari.
Iz straha od zadnjeg dunjalučkog dana
Ljudi su klanjali i postili dane,
A mi k'o mladići iz pećine Kehfa,
Kad nam se naredi, — živi spavači.*

"Allah vas iz trbuha majki vaših izvodi, vi ništa ne znate, i daje vam sluh i vid i razum da biste bili zahvalni." (En-Nahl, 78.)

Svi ljudi trebaju biti zadovoljni onim što im je Uzvišeni Allah dodijelio:

"Reci: 'O Allahu, koji svu vlast imaš, Ti vlast onome kome hoćeš daješ, a oduzimaš je od onoga od koga hoćeš; Ti onoga koga hoćeš uzvisuješ, a onoga koga hoćeš unizuješ; u Tvojim ruci je svako dobro — Ti, uistinu, sve možeš!'" (Āli 'Imrān, 26.)

Pjesnik je rekao:

*Takvaluk je blago koje skupljat treba,
Ko dočeka veče možda zoru neće.*

Abdullah b. Bisr, r. a., prenosi da je neki čovjek upitao Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem: "O Allahov Poslaniče, mnogo je dobrih djela u islamu, pa uputi me na nešto čega bih se

posebno pridržavao!" Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, mu reče: *"Neka ti jezik uvijek bude vlažan od zikra — slavljenja Allaha."*¹

Nakon učinjenog grijeha treba se popraviti na način kako nas tome podučava Kur'an i sunnet Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem. Poznato nam je da je pogled šejtanova strelica. Misli se na ciljani pogled, koji prati i smatra neku stvar izrazito lijepom, jer takav pogled otvara vrata cijelom nizu stvari koje su razvrat i zabranjene. Pjesnik iz nekog davnog vremena opisao je tragediju zabranjenog pogleda u stranu ženu, i kazao je:

*Pogled, pa osmijeh, onda obećanje,
Potom susret i grješno skončanje.*

Ako je pogled Iblisova strelica, on ih onda spravlja i nalazi se tu negdje u blizini kako bi unaprijedio odapete strelice i ubrzao njihovo djelovanje, pa tako došao do svoga zamišljenog cilja: močvare i živog blata zablude.

Želio sam da iz prethodno rečenog dodemo do zaključka da čovjek, prilikom gledanja u nešto što smatra lijepim, ako pri tome ne spomene Allahovo ime i ne kaže *"Mā šā'allāh!"*, on prema onome što gleda pokazuje zavidnost. Uzvišeni Allah je rekao:

"A zašto nisi, kad si u vrt svoj ušao, rekao: 'Mā-šallāh! — moć je samo u Allaha!'" (El-Kehf, 39.)

Možemo konstatovati da svaka osoba, koja ne spomene Allahovo ime i Njegovu veličinu, Onoga Koji je darovao sve što ljudi imaju, prilikom gledanja u nešto ustvari izljuje svoju zavidnost, pa kako da nam onda ne zavide oni koji nas ne vole?! U kontekstu ovoga imam Ebu-Muhammed el-Kadi Husejn u svom djelu *Et-Ta'liku 'ale-l-mezahib*, navodi predaju da je neki vjerovjesnik, a. s., pogledao u svoje sljedbenike, pa ga je zadivilo njihovo mnoštvo, te je iza toga, u jednom času, od njih umrlo sedamdeset hiljada. Uzvišeni Allah je objavio tom vjerovjesniku: *"Kada si ih pogledao, zašto ih nisi i zaštitio?!"* Zatim mu je objavio: *"Reci: 'Tražim zaštitu za vas od Živoga Koji nikada umrijeti neće, da riječima*

¹ Hakim, u sahih-predaji

'lā hawle ve lā kuvvete illā billāhil-'Alijil-'Azīm!' ('nema snage niti promjene osim uz Allaha, Velikoga i Moćnoga'), *otkloni od vas svaku nedaću i zlo!* "

U knjizi Ibn-Enesa navodi se da je Se'id b. El-Hakem, r. a., rekao: "Kada bi se Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pobojavao da će svojim pogledom ureći nekoga, govorio bi: *'Moj Allahu, blagoslovi ga i nemoj mu nauditi.'* " Tako je postupao naš Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, najbolji među nama, najbolji čovjek koji je ikada koračao zemljom, a njegove namjere i želje su bile uvijek čiste i dobronamjerne.

Enes b. Malik, r. a., kazuje: "Kada bi Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, nešto zadivilo, kazao bi: *'Mā šā'allāh, lā hawle ve lā kuvvete illā billāh!* — i ne bi mu ništa naudilo.' " ¹

Sehl b. Hanif, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Kada neko od vas vidi nešto što ga zadivi, neka za njega zatraži Allahov blagoslov, jer se urok obistinjuje." ²

Amir b. Rebi'a prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Kada neki od vas vidi u svom imetku ili kod sebe nešto što ga zadivljuje, neka za to zatraži Allahov blagoslov."

Dužnost nam je da budemo zadovoljni sa onim što nam je Uzvišeni Allah podario, jer ćemo time steći Allahovo zadovoljstvo i ljubav ljudi. Neka Svemilosni Allah ne dopusti da žudimo za nečim, a ono bude zlo po nas, ili da preziremo nešto, a u tome je skriveno naše dobro. Sada poslušajmo kazivanje o Karunu i narodu u kojem je živio.

Kada je u svojim ukrasima i blagodatima izašao među svoje sunarodnjake, mnogi su kazali: "Eh, da je i nama ovo što je Karunu dato, doista je sretnik!". Uzvišeni Allah o tome je objavio:

"I iziđe on pred narod svoj u svom sjaju. 'Ah, da je i nama ono što je dato Karunu!' — govorili su oni koji su čeznuli za životom na ovom svijetu — 'on je, uistinu, presretan.' 'Teško vama!' — govorili su učeni — 'onome koji vjeruje i čini dobra djela bolje je Allahova nagrada, a biće samo strpljivima pružena.'

¹ Et-Tibbu-n-nebevijj

² Et-Tibbu-n-nebevijj

I Mi smo i njega i dvorac njegov u zemlju utjerali, i niko ga od Allahove kazne nije mogao odbraniti, a ni sam sebi nije mogao pomoći. A oni koji su ranije priželjkivali da su na njegovu mjestu, stadoše govoriti: 'Zar ne vidite da Allah daje obilje onome od robova Svojih kome On hoće, a i da uskraćuje! Da nam Allah nije milost Svoju ukazao, i nas bi u zemlju utjerao. Zar ne vidite da nezahvalnici nikad neće uspjeti?'" (El-Kasas, 79.-82.)

Zaista čovjek svojim ograničenim mogućnostima ne može ispravno procijeniti šta je najbolje za njega, a šta mu, s druge strane, šteti. Iz tog razloga svaki čovjek treba biti zadovoljan onim što mu je Uzvišeni Allah dodijelio i treba biti širokogrudan da prihvati sve druge ljude kao svoju braću po vjeri, domovini ili ljudskosti, makar živio tegobno i lošije od njih, noseći uvjerenje u srcu: **"Iza tegobe, doista, dolazi olakšanje. Iza tegobe, uistinu, slijedi olakšanje!"** (El-Inširāh, 5.-6.)

A kako da čovjek ne bude zadovoljan odredbom Allaha, Milostivog, Plemenitog, Dobročinitelja?! On je rekao:

"Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svome nahođenju postupiti. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne posluša, taj je sigurno skrenuo s Pravoga puta." (El-Ahzāb, 36.)

Vjerujući da Uzvišeni Allah, Stvoritelj, Upravitelj, Mudri sve određuje, prepustimo se Njegovoj odredbi, neka On određuje kako hoće i šta hoće, a mi se zadovoljimo onim što nam podari. On je rekao:

"A vi ne možete ništa htjeti ako to Allah, Gospodar svjetova, neće!" (Et-Tekvîr, 29.)

Ako se ljudi okrenu Uzvišenom Allahu, Upravitelju Koji iznad svega bdije, oslobođeni od pakosti i mržnje koje uzrokuje zavidnost, onda zaslužuju radosnu vijest kojom ih Uzvišeni obveseljava:

"Za one koji izbjegavaju da se kumirima klanjaju i koji se Allahu obraćaju — njima su namijenjene radosne vijesti, zato obraduj robove Moje koji Kur'an slušaju i slijede ono najljepše u njemu; njima je Allah na Pravi put ukazao i oni su pametni."
(Ez-Zumer, 17.-18.)

Poslušajmo ovaj poslanički savjet, prije nego ukaženo na neke metode Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, u liječenju zavidnosti. El-Irbad b. Sarije, r.a., kazuje: "Jedne prilike Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, posavjetovao nas je, pa su se od njegovih poruka srca smekšala, a oči navlažile suzama. Upitali smo: 'O Allahov Poslaniče, ovo kao da je oporuka pri rastanku, pa nas posavjetuj?'" A on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: *'Oporučujem vam bogobojažnost, poslušnost i pokornost pretpostavljenom, makar on bio abesinijski rob, jer oni, koji od vas poživje, vidjet će mnoga razilaženja. Zato se držite moga sunneta i prakse mojih upućenih pravednih halifa, stisnite to svojim očnjacima. I čuvajte se novotarija u vjeri, jer svaka novotarija u vjeri je zabluda.'*¹

Obaveza svakog muslimana je da se boji svoga Gospodara na svakome mjestu, zatim da se prema ljudima lijepo ophodi, a iza grijeha da uradi dobro djelo koje će grijeh izbrisati. Ako tako budemo postupali kao zajednica, moći ćemo ujediniti ummet, spojiti razdvojene i sjediniti srca nakon što su ih zla zavidnosti, mržnje i pakosti podijelila i razdvojila.

"Da si ti potrošio sve ono što na Zemlji postoji, ti ne bi sjedinio srca njihova, ali ih je Allah sjedinio."
(El-Infāl, 63.)

"...a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada." (Et-Talāk, 2.-3.)

"...i Allaha se bojte da biste postigli ono što želite." (El-Bekare, 189.)

Zbog toga neka se trude trudbenici!

¹ Ebu-Davud i Tirmizi

Poslanička uputa u liječenju zavidnosti

Na početku ovog naslova želim vam pokloniti jedno lijepo i zanimljivo kazivanje kojeg sam u toku iščitavanja literature pročitao. Naime, prenosi se da je Ebu-Muhammed b. Jahja el-Mus'abi, jedan od učenika imama šafije, Allah im Svoju milost darovao, a bio je učen i dobar imam, porijeklom iz Jemena, jednom prilikom bio izložen nasilju nekolicine ljudi koji su na njega isukali sablje i počeli ga njima udarati, kako bi ga sasjekli, ali ga sablje nisu mogle posjeći, a kamoli smrtno ozlijediti. Kasnije su ga neki pitali kako je ostao spašen smrti, a on je rekao: "Učio sam tada riječi Uzvišenog: '... i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni!'¹, '... i šalje vam čuvare.'², 'Gospodar moj zaista bdi nad svim.'³, 'Ali, Allah je najbolji čuvar i On je najmilostiviji.'⁴, 'Uz svakog od vas su meleki, ispred njega i iza njega — po Allahovu naređenju nad njim bdiju.'⁵, 'Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!'⁶, '... i čuvamo ih od svakog šejtana prokletog.'⁷, '... i to što je nebeski svod osiguran.'⁸, '... i čuvamo ga od svakog šejtana prkosnoga.'⁹, '... i nada njim Mi bdijemo. To je odredba Silnoga i Sveznajućega.'¹⁰, 'A Gospodar tvoj bdi nad svim.'¹¹, 'Allah motri na one koji, pored Njega, zaštitnike uzimaju, tebi nije prepušteno da o njima brigu vodiš.'¹², '... a nad vama bdiju čuvari, kod Nas cijenjeni pisari, koji znaju ono što radi-te.'¹³, 'Nema čovjeka nad kojim neko ne bdije.'¹⁴, 'Odmazda

¹ El-Bekare, 255.

² El-En'am, 61.

³ Hūd, 57.

⁴ Jūsuf, 64.

⁵ Er-Ra'd, 11.

⁶ El-Hidžr, 9.

⁷ El-Hidžr, 17.

⁸ El-Enbijā', 32.

⁹ Es-Sāffāt, 7.

¹⁰ Fussilet, 12.

¹¹ Sebe', 21.

¹² Eš-Šūrā, 6.

¹³ El-Infitār, 10.-12.

¹⁴ Et-Tārik, 4.

Gospodara tvoga će, zaista, užasna biti! On iz ničega stvara, i ponovo će to učiniti; i On prašta, i pun je ljubavi, Gospodar svemira, Uzvišeni, On radi šta je Njemu volja. Da li je doprla do tebe vijest o vojskama, o faraonu i Semudu? Ali, ovi koji neće da vjeruju stalno poriču — a Allahu oni neće moći umaći: a ovo je Kur'an veličanstveni, na Ploči pomno čuvanoj.¹"

Ovaj događaj nam predstavlja veliko dobro jer nas upućuje na potpunu predanost Uzvišenom Allahu u teškom trenutku i času iskušenja. Ne sumnjamo da je Poslanikova metoda u liječenju zavidnosti sveobuhvatna i dovoljna kao lijek, ali neće biti na odmet da spomenemo ovakve i slične predaje vezane za našu temu. Naš Svemogući Gospodar je objavio:

"A šejtanovo lukavstvo zaista je slabo." (En-Nisā', 76.)

Navodi se da je neki učenjak iz vremena prvih odabranih generacija muslimana upitao svog učenika: "Šta ćeš uraditi kada ti šejtan počne uljepšavati loša djela?" Učenik je odgovorio: "Suprotstaviti ću mu se." Učitelj je opet upitao: "A ako se on povraća?" "Opet ću mu se suprotstaviti", — rekao je učenik. "Ako on i tada ne odustane, nego iznova navali?" Učenik reče: "I ja ću nastaviti sa svojim odupiranjem." Tada mu učitelj reče: "Kada bi prošao pored stada, pa te napao njihov pas-čuvar i ispriječio ti se na putu, šta bi uradio?" Učenik odgovori: "Ne bih prezao od njega, već bi ga silom otjerao od sebe." Na ovaj odgovor, učitelj reče: "To bi doista dugo potrajalo, zašto ne bi pomoć potražio od vlasnika ovaca, on će te zaštititi napada psa?"

Doista je tako! Kako je samo dojmljivo i vrijedno ovo razmišljanje! Jer kada se čovjek preda Uzvišenom Allahu i od Njega zatraži pomoć i zaštitu, On će ga sačuvati i staviti u okrilje Svoje zaštite, a kada On nekoga čuva i pazi, niko mu ne može nauditi.

Od Usame b. Šerika, r. a., se prenosi da je rekao: "Bio sam kod Vjerovjesnika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kad su kod njega došli predstavnici nekih plemena, pa su upitali: 'O Allahov Poslanice, da li ćemo tražiti lijeka kada se razbolimo?!' A on, sallallāhu

¹ El-Burūdž, 12.-22.

'alejhi ve sellem, im odgovori: *'Svakako, o robovi Allahovi, jer Uzvišeni Allah nije dao bolest, a da za nju nije ostavio lijek.'*"¹

A evo na koji je način Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, liječio zavidnost:

U predaji od Ukbe, r.a., se navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"O Ukbe, hoćeš li da te podučim dvjema najvrjednijim surama koje su nam proučene: 'Kul e'ūzu bi Rabbil-felek' i 'Kul e'ūzu bi Rabbil-nās'. O Ukbe, prouči ih kada kod legneš u postelju i kada ustaneš. Niko još nije molio sa nečim sličnim, niti je sa vrjednijim tražio zaštitu."*²

Abdullah b. Habib, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Prouči suru 'Kul huvallāhu ehad' i dvije 'Kul e'ūzu'-sure (El-Felek i En-Nās) kada god omrkneš i osva-neš, po tri puta, to će ti biti zaštita od svakog zla."*³

Hafiz Ibn-Asakir navodi od Alije, r.a., da je Džibril preporučio Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, da traži zaštitu kod Uzvišenog Allaha za Hasana i Husejna ovim riječima: *"Moj Allahu, Vlasniče veličanstvene moći, Izvoru dobročinstva, Posjedniče najčasnijeg lica, Gospodaru savršenih riječi i uslišanih molbi, zakloni Hasana i Husejna od duhova džinskih i očiju ljudskih."*⁴

Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, naređivao onome koji je urekao nekoga da uzme abdest, a zatim da se tom vodom od abdesta pogođeni urokom okupa.⁵

Aiša, r.a., također prenosi da ih je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, upućivao da uče rukju kad budu pogođeni urokom.⁶

Ubejd b. Refa'a Ez-Zerefi prenosi da je Ešma bint Umejs, r.a., rekla Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem: *"O Allahov Poslaniče, Džaferovu porodicu često pogađa urok, da li da im tražim nekoga ko će im učiti rukju?!"* Poslanik, sallallāhu

¹ Ahmed u *Musnedu*

² Ahmed, Tirmizi i Hakim

³ Ahmed, Tirmizi i Nesa'i

⁴ Muslim i Ahmed

⁵ Buhari i Muslim

⁶ Muslim i Ibn-Hibban

'alejhi ve sellem, odgovori joj: *"Učini to! Da išta može preteći sudbinu — kader, bio bi to urok."*¹

Muhammed b. Ebi-Umame prenosi da je čuo svoga oca kako govori: "Urok je istina, a zaštita od njega je abdest."

Imam Tirmizi je rekao: "Onome koji je urekao donijet će se posuda s vodom, pa će zahvatiti vode šakom i isprati usta, a onda će ispljunuti tu vodu u istu posudu. Zatim će oprati svoje lice vodom iz posude, s tim da se voda slije u posudu. Onda će lijevom šakom zahvatiti vode iz posude i oprati desnu potkoljenicu, a onda desnom šakom oprati lijevu potkoljenicu nad posudom. Iza toga će u posudi oprati unutarnji dio izara². Posuda se cijelo vrijeme pranja neće spuštati na zemlju. Na kraju će se tom vodom s leđa politi ureknuti po glavi jedim polivanjem."

Što se tiče vrsta uroka, postoje dvije vrste:

1. urok uzrokovan ljudskim pogledom i
2. urok uzrokovan džinskim pogledom.

Ebu-Se'id, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, tražio kod Uzišenog Allaha zaštitu od džina i ljudskog uroka.³

U sahih-predaji, Ummu-Seleme, r. a., navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, u njenoj kući opazio djevojčicu sa preplanulim crvenilom na licu (sef'a), pa je kazao: *"Proučite joj rukju jer ju je neko urekao."*⁴ El-Husejn b. Mes'ud el-Ferra kaže: *"Sef'a je izraz za džinski urok, tj. neko ju je urekao pogledom preko bodeža koplja."*

Neki učenjaci iz generacije selefa smatraju da ureknuti treba ispisati neke ajete iz Kur'ana vodom ili čistom tekućinom, a zatim to popiti.

Mudžahid je rekao: "Nije sporno da se ispišu neki kur'anski ajeti, a zatim da se saperu vodom, pa da se tom vodom napoji bolesnik."

¹ Tirmizi i Nesa'i

² Plahta kojom se ogrće donji dio tijela, a prekriva stidne dijelove

³ Tirmizi i Nesa'i

⁴ Buhari i Muslim

Također se navodi da je Abdullah b. Abbas, r. a., preporučio da se ženi koja se nije mogla lahko poroditi, ispišu određeni kur'anski ajeti, zatim speru vodom, a onda se tom vodom napoji porodilja.

Ejjub kazuje: "Vidio sam Ebu-Kulaba kako je ispisao neke kur'anske ajete na hartiji, a onda ih sprao vodom, pa je njome napojio čovjeka koji se žalio na tegobu i bol."¹

Još je bolje ispisati određene kur'anske ajete vodom, pa da se njom okupa ureknuta osoba, a naročito u situaciji ako se ne zna ko ju je urekao ili ne postoji mogućnost da se ureknuti okupa vodom kojom se osoba koja ga je urekla abdestila.

Poslanikova rukja i dove za zaštitu

Ovo je rukja koju je melek Džibril, a. s., učio Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem:

بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ دَاءٍ يُؤْذِيكَ ،
مِنْ شَرِّ كُلِّ حَاسِدٍ وَ عَيْنٍ ، اللَّهُ يَشْفِيكَ

"Bismillāhi erkīke min kulli dā'in ju'zīke, min šerri kulli hāsīdin ve 'ajnin, Allāhu ješfīke."

'S imenom Allahovim učim ti rukju kao zaštitu od svake bolesti koja te mori, i od svakog zavidnika koji zavidi, i od oka urokljiva, a Allah će te od svega izliječiti.'

Uz učenje ove blagoslovljene rukje, onaj koji je uči može staviti svoju desnu ruku na glavu bolesnika ili je proučiti u svoj dlan, a onda njime potratiti tijelo bolesnika, ponavljajući rukju, ako je u mogućnosti, više puta. Zatim će je učiti i narednih nekoliko dana dok Svemilosni Allah ne podari izlječenje.

Može se učiti i ova rukja:

¹ Et-Tibbu-n-nebevijj

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ كَلِمَاتِكَ
 التَّامَّاتِ، مِنْ شَرِّ كُلِّ مَا أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَّتِهِ،
 اللَّهُمَّ أَنْتَ تَكْشِفُ الْمَائِثَ وَالْمَغْرَمَ،
 اللَّهُمَّ إِنَّهُ لَا يُهْزَمُ جُنْدُكَ وَلَا يُخْلَفُ وَعْدُكَ
 سُبْحَانَكَ وَ بِحَمْدِكَ

"Allāhumme innī e'ūzu bi vedžhikel-kerīmi ve ke-
 limātiket-tāmmāti, min šerri kulli mā Ente āhizun
 bi nāsijetih. Allāhumme Ente tekšiful-me'seme vel-
 magrem. Allāhumme innehū lā juhzemu džunduke
 ve lā juhlefū va'duke, subhāneke ve bi hamdik."

"Moj Allahu, zaštiti me Tvojim plemenitim Licem i savr-
 šenim riječima od zla svih onih čije kike su u vlasti Tvojoj.
 Moj Allahu, Ti tražiš grijehe i prijestupe, Tvoja vojska
 neće izgubiti i Tvoje obećanje se obistinjuje, slavljen neka
 si Ti i uvijek hvaljen."

أَعُوذُ بِوَجْهِ اللَّهِ الْعَظِيمِ الَّذِي لَا شَيْءَ أَعْظَمُ مِنْهُ
 وَ بِكَلِمَاتِهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَا يُجَاوِزُهَا بَرٌّ وَلَا
 فَاجِرٌ وَ بِأَسْمَاءِ اللَّهِ الْحُسْنَى مَا عَلِمْتُ مِنْهَا
 وَ مَا لَمْ أَعْلَمْ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَ ذَرَأَ وَ بَرَأَ

وَمِنْ شَرِّ كُلِّ ذِي شَرٍّ لَا أُطِيقُ شَرَّهُ
وَمِنْ كُلِّ ذِي شَرٍّ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ
إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

"E'ūzu bi vedžhillāhil-'azīmil-lezī lā šej'e a'zamu minhu, ve bi kelimātihit-tāmmātil-letī lā judžāvizu-hunne berrun ve lā fādžirun, ve bi esmā'illāhil-hus-nā mā 'alimtu minhā ve mā lem a'lem, min šerri mā haleka ve zere'e ve bere'e ve min šerri kulli zī šerrin lā utīku šerrehū ve min kulli zī šerrin Ente āhizun bi nāsijetih. Inne Rabbī 'alā sirātin mustekīm."

"Zaštitu tražim kod Allaha Velikoga, od Njega niko veći nije, i pribjegavam u zaklon Njegovih savršenih riječi koje ne može prevladati ni dobrohotnik, a ni grješnik, i sklanjam se u okrilje Njegovih lijepih imena, onih koje znam i onih koje ne znam, od zla što je stvorio, dao i rasijao, i od zla svih onih koji zlo nose, a ja ga ne mogu podnijeti, i od zla svih onih čija kika je u vlasti Tvojog, a moj Gospodar je, doista, na pravome putu."

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ
وَأَنْتَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ
وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ. وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا.

وَأَخْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ
 مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَ شَرِّكَه،
 إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

"Allāhumme Ente Rabbī lā ilāhe illā Ente 'alejke te-vekkeltu ve Ente Rabbul-'Aršil-'azīm. Mā šā'allāhu kāne ve mā lem ješe' lem jekun. Lā havle ve lā kuvvete illā billāhil-'Alijjil-'Azīm. A'lemu en-nallāhe 'alā kulli šej'in kadīr, ve ennallāhe kad ehāta bi kulli šej'in 'ilmā. Ve ahsā kulle šej'in 'adedā. Allāhumme innī e'ūzu bike min šerri nefsi ve šerriš-šejtāni ve širkih. Inne Rabbī 'alā sirṭin mustekīm."

"Moj Allahu, Ti si moj Gospodar, nema boga osim Tebe. Na Tebe se oslanjam, Ti si Gospodar Prijestolja velikoga. Što Allah hoće, to bude, a što On neće, to se i ne dešava. Nema promjene niti snage osim uz Allaha Moćnoga. Ja znam da Allah sve može, da je Svojim znanjem sve obuhvatio, On poznaje brojnost svega. Moj Allahu, ja kod Tebe zaštitu tražim od zla samoga sebe i od zla šejtana i njegovog širka (višeboštva). A moj Gospodar je, zaista, na pravome putu."

تَحَصَّنْتُ بِالْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ أَبَدًا وَ اسْتَدْفَعْتُ
 الشَّرَّ بِلَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ حَسْبِيَ اللَّهُ
 وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ. حَسْبِيَ الرَّبُّ مِنَ الْعِبَادِ، حَسْبِيَ
 الْخَالِقُ مِنَ الْمَخْلُوقِ، حَسْبِيَ الرَّازِقُ مِنَ
 الْمَرْزُوقِ، حَسْبِيَ اللَّهُ هُوَ حَسْبِي،

حَسْبِيَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ
وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ، حَسْبِيَ اللَّهُ وَكَفَى سَمْعُ اللَّهِ
لِمَنْ دَعَا، وَ لَيْسَ وَرَاءَ اللَّهِ مَرْمَى، حَسْبِيَ اللَّهُ لَا
إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

"Tehassantu bil-Hajjil-lezī lā jemūtu ebeden vestedfa'tuš-šerre bi 'Lā havle ve lā kuvvete illā billāh'. Hasbijallāhu ve ni'mel-vekīl. Hasbijer-Rabbu minel-'ibād, hasbijel-Hāliku minel-mahlūk, hasbijer-Rāziku minel-merzūk, hasbijallāhu Huve hasbī. Hasbijel-lezī bi jedihī melekūtu kulli šej'in ve Huve judžīru ve lā judžāru 'alejhi, hasbijallāhu ve kefā sem'ullāhi li men de'ā, ve lejse verā'allāhi mermā. Hasbijallāhu lā ilāhe illā Huve 'alejhi tevekkeltu ve Huve Rabbul-'Aršil-'azīm."

"Zaštićujem se Živim koji nikada umrijeti neće i zlo odbijam od sebe izgovarajući: 'Lā havle ve lā kuvvete illā billāh' ('Nema snage ni promjene osim uz Allaha'). Dovoljan mi je Allah i divan je On zaštitnik. Meni uz Rabba — Gospodara ne trebaju Njegovi robovi. Meni uz Stvoritelja ne trebaju stvorenja. Meni uz Opskrbitelja ne trebaju oni koji opskrbu traže. Meni samo Allah treba i On mi je dovoljan. Dovoljan mi je Onaj u Čijoj vlasti je vasiona cijela, Koji utočište daje, a od Njega utočišta nema. Dovoljan mi je Allah i niko mi više ne treba. Allah čuje dovu onoga koji Ga moli. Iza Allaha ne postoji cilj. Dovoljan mi je Allah, nema boga osim Njega, na Njega se oslanjam i On je vladar Prijestolja velikoga."

اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَ رَبَّ الْأَرْضِ
أَذْهِبِ الْبَأْسَ وَ اشْفِ أَنْتَ الشَّافِي
لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا

"Allāhumme Rabbes-semāvāti ve Rabbel-erdi ezhibil-be'se vešfi Enteš-šāfi lā šifā'e illā šifā'uke šifā'en lā jugādiru sekamā."

"Moj Allahu, Gospodaru nebesa i Zemlje, ukloni bol i podari lijek, Ti si Onaj Koji liječi, nema drugog lijeka osim Tvoga, izliječi lijekom koji iza sebe bolest ne ostavlja."

Mogu se proučiti i ove dove:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ
و هَامَّةٍ وَ مِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ

"E'ūzu bi kelimātillāhit-tāmmeti min kulli šejtānin ve hāmmeh, ve min kulli 'ajnin lāmmeh."

"Utječem se Allahovim savršenim riječima od svakog šejtana i pakosnika, i od svakog oka urokljivog."

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

'E'ūzu bi kelimātillāhit-tāmmāti min šerri mā halek.'

"Zaklona tražim u Allahovim savršenim riječima od zla onoga što je On stvorio."

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ
 وَ ذَرَأً وَ بَرَأً وَ مِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ
 وَ مِنْ شَرِّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا وَ مِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ
 فِي الْأَرْضِ وَ مِنْ شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَ مِنْ
 شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ مِنْ شَرِّ طَوَارِقِ
 اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِالْخَيْرِ يَا رَحْمَنُ

"E'ūzu bi kelimātillāhit-tāmmāti min šerri mā ha-leka ve zere'e ve bere'e, ve min šerri mā jenzilu mines-semā'i ve min šerri mā ja'rudžu fihā ve min šerri mā zere'e fil-erdi ve min šerri mā jahrudžu minhā, ve min šerri fitenil-lejli ven-nehāri ve min šerri tavārikil-lejli ven-nehāri illā tārikan jatruku bil-hajri, ja Rahmān."

"Utječem se Allahovim savršenim riječima, koje ne može prevladati ni pokornik niti grješnik, od zla koje se s neba spušta i onog koje se k nebu uzdiže, i od zla svega što je na zemlji i onoga koje iz nje izlazi, i od zla smutnje dana i noći, od zla svakog dolaznika, osim onoga koji s dobrom dolazi, molim te Milostivi."

U Sunenima se navodi predaja od Abdullaha b. Habiba, r. a., koji je pitao Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, šta da uči kao zaštitu, pa mu je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Prouči suru 'Kul huvallāhu ehad' i "Dvije Kul e'ūzu'-sure kada god omrkneš i osvaneš, po tri puta, to će ti biti zaštita od svakog zla."

Također se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, poslije objave sure El-Felek i En-Nās, ostavio sve druge dove za zaštitu, zadovoljivši se samo njihovim učenjem.

Prethodne dove se mogu učiti direktno nad osobom koja je ureknuta ili da se nauče nad vodom, a potom da se tom vodom s leđa po glavi i ostalom tijelu jednim poljevanjem polije ureknuta osoba.

Na kraju ovog naslova, želim spomenuti jedan zanimljiv događaj koji se desio Ebu-Abdullahu Et-Tejjahiju. Navodi se da je on bio u društvu nekih ljudi koji su putovali na hadž, a među njima je bio čovjek poznat po urokljivom pogledu, koji bi svojim zagledanjem naprosto uništavao stvari. Ebu-Abdullah je imao dobru kamilu, pa mu je neko predložio da je ostavlja po strani, daleko od pogleda urokljivca, ali je on to odbio, govoreći: "On nema načina da naudi mojoj kamili." To je preneseno urokljivcu, pa je ovaj dugo vremena vrebao da ugleda kamilu nasamo. Pogledao ju je, pa se ova spotakla i kao izmorena pala na zemlju. Ebu-Abdullah je brzo o tome bio obaviješten, pa se raspitao ko je to učinio i rekao: "Uputite me na njega." Kada ga je pronašao, izgovorio je: "*Bismillāhi, habsu hābis, ve hadžerun jābis, ve šihābun kābis, ruddet ‘ajnu ‘ajnin ‘alejhi ve ‘ala ehabbin-nāsi ‘alejhi.*" ("U ime Allaha. Tamničar zatvori, kamen se osuši, iskra se zapali, a urok se vrati na urokljivca i njemu najdražu osobu"). Zatim je pročitao ajet: "**...pa ponovo pogledaj vidiš li ikakav nedostatak, zatim ponovo više puta pogledaj, pogled će ti se vratiti klonuo i umoran.**" (El-Mulk, 3.-4.) Istog časa, iscuriše zjenice urokljivca, a kamila ustade kao da joj se ništa nije ni dogodilo.

*Ostavi brige, sve će brzo proći,
Raduj se dobru koje sada radiš,
Time ćeš sigurno zaboravit boli.*

*I loše djelo, nekad dobru vodi;
Pa tjesnac često raširi ti pûte,
A svemir bude tiješan poput rupe.*

*I znaj da Allah radi što Mu volja,
Pa nemoj biti onaj ko to priječi!*

Dokazi o šejtanovom napadanju i opsjedanju čovjeka (mess)

Uzvišeni Allah je rekao:

"Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom (mess) šejtan izbezumio..." (El-Bekare, 275.)

U drugom ajetu, kazao je:

"Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne (mess), sjete se, i odjednom dođu sebi." (El-A'rāf, 201.)

Sar'un (padavica, epilepsija) ili zanesenost koju uzrokuju džini prihvaćena je razumom i potvrđena šerijatskim dokazima, o čemu niko ne polemiše i u vezi toga ne postoji nikakva dilema, osim onoga što dolazi od strane bezumnih oholnika i inadžija. Ako ovakvi poreknu postojanje i mogućnost *messa* (dodira ili opsjedanja) i *sar'a* (epilepsije), onda čine veliki grijeh jer raspravljaju bespredmetno, bez argumenta, promovišući zabludu, a Uzvišeni Allah je objavio: **"Ovo je Knjiga u koju nema nikakve sumnje."** (El-Bekare, 2.)

Gospodar Plemeniti, Stvoritelj Veličanstveni, Kojem ništa ne promiče, niti za Njega postoji tajna i nepoznato na nebesima ili na Zemlji, Koji poznaje i krišom bačeni pogled i ono što grudi kriju, On potvrđuje postojanje *messa* — šejtanskog dodira ili opsjedanja čovjeka. To isto potvrđuje i časni vjerovjesnik Muhammed, sallallāhu 'alejhi ve sellem, koji ne govori po svome hiru, već onako kako mu se objavljuje. Takvi argumenti bi trebali biti dovoljni da sljedbenici strasti i zablude prestanu s neosnovanim raspravama i prepirkama po ovom pitanju, da odbace neznanje i žive dostojno i onako kako dolikuje čovjeku:

"Kada Allah i Poslanik Njegov nešto odrede, onda ni vjernik ni vjernica nemaju pravo po svome nahođenju postupiti. A ko Allaha i Njegova Poslanika ne posluša, taj je sigurno skrenuo s Pravoga puta." (El-Ahzāb, 36.)

A kada su u pitanju njihovi dokazi kojim osporavaju da džini mogu opsjesti čovjeka i ući u njega, oni kažu: "To je nemoguće, jer su džini stvoreni od vatre!" No, prije nego razmotrimo njihov dokaz, upitat ćemo: "Na osnovu čega ste došli do tog zaključka i činjenice?!" Naravno, saznali su za to iz Kur'ana, Knjige koju je objavio naš Gospodar:

"Mi smo stvorili Adema od ilovače, od blata ustajalog, a još prije smo stvorili džine od vatre užarene."
(El-Hidžr, 26.-27.)

"On je čovjeka od sasušene ilovače, kao što je grnčarija, stvorio, a džina od plamene vatre." (Er-Rahmān, 14.-15.)

Nakon ovakvog njihovog odgovora, kazat ćemo im: "Zar u jedan dio Knjige vjerujete, a drugi odbacujete?!"

Oni u obrazloženju svoga dokaza kažu: "Čovjek je stvoren od zemlje, a šejtan od vatre, pa ako on uđe u tijelo čovjeka, onda bi čovjek od utjecaja džinske vatrene prirode izgorio."

Oni doista govore o stvaranju džina od vatre, ali zašto onda prelaze i ostavljaju ajet u kojem je Uzvišeni kazao:

"Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom (mess) šejtan izbezumio..." (El-Bekare, 275.)

A da ne govorimo o logici po kojoj su se džini transformisali u sasvim novo stvorenje i dobili novu prirodu iako je početna supstanca njihovog stvaranja vatra, isto kao što se Adem, a. s., transformisao u čovjeka sastavljenog od mesa, krvi i kostiju, iako je njegova početna materija stvaranja bila suha zemlja.

Imam Ahmed zabilježio je u svom *Musnedu* predaju od Ebu-Se'ida el-Hudrija, r. a., koji kazuje da je klanjao sabah-namaz sa Allahovim Poslanikom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i, dok je stajao u safu iza njega, on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je počeo zastajati u učenju, a kada smo predali selam, okrenuo se prema nama i kazao: "Da ste me samo mogli vidjeti dok sam u namazu davio Iblisa; stiskao sam ga za grlo da ga udavim, pa kada sam osjetio hladnoću njegove pljuvačke na ova svoja dva prsta: palcu i kažiprstu, prisjetio

sam se molbe moga brata Sulejmana, a. s., koju je uputio Allahu, pa sam ga pustio, a da nije toga, svezao bih ga za neki stub u džamiji, pa bi se medinski dječaci sa njim poigravali. Ko od vas može da spriječi bilo koga da ne prođe između njega i kible (dok je u namazu), neka to i učini."

U ovoj predaji nalazimo jasan dokaz da su džini izgubili prirodnost vatre, jer Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kaže: "...osjetio sam hladnoću njegove pljuvačke na ova dva prsta..." Kako onda džin može spaljivati, ako je njegova pljuvačka hladna?!

One koji poriču mogućnost da džin opsjedne čovjeka i nastani se u njegovom tijelu treba pitati ko to uljepšava čovjeku ono što mu ne dolikuje da čini i podstiče ga da to izvrši, nisu li to šejtani (kako Kur'an kaže):

"...šejtani u vidu ljudi i džina koji su jedni drugima kićene besjede govorili da bi ih obmanuli."
(El-En'ām, 112.)

Zatim, trebalo bi ih upitati gdje se to džini nalaze kad je za njih rečeno:

"Pa zašto oni ne razmisle da njima poslani poslanik nije džinom opsjednut." (El-A'rāf, 184.)

"(Ali su glavešine naroda njegova, koje nisu vjerovali, govorile:) 'On nije ništa drugo do čovjek kojeg su džini opsjednuli.'" (El-Mu'minūn, 25.)

"Ili to oni govore da ga je džin opsjeo." (El-Mu'minūn, 70.)

"Iznosi li to on na Allaha laži ili ga je džin opsjeo?!"
(Sebe', 8.)

"Zašto ne razmisle, njihov drug nije džinom opsjednut!" (Sebe', 46.)

Abdullah b. Mes'ud, r. a., prenosi da je Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "*Svaki od vas ima svog pratioca džina.*" Ashabi su upitali: "*Zar i ti, Allahov Poslaniče?*", a on

odgovori: "Da, i ja ga imam, ali me Allah pomogao protiv njega, pa je *prihvatio islam i sada me nagovara samo na dobro.*"¹

U predaji Džabira, r. a., navodi se da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Ne ulazite kod osamljenica, čiji su muževi odsutni, jer šejtan doista kola čovjekovim tijelom poput krvi u venama." Neko je upitao: "Zar i u tebi, Allahov Poslaniče?!" Na ovo Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, odgovori: "Da, i u meni, ali mi je Allah pomogao protiv mog šejtana pa je *prihvatio islam.*"²

Ovo su također neki ajeti koji govore o *messu* — šejtanskom dodiru, odnosno njegovom opsjedanju čovjeka:

"I sjeti se roba Našeg Ejžuba kada je Gospodaru svome zavapio: 'Šejtan me (messom — dodirom, opsjedanjem) na zlo navraća i misli lažne mi uliva!'"
(Sād, 41.)

"Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne (čim ih opsjednu), sjete se, i odjednom dođu sebi." (El-A'rāf, 201.)

U prethodna dva ajeta upotrijebljeni su izrazi: *messenije* i *messehum*, a u arapskom se kaže: *musse redžul* ili *ulbise*, a znači: "čovjek je opčinjen ili ga je neko zaposjeo, njime ovladao", izražavajući time njegovu nerazumnost i nerazboritost zbog džinskog djelovanja na njegov um.

Ibrahim, a. s., je rekao svom ocu: "O oče moj, bojim se da te od Milostivog ne stigne kazna (*en jemesseke azāb*), pa da budeš šejtanu drug." Upotrijebljen je glagol: *jemessu*, a njegov infinitiv je *mess*, tj. da te ne dotakne, ne prevlada, obavije, zaposjedne, opsjedne kazna.

Dokazi iz sunneta o opsjedanju i ulasku džina u čovjekovo tijelo

Sar'un — epilepsija i *mess* — opsjedanje i ulazak džina u čovjekovo tijelo potvrđeni su sa toliko mnogo dokaza da u to više ne

¹ Buhari i Muslim

² Tirmizi

postoji nikakva sumnja. U *Tefsiru* imama Ibn-Kesira navodi se uz riječi Uzvišenog: **"Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom (mess) šejtan izbezumio..."**¹, tj. onaj koga šejtan izbezumi u epileptičnom napadu — sar'u, on ne ustaje na uobičajen način, nego se tetura.²

Imam Taberi u komentaru prethodnog ajeta, je rekao: "Bišr prenosi da je Katade, pojašnjavajući džahilijetski način lihvarjenja, kazao da su Arapi u džahilijetu prodavali robu na odgođeno plaćanje, do određenog roka, pa, ako kupac ne bi mogao da isplati robu, oni bi mu dodatno povećavali cijenu. Uzvišeni Allah je kazao za one koji se bave takvim lihvarjenjem da će iz svojih grobova na Sudnjem danu ustajati kao oni koje su džini svojim opsjedanjem i napadom izbezumili."³

Iz sunneta Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, izdvojit ćemo sljedeće predaje:

Metar b. Abdurahman el-A'nek prenosi od Ummu-Eban bint Ez-Zira' da je njen djed otišao do Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, sa svojim poludjelim sinom ili sa svojim sestrićem, pa joj je ispričao sljedeće: "Kada smo došli do Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, u Medini, rekao sam: 'O Allahov Poslaniče, došao sam sa svojim poludjelim sinom — ili sestrićem — da uputiš Uzvišenom Allahu dovu za njega.' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: '*Dovedi ga!*' Otišao sam brzo do karavane po njega. Oslobodio sam ga iz uveza⁴, a zatim s njega skinuo od puta prljavu odjeću i obukao novu. Držeći ga za ruku, doveo sam ga pred Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem. On, sallallāhu 'alejhi ve sellem, mi reče: '*Dovedi ga do mene i neka čučne, a leđa mu okreni prema meni.*' Potom je pritegao njegovu odjeću, te ga počeo udarati (šakom) po leđima tako snažno da bi se ukazivala bjelina njegovog pazuha, sallallāhu 'alejhi ve sellem, govoreći: '*Izlazi, Allahov neprijatelju! Izlazi, Allahov neprijatelju!*' Dječakov pogled postade uobičajen, nije više bio čudan, ni iskrivljen. Nakon to-

¹ El-Bekare, 275.

² *Tefsir Ibn Kesir*, 1/326

³ *Tefsir Et-Taberi*, 3/101

⁴ Svezao ga je bojeći se da mu ne pobjegne

ga, Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, posadi ga da sjedne ispred njega, te uputi dovu za njega i potra mu lice svojom šakom. Poslije Poslanikove dove niko nije bio razumniji i razboritiji od tog dječaka."¹

Ja'la b. Murre, r. a., kazuje: "Bio sam sa Allahovim Poslanikom samo tri puta, ali ono što sam vidio, nije vidio niko ni prije, a ni poslije mene. Putovao sam sa Allahovim Poslanikom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i negdje na putu presrete nas žena sa svojim dječakom, pa je povikala: 'O Allahov Poslaniče, ovog dječaka je spopala nevolja, a i nas uz njega. Ni sama ne znam koliko puta u danu biva napadnut.' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: 'Dodaj mi ga!' Ona ga podiže, držeći ga između Allahovog Poslanika i sredine kamile. Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, otvori mu usta i tri puta pljucnu u njih, te reče: 'U ime Allaha, ja sam Allahov rob, prezren neka si, Allahov neprijatelju!' Nakon toga smo nastavili put, a kada smo se vratili zatekli smo tu ženu na istom mjestu sa tri ovce. Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, upita: 'Šta je sa dječakom?' Ona reče: 'Tako mi Onoga Koji te s istinom poslao, do ovog časa ništa mu se ružno nije desilo. Prikolji za sebe ove ovce.' Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, mi reče: 'Sidi s kamile i uzmi jednu, a vrati preostale.'"²

Džabir b. Abdullah, r. a., je rekao: "Izašli smo sa Allahovim Poslanikom, sallallāhu 'alejhi ve sellem, u bitku Zatu-r-rika', i kad smo bili u blizini naselja Vakim, pred nas je izašla neka žena beduinka sa svojim djetetom. Došla je do Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i kazala: 'O Allahov Poslaniče, ovo je moj sin. Šejtan ga je opsjeo i oduzeo mi ga.' On, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: 'Približi mi ga!', a kad ona to učini, on joj, sallallāhu 'alejhi ve sellem, naredi: 'Otvori mu usta!' Ona mu otvori usta, pa Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pljucnu u njih i reče: 'Prezren neka si, Allahov neprijatelju! Ja sam Allahov Poslanik!' To je ponovio tri puta, a zatim se obrati ženi: 'Uzmi svog dječaka, sada je oslobođen i više mu se neće dešavati ono što je ranije osjećao.'"³

¹ Ahmed i Ebu-Davud

² Ahmed i Taberani, *Medžme'u-z-zeva'id*

³ Taberani, *Medžme'u-z-zeva'id*

Ata' b. Ebi-Rebbah navodi da mu je Abdullah b. Abbas, r. a., kazivao: "Hoćeš li da ti pokažem ženu koja će ući u Džennet?!" "Da, hoću!" — odgovorio sam. A on reče: "To je ona crnoputa žena. Došla je Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i rekla: 'Pogađa me padavica — epilepsija, pa mi se nekada i odjeća zavrati, pa hoćeš li uputiti dovu Allahu za mene?!' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, joj reče: *'Ako želiš da to sa strpljivošću podnosiš, zaslužit ćeš time Džennet. A mogu i uputiti dovu Allahu da te izliječi od toga.'* Na ovo, ona reče: 'Strpit ću se! Ali se nekada desi da mi se otkrije tijelo, pa zamoli Allaha da mi se to ne dešava.' Pa je on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, molio za nju."

Ibn-Abbas, r. a., u drugoj verziji ovog hadisa, prenosi da je ona rekla Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem: "Ja se bojim pokvarenjaka (šejtana) da mi ne otkrije tijelo."¹

U predaji od Osmana b. Ebi-l-Asa, r. a., navodi se da je rekao: "Kada me Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, postavio za upravitelja Taifa, počelo mi se nešto pričinjavati u namazu, tako da nisam znao šta sam i koliko klanjao. Kad je to učestalo, otišao sam do Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, a on me upitao: *'Ibn Ebi-l-As!'* 'Da, Allahov Poslaniče?' — odgovorio sam. *'Šta te dovodi nama?'* — upitao je on, sallallāhu 'alejhi ve sellem. 'Nešto mi se prikazuje u namazu, pa ne znam šta klanjam' — odgovorio sam. Na to on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: *'To je šejtan. Priđi bliže.'* Prišao sam i sjeo na koljena, a on me udari po prsima i pljuenu u moja usta tri puta i reče: *'Izlazi, Allahov neprijatelju!'* Nakon toga je kazao: *'Vrati se svom poslu.'* I, tako mi Allaha, više mi se nikada takvo što nije prikazivalo."²

Haridže b. es-Salt prenosi od svoga amidže da je bio kod Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i prihvatio islam, a u povratku je prošao pored nekih ljudi među kojima je bio i neki luđak privezan u okove, pa je njegova porodica upitala: "Čuli smo da je vaš drug (Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem) izaslan s dobrom, pa imate li vi nešto čime bi nam mogli izliječiti

¹ Buhari

² Ibn Madže

ovoga?!" Njegov amidža o tome kazuje: "Proučio sam mu El-Fātihu, što ga je izliječilo. Za nagradu mi dadoše stotinu ovaca. Vratio sam se Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i obavijestio ga o tome, a on me upita: '*Jesi li učio išta drugo osim El-Fātihe?!'*' 'Ne' — odgovorio sam. A on će na to: '*Uzmi ih, jer si ih zaradio učeći pravu rukju, a teško onom ko jede zarađeno nedozvoljenom haram-rukjom.*'"

Ubejj b. Ka'b, r.a., kazuje da je sjedio kod Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa mu je došao neki beduin i rekao: "O Allahov Vjerovjesniče, imam bolesnog brata." Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, upita: "*Od čega boluje?!'*" Beduin odgovori: "Mislim da je opsjednut!" "*Dovedi mi ga.*" — reče Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem. On ga dovede i posadi ispred Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa on zatraži od Allaha zaštitu za njega, proučivši nad njim El-Fātihu, četiri prva ajeta sure El-Bekare, dva ajeta od "*Ve ilāhukum ilāhun vāhid*"¹, Ajetul-kursijju, tri zadnja ajeta sure El-Bekare, ajet iz sure Āli 'Imrān: "*Šehidellāhu enehū lā ilāhe illā hū*"², ajet iz sure El-A'rāf: "*Inne Rabbekumullāh*"³, zadnje ajete sure El-Mu'minūn: "*Fe te'ālallāhu-l-meliku-l-hakk*", ajet iz sure El-Džinn: "*Ve ennehū te'ālā džeddu Rabbina*"⁴, prvih deset ajeta sure Es-Sāffāt i tri (zadnja) ajeta sure El-Hašr, zatim "*Kul huvallāhu ehad*" i sure El-Felek i En-Nās. Kad mu ovo prouči, čovjek ustade kao da se nikada nije ni žalio na neki bol.⁵

Abdurrahman b. Ebi-Lejla prenosi da mu je otac kazivao: "Sjedio sam kod Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kad dođe neki beduin i reče: 'Imam bolesnog brata.' Poslanik upita: '*Od čega boluje tvoj brat?!'*' Beduin odgovori: 'Izbezumljen je džinskom opsjednutošću.' Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, naredi: '*Otiđi do njega i dovedi mi ga.*' Ovaj ode po njega, dovede ga i posadi pred Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa sam čuo kako je zatražio zaštitu za njega, učeći nad njim

¹ El-Bekare, 163.

² Āli 'Imrān, 18.

³ El-A'rāf, 54.

⁴ El-Džinn, 3.

⁵ Hejsemi, *Medžme'u-z-zeva'id*

suru El-Fātihu, prva četiri ajeta sure El-Bekare, pa ajet iz iste sure: "*Ve ilāhukum ilāhun vāhid*"¹, zatim Ajetul-kursijju, tri zadnja ajeta sure El-Bekare, ajet iz sure Āli 'Imrān, mislim da je to: "*Šehidellāhu enehū lā ilāhe illā hū*"², ajet iz sure El-A'rāf: "*In-ne Rabbekumullāhullezī halek*"³, ajet iz sure El-Mu'minūn: "*Ve men jed'u me'allāhi ilāhen āhare, lā burhāne lehū bih*"⁴, ajet iz sure El-Džinn: "*Ve ennehū te'ālā džeddu Rabbīnā mettehaze sāhibeten ve lā veledā*"⁵, deset prvih ajeta sure Es-Sāffāt, tri zadnja ajeta sure El-Hašr, "*Kul huvallāhu ehad*", sure El-Felek i En-Nās. Nakon toga, bolesni beduin ustade zdrav, ne osjećajući više nikakvu bol."⁶

Ebu-Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "*Nijedno novorođenče se ne rodi, a da ga šejtan ne podbode, pa ono vrisne i zaplače, osim Isaa, sina Merjemina i njegove majke.*"⁷, a u drugoj verziji istog hadisa stoji: "*...a da ga šejtan ne bocne u stomak...*" Od tog podbadanja dijete vriskom zaplače, od čega je bio zaštićen Isa, a. s., i njegova majka Merjem kako Kur'an kazuje:

"...nadjela sam joj ime Merjema, i ja nju i porod njezin stavljam pod Tvoje okrilje od prokletog šejtana." (Āli 'Imrān, 36.)

U predaji od Ebu-Hurejre, r. a., navodi se da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "*Šejtan na potiljku svakog od vas, kad legnete u postelju, privezuje tri čvora, izgovarajući pri vezivanju svakog od njih: 'Neka ti je noć duga i čvrsto spavaj!' Kada se čovjek prene iz sna i spomene Allahovo ime, odriješi se jedan čvor. Ako ustane i uzme abdest, odriješi se i drugi čvor, pa ako još i klanja (noćni namaz), odriješi se i treći čvor, potom osvane vedar i pokretan, u suprotnom osvane neraspoložen i lijen.*"⁸

¹ El-Bekare, 163.

² Āli 'Imrān, 18.

³ El-A'rāf, 54.

⁴ El-Mu'minūn, 117.

⁵ El-Džinn, 3.

⁶ Ibn-Madže u svom *Sunenu*

⁷ Buhari

⁸ Buhari

Ebu-Hurejre, r. a., također prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Kada se prouči ezan za namaz, šejtan počne bježati i puštati vjetrove kako ne bi čuo glas poziva. Kada se ezan izuči, on se povraća sve dok se ne prouči ikamet, tada on opet ustukne. Nakon proučenog ikameta, šejtan se vrati kako bi zbunio klanjača, te mu počne napominjati stvari kojih se prije nije sjećao, govoreći: 'Sjeti se toga, prisjeti se ovoga', sve dok ga ne pomete, pa klanjač ne zna koliko je klanjao. Ako neki od vas ne bude znao koliko je klanjao, neka na kraju namaza, dok sjedi, učini još dvije sedžde."*

Džabir, r. a., kazuje da je čuo Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kada je rekao: *"Šejtan je doista izgubio nadu da će mu se klanjači na Arapskom poluotoku naklanjati, pa onda pokušava da ih makar zavadi."*

Šta učenjaci kažu o džinskom opsjedanju čovjeka i padavici koju oni uzrokuju kod čovjeka

Ibn-Kajjim el-Dževzije kaže: "Postoje dvije vrste sar'a (epileptičnog napada), jednu uzrokuju pokvareni, zli zemaljski duhovi — džini, a druga vrsta nastaje fizičkim poremećajem u tijelu. Ovu drugu vrstu tretiraju ljekari. Oni govore o uzrocima nastanka i kako se liječi."

Što se, pak, tiče prve vrste sar'a, ona se liječi protjerivanjem zlih, pokvarenih duhova od strane dobrih, nebeskih duhova — meleka, jer ih oni progone, brišu njihove tragove i uništavaju njihovo dejstvo.

Ibn-Kajjim je rekao: "Neznalice i neupućeni ljekari, koji nevjerstvo smatraju vrlinom, poriču djelovanje i utjecaj duhova i smatraju da oni ne mogu uzrokovati padavicu, niti da mogu djelovati na tijelo opčinjenog. Oni u biti samo nagađaju i nemaju nikakav dokaz koji bi to osporio, a naročito što praksa i stvarnost potvrđuju suprotno njihovom zagovaranju. Njihovo uopće no pripisivanje padavice fizičkom poremećaju u tijelu prihvata se samo djelimično, jer se odnosi na jednu vrstu epilepsije, a zanemaruje onu drugu — duhovnu."

Većina ljekara su od davnina ovu vrstu epilepsije nazivali "božanska bolest", jer su je uzrokovali zli duhovi. Međutim, Galonis

i drugi su odbacili ovakav naziv obrazlažući da su je nazivali tim imenom samo zato što ona napada glavu, odnosno ono najuočljivije i najljepše što je Bog stvorio na čovjeku, te vrši utjecaj na mozak. Ovo obrazloženje je samo pokazatelj njihove neupućenosti i nepoznavanja zlih duhova i njihovog utjecaja. Ljekari bezbožnici su potvrdili samo tjelesnu, medicinsku epilepsiju, poričući svaku drugu vrstu te bolesti, a onaj, ko ima imalo pameti i znanja, s razlogom se može nasmijati neznanju i ograničenosti umova tih ljekara.

Ibn-Kajjim pripovijeda: "Gledao sam našeg šejha", — misli na Ibn-Tejmijju, — "kako šalje opsjednutom bolesniku osobu koja će govoriti sa duhom koji je ušao u njega i prenijeti mu poruku: 'Šejh ti poručuje: 'Izađi, jer ti boravak u ovoj osobi nije dopušten.' Bolesnik bi se nakon toga probudio iz transa. Ponekad bi šejh lično razgovarao sa njim, a ponekad se dešavalo da zli duh neće da izađe, pa bi ga izbacio udaranjem. Bolesnik bi se probudio ne osjećajući bol. To smo gledali mnogo puta. Posebno bi u uši bolesnika dugo ponavljao, učeći ajet: **'Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da nam se nećete vratiti.'**¹ Šejh mi je kazivao da je jedne prilike učio rukju u uho bolesnika, pa se javio duh: 'Da!' — otežući glasom. 'Zbog toga sam potegao štap i počeo ga udarati po vratnim žilama dok se nisam umorio' — pričao je šejh. Prisutni nisu nimalo sumnjali da je bolesnik podlegao od udaraca. Odjednom se javila džinica govoreći: 'Ja ga volim!' 'Ali on tebe ne voli!' — rekao je šejh. 'Želim da obavim hadž s njim.' — uzratila je ona. 'On neće da ide na hadž s tobom' — kazao je šejh. 'Onda ću ga napustiti zbog tvojih kerameta.' — rekla je džinica. Šejh je rekao: 'Ne, nego iz pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku.' 'Dobro, izaći ću.' — rekla je ona. Bolesnik se zatim osvijestio, obazirući se desno-lijevo, pitajući prisutne: 'Šta ću ja kod šejha?!' A ovi ga upitaše: 'A šta je sa svim ovim udarcima koje si podnio?' On reče: 'Zašto bi me šejh udarao, a ništa nisam skrivio?!' On uopće nije ni osjećao da ga je šejh tukao!"²

¹ El-Mu'minūn, 115.

² Et-Tibbu-n-nebevijj, 53.

Ahmed b. Ali el-Akberi kazuje da mu je djed pričao da je bio u džamiji Ebu-Abdullaha Ahmeda b. Hanbela, pa je hali-fa El-Mutevekkil poslao izaslanika da obavijesti Ibn-Hanbela da mu je robinja opsjednuta džinom, pa da imam Ahmed zamo-li Allaha u dovi da je On izliječi. Imam Ahmed b. Hanbel je uzeo jednu svoju drvenu nanulu s uzicama od palminog lista, koje je koristio za abdest, pa ju je dao izaslaniku i rekao: "Kad dođeš do palače vođe pravovjernih, sjedni kod glave te robinje i kaži džinu koji ju je opsjeo: 'Imam Ahmed te pita da li ti je draže da izađeš (iz tijela robinje) ili da sedamdeset puta budeš udaren ovom nanulom?'" Izaslanik je uradio kako mu je imam naredio, pa je iz tijela robinje progovorio džin i kazao: 'Čuo sam i pokoravam se. Da nam je imam Ahmed naredio da izađemo iz Iraka, mi bismo to učinili. On je pokoran Allahu, pa je Allah sve drugo pokorio njemu.' Džin je potom napustio tijelo robinje, a ona se smirila. El-Mutevekkil je s njom kasnije imao i porod. Kada je umro imam Ahmed, džin se ponovo vratio i opsjeo je. Halifa je o tome upoznao svoga prijatelja, učenjaka Ebu-Bekra el-Meruzzija, pa je ovaj uzeo nanulu i došao do robinje. Iz nje je progovorio ifrit: 'Neću izaći iz tijela ove robinje i neću ti se pokoriti. Imam Ahmed se pokorio Allahu, pa je nama bilo naređeno da se pokoravamo njegovim naredbama.'"¹

Šejhu-l-islam Ibn-Tejmijje kaže: "Postojanje džina je potvrđeno Kur'anom, sunnetom i konsenzusom odabranih generacija ummeta. Ulazak džina u ljudsko tijelo također je potvrđen konsenzusom ehli-sunnetskih učenjaka. To je za onog ko razmisli jasna, vidljiva i u praksi potvrđena stvar. Džin uđe u tijelo opsjednutog i govori njegovim jezikom ono što ovaj i ne zna, štaviše nije ni svjestan onoga što govori. Nekada bude i toliko udaran da bi ti udarci usmrtili i kamilu, ali opčinjeni to uopšte ne osjećaju."

To potvrđuju riječi Uzvišenog: "...kao onaj koga šejtan svojim opsjedanjem izbezumi." (El-Bekare, 275.) kao i hadis Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Doista šejtan kola čovjekovim tijelom poput krvi u venama."²

¹ Akamu-l-merdžan

² Buhari

Imam Ibn-Kajjim el-Dževzije, govoreći o onima koji poriču ulazak duše u ljudsko tijelo uz dokaz da duša ima svojstvo krhkosti, nježnosti, lahkoće i labilnosti, dok je tijelo kruto, teško i čvrsto, navodi kao dokaz koji osporava njihovu tvrdnju ulazak džina u tijelo čovjeka i kaže: "Ovo je s više aspekata netačno, jer se vatra uvlači i ulazi u gvožđe, hrana ulazi i širi se kroz cijelo tijelo i džin ulazi u tijelo čovjeka kojeg je opsjeo."¹

Šejh Ibn-Tejmije, govoreći o onima koji se prikazuju kao evlije i pokazuju neka čudna stanja za koja bi neko mogao pomisliti da su kerameti, a zapravo se radi o šejtanskim halovima, kaže: "Ima ljudi kojima dolaze šejtani. On govori njegovim jezikom, a ovaj to i ne osjeća. Može da govori nekim stranim jezikom kojeg ovaj i ne zna, kao što se dešava u slučajevima sar'a — padavice koju džini uzrokuju kod osoba koje su zaposjeli. Onaj ko doživi neki šejtanski hal — stanje, nekada nije ni svjestan šta mu se zapravo događa kao ni onaj koga je džin opsjeo; on govori njegovim jezikom, a kada se čovjek osvijesti ne sjeća se da je išta pričao. Ponekad opsjednuti bude i udaran tako jako da bi to nekoga ubilo ili mu uzrokovalo oboljenje, ali on to ništa ne osjeća u stanju opsjednutosti — sar'a. Kada se osvijesti, ničega nije svjestan, jer je udarce podnosio džin koji se nalazi u tijelu čovjeka."²

Abdullah, sin imama Ahmeda b. Hanbela, kazuje: "Upitao sam oca: 'Oče, neki ljudi govore da džin ne može ući u čovjekovo tijelo?', a on mi na to uzvрати: 'Sinko, oni laž iznose, to džin iz njih, jezikom njihovim, govori.'³

Imam Ebu-l-Hasen el-Eš'ari u djelu *Mekalatu ehli-s-sunne ve-l-džema'a* navodi ehli-sunnetska uvjerenja: "Džini ulaze u tijelo opsjednutog čovjeka⁴ kao što se navodi u riječima Uzvišenog: 'Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirom (ulaskom) šejtan izbezumio.'"⁵ (El-Bekare, 275.)

¹ *Er-Ruh*, Ibn-Kajjim

² *El-Furkan bejne evlija'i-r-Rahman ve evlija'i-š-šejtan*

³ *Akamu-l-merdžan*, 114.–115.

⁴ *Akamu-l-merdžan*

Osvjedočeni primjeri džinskog opsjedanja čovjeka iz naše svakodnevnice

U knjizi *Akidetu-l-mu'min*, autora šejh Ebu-Bekra el-Džeza'irija, profesora na Islamskom univerzitetu u Medini, navodi se događaj messa — džinskog opsjedanja čovjeka, gdje autor lično iznosi svoj doživljaj: "Spomenut ću događaj koji se zbio u našoj kući, čije smo teške posljedice i strahove lično osjetili. Imao sam sestru stariju od mene, zvala se Sa'dijja. Dok smo bili još djeca, dizali smo jednog dana korpe s datulama na terasu kuće, koje smo na koturu uzvlačili užetom. Moja sestra je povukla jednu korpu, ali ju je njena težina pretegla, pa je pustila uže i korpa je pala na zemlju. Korpa je pala na džinsko dijete, pa je u istom trenu moja sestra osjetila bol i davljenje kao vid osvete od strane džina. Međutim, to se nastavilo i kasnije. Svake sedmice bi u snu osjećala gušenje u grlu kao da je neko davi. Jadnica bi, kao preklana ovca, tresla rukama i nogama, gušenje ne bi prestajalo sve dok moja sestra ne bi bila gotovo mrtva. Jednom prilikom, u tom napadu, džin je progovorio iz nje i kazao da to čini iz osvete što im je nanijela bol toga i toga dana na tom i tom mjestu. Trpila je te bolne napade sar'a gotovo deset godina, kada ju je džin u posljednjem napadu i smrtno zadavio. Zadnji put ju je počeo daviti u neočekivanom vremenu i na drugačiji način nego li prije. Ona je mlatila i tresla nogama sve dok nije smrtno izdahнула, neka joj Uzvišeni Allah oprosti grijeha i daruje Svoju milost. Amin."

Nešto slično doživio je i svojim vidio očima poznati islamski da'ija — misionar Ahmed El-Kattan, o čemu je jednom prilikom, u toku predavanja u Kuvajtu, kazao: "Ono što sam lično doživio, vidio i čuo vezano za ovu temu jeste žalba jednog prijatelja koji se uselio u svoju novu kuću, pa je u njoj osjećao prisustvo i drugih, nevidljivih, stanara koji su mu život ispunili gorčinom i bukvalno okrenuli naopako. Šta se zapravo dešavalo? Čim bi postavili sofru za jelo i stavili činiju s hranom na nju, u tren oka bi se na sred hrane pojavila gomilica pijeska, ali nisu mogli primijetiti ko je stavlja. To bi se ponavljalo svaki dan po tri puta, pri svakom obroku: doručku, ručku i večeri. Kada je to postalo tako jasno i počelo se ponavljati svaki dan, djeca su se uplašila,

pa bi nakon pojave pregršti pijeska na hrani, poskakali iza sofre i u plaču se razbježali po kući, jedno u kuhinju, drugo u spavaću sobu, a treće u dnevnu. Vlasnik kuće je bio primoran da suprugu s djecom ostavi za neko vrijeme kod punca, a u kući je ostao sa majkom i tetkom. A onda, kada bi njegova majka ili tetka sjele za sofru, neko bi im po glavi prosipao pijesak. Kada me o tome obavijestio, otišao sam sa grupom dobrih i u vjeri postojanih ljudi, među kojima su bili savjetnik u sudstvu, imam jedne džamije i džumanski hatib. Sjećam se da je to bilo u srijedu navečer, kada su ukućani najviše bili uznemiravani. Uzeli smo abdest i počeli učiti suru El-Bekare. Kada smo proučili suru do Ajetul-kursije, vlasnik nas je pozvao da izađemo u dvorište. Ostavili smo jednog da uči suru, a mi smo izašli. Tamo, na sred avlije sjedila je starica ogrnuta abajom.¹ S glave joj je u krilo ogrtača padala prašina, ali u tolikoj mjeri kao da je izvirala iz glave. Kada smo proučili suru El-Bekare do kraja, prašina je prestala sipati, a onda je i žena nestala i više se nije pojavljivala.”

Na tom predavanju je spomenuo i ovo: “Nakon toga, otprilike tri mjeseca do hadža, počeo sam gubiti glas, a naročito je to bilo izraženo petkom pred džumu. Penjući se na minber, osjećao sam kao da me neko iznutra davi i stišće u grlu. Sa sobom sam nosio neke lijekove koje bih pio pred samu hutbu, ali sam s velikom mukom i naporom završavao vaz. Potrajalo je to neko vrijeme, dok nisam potpuno izgubio glas, komunicirajući s ljudima samo išaretom. Neki su mi govorili da je to od mnoštva predavanja i vazova, savjetujući mi da malo predahnem i uzmem odmor. Prekinuo sam s predavanjima i otputovao u Tursku na odmor. No, stanje se nije promijenilo, što sam više odmarao, glas je bivao sve slabiji, pa sam se obratio i ljekarima, ali su, nakon pretraga, svi govorili da ne postoji nikakva smetnja, niti oboljenje. Koristio sam razne lijekove, ali se stanje nije popravljalo. Rekao sam sâm sebi: ‘Samo mi Allah može pomoći.’ Na hadžu te godine susreo sam se sa mnogo braće, pa su me primorali da im održim predavanje. Govorio sam da ne mogu, da nakon svake riječi moram popiti gutljaj vode. Rekli su: ‘Donijet ćemo ti vodu i bez

¹ Dugi crni ogrtač koji pokriva glavu i cijelo tijelo (op. prev.)

imalo ustručavanja pij u toku predavanja.' Izgovorio bih: 'Hvala Allahu Uzvišenom!', a onda bih se napio vode, pa salavat na Poslanika, i opet bih pio vodu. Održao sam predavanje s velikom mukom. Kada su vidjeli napor kojem sam izložen, ražalostili su se i obećali su mi da će na Arefatu moliti za moje ozdravljenje.

Na Arefatu su braća doista molila Uzvišenog Allaha za moje ozdravljenje. Kada sam se vratio kući, došao mi je jedan brat i povikao: 'U džamiji je jedna žena, znala je suru Gāfir napamet, pa ju je bez razloga zaboravila. S njom je zaboravila i suru Jāsīn u istom času. Razumijevala je Kur'an, a sad, kada ga uči, ništa ne razumije od njega. Možeš li doći i razmotriti njeno stanje?' 'Doći ću, ako Bog da!' — rekao sam. Drugi dan došao mi je isti taj brat i obavijestio me: 'Imam još jednu vijest za tebe. Tu ženu s vremena na vrijeme opsjeda džin, ali ne znamo ko je on. Ona ga je vidjela u snu i kazao joj je: 'Ja sam džin. Ja sam u tvom tijelu. Obavijesti šejh Ahmeda da je ureknut od zavidnika, pa nek sebi prouči rukju.' Od tog časa počeo sam pretraživati u *Zadu-l-me'adu*, knjigama Ibn-Tejmije i knjizi Omera El-Eškara *Svijet džina i šejtana* opširnije o ovoj tematici. Pronašao sam hadise i ajete kojima se liječi urok, a on je, kako se kaže u hadisu, istina. Iščitao sam tu tematiku i sedmicu dana nakon hadža, uz Allahovu odredbu i Njegovom milošću, glas mi se povratio kakav je i bio ranije. Čini mi se da je bio još prodorniji i jači nego prije. Ranije, predavanje ili hutbu bih otpočinjao visokim tonom, ali bi se pri kraju ton smanjio i glas stišao. No sada, glas je bio iste jačine i na početku i na kraju, hvala Uzvišenom Allahu, makar predavanje potrajalo i do sabaha. Nakon toga sam odlučio da odem do te sestre i da joj proučim rukju. Ali, prije nego što sam htio krenuti, klanjao sam ikindiju-namaz. U tom vremenu, dođe mi jedan brat od da'ija sa svojom suprugom, žaleći se na njeno stanje: 'Suprugu mi je zadesilo nešto što ne možemo da odagnamo od nje, ni ja, ni moj otac, ni braća. Želi da potrga odjeću sa sebe i izađe na ulicu.' Upitao sam: 'Da li je ona tu?', pa sam joj u kući proučio El-Fātihu, početak sure El-Bekare i Ajetul-kursiju. U tom se u njoj pokrenu džin želeći da poruši sve u kući. Suprug ju je držao s velikom mukom. Proučio sam i zadnje ajete sure El-Bekare, a onda sam učio ajete iz sure El-

Isrā': "*Kulid'ullāhe evid'u-r-Rahmān.*"¹, zatim zadnje ajete sure El-Mu'minūn: "*Efehasibtum ennemā halaknākum abesen*", pa se nakon ovih ajeta žena umirila. Potom sam još proučio sure El-Kāfirūn, El-Ihlās, El-Felek i En-Nās, pa je žena ustala kao da joj se ništa nije ni dogodilo. 'Doista čudno!' — rekao sam. Takvo nešto sam doživio prvi put u životu. Drugi dan, džin se opet povratio, a ja sam joj proučio iste ajete kao i prvi dan i on je opet otišao. Trećeg dana, opet se povratio, pa sam joj učio istu rukju. Džin je opet nestao. Ali se žena iznenada izobličila i pogrbi kao da je neka starica u poznim devedesetim. Upitao sam:

'Šta ti je?'

'Ja sam džin musliman.' — odgovorila je.

'Šta hoćeš?' — upitao sam.

'Ajetul-kursijju, Kul huvallāhu ehad i El-Felek i En-Nās.' — odgovorio je džin. Suprug žene je stajao pored, slušao ovo i čudio se.

'Koliko ti je godina?' — upitao sam.

'Devedeset' — odgovori džin.

'Da li slušate hutbe, dersove i predavanja?' — upitao sam ga.

'Da, toga ima puno kod nas.' — odgovorio je džin.

'Da li ti je ova žena neku nepravdu učinila, pa si je opsjeo?' — upitao sam ga.

'Ne, nije. Ona klanja i dosljedno izvršava druge vjerske obaveze. Došao sam samo da je štitim.' — odgovori džin.

'Šta sada radiš?' — upitao sam ga.

'Sad gledam u sestre džina koji ju je bio obuzeo, kako kolaju oko nje, ali ne mogu da uđu u nju.'

'Sada možeš ići, napusti je.' — rekao sam mu, — 'da te Allah nagradi za dobročinstvo.'

Poselamio nas je i otišao, a žena je ustala kao da joj ništa nije ni bilo.

Tri dana kasnije, nazvao me njen suprug i obavijestio da se džin, s kojim smo razgovarali, zove Husejn i da želi da razgovara sa mnom, tražeći da dođem. Otišao sam, bio je petak, a kada sam došao, pitao sam ga šta želi. Džin je odgovorio: 'Želim te

¹ El-Isrā', 110.

obavijestiti da ću je napustiti i da se više neću vraćati, jer je sada zaštićena ajetima i hadisima koji su između nje i džina buntovnika postavili branu.' 'Dobro', rekao sam, 'danas je petak, želim da ideš, jer želimo ići klanjati džumu-namaz.' 'U redu je, i ja ću klanjati.' — reče džin, nazva nam selam i ode. Žena je opet došla sebi, pa smo je pitali da li se sjeća čega o čemu smo govorili? Kazala je da se ničega ne sjeća, niti zna da je išta pričala. Danas se dobro osjeća i nema nikakvih problema, hvala Allahu."

Nakon toga šejh El-Kattan veli: "Ovo je samo jedan događaj od desetak koje sam posvjedočio i vidio svojim očima, navodim ga kao jasan dokaz, koji se ne može osporiti, da osim nas postoji i nevidljivi svijet, koji ne može djelovati na ljude osim uz Allahovu dozvolu i dopuštenje. A i onda kada on negativno djeluje na nas, Svemilosni Allah je ostavio lijek i način liječenja šerijatskom rukjom — učenjem ajeta i poslaničkih dova. Da nas Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, tome nije podučio, doista bismo stradali i patili."

Šejh Ša'ravi pristaje da u svoju kuću primi džina u posjet

Uvaženi šejh Muhammed Mutevelli Eš-Ša'ravi dao je pristanak da ga posjeti džin po imenu Fejnus, koji je izrazio želju da polemize i vodi dijalog sa šejhom. O tome je pisao moj prijatelj Hamdi Ed-Demerdaš u svojoj knjizi *Mu'džizatu-l-Kur'an fi 'iladži messi-l-džann*. Autor navodi: "U časopisu *Maju* (maj), pod naslovom 'Šejh Ša'ravi i ifrit', autor teksta profesor Muhammed Ed-Dusuki u kolumni *El-Hivar* (dijalog), navodi: 'Zamolio sam šejha da se uključi u dijalog sa džinom po imenu Fejnus, nakon što je džin odbio da izađe iz tijela mladića kojeg je opsjeo, obrazlažući svoje osporavanje izlaska time da želi da vodi dijalog sa šejhom Ša'ravijem. Za nešto manje od sat vremena bili smo gosti u kući šejha. Upitao me o opsjednutom mladiću. Rekao sam: 'Zove se Ahmed. Studira pravo. Među svojim prijateljima i u porodici poznat je po bogobojažnosti i vjerskom usmjerenju. Iznenada je ostavio obavljanje namaza. To se desilo prije neka tri mjeseca. Od tada se njegovo stanje i ponašanje naglo promijenilo, pa smo

pretpostavili da je opsjednut džinom.' U tom trenutku, šejh se okrenuo prema mladiću i upitao:

'Ko si ti?'

'Ja sam Fejnus' — odgovorio je džin iz mladića.

'Ti si džin musliman, je li tako?' — upitao sam. 'Sada smo gosti kod uvaženog šejha i poznatog islamskog da'ije Muhammeda Eš-Ša'ravija, Fejnuse.'

U tom trenutku, džin me prekinuo: 'Ko od nas ne zna za šejha Ša'ravija, velikog da'iju?'

'Da li se sjećaš, Fejnuse, šta si obećao i kakav si zavjet dao ako se srećeš sa šejhom?' — upitao sam opet.

Onda je šejh poveo razgovor:

'Kažeš da si musliman?'

'Da, jesam, šejhu!' — odgovori džin.

'Musliman je onaj koji drugima ne čini nasilje i nepravdu svojim riječima i djelima. Zar ne misliš da svojim opsjedanjem ovog mladića, uništavajući njegov život i oduzimajući mu razum, ne činiš zlo?' — reče šejh.

'Da, to je loše djelo.' — odgovori džin.

'Kako to onda možeš prihvatiti, ako si musliman? Osim da priznaš da si musliman, ali veliki grješnik?' — opet će šejh.

'Ja nisam grješnik. Nisam ništa zgriješio prema Allahu. Nemoj iznositi potvoru na mene, šejhu.' — uzvratila džin.

'Šta onda kažeš o uništavanju života ovog mladića?' — upita šejh.

'Ja mu ni za jednu zehru ne zagorčavam život.' — odgovori džin.

'Misliš li da je on u punoj ljudskoj svijesti, bez ikakve devijacije?' — upita šejh.

'Misliš u ovom trenutku?' — reče džin.

'Da, u ovom trenutku.' — reče šejh.

'U ovom trenutku nije pri svojoj svijesti.' — odgovori džin.

'To znači da priznaješ svoj grijeh i još ustrajavaš u njemu?' — uzvratila šejh.

'Ne, ne, brate moj. Nije tako.'

Zatim je nastala tišina i jedna kraća pauza. Džin se nije javljao, a onda se javi kroz plač, obraćajući se šejhu:

'Uputi me na Pravi put!'

'Pravi put je da se vratiš svojoj vrsti i da ne prelaziš granice toga. Tvoja vrsta ima svoje zakone i pravila, a vrsta koju si ti zaposjeo ima svoje zakone i pravila, koje je Uzvišeni Allah uredio.' — odgovori šejh.

Opet je zavládala tišina koju prekide jedan od prisutnih upitom:

'Da li si ovo čuo, Fejnuse?!'

'Da, čuo sam i razmišljam o tome.' — odgovori džin, a zatim upita: 'Zar ne želiš da saznaš zašto sam u njemu, šejhu?!'

'Tvoj cilj je zaposjedanje tijela ovog mladića.' — reče šejh.

'Da, tako je.' — uzvratí džin.

'Izvoli, reci ako imaš još nešto.' — reče šejh.

'Ovaj mladić je učio Kur'an nakon što bi završio sa školskim obavezama i učenjem. Činio je to svake noći prije sabaha, a potom bi klanjao sabah-namaz i zaspao. Šetao sam ovim vašim krajem, pa sam čuo glas Kur'ana kako se prolama kroz tmine noći. Rekao sam: 'Tako mi Allaha, saznat ću ko to uči Kur'an dok drugi spavaju.' Dolazio bih mu svake noći i slušao Kur'an. Dvadeset sedmog novembra je zaspao ljut i nije učio Kur'an kao obično. To me rasrdilo i ušao sam u njega.' — ispriča džin.

'Zašto mu nisi ostavio šansu da se popravi?' — upita šejh.

'Ne, nisam mu ostavio šansu. Ušao sam u njega, a on to nije ni osjetio.' — odgovori džin.

To se ne radi tako. Ako si ga želio podučiti odgoju, onda si mu trebao dati drugu priliku da se popravi. Ako hoćeš da izađeš iz tijela ovog mladića, učini to svojevóljno, a ako odbiješ, onda ćeš izaći silom. Ja se neću pomjeriti sa svog mjesta dok ga ne napustiš. Ako nećeš da izađeš, znaj da će te Allah zbog toga kazniti, jer On, Svemogućí, ne voli varalice. Divio si se mladiću kako je pobožan i kako lijepo uči Kur'an, a sad mu uništavaš život. Kakvo je to tvoje divljenje?! — ukori ga šejh, a zatim dodade:

'Izađi, to je bolje za tebe ili će te Uzvišeni Allah osramotiti pred svima. Uzvišeni Allah potčinio je džine ljudima i ja sam ubijeden da musliman na ovakav način neće činiti nepravdu drugom muslimanu. Izađi bez ikakvog uslova. Znamo da džin

ni grješnici uslovljavaju da izađu na oko, uho, prst, a ti ćeš izaći bez da pitaš: 'Kuda da izađem?'

Zatim šejh predano počeo upućivati dovu Uzvišenom Allahu, moleći za mladića: 'Moj Allahu, molim te da ga izvedeš na pravi put. Ako su ga opsjeli džini, da ga oslobodiš njihova prisustva, a ako je on sam sebi nepravdu učinio, da mu oprostiš. Moj Allahu, povrati ga u njegovo prijašnje stanje i uputi ga na ono čime se prije zanimao, da traži znanje kako je i radio.'

Ponovo je nastala tišina. Nakon izvjesnog vremena mladić, koji je sjedio ispred nas, jedva čujnim glasom prozbori: 'Ja sam Ahmed. Ja sam Ahmed.' Neko od prisutnih upita: 'A gdje je Fejnus?!' Šejh ša'ravi reče: 'Uz Allahovu pomoć, otišao je bez povratka. Naš odgoj nas uči da kažemo: 'Otišao je sa *alahimanet*!' Ili će se ponašati dostojno prema mladiću ili ćemo ga mi podučiti odgoju i lijepom ponašanju. On misli ako je džin da mu ne možemo ništa. Allah nam je doista dao mogućnost da džina, ako hoćemo, i po glavi ošinemo.'

Ahmed se od radosti rasplakao, a lice mu se ozarilo. Džin ga je napustio i sada se osjeća sasvim drugačije. Više nije neveseo i trom, a nestale su i šejtanske vesvese i zlo koje oni donose.

Ahmed je povikao: 'Ja sam sada zdrav!', i tražio je od nas da mu na uho ponovimo učenje rukje, kako bi se džin ponovo javio, ako je tu. Ustao je pukovnik u penziji, Atijja Ed-Dusuki, pa mu je na uho proučio prve ajete sure El-Bekare. Svi smo slušali i posmatrali, Ahmed nije osjećao ništa od prijašnjih stanja, niti je pokazivao ikakvu nelagodu."

Šerijatska utemeljenost liječenja džinskog opsjedanja i padavice koju uzrokuju džini

Sve što smo ranije spomenuli može se iskoristiti u argumentovanju šerijatske utemeljenosti liječenja sar'a — padavice i messa — džinskog opsjedanja i ulaska u čovječije tijelo, a s ciljem otklanjanja štete i neprijatnosti koju pri tome džini nanose ljudima.

Abdullah b. Mes'ud, r.a., liječio je od sar'a — padavice uzrokovane džinskim djelovanjem učenjem kur'anske rukje, a tu

njegovu praksu je odobrio i potvrdio Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem.

Ebu-Ja'la prenosi da je Abdullah b. Mes'ud, r.a., proučio rukju na uho opčinjenog džinima, pa se ovaj osvijestio i pribrao. Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je upitao Abdullaha b. Mes'uda, r.a.: "*Šta si mu proučio?!*" A on, r.a., odgovori: "*(Zadnje ajete iz sure El-Mu'minūn:)*¹ **'Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti? I neka je uzvišen Allah, Vladar istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara svemira veličanstvenog! A onaj koji se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarom svojim će račun polagati, i nevjernici ono što žele neće postići. I reci: 'Gospodaru moj, oprosti i smiluj se, Ti si najmilostiviji!'**"²

Ebu-Se'id, r.a., prenosi da je skupina ashaba Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, bila na putovanju pa su prošli pored nekog naselja Arapa, zatražili su od njih gostoprimstvo, ali su im ga ovi uskratili, pa su odsjeli nedaleko od njih da se odmore. U tom je vođu tog naselja ujeo škorpion, pa su pohitali da ga izliječe, ali mu ništa nije pomagalo. Neki su kazali: "*Šta kažete o tome da potražimo pomoć kod ovih prolaznika, možda neko među njima ima nešto što bi nam koristilo?!*" Došli su do ashabâ, r.a., i obratili im se: "*Našeg vođu je ugrizao škorpion, isprobali smo sve lijekove, ali mu ništa ne pomaže, pa ima li neko među vama ko bi nam mogao pomoći?*" Neko među ashabima je povikao: "*Tako mi Allaha, ja ću vam proučiti rukju, ali ne prije nego nam odredite nagradu, jer ste nas odbili ugostiti.*" Dogovorili su se da im za nagradu dadnu jedno stado ovaca, pa je ovaj ashab otišao i proučio mu na ranu samo suru El-Fātihu, pa je vođa odmah ozdravio i ustao, kao da ga je neko oslobodio okova, ne osjećajući nikakav bol. Ashabima su isplatili nagradu kako su se dogovorili, pa su neki predložili da to podijele, ali onaj, koji je učio rukju, reče: "*Ne prije nego dođemo do Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i obavijestimo ga o*

¹ El-Mu'minūn, 115.-118.

² Medžme'u-z-zevâ'id, 5/155

onome što se desilo, pa da vidimo šta će nam on kazati." Kada su stigli do Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, obavijestili su ga o svemu što se desilo, a on reče: "Odakle si znao da El-Fātiha liječi? Podijelite nagradu računajući i mene među vama. Lijek se podudario sa bolešću, pa ju je polisnuo."¹

U knjizi Ibn es-Sinnija se navodi da je Abdullah b. Mes'ud, r. a., proučio ajet u uho nekom bolesniku, pa se ovome povratila svijest. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, ga je upitao šta je proučio, a on je odgovorio: "Proučio sam ajet: *Efchasibtum ennemā halaknākum abesen...* ('Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili'), pa sve do kraja sure²." Na to Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: "Kada bi ove ajete proučio od Allaha podržan čovejk — muveffek nad nekim brdom, ono bi se doista sravnilo sa zemljom."

Džunejd kazuje: "Obišao sam Es-Sirrija u smrtnoj bolesti, pa sam ga upitao: 'Kako se osjećaš?', a on mi reče:

*Kako da se jadam, a Ljekara imam,
Ono što osjećam moj Ljekar mi daje!
Radost ću naći samo u zdravlju,
A zdravlje moje susret je s Njime.*

U smrtnim hropcima nasmijao se, iako je bio poznat po tuzi, pa su ga upitali o tome, a on im je odgovorio: 'Rastajem se sa onima čije sam se zlobe bojao, a bliži se susret s Onim od Koga dobro očekujem. Ko me to može izliječiti osim Gospodar svega postojećeg?'

*Ljekar ima znanje da pokaže lijek,
Ako u čovjeku još života ima,
Al' kad život ljudski prikuči se kraju,
Ljekar se izgubi, a lijek nadu izda.*

Spomenut ću ovdje i hadis koji je zabilježio Ebu-Davud u svom *Sunenu* u predaji od Haridže b. Es-Salta, r. a., koji prenosi od svoga amidže da je rekao: "Bio sam kod Allahovog Poslanika,

¹ *El-Dževahu-l-kafi li nien se'ele 'ani-d-deva'i-š-šafi*

² *El-Mu'minūn*, 115.-118.

sallallāhu 'alejhi ve sellem, i prihvatio islam, a u povratku sam prošao pored nekih ljudi među kojima je bio i neki luđak privezan u okove, pa je njegova porodica upitala: 'Čuli smo da je vaš drug (Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem) izaslan s dobrom, pa imate li vi nešto čime biste nam mogli izliječiti ovoga?!' Proučio sam mu El-Fātihu, što ga je izliječilo. Za nagradu mi dade stotinu ovaca. Vratio sam se Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i obavijestio ga o tome, a on me upita: 'Jesi li učio išta drugo osim El-Fātihe?!' 'Ne' — odgovorio sam. A on će na to: 'Uzmi ih, jer si ih zaradio učeći pravu rukju, a teško onom ko jede zarađeno nedozvoljenom haram-rukjom.' "

Dilema u vezi liječenja opsjednutog džinima

Džabir, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, bio upitan o učenju rukje bolesnome, pa je rekao: "Ko može biti od koristi svome bratu, neka mu pomogne" ¹

Šejhu-l-islam Ibn-Tejmijje, Allah mu milost Svoju darovao, bio je upitan o čovjeku koji već duže vrijeme uči rukju kako bi istjerao džina iz tijela bolesnika koji je opsihren velikim i rijetkim sihrom. Djelovanje sihra se obnavljalo više od stotinu puta, a u nekoliko navrata opsihreni gotovo da je stradao. Pomenuti čovjek se dovama, zikrovima i iskrenom predanošću Allahu i priznavanjem Njegove jednoće — tevhida suprostavio džinima i sprečavao ih je u nanošenju bola opsihrenom, pa je u tome primjećivao i svoju nadmoć i pobjedu nad njima. Opsihreni je u prvo vrijeme vidio džine i u budnom stanju, a kasnije samo u snu. Spominjali su ime čovjeka koji je učio rukju i govorili su: "Jučer je stradalo šest džina od dova koje je taj čovjek učio, a razbolilo se toliko i toliko" — navodeći broj. U Kairu ima ogroman i snažan čovjek, rijetko da mu igdje ima slična, koji ima vezu sa džinima, poznaje njihova stanja i ima upravu nad njima. Upitali su ga o stanju pomenutog bolesnika koji je opsihren, pa je on odgovorio da je šest džina stradalo u njemu, a da su se mnogi razboljeli. Djelovanje sihra se obnavlja više od stotinu puta, a

¹ El-Džur'abu-l-kafi li men se'ele 'ani d-devu' i š-šafi

čovjeku, koji uči rukju, Allah daje podršku i on pobjeđuje džine. Zatim ih je obavijestio da su se džini povukli i pokorili, pa sada mole za spas. Da li je, onda, ovom čovjeku koji uči rukju, s obzirom da zna za stradanje džina, dozvoljeno da nastavi sa rukjom i pružanjem podrške i zaštite opsihrenom?! Te da li će on nositi dio njihovih grijeha, jer postoji mogućnost da su neki od tih džina muslimani? Smije li ostaviti svog opsihrenog prijatelja u stanju u kojem se nalazi, makar pretpostavio da će on uskoro stradati od džinske najeзде i nepravde? Zatim, da li je ovakav način borbe protiv džina dopušten i opravdan i postoji li za to dokaz u sunnetu Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem? Da li šerijat predviđa ili govori o mogućnosti postojanja i dešavanja takvog nečega ili je to nemoguće i nepostojeće, kako zagovaraju filozofi i neki novotari? Da li je dozvoljeno da se učaj rukje potpomaže zapisima i sredstvima koje nude i koriste astrolozi i vračari u otklanjanju džinske nepravde i štete koju nanose, jer opsihreni i njegova porodica traže lijek i iscjeljenje, makar se radilo o nedopuštenom načinu liječenja koje ima za posljedicu kufr i širk, ili je to apsolutno zabranjeno jer podržava i osnažuje metode astrologa i vračara i ono što vjera ne dopušta?

Size odgovora šejhu-l-islama Ibn-Tejmije na prethodna pitanja

Pohvalno je, a nekada i obavezno, shodno mogućnostima, otkloniti nepravdu od obespravljenog i pružiti mu ruku podrške i pomoći. Ako će bolesnik ozdraviti od upućene dove, izgovaranja zikrova, naređivanja džinima da napuste tijelo opčinjenog, grđenjem i prizivanjem Allahovog prokletstva na njih i izgovaranjem tome sličnog, makar to uzrokovalo bolest ili stradanje nekih džina, koji sami sebi nepravdu čine, pod uvjetom da učaj rukje ne prelazi granicu dozvoljenog kako to često čine sihirbazi i vračari koji traže od svojih džina da ubijaju one džine koje nije dopušteno ubiti, ili **hapse** one koje ne bi **trebalo** zatvarati. Džini ih često i poslušaju, pa ubijaju ili uzrokuju bolest, a neki od njih nanesu nepravdu čak i svojim najbližima u porodici ili ubijaju i nanose štetu svojim životinjama i jahalicama. Međutim, onaj

ko prilikom pružanja pomoći drugome slijedi put pravednosti kojeg Uzvišeni Allah naređuje da se slijedi, a i Njegov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pridržavajući se šerijatskih metoda i naloga u podržavanju nevoljnika i odazivanju onome koji priziva u pomoć, ne čineći širk Stvoritelju ili nepravdu stvorenome, njemu džini ne mogu ni nauditi, jer znaju da je pravedan ili zato što mu ne mogu prići. U slučaju da se radi o džinu ifritu (prkosniku, buntovniku), a učač rukje je slabašan, pa mu može nauditi, tada je potrebno da učač rukje napravi branu između sebe i džina učenjem zaštitnih dova, izgovaranjem salavata, upućivanjem molbe Svemogućem Allahu i činjenjem drugih djela koja povećavaju imam, kloneći se svih grijeha preko kojih džini prilaze ljudima, jer učač rukje je borac na Allahovom putu — mudžahid i to je jedna od najplemenitijih vrsta džihada, pa mora biti veoma oprezan da svojim postupcima ne potpomaže svoga neprijatelja. Ako je u pitanju bolest ili opsjednutost koja premašuje mogućnosti učača rukje, pa Allah nikoga ne tereti preko njegovih mogućnosti. Najbolje čime se savladavaju i pokoravaju džini jeste Ajetul-kursija. Teško je pobrojati one koji su isprobali i osvjedočili se u njeno dejstvo i snagu u protjerivanju džinâ i uništavanju njihovih spletki. Ajetul-kursija, ako se iskreno i predano prouči, djelotvorno odgoni džine iz tijela opsjednutog, odgoni džine od učača rukje, kao i od onih koji nepravedno pomažu džinu da boravi u tijelu čovjeka, silnika, grješnika i onih koji, prepušteni strastima, uživaju u zabavi, muzici, zviždanju i pljeskanju rukama.

Onoga koji nepravedno nasrne i ugrožava neku životnu vrijednost dopušteno je spriječiti u tome, bez obzira bio on musliman ili nevjernik, jer je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Ko bude ubijen štiteći svoju imovinu, on je šhid."*¹ U drugoj verziji hadisa navodi se: *"Ko bude ubijen štiteći svoj život, svoju čast ili svoju vjeru, on je šhid."* Ako nekome bude nanesena nepravda, on ima pravo da zaštiti svoju imovinu, makar i ubio napasnika, pa kako onda da mu ne bude dopušteno da zaštiti svoj razum, tijelo i čast, jer šejtan ulaskom u tijelo čovjeka utiče

¹ Ahmed, Tirmizi i Ebu-Davud

na njegov razum i druge organe, pa ako ga ne može kazniti na drugi način osim da ga ubije, to mu je dopušteno.

A to da li smije napustiti i ostaviti opčinjenog kojem je nanescena nepravda, istovjetno je neobaziranju na druge ljude kojima je nepravda nanescena. Potpomoći obespravljenog je fardi-kifaje — kolektivna obaveza koja obuhvata svakog pojedinca koji ima mogućnosti da pomogne. Međutim, ako je neki pojedinac zauzet većom obavezom, ili nesposoban da pomogne ili je neko drugi prije njega pritekao u pomoć obespravljenom, u tom slučaju s njega spada teret obaveznosti. Ali, u slučaju da nije zauzet većom obavezom, a uz to može pružiti pomoć, onda mu je kao pojedincu obaveza da pritekne u pomoć obespravljenom.

Postavljeno je i pitanje da li za ovakvu vrstu potpomaganja — učenja rukje postoji i vjerska utemeljenost? Da, svakako, jer je to jedno od najboljih djela i praksa i posao Allahovih vjerovjesnika, a. s., i dobročinitelja koji su u svim vremenima odvrćali šejtane i džine od ljudi s onim što je Uzvišeni Allah naredio Svo-me Poslaniku, sallallāhu ‘alejhi ve sellem. Tako je postupao Isa, a. s., a i naš Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem. Ako pretpostavimo da nam to nije preneseno, onda bi se oni tako odnosili spram ovoga. A dilema da se takvo nešto nije dešavalo u doba vjerovjesnikâ, a. s., postoji zato što džini i šejtani takve stvari nisu mogli da rade u njihovo doba, ali u našem vremenu mogu. Uzvišeni Allah, a i Njegov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, naredili su da se pritekne u pomoć obespravljenom i svakom nevoljniku, te da svako ko može koristiti svome bratu muslimanu, to i učini. U *Sahihu* se navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, za suru El-Fātiha kazao: "A kako si znao da ona liječi?"¹

Zatim, on je, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, dozvolio ashabu, r. a., koji je proučio rukju bolesniku da za to uzme naknadu, pa i ova stvar o kojoj govorimo ista je kao i otklanjanje nepravde koju nanose nevjernici i grješnici. Ponekad situacija zahtijeva da opčinjeni koji je pao u trans — padavicu bude i udaren kako bi iz njega istjerali džina. Vidio sam neke koji su bili udarani i po tri

¹ Buhari, *Kitabu-t-tibb*

stotine ili četiri stotine puta štapom, neki više, neki manje, a da to nisu ni osjetili, dočim su očevici nagađali da li su živi ili ne. El-Mudžib je rekao: "To smo vidjeli, a i sami smo to radili više puta i to pred masom koja se nije mogla ni izbrojati."

Zašto džini opsjedaju čovjeka i ulaze u njega?

Ranije smo spomenuli šta je uvaženi šejh Ebu-Bekr el-Džeza'iri doživio i vidio nakon što je njegova sestra Sa'dijja povrijedila dijete nekog džina, pa ju je ovaj iz odmazde opsjeo i mučio.

Šejhu-l-islam Ibn-Tejmijje pojašnjava razloge zbog kojih džini napadaju ljude i ulaze u njih. On kaže: "Ima mnogo razloga zašto džini opsjedaju čovjeka i ulaze u njega. To može biti iz ljubavi i strasti, čak i do te mjere da se između čovjeka i džina izrodi potomstvo. Ovo je česta i poznata pojava. Učenjaci su razmatrali propise braka između ljudske i džinske vrste."

Najčešće džini opsjedaju čovjeka iz osвете i mržnje, kao na primjer da im neko od ljudi nanese neku nepravdu ili štetu, za koju oni vjeruju da je učinjena ciljano i namjerno: vršenjem male nužde na njih, prosipanjem ključale vode ili ubistva nekog od njih, iako ljudi nisu svjesni toga, niti to primjećuju, ali džini, s obzirom na to da je među njima rašireno neznanje i imaju poriv za činjenjem nepravde, uzvraćaju višestruko teže i bolnije. Ima slučajeva kada napadaju čovjeka iz zabave i zlobe, baš kao što postupaju i bezumnici među ljudima. Na ovaj način možemo pobrojati i razvrstati razloge zbog kojih džini napadaju i opsjedaju čovjeka. Jedan od tih razloga, a već smo ga spomenuli, jeste ljubav i strast, kada se džin zaljubi u čovjeka. Jednom sam, prilikom učenja rukje svom prijatelju, bio svjedokom toga da se džinica zaljubila u čovjeka.

Imao sam prijatelja po imenu Mahmud, pa kada sam mu pružio rukju, upitao sam džina koji ga opsjeo: "Zašto si u njemu?" Javila se džinica: "Ja sam veoma ružna i niko me od džina nije htio oženiti. Izašla sam tako jednog dana potrešena svojim beznađem, pa sam susrela Mahmuda kako sam ide pored mašine za navodnjavanje u blizini njegove kuće, u zastrašujućem i pustom

mjestu.¹ Poželjela sam da mi on bude muž, pa sam ga opsjela i ušla u njega. Ja mu ponekad izazovem padavicu, tako da on ne osjeća moje prisustvo prilikom spolnog odnosa." Razgovarali smo s njom oko dva sata.

Osvjedočio sam se u ono što je rekla. Jednom je Mahmud izgubio svijest u školi u kojoj smo obojica radili kao nastavnici. Kada se osvijestio, nije me mogao prepoznati, iako me inače veoma dobro poznaje. Prisjetio me se tek nakon što sam mu ja dugo govorio o našem zajedničkom radu u školi. On se, nakon liječenja rukjom, doista nije sjećao ničega što mu je ta džinica činila.

Postoje dvije vrste ljubavne ili strastvene opčinjenosti koju uzrokuje džini.

Prva vrsta je da se džinica pojavljuje čovjeku u obliku lijepe žene, kako smo već spominjali u priči o Ebu-Keffu. To smo svjedočili u razgovorima sa džinom nakon proučene rukje nad opčinjenim. Džini su nam kazivali o tome. U ovom slučaju život i odnos između čovjeka i džinice je kao život između čovjeka i obične žene.

Druga vrsta ljubavne ili strastvene opčinjenosti je da se džin ne pojavljuje pred čovjekom, nego ga samo zanese ili mu uzrokuje padavicu, tako da se opčinjeni ničega ne sjeća, nego se nakon nekog vremena samo osvijesti. Ova vrsta liči onome što smo spomenuli maloprije u priči o Mahmudu.

Ova vrsta džinskog napada i opsjedanja čovjeka proistekla iz ljubavi i strasti, ne zahtijeva od učača rukje veliki napor, jer džin najčešće odbija da napusti opsjednutu osobu iz razloga što je puno voli. U takvom stanju, učač rukje će podsjećati džina da čini nepravdu čovjeku, da mu takav način života nije dopušten, pokušavajući da kroz dijalog ubijedi džina i uvjeri ga u njegovu grešku, kao što je to učinio šejh Ša'ravi kako smo prethodno spomenuli.

¹ Kasnije sam otišao do te mašine u polju, negdje u vremenu između akša-ma i jacije-namaza i doista sam se uvjerio da je mjesto zabačeno i jezivo.

Džini znaju opsjesti čovjeka ako na njih, recimo, saspe ključalu vodu, a prilikom toga ne spomene Allahovo ime, odnosno ne prouči bismillu.

Bismillu treba učiti pri započinjanju svakog posla, kako bi Uzvišeni Allah spustio Svoj blagoslov i bereket na posao, a šejtan, zbog spominjanja Allahovog imena, pobjegao.

Džini mogu napasti čovjeka i prilikom vršenja male nužde, bez obzira bilo da to radi na otvorenom prostoru, vani, u neku rupu ili na ledini, ili to činio u zatvorenom prostoru, čak i u klozetu, makar on bio i nov. Neki postavljaju pitanje da li se traženje zaštite kod Allaha od muških i ženskih džina (*hubsa* i *haba'isa* — kako se navodi u hadisu) pri ulasku u klozet, odnosi i na današnja kupatila u čijem sastavu je i wc, jer su današnja kupatila sasvim čista? Da, traženje zaštite se odnosi i na takva kupatila, jer su džini i tu prisutni, pa ako bi neko urinirao na džina u kupatilu, naravno ne primjećujući ga i ne znajući da je on tu, džin ga može napastvovati i opsjesti iz obijesti i osvete, osim u slučaju kada se prouči poslanička dova za zaštitu od džina prilikom obavljanja fiziološke potrebe. Doista imamo potrebu da tražimo utočište kod Svemoćnog Allaha od zla muških i ženskih džina, jer mi samo Uvišenog Allaha imamo za svoga zaštitnika.

Džini mogu opsjesti čovjeka i u stanju velikog straha ili kulminacije srdžbe, a najbolje stanje za čovjeka, bez obzira šta mu se desilo, jeste umjerenost i pravednost i u stanju zadovoljstva i u stanju srdžbe.

Nekada je čovjek izložen džinskom opsjedanju zbog zavidnosti, a najrasprostranjeniji uzrok opsjedanja i napadanja čovjeka od strane džina jeste putem spravljanja sihra i tada su štetne posljedice po čovjeka najveće.

Na početku knjige govorili smo da sihr djeluje odabirom jednog ili više džina koji će kontrolisati radnje i život opsihrenog. Na takav način džini opsjedaju čovjeka i ulaze u njegovo tijelo kako bi bila zagarantovana djelotvornost sihorskog naprava. Sihr će djelovati sve dok se ne otkrije i ne uništi njegova materija, što je najpraktičnije i najefektivnije, ili uništavanjem te materije učenjem Kur'ana.

Sihr ne može djelovati osim putem podređivanja skupine džina koji će svojim djelovanjem na opsihrenog garantovati i dejstvo samog sihra. Iz tog razloga neke sihire čuvaju cijele skupine džina sa kojima sihirbaz ima dogovor i savez, pomažući mu i pružajući usluge u spravljanju sihra i njegovom djelovanju na opsihrenog, a on im se zauzvrat priklanja i na razne načine umiljava. Kada god djelovanje sihra opadne ili džin, koji ga čuva, oslabi, sihirbaz upošljava drugog džina kako bi osigurao kontinuitet sihirskog dejstva u najjačem obliku. Ovo se dogodilo našoj porodici. Ta vrsta sihra naziva se *sihru-r-rasd* (praćeni ili nadgledani sihr). Postoji još jedna vrsta sihra koji oslabi i prestane djelovati čim oslabi njegov džin čuvar. Sihr kojeg su bili napravili protiv naše porodice, bio je praćeni sihr, a koji je djelovao u kontinuitetu više od deset godina, da nas Uzvišeni Allah sve zajedno sačuva od toga i njemu sličnog.

Šejhu-l-islam Ibn-Tejmijje je rekao: "Zaljubljenost džina u čovjeka je veliki grijeh i razvrat, čak (i da to bude iz dobre namjere) i da time želi ahiretsku nagradu, a grijeh je, naravno, veći ako je u pitanju samo strastveni motiv ili ispoljavanje zavidnosti. U tom slučaju radi se o nasilju i bludničanju, pa će se takvom džinu obznaniti da mu je to zabranjeno, da čini nemoral ili nanosi nepravdu. Na taj način protiv njega će biti podignut dokaz i saznat će da će mu se suditi po Allahovom zakonu i Šerijatu Njegovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kojeg je On, Uzvišeni, izabrao da dostavi poslanicu svim ljudima i džinima."

A u vezi sa posipanjem ključale vode ili vršenjem male nužde na nekog džina, o tome učenjaci kažu: "Ako čovjek nije bio svjestan prisustva džina na tom mjestu, s obzirom na to da ih ne vidi, ne može mu se ni pripisati namjera da je htio da im nanese bol i nepravdu, pa kako onda može biti kažnjen, a naročito ako je to učinio u svom posjedu ili kući?! Džini znaju da je kuća vlasništvo čovjeka kojeg su opsjeli, pa im treba pojasniti da on ima pravo da raspolaže u njoj kako hoće, ako se ne radi o grijehu, a da oni, pak, nemaju pravo da stanuju u njegovoj kući bez dozvole. Njima su određena druga mjesta za stanovanje gdje nema ljudi, kao što su šume, pustinje, humoči i napuštena mjesta. Zato se većina njih i nalazi u takvim lokacijama i mjes-

tima u kojima preovladava nečistoća: klozeti, smetlišta, groblja, životinjski torovi i staje i slično.”

“A oni ljudi koji prijateljuju s džinima, pokazujući pred ljudima neke neobične radnje, to su doista samo šejtanska obmanjivanja, a ne počasti od Milostivog. Oni često pribjegavaju i borave na takvim mjestima koja su draga i omiljena džinskoj vrsti. Cilj stupanja u kontakt s džinima koji su opsjeli čovjeka prilikom učenja rukje jeste da ih obavijestimo i upoznamo sa Allahovim propisom i na taj način podignemo dokaz protiv njih, a zatim da ih pozovemo na dobro, a odvratimo od zla, isto kako postupamo i prema grješnim ljudima, jer Uzvišeni Allah je rekao: **‘Mi nijedan narod nismo kaznili dok poslanika nismo poslali!’** (El-Isrā’, 15.) U drugom ajetu, On je kazao: **‘O skupe džinski i ljudski, zar vam iz redova vas samih poslanici nisu dolazili koji su vam ajete Moje kazivali i upozoravali vas da ćete ovaj vaš dan dočekati?’** (El-En’ām, 130.)”¹

Vrste džinskog opsjedanja čovjeka

Postoji više vrsta messa — načina na koji džini opsjedaju čovjeka. Radi opće koristi, treba ih poznavati. To su:

Prva vrsta: Potpuna ili totalna opsjednutost

Potpuna ili totalna opsjednutost znači da džin, koji je ušao u čovjeka, ovlada svim njegovim komandnim ili osjetilnim centrima u mozgu, pa na osnovu toga ima mogućnost da preko njih djeluje na sve radnje i osjećaje čovjeka. Naprimjer, ako se džin zaljubi u neudatu djevojku, on može da na njenom licu mijenja boje i razne osjećajne izraze, tako da se svakom pričinjava da ona ni s kim ne kontaktira, čak i onda kada joj se neko obraća, pa da i njena porodica i ukućani primijete i pomisle da je ona nenormalna i nestabilna osoba.

On može da je prikaže u ozlojeđenom liku, s izraženim žutilom na licu, tako da izgleda kao da je bolesna. Ako bi došao neko u prosidbu da je pogleda, džin bi uticao na izraze njenog lica pa

¹ *Risaletu-l džinn, Ibn-Tejmije*

bi je prikazivao dvostruko starijom, kao da je davno prevazišla mladalačku dob, prikrivajući njenu mladalačku put i stvarne godine kako bi prosac odustao od nje.

"...oči ljudima začaraše i jako ih prestrašiše." (El-A'rāf, 116.)

Na isti način, džin nēkada mužu prikazuje njegovu ženu ružnom i neprivlačnom, kao bivolicu, ili, pak, supruzi prikazuje njenog muža u ružnom liku, kao bivola. To čini iz razloga da im omrzne zajednički bračni život, pa da se na kraju razvedu.

Totalna opsjednutost može imati za posljedicu i ludilo, što je veoma česta pojava.

Druga vrsta: Djelimična opsjednutost

U ovoj vrsti messa — opsjednutosti džin, koji je ušao u tijelo čovjeka, blokira funkciju određenog dijela tijela ili nekog organa; paralizuje ruku ili nogu, prouzrokuje nijemost, sljepilo ili umanji vidnost i preciznost očiju, — što se najčešće i događa. U nekim slučajevima džin uništava ili oštećuje unutarnje organe vršeći utjecaj na njihovu funkciju ili uzrokuje hipotrofiju — sprečava ishranu određenog organa.

Treća vrsta: Povremena ili periodična opsjednutost

Ovo je najslabija vrsta opsjednutosti gledano na utjecaj i izazvane posljedice kod opsjednutog, jer džin djeluje na čovjeka samo u određenim, ali ne u preciziranim, vremenima i intervalima.

Opsjednuti može biti uznemiravan od strane džina svakodnevno, jednom ili više puta, nekada samo sedmično, ili godišnje, ovisno o jačini messa. U tom slučaju džin dolazi i boravi u čovjekovom tijelu, a zatim ga napušta.

Posljedice ove vrste džinske opsjednutosti su blage i javljaju se samo povremeno, a sama opsjednutost se lahko liječi. Za lijek i zaštitu su dovoljne samo poslaničke dove koje džinima sprečavaju prilazak i djelovanje. Uzvišeni Allah je rekao:

“Oni koji se Allaha boje, čim ih sablazan šejtanska dodirne, sjetite se, i odjednom dođu sebi.” (El-A‘rāf, 201.)

Simptomi koji upućuju na opsjednutost i džinsko prisustvo u čovjeku

Kada džin opsjedne čovjeka i uđe u njegovo tijelo, on time izaziva mnoge i raznovrsne bolesti i poremećaje, što se može prepoznati preko nekih simptoma. Šejtanska opsjednutost čovjeka ili mess u određenim slučajevima ima iste simptome kao i neke tjelesne bolesti, ali pojava sljedećih simptoma kod neke osobe jasan je pokazatelj džinskog prisustva u toj osobi:

1. izbjegavanje ili nemogućnost čitanja i učenja Kur‘ana i poimanja njegovih poruka. Tako, recimo, ako čovjek krene učiti Kur‘an, osjeti u sebi nevoljkost ili neku zapreku koja mu ne dopušta da počne sa učenjem;
2. izbjegavanje ili nemogućnost činjenja zikra — veličanja i slavljenja Uzvišenog Allaha, te propuštanje namaza, osjećajući kao da mu takve radnje nešto zabranjuje. Ponekad uzme i abdest, ali i pored toga ne obavi namaz;
3. nepodnošenje lijepih mirisa, a naročito miska i šafrana;
4. izdvajanje iz okoline i pribjegavanje osami, tako da većina opsjednutih osoba najviše vole spavati same;
5. priviđanje i ružni snovi. Opsjednute osobe najčešće sanjaju strašne snove u kojima vide zmije, miševe, pse i vukove, a neki od njih imaju i priviđenja na javi.

Često u svojoj svakodnevnici opsjednuti džinima preživljavaju ili prolaze kroz stravične događaje i situacije. Autor knjige *Vikajetu-l-insan mine-l-džinni ve-š-šejtan*, navodi detaljne doživljaje nekih osoba koje su bile opsjednute, te o simptomima opsjednutosti kaže:

“Postoje simptomi u javi i simptomi u snu. Što se tiče **simptoma u snu**, koji ukazuju na džinsko prisustvo, to su:

- nesanica, tako da čovjek ne može da zaspi osim nakon velike muke i dugog prevrtanja u krevetu;
- trzanje u snu i često buđenje;
- košmari u kojima čovjek u snu vidi da ga proganjaju čudna stvorenja od kojih ne može da utekne;
- osjećaj straha u snu;
- sanjanje pasa, mačaka, miševa, kamila, lisica, lavova ili zmija;
- škripanje zubima u snu;
- smijanje, plakanje ili vrištanje u snu;
- zijevanje s puštanjem glasa;
- mjesečarenje u snu;
- sanjanje padanja s visina ili propadanja u provalije;
- da sanja ljude u neobičnim olicima, nenormalno visoke ili nenormalne male, ili da budu potpuno crni;
- da u snu vidi duhove i prikaze.

A **simptomi u budnosti**, koji ukazuju na džinsko prisustvo u čovjeku, su:

1. stalna glavobolja za koju ne postoji medicinski razlog i objašnjenje;
2. izbjegavanje zikra — veličanja i slavljenja Allaha i ostavljanje namaza;
3. pojava zaborava i česta umna odsutnost i isključenje iz društva;
4. ljenost i osjećaj tromosti i klonulosti tijela,
5. bol u glavi i bolna probadanja u tijelu i

6. osjećaj bola u određenom dijelu tijela koji se medicinski ne može otkloniti."

Ispričat ću vam priču koju sam lično proživio. Imam dva brata, jedan je stariji od mene dvije godine, i tada je imao dvadeset i sedam godina, po zanimanju je građevinski inženjer, a drugi brat je mlađi od mene pet godina, tada je još bio student. Držali smo zajedno prodavnicu za prodaju i popravak malih elektronskih uređaja i aparata. Jednog jutra sam s mlađim bratom otišao do radnje, a bio je petak. Pred radnjom smo zatekli čovjeka koji nam reče: "Vas ste trojica, hodate okolo, a radnja još nije otvorena?!" — bilo je devet sati ujutro. Kad smo se vratili s džume-namaza, brat je žurno otišao do radnje, osjećao je neke bolove i spavalo mu se. Ubrzo mu je skočila tjelesna temperatura koja se ničim nije mogla sniziti. Toliko je bio malaksao da se nije mogao podići da ode do ljekara, pa smo doveli ljekara u radnju. Tijelo mu se treslo od bolova. Dva dana se nismo micali od njega, a on nas je u toku svoje bolesti obavijestio da mu se nešto priviđa i davi ga, tako da tada ne može da diše.

Prisjetio sam se šta nam je rekao taj čovjek i bio sam ubijeden da ga je urekao. Brzo sam mu proučio rukju koju je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, preporučio da se uči u ovakvim prilikama. Bratu je ubrzo laknulo, nestalo bola i podigao se kao da mu se ništa nije ni dogodilo. Ja sam, također, u toku te sedmice veoma malo jeo, samo onoliko da ne osjećam glad. Da nisam bio zaštićen, Allahovom odredbom, jutarnjim i večernjim dovama i zikrovima za zaštitu od svakog zla i mene bi pogodio urok. A hranu sam inače izbjegavao čim bih osjetio bilo kakvu slabost ili znakove bolesti, slijedeći uputu Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, da je hrana ili stomak izvor svake bolesti.

Također sam bio svjedok i ovog događaja. Jedan od mojih najboljih prijatelja nije mogao normalno da diše, već je uz veliku muku i hroptavi pisak u grlu udisao zrak. Dugo vremena se borio s tim problemom, tako da je izbjegavao prisustvovati i sjediti u većem društvu, jer bi mu bilo nezgodno što bi svojim disanjem i zvukom koji je tada pravio izazivao pozornost drugih, a

ujedno je osjećao i bol pri disanju. Jednom prilikom smo zajedno boravili kod prijatelja koji je stanovao nekih tridesetak kilometara od nas, a u njihovoj kući je bila mjesna ambulanta. Imali su dobre odnose sa ljekarima koji su tu radili, pa smo dogovorili da mu urade operativni zahvat uklanjanja mesnog zaliska u nosu, nakon što je naš drug uradio neke medicinske preglede. Ubrzo nakon operacije, bio je opsihren, pa smo ga liječili učenjem rukje. Svemilosni Allah ga je izliječio, pa mu je i samo disanje nakon učenja rukje bilo olakšano i više nije imao nikakvih problema u vezi s tim.

Godinu dana kasnije, opet je bio opsihren i nanovo mu se pojavio problem sa disanjem. I tada smo ga, uz Allahovu pomoć, izliječili učenjem rukje, a onda sam mu preporučio da stalno uči jutarnji i večernji zikr za zaštitu od svakog zla, kako uz Allahovu zaštitu na njega ne bi mogao da djeluje nikakav sihr, niti urok.

O vrijednosti liječenja časnim Kur'anom

Uzvišeni Allah je rekao:

"A da Kur'an objavljujemo na tuđem jeziku, oni bi, sigurno, rekli: 'Trebalo je da su mu ajeti razumljivi. Zar jezik tuđi, a onaj kome se objavljuje je Arap?' — Reci: 'On je vjernicima uputstvo i lijek' " (Fussilet, 44.)

Ne postoji bolji, brži i djelotvorniji lijek od Kur'ana, jer je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Koga Kur'an ne izliječi, ništa ga drugo ne može izliječiti."*

Kur'an skida hrđu i nečistoću sa zamrlih srca. Uzvišeni je objavio:

"I Mi objavljujemo Kur'an koji je lijek i milost vjernicima." (El-Isrā', 82.)

Prenosi se od šejha Ebu-l-Kasima el-Kušejrija da mu se razboljelo dijete, a onda se stanje djeteta počelo pogoršavati toliko da su se pobojali da će i umrijeti. To je zabrinulo El-Kušejrija pa je

jedne noći usnio Allahovog Poslanika, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, i požalio mu se na stanje svoga djeteta, pa mu je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem rekao: "O Ebu-l-Kasime, da li si koristio ajete izlječenja?!" Nakon toga sam dugo razmišljao i tražio te ajete, pa sam shvatio da su to ovih šest ajeta:

وَيَشْفِي صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ

"Ve ješfi sudūre kavmin mu'minīn."

"...i grudi vjernika On će zaliječiti." (Et-Tevbe, 14.)

وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ

"Ve šifā'un limā fis-sudūr."

"...i lijek za vaša srca..." (Jūnus, 57.)

يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ
فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ

"Jahrudžu min butūnihā šerābun muhtelifun elvānuhū fī-hi šifā'un lin-nās."

"Iz utroba njihovih izlazi piće različitih boja koje je lijek ljudima." (En-Nahl, 69.)

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ

"Ve nunezzilu minel-Kur'āni mā huve šifā'."

"I Mi objavljujemo Kur'an koji je lijek." (El-Isrā', 82.)

وَإِذَا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ

"Ve izā meridtu fe Huve ješfīn."

"...i Koji me, kad se razbolim, liječi." (Eš-Šu'arā', 80.)

قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ

"Kul huve lillezīne āmenū huden ve šifā'."

"Reci: 'On je vjernicima uputstvo i lijek.' " (Fussilet, 44.)

Šejh El-Kušejri nastavlja: "Ispisao sam ove ajete na papir, a zatim sam ih rastvorio u vodi. Tom vodom sam napojio dijete, pa je ozdravilo i podiglo se kao da je iz okova oslobođeno."

Trebamo znati da Uzvišeni Allah daje svakome u onolikoj mjeri koliko Mu se dotična osoba predaje i ponizuje u dovi. Budi iskren i predan Svemogućem Allahu u svojim poslovima i ibadetima, pa se ne brini za ozdravljenje od bilo koje bolesti. U takvom stanju rob će doista osjetiti i doživjeti značenje i moć odredbe Svevišnjega, kad hoće da nešto bude: **"On samo rekne: 'Budi!' — i ono bude."** Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao je: *"Kad bi rob znao da se na lijep način liječi El-Fātihom, doista bi se uvjerio u njenu čudotvornost i dojmljiv utjecaj u liječenju."*¹

Neki čovjek je čuo za ovaj hadis, pa navodi svoj doživljaj: "Bio sam u Meki neko vrijeme pa sam se razbolio. Posjećivao sam ljekare i tražio lijeka, ali se bolest nije povlačila. Onda sam počeo da se liječim El-Fātihom, pa sam zapazio čudno dejstvo ove sure."²

Onaj koji uči rukju bolesniku mora se iskreno predati i okrenuti Uzvišenom Allahu kako bi mu se Milostivi Allah odazvao i lijek učinio korisnim.

Ajeti i dove, koji se uče prilikom rukje, sami po sebi su korisni i djelotvorni, ali uz njih treba da ide i snaga i volja onoga koji uči rukju.

¹ El-Dževabu-l-kafi li men se'ele 'ani-d-deva'i-š-šafi

² El-Dževabu-l-kafi li men se'ele 'ani-d-deva'i-š-šafi

Postoje, naravno, i razlozi koji ometaju uslišavanje dove i izlječenje kao što su, naprimjer, jedenje zabranjenog ili na haram-način stečenog, nanošenje nepravde drugima, umrtvljivanje srca grijesima, nemar u ibadetima, zaboravljanje na Allaha i prepuštanje igri i zabavi.

U *Sahihu* imama Hakima navodi se predaja od Ebu-Hurejre, r. a., da je Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Molite Allaha s ubjeđenjem da će vam On uslišati molbu, jer Allah doista ne prima dovu onoga čije je srce nemarno i zabavom zavedeno."*

"O ljudi, Allah je dobar i od ibadeta prima samo ono što je dobro. Allah je naredio vjernicima ono što je naredio i poslanicima. Uzvišeni je rekao: 'O poslanici, jedite samo ukusna jela i dobra djela činite, jer Ja doista znam ono što vi radite.' Također je rekao: 'O vjernici, jedite dobra jela kojima vas Mi opskrbljujemo.' Zatim je spomenuo čovjeka koji dugo putuje; kosa mu je raščupana i prašnjava. On podiže ruke u dovi i moli: 'Moj Gospodaru, Moj Gospodaru!', a njegova hrana je haram, njegovo piće je haram, njegova odjeća je haram i odgojen je sa haramom, pa kako da mu molba bude uslišena?!"¹

U knjizi *žu'abu-l-iman*, u predaji od Vaila b. El-Eska'a, r. a., navodi se da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i požalio se na bol u grlu, pa mu je Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Preporučujem ti da učiš Kur'an."*

Ebu-Se'id el-Hudri, r. a., prenosi da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i požalio se na tegobu u prsima, pa mu je on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Uči Kur'an!"*, jer je Uzvišeni Allah rekao: *"...i grudi vjernika On će zaliječiti."*

Imam Bejheki je zabilježio predaju od Ebu-Se'ida el-Hudrija, r. a., u kojoj se navodi: *"El-Fātiha je lijek za svaku bolest"*, a u drugoj verziji stoji: *"...lijeke je za svaku bolest osim smrti."*

Ibn Ed-Durejs navodi da je Se'id b. Džubejr nekom bolesniku, koji je izgubio pamet, proučio suru Jāsīn, pa je ovaj ozdravio.²

¹ Muslim

² Bejheki

Abdullah b. Ahmed b. Hanbel u knjizi svog oca *Ez-Zuhd* navodi predaju: "Izraelićane je zadesila neka nevolja, pa su se okupili na jedno mjesto da zajedno upute dovu Allahu. U tom je Uzvišeni Allah objavio njihovom vjerovjesniku da im prenese: *'Vi nečistih tijela izlazite na dovište, u dovi podižete ruke nevinom krolju uprljane, a s njima ste i svoje kuće haramom napunili. Danas se Moja srdžba dodatno povećala prema vama i od Mene ćete biti sve udaljeniji.'*"

Ebu-Zerr, r. a., je rekao: "Za ozdravljenje je dovoljno onoliko iskrene dove koliko je hrani potrebno dodati soli."

Imam Ibn-Kajjim el-Dževzije, Allah mu milost Svoju ukazao, upitan je: "Šta kaže uvažena ulema, neka je Uzvišeni Allah zadovoljan njima, o čovjeku koji je iskušan kušnjom za koju pretpostavlja da će mu uništiti i dunjaluk i ahiret ako se nastavi, a on joj se predano odupire? Zatim, koji je najbolji način da se oslobodi te kušnje?"

On je odgovorio: "U *Sahihu* imama Buharija navodi se hadis u predaji od Ebu-Hurejre, r. a., da je Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *'Uzvišeni Allah nije spustio bolest, a da za nju nije dao i lijek.'* U Muslimovom *Sahihu* se spominje predaja Džabira b. Abdullaha, r. a., da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *'Za svaku bolest ima i lijek, pa ako se lijek podudari sa bolešću, bolesni uz Allahovu dozvolu ozdravi.'*"

Od Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, prenosi se da je u vezi smrti čovjeka koji se po fetvi svojih saputnika ashaba okupao od džunupluka, a imao je ranu na glavi, pa mu je kvašenje glave uzrokovalo smrt, rekao: "Ubili su ga, Allah ih pobio! Zašto nisu pitali ako nisu znali, ta pitanje je zaista lijek za neznanje. Dovoljan mu je bio tejemmum za čišćenje."

U ovom hadisu Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pojašnjava da je neznanje bolest, a da se liječi pitanjem učenih. Zato je obaveza onih koji ne znaju da pitaju učenije i to se nikako ne može smatrati mahanom. Kur'an sam po sebi je lijek za sve bolesti, kako nas obavještava Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem.

Uzvišeni Allah je objavio:

"A da Kur'an objavljujemo na tuđem jeziku, oni bi, sigurno, rekli: 'Trebalo je da su mu ajeti razumljivi. Zar jezik tuđ, a onaj kome se objavljuje je Arap?' — Reci: 'On je vjernicima uputstvo i lijek.'" (Fussilet, 44.)

Ima li ljepšeg i boljeg sklanjanja do kod Allaha Svemoćnoga, a On je rekao:

"Zato požurite Allahu..." (Ez-Zārijāt, 55.)

Ima li išta ljepše od žurbe i sklanjanja čovjeka kod svoga Gospodara kada ga zadesi nekakva nevolja, kao što malo dijete u strahu bježi u krilo svoje majke, a majci ne preostaje ništa drugo osim da ga umiri i mazi. Uzvišenom Allahu pripada najljepši primjer i On je Stvoritelj Moćni, milostiv prema Svojim stvorenjima.

Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ušao kod nje u odaju dok ju je neka žena liječila učeći joj neku rukju, pa je on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao oj ženi: *"Liječi je samo Allahovom Knjigom."*

Iz ovog teksta zaključujemo da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, odobrio liječenje kur'anskim ajetima, ne izdvajajući određene ajete da se koriste u liječenju, nego je time ukazao da je cijeli Kur'an općenito lijek, pa koji god ajet da se uči u svrhu liječenja njime, ispravno je.

Naš Allahu, izliječi nas i daruj nam Svoju milost:

"...Koji me je stvorio i na Pravi put uputio, i Koji me hrani i poji, i Koji me, kad se razbolim, liječi."
(Eš-Šu'arā', 78.–80.)

Napomena: Onaj koji uči rukju i uz Allahovu odredbu liječi ljude, treba dobro poznavati svijet i način djelovanja džina, te se prilikom liječenja okrenuti i iskreno predati Uzvišenom Allahu, Gospodaru nebesa i Zemlje, Onome Koji daje bolest i poreg Kojeg niko drugi ne može bolesnika izlječiti.

Kako liječiti časnim Kur'anom?

Čovjeka pogađaju razne bolesti, neke od tih bolesti kao što su tjelesna ili fizička i psihička oboljenja liječe ljekari u medicinskoj praksi. Druga vrsta bolesti, poput onih koje su nastale djelovanjem sihra, šejtanske najezde ili dodira, one se liječe časnim Kur'anom.

Neke bolesti medicina također ne može da izliječi, pa nema nikakve vjerske zapreke da se i takve bolesti pokušaju izliječiti Kur'anom. Svevišnji Allah je rekao:

"I Mi objavljujemo Kur'an koji je lijek i milost vjernicima." (El-Isrā', 82.)

Za vjernike je lijek u ovom ajetu:

"I samo se Allahu klanjajte i nikoga Njemu za sudru ga ne pripisujte." (En-Nisā', 36.)

Prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Lijek vam je u dvome: Kur'anu i medu."*

Kur'an je doista pun tajni, a o njemu je Allah rekao:

"... uputa je bogobojaznima." (El-Bekare, 2.)

Osoba koja bude pogođena sihrom ili bilo kakvom drugom nedaćom, treba da bude strpljiva, podnosi iskušenje radi Allahove nagrade i iskreno se preda i okrene samo Uzvišenom Allahu, kako bi On, Svemogući, iz milosti Svoje otklonio nedaću:

"A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: 'Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!' Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!"
(El-Bekare, 155.-157.)

Nevoljnik treba tražiti i moliti Uzvišenog Allaha da mu pokloni Svoje dobro, jer On je objavio:

"...i neimaštinom i bolešću ih kažnjavali ne bi li poslušni postali." (El-En'ām, 42.)

"...one koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju — a srca se, doista, kad se Allah spomene smiruju!" (Er-Ra'd, 28.)

"...a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine." (El-A'rāf, 56.)

"Gospodar vaš je rekao: 'Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!' " (Gāfir, 60.)

Dova upućena Uzvišenom Allahu mora biti iskrena:

"...zato samo Njega dozivajte, iskreno Mu ispovijedajući vjeru." (Gāfir, 65.)

Iza toga će uslijediti Allahov odziv i On će otkloniti nevolju, jer je o Sebi rekao:

"Onaj koji se nevoljniku, kad mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja." (En-Neml, 62.)

Kada vjernik traži Allahovu pomoć, potrebno je da Mu se približava nafilama — dobrovoljnim namazima, kako bi ga njegov Gospodar zavolio, a kada On zavoli nekog Svog roba, on postane Njegov štićenik, koji, ako nešto zatraži, On mu odmah udovolji. U takvom stanju, On, Uzvišeni, otklanja sve što Njegov rob ne voli i što mu pričinjava bol i muku. Ako čovjek dosegne ovaj stepen kod Svemilosnog Allaha, njemu nije potrebno učenje rukje, dovoljno je da sam uči Kur'an i predano moli Svoga Gospodara. Ejjub, a. s., je u svojim mukama predano molio svoga Gospodara, pa mu je On otklonio iskušenje koje ga je bilo zadesilo. Najviše, čega se čovjek treba čuvati, jeste da nekome ne učini nepravdu i nasilje. Uzvišeni Allah je rekao:

"Obećanje Moje neće obuhvatiti nasilnike." (El-Bekare, 124.)

Čovjek, koji je opsihren ili opsjednut od strane džina, ne može se predano obratiti Uzvišenom Allahu, osim ako se radi o strpljivoj osobi jakog karaktera koja žudi za Allahovom nagradom i sve podnosi radi postizanja Njegovog zadovoljstva, jer uz većinu opsihrenih ili opsjednutih su prisustni džini, a oni, u najvećem broju slučajeva, nisu muslimani, pa tako nastoje da čovjeka uz kojeg su odvrte od izvršavanja vjerskih dužnosti i bilo kakvog vida obraćanja Uzvišenom Allahu. Naš Gospodar je objavio:

"Ni jevreji, ni kršćani neće biti tobom zadovoljni sve dok ne prihvatiš vjeru njihovu. Reci: 'Allahov put je jedini Pravi put!'" (El-Bekare, 120.)

Opsihrena ili opsjednuta osoba treba se boriti prema svojim mogućnostima da savlada svog šejtana, a, s druge strane, treba da uloži maksimalan napor u približavanju i pokoravanju Allahu Samilosnom.

Liječenje Kur'anom počinje tako što učač rukje ustanovi da se radi o džinskom opsjedanju čovjeka — messu ili sihru, na osnovu prisustva nekih simptoma koje smo ranije spomenuli. Tada će bolesnika podsjetiti na Allahovu milost koja obuhvata sve stvoreno: **"...a milost Moja obuhvata sve; daću je onima koji se budu grijeha klonili."** Zatim će pojasniti da samo On, Uzvišeni, liječi i da je moćan otkloniti svaku bolest i nedaću. Ako učač rukje ili bolesnik ne budu dovoljno ubijeđeni u ove činjenice, u tom slučaju liječenje Kur'anom neće biti od pomoći. Prije nego učač rukje pristupi činu liječenja, upoznat će bolesnika na koji se način liječi Kur'anom, naznačavajući da samo Uzvišeni Allah daje lijek i daruje ozdravljenje, a onaj koga Kur'an ne izliječi, za njega ne postoji drugi lijek, jer je Kur'an opisan kao lijek i milost vjernicima — što smo prethodno već i ustanovili.

Ako bolesnik ima na sebi neku hamajliju, učač rukje će tražiti od njega da je skine, pa će na nad njom proučiti 'Kul e'ūzu bi Rabbil-felek' i 'Kul e'ūzu bi Rabbil-nās', a onda će je zapaliti.

Zatim će se boravišni ambijent pripremiti za učenje rukje, odstranjujući iz njega sve što nije u skladu sa nalogima šerijata i sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, kao

što su slike sa živim bićima zbog kojih meleki milosti ne ulaze

u prostorije gdje se one nalaze, i zatražit će da bolesnik, ako je muškarac, skine zlatni nakit sa sebe jer on nije dopušten muškarcima, već samo ženama.

Kada se rukja uči ženi, ona mora biti propisno obučena, uz napomenu da bude u odjeći koja se neće podizati ili zavraćati u slučaju veće tjelesne reakcije, uz obavezno prisustvo nekog od njenih mahrema — muža ili muškog krvnog srodnika s kojima ne može stupiti u brak.

Preporučuje se da učač rukje, a i bolesnik, budu pod abdes-tom, kao i oni koji prisustvuju liječenju, kako bi svi zajedno mogli da se iskreno i predano okrenu i predaju Uzvišenom Allahu, pa zauzvrat dobiju Njegovu milost i oprost. Vjernik koji poznaje svoga Gospodara, smjelo se susreće sa svojim neprijateljima, jer zna da mu je Allah dovoljan pomagač i oslonac.

"...kada su im ljudi rekli: 'Neprijatelji se okuplja-ju zbog vas, trebate ih se pričuvati!' — to učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: 'Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!' I oni su se povratili obasu-ti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo ih zlo nije zadesilo." (Āli 'Imrān, 173.-174.)

"Allah je zaista na strani onih koji se Njega boje i grijeha klone i koji dobra djela čine." (En-Nahl, 128.)

Prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Dječaće, podučit ću te nekim riječima: 'Pazi na Allaha, On će paziti tebe! Pazi na Allaha, uvijek će biti ispred tebe! Kada tražiš, traži od Allaha, a kad se nekim potpomažeš, potpomozi se Allahom!'"*¹

Nakon traženja pomoći i podrške od Svemoćnog Allaha, učač će u blizini desnog uha bolesnika, lijepo i s osjećajem strahopoštovanja prema Allahu, proučiti sljedeće ajete, kako je zabilježio Ibn Es-Sinni u svojoj knjizi u predaji od Ibn Ebi-Lejle, po kazivanju njegovog djeda, koji je rekao: "Sjedio sam kod Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kad dođe neki beduin i reče: 'Imam bolesnog brata.' Poslanik upita: 'Od čega boluje tvoj

¹ Tirmizi

brat?!' Beduin odgovori: 'Izbezumljen je džinskom opsjednutošću.' Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, naredi: '*Otiđi do njega i dovedi mi ga.*' Ovaj ode po njega, dovede ga i posadi pred Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, pa sam čuo kako je zatražio zaštitu za njega, učeći nad njim suru El-Fātihu, prva četiri ajeta sure El-Bekare, pa ajet iz iste sure: "*Ve ilāhukum ilāhun vāhid*"¹, zatim Ajetul-kursijju, tri zadnja ajeta sure El-Bekare, ajet iz sure Āli 'Imrān, mislim da je to: "*Šehidallāhu ennehū lā ilāhe illā hū*"², ajet iz sure El-A'rāf: "*Inne Rabbekumullāhullezī halek*"³, ajet iz sure El-Mu'minūn: "*Ve men jed'u me'allāhi ilāhen āhare, lā burhāne lehū bih*"⁴, ajet iz sure El-Džinn: "*Ve ennehū te'ālā džeddu Rabbīnā met-tehaze sāhibeten ve lā veledā*"⁵, deset prvih ajeta sure Es-Sāffāt, tri zadnja ajeta sure El-Hašr, 'Kul huvallāhu ehad', sure El-Felek i En-Nās."⁶

Učeći rukje bolesnicima, primijetio sam da džini osjećaju veliku bol i muku prilikom slušanja sljedećih ajeta, bez obzira stavljao desnu šaku na glavu bolesnika ili ne, čak i kad bi im se ovi ajeti puštali sa kasete preko slušalica koje bih im stavljao na uši. To su sljedeći ajeti:

¹ El-Bekare, 163.

² Āli 'Imrān, 18.

³ El-A'rāf, 54.

⁴ El-Mu'minūn, 117.

⁵ El-Džinn, 3.

⁶ *Kitabu Ibn Es-Sinni*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ، الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ،
 إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ، اهْدِنَا الصِّرَاطَ
 الْمُسْتَقِيمَ، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
 غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

"El-hamdu lillāhi Rabbil-‘ālemīn. Er-Rahmānir-Rahīm.
 Māliki jevmid-dīn. Ijjāke na‘budu ve ijjaḳe neste‘īn.
 Ihdīnes-sirātal-mustekīm. Sirātal-lezāne en‘amte ‘alejhim.
 Gajril-magdūbi ‘alejhim ve led-dāllīn."

"U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Tebe, Alla-
 ha, Gospodara svjetova, hvalimo, Milostivog, Sami-
 losnog, Vladara Dana sudnjeg, Tebi se klanjamo i
 od Tebe pomoć tražimo! Uputi nas na Pravi put, na
 Put onih kojima si milost Svoju darovao, a ne onih
 koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih koji su
 zalutali!" (El-Fātiha, 1.-7.)

الْم. ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ.
 الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا
 رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ. وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
 وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ. أُولَئِكَ
 عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

"Elif-lām-mīm. Zālikel-kitābu lā rejbe fih, huden lil-mutte-kīn. Ellezīne ju'minūne bil-gajbi ve jukīmūnes-salāte ve mim mā rezaknāhum junfikūn. Vellezīne ju'minūne bimā unzile ilejke ve mā unzile min kablike ve bil-āhireti hum jūkinūn. Ulā'ike 'alā huden min Rabbihim ve ulā'ike humul-muflihūn."

"U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Elif Lam Mim. Ova Knjiga, u koju nema nikakve sumnje, uputstvo je svima onima koji se budu Allaha bojali; onima koji u nevidljivi svijet budu vjerovali i molitvu obavljali i udjeljivali dio od onoga što im Mi budemo davali; i onima koji budu vjerovali u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, i onima koji u onaj svijet budu čvrsto vjerovali. Njima će Gospodar njihov na Pravi put ukazati i oni će ono što žele ostvariti." (El-Bekare, 1.-5.)

وَالْهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ،
 إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ
 وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ
 النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَخْيَا
 بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ
 وَتَضْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ
 وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

"Ve ilāhukum ilāhun vāhid. Lā ilāhe illā Huver-Rahmā-nur-Rahīm. Inne fī halkis-semāvāti vel-erdi vahtilāfil-lejli

*ven-nehāri vel-fulkil-letī tedžrī fil-bahri bimā jenfe'un-nāse
ve mā enzelallāhu mines-semā'i min mā'in fe ahjā bihil-
erda ba'de mevtiḥā ve besse fihā min kulli dābbetin ve
tasrīfir-rijāhi ves-sehābil-musehhari bejnes-semā'i vel-erdi
le ājātin li kavmin ja'kilūn."*

"A vaš Bog — jedan je Bog! Nema boga osim Njega, Milostivog, Samilosnog! Stvaranje nebesa i Zemlje, smjena noći i dana, lađa koja morem plovi s korisnim tovarom za ljude, kiša koju Allah pušta s neba pa tako u život vraća zemlju nakon mrtvila njezina — po kojoj je rasijao svakojaka živa bića, promjena vjetrova, oblaci koji između neba i Zemlje lebde — doista su dokazi za one koji imaju pameti." (El-Bekare, 163.-164.)

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ
وَلَا نَوْمٌ، لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ،
مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ، يَعْلَمُ مَا
بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ
مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ، وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ.
لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ
فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ
بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ.

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ
يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

"Allāhu lā ilāhe illā Huvel-Hajjul-Kajjūm. Lā te'huzuhū sinetun ve lā nevm. Lehū mā fis-semāvāti ve mā fil-erd. Men zellezī ješfe'u indehū illā bi iznih. Ja'lemu mā bejne ejdihim ve mā halfehum ve lā juhītūne bi šej'in min 'ilmihī illā bimā šā'. Vesi'a kursijjuhus-semāvāti vel-erda ve lā je'ūduhū hizzuhumā ve Huvel-'Alijjul-'Azīm. Lā ikrāhe fid-dīn, kad tebejjener-rušdu minel-gajj. Fe men jekfur bit-tāgūti ve ju'min billāhi fe kadistemseke bil-'urvetil-vuskā lenfisāme lehā. Vallāhu semī'un 'alīm. Allāhu velijjul-lezīne āmenū juhridžuhum minez-zulumāti ilen-nūri, vel-lezīne keferū evlijā'uhumut-tāgūtu juhridžūnehum minen-nūri ilez-zulumāt. Ullā'ike ashābun-nāri hum fihā hālidūn."

"Allah je — nema boga osim Njega — živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! Ko se može pred Njim zauzimati za nekoga bez dopuštenja Njegova?! On zna šta je bilo i prije njih i šta će biti poslije njih, a od onoga što On zna — drugi znaju samo onoliko koliko On želi. Moć Njegova obuhvaća i nebesa i Zemlju i Njemu ne dojadi održavanje njihovo; On je Svevišnji, Veličanstveni! U vjeri nema prisiljavanja — Pravi put se jasno razlikuje od zablude! Onaj ko ne vjeruje u šejtana, a vjeruje u Allaha — drži se za najčvršću vezu, koja se neće prekinuti. — A Allah sve čuje i zna. Allah je

zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo, a onima koji ne vjeruju — zaštitnici su šejtani i oni ih odvođe sa svjetla na tmine; oni će biti stanovnici Džehennema, oni će u njemu vječno ostati." (El-Bekare, 255.-257.)

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ،
 كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ
 بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ، وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
 غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ. لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ
 نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا، لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا
 اكْتَسَبَتْ، رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا،
 رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا، رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ
 لَنَا بِهِ، وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ
 مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

"Āmener-resūlu bimā unzile ilejhi min Rabbihī vel-mu'mi-
 nūn. Kullun āmene billāhi ve melā'iketihī ve kutubihī ve
 rusulih. Lā nuferriku bejne ehadin min rusulih. Ve kālū
 semī'nā ve eta'nā gufrāneke Rabbenā ve ilejkel-mesīr. Lā
 jukellifullāhu nefsen illā vus'ahā, lehā mā kesebet ve 'alejhā
 mektesebet. Rabbenā lā tu'āhiznā in nesīnā ev ahta'nā.
 Rabbenā ve lā tahmil 'alejnā isren kemā hameltehu 'alel-

lezīne min kablinā. Rabbenā ve lā tuhammilnā mā lā tākate lenā bih. Va'fu 'annā vagfir lenā verhamnā Ente Mevlānā fensurnā 'alel-kavmil-kāfirīn."

"Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici — svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: 'Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih.' I oni govore: 'Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; Tebi ćemo se vratiti.' Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih: u njegovu korist je dobro koje učini, a na njegovu štetu zlo koje uradi. Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavlja nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehe naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomози protiv naroda koji ne vjeruje!" (El-Bekare, 285.–286.)

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو
الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.
إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْيًا بَيْنَهُمْ
وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ

"šehidallāhu ennehū lā ilāhe illā Huve vel-melā'iketu ve ulul-'ilmi kā'imen bil-kist. Lā ilāhe illā Huvel-'Azizul-Hakīm. Inned-dīne 'indallāhil-islām. Ve mahtelefel-lezīne ütül-kitābe illā min ba'di mā džā'ehumul-'ilmu bagjen bej-

nehum. Ve men jekfur bi ājātillāhi fe innallāhe serī'ul-hisāb."

"Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega — a i meleki i učeni — i da On postupa pravedno. — Nema boga osim Njega, Silnog i Mudrog! Allahu je prava vjera jedino — islam. A podvojili su se oni kojima je data Knjiga baš onda kada im je došlo saznanje, i to iz međusobne zavisti. A sa onima koji u Allahove riječi ne budu vjerovali Allah će se brzo obračunati." (Āli 'Imrān, 18.-19.)

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
 فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي
 اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
 وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ
 تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ. اذْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا
 وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ. وَلَا تُفْسِدُوا فِي
 الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا
 إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ

"Inne Rabbekumullāhul-lezī halekas-semāwāti vel-erda fī sitteti ejjāmin summestevā 'alel-'Arši jugšil-lejlen-nehāre jatlubuhū hasīsen veš-šemse vel-kamere ven-nudžūme mu-sehharātīn bi emrih. Elā lehul-halku vel-emr. Tebārekallāhu Rabbul-'ālemīn. Ud'ū Rabbekum tedarru'an ve huffjeten, innehū lā juhibbul-mu'tedīn. Ve lā tufsidū fil-erdi ba'de

islāhikā ved' ūhu haṣfen ve tame'an, inne rahmetallāhi karībun minel-muhsinīn."

"Gospodar vaš je Allah, koji je nebesa i Zemlju u šest vremenskih razdoblja stvorio, a onda svemirom zagospodario; On tamom noći prekriva dan, koji ga u stopu prati, a Sunce i Mjesec i zvijezde se pokoravaju Njegovoj volji. Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allah, Gospodar svjetova! Molite se ponizno i u sebi Gospodaru svome, ne voli On one koji se previše glasno mole. I ne pravite nered na Zemlji, kad je na njoj red uspostavljen, a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine." (El-A'rāf, 54.-56.)

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا
لَا تُرْجَعُونَ. فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ. وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ
إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ
إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ. وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ
وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

*„Efahasibtum ennemā halaknākum ‘abesen ve ennekum
ilejnā lā turdže’ūn. Fe te’ālallāhul-Melikul-Hakk. Lā ilāhe
illā Huve Rabbul-‘Aršil-kerīm. Ve men jed’u me’allāhi
ilāhen āhare lā burhāne lehū bihī fe innemā hisābuhū ‘inde
Rabbihī, innehu lā juflihul-kāfirūn. Ve kul Rabbigfir ver-
ham ve Ente hajrur-rāhimīn."*

"Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti? I neka je uzvišen Allah, Vladar istiniti, nema drugog boga osim Njega, Gospodara svemira veličanstvenog! A onaj koji se, pored Allaha, moli drugom bogu, bez ikakva dokaza o njemu, pred Gospodarom svojim će račun polagati, i nevjernici ono što žele neće postići. I reci: 'Gospodaru moj, oprosti i smiluj se, Ti si najmilostiviji!' " (El-Mu'minūn, 115.-118.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. وَالصَّافَّاتِ صَفًّا.
فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا. فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا. إِنَّ إِلَهَكُمْ
لَوَاحِدٌ. رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
وَرَبُّ الْمَشَارِقِ. إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةِ
الْكَوَاكِبِ. وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ.
لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَذِفُونَ مِنْ
كُلِّ جَانِبٍ. دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ. إِلَّا
مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ

"Bismillāhir-rahmānir-rahīm. Ves-sāffāti saffā. Fez-zādžirāti zedžrā. Fet-tālījāti zikrā. Inne ilāhehum le vāhid. Rabbus-semāvāti vel-erdi ve mā bejnehumā ve Rabbul-mešārik. Innā zejennēs-semā'ed-dun'jā bi zīnetinil-kevākib. Ve hifzan min kulli šejtānin mārīd. Lā jessemme'ūne ilel-mele'il-a'lā ve jukzefūne min kulli džānīb. Duhūren ve lehum 'azābun vāsīb. Illā men hatifel-hatfete fe etbe'ahū šihābun sākīb."

“U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Tako Mi onih u redove poredanih i onih koji odvrćaju i onih koji opomenu čitaju — vaš Bog je, uistinu, Jedan, Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih i Gospodar istoka! Mi smo nebo najbliže vama sjajnim zvijezdama okitili i čuvamo ga od svakog šejtana prkosnoga da ne prisluškuje meleke uzvišene; njih sa svih strana gađaju da ih otjeraju: njih čeka patnja neprekidna, a onoga koji što ugrabi — stigne svjetlica blistava.” (Es-Sāffāt, 1.–10.)

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا
مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ. هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ.
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ
السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهِيمُنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ
سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ. هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ
الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ
مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

“Lev enzelnā hāzel-Kur’āne ‘alā džebelein le re’ejtehū hāši-
‘an mutesaddi’an min hašjetillāh. Ve tilkel-emsālu nadri-
buhā lin-nāsi le’allahum jetefekkerūn. Huvallāhul-lezī lā
ilāhe illā Hu, ‘Ālimul-gajbi veš-šehādeti, Huver-Rahmā-

nur-Rahīm. Huvallāhul-lezī lā ilāhe illā Hu, El-Melikul-Kuddūsus-Selāmul-Mu'minul-Muhejminul-'Azīzul-Džebbārul-Mutekebbir. Subhānallāhi 'ammā jušrikūn. Huvallāhul-Hālikul-Bārī'ul-Musavviru lehul-esmā'ul-husnā. Jusebbihu lehū mā fis-semāvāti vel-erd. Ve Huvel-'Azīzul-Hakīm."

"Da ovaj Kur'an kakvom brdu objavimo, ti bi vidio kako je strahopoštovanja puno i kako bi se od straha pred Allahom raspalo. Takve primjere navodimo ljudima da bi razmislili. On je Allah — nema drugog boga osim Njega — On je poznavalac nevidljivog i vidljivog svijeta, On je Milostivi, Samilosni! On je Allah — nema drugog boga osim Njega, Vladar, Sveti, Onaj koji je bez nedostataka, Onaj koji svakoga osigurava, Onaj koji nad svim bdi, Silni, Uzvišeni, Gordi. Hvaljen neka je Allah, On je vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim! On je Allah, Tvorac, Onaj koji iz ničega stvara, Onaj koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena. Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri." (El-Hašr, 21.-24.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. قُلْ أُوْحِي إِلَيَّ أَنَّهُ
اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا.
يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا.
وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا.
وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهًا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا. وَأَنَا
ظَنُّنَا أَنَّ لَنْ تَقُولَ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا.

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ
 الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا. وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَنَّ
 لَنَا بَيْعَتَ اللَّهِ أَحَدًا. وَأَنَا لَمَسْنَا السَّمَاءَ
 فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا. وَأَنَا كُنَّا
 نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ
 لَهُ شِهَابًا رَصَدًا. وَأَنَا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَنْ
 فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا

"Bismillāhir-rahmānir-rahīm. Kul ūhiye ilejje ennehuste-me'a neferun minel-džinni fe kālū innā semi'nā Kur'ānen 'adžebā. Jehdī iler-rušdī fe āmennā bihi ve len nušrike bi Rabbīnā ehadā. Ve ennehū te'ālā džeddu Rabbīnā metteha-ze sāhibeten ve lā veledā. Ve ennehū kāne jekūlu sefihunā 'alallāhi šetatā. Ve ennā zanennā en len tekūlel-insu vel-džinnu 'alallāhi kezibā. Ve ennehū kāne ridžālun minel-insi je'ūzūne bi ridžālin minel-džinni fe zādūhum rehekā. Ve ennehum zannū kemā zanentum en len jeb'asallāhu ehadā. Ve ennā lemesnes-semā'e fe vedžednāhā muli'et ha-resen šedīden ve šuhubā. Ve ennā kunnā nak'udu minhā mekā'ide lis-sem'i fe men jestemi'il-āne jedžid lehū šihāben resadā. Ve ennā lā nedrī ešerrun urīde bi men fil-erdi em erāde bihim Rabbuhum rešedā."

"U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Reci: 'Me-ni je objavljeno da je nekoliko džina prisluškivalo i reklo: 'Mi smo, doista Kur'an, koji izaziva divlje-nje, slušali, koji na pravi put uPućuje — i mi smo u nj povjerovali i više nikoga nećemo Gospodaru

našem ravnim smatrati, a On nije — neka uzvišeno bude dostojanstvo Gospodara našeg! — uzeo sebi ni druge ni djeteta; jedan naš bezumnik je o Allahu laži govorio, a mi smo mislili da ni ljudi ni džini o Allahu laži ne govore; i bilo je ljudi koji su pomoć od džinâ tražili, pa su im tako obijest povećali; i oni misle, kao što i vi mislite, da Allah nikoga neće oživiti; i mi smo nastojali da nebo dotaknemo i utvrdili smo da je moćnih čuvara i zvijezda padalica puno; i sjedili smo okolo njega po busijama da bismo što čuli, ali će onaj, ko sada prisluškuje, na zvijezdu padalicu koja vreba naići; i mi ne znamo da li se onima na Zemlji želi zlo ili im Gospodar njihov želi dobro." (El-Džinn, 1.-10.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ
الْغَاشِيَةِ. وَجُوءٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ. عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ.
تَصْلَى نَارًا حَامِيَةً. تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آتِيَةٍ. لَيْسَ
لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ. لَا يُسْمِنُ
وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ

"Bismillāhir-rahmānir-rahīm. Hel etāke hadīsul-gāšijeh. Vudžūhun jevme'izin hāšī'ah. 'Āmiletun nāsibeh. Taslā nāren hāmijeh. Tuskā min 'ajnin ānijeh. Lejse lehum ta'āmun illā min darī'. Lā jusminu ve lā jugnī min džū'."

— "U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Da li je došla do tebe vijest o teškoj nevolji? — kada će se neka lica potištena, premorena, napaćena u vatri užarenoj pržiti, sa vrela uzavrelog piti, kada drugog je-

أَبَايِلَ . تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ .
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ

"Elem tere kejfe fe'ale Rabbuke bi ashābil-fil. Elem jedž'al kejdehum fī tadrīl. Ve ersele 'alejhim tajren ebābīl. Termīhim bi hidžāretin min sidždžīl. Fe dže'alehum ke asfin me'-kūl."

"U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! Zar nisi čuo šta je sa vlasnicima slona Gospodar tvoj uradio?! Zar lukavstvo njihovo nije omeo i protiv njih jata ptica poslao, koje su na njih grumenje od gline pečene bacale, pa ih On kao lišće, koje su crvi istočili, učinio?" (El-Fīl, 1.-5.)

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ . اللَّهُ الصَّمَدُ .
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ . وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

"Kul Huvallāhu ehad. Allāhus-samed. Lem jelid ve lem jūled. Ve lem jekun lehū kufuven ehad."

"Reci: 'On je Allah — Jedan! Allah je Utočište svakom! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!'" (El-Ihlās, 1.-4.)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ . مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ . وَمِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ . وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ
فِي الْعُقَدِ . وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

"Kul e'ūzu bi Rabbil-felek. Min šerri ma halek. Ve min šerri gāsikin izā vekab. Ve min šerrin-neffūsāti fil-'ukad. Ve min šerri hāsadin izā hased."

"Reci: 'Utječem se Gospodaru svitanja od zla onoga što On stvara, i od zla mrkle noći kada razastre tmine, i od zla smutljivca kad smutnje sije, i od zla zavidljivca kad zavist ne krije!' " (El-felek, 1.-5.)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ. مَلِكِ النَّاسِ. إِلَهِ النَّاسِ.
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ. الَّذِي يُوَسْوِسُ
فِي صُدُورِ النَّاسِ. مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

"Kul e'ūzu bi Rabbin-nās. Melikin-nās. llāhin-nās. Min šerril-vesvāsīl-hannās. Ellezī juvesvisu fī sudūrin-nās. Minel-džinneti ven-nās."

"Reci: 'Tražim zaštitu Gospodara ljudi, Vladara ljudi, Boga ljudi, od zla šejtana napasnika, koji zle misli unosi u srca ljudi — od džina i od ljudi!' " (En-Nās, 1.-6.)

Ovi ajeti imaju veliki utjecaj na džina, pa on najčešće napusti tijelo opsjednutog i izađe iz njega prije nego se i dovrši učenje rukje. To se dešava u slučaju ako je džin nekaj i ako je samostalno opsjeo čovjeka. U drugom slučaju, ako je džin poslat od sihirbaza, on će se javiti iz tijela opsihrenog, nekada sam, a nekada na upit učača rukje: "Ko je s nama?" ili "Da li u ovom tijelu ima nekoga?" Nakon toga slijedi dijalog.

Učač rukje prepoznat će džinsko prisustvo u tijelu opsjednutog ili opsihrenog u toku učenja rukje po sljedećem:

1. ubrzano treptanje očima i ukočenost pogleda u jednu stranu;
2. podrhtavanje tijela, najčešće ruku ili nogu, a nekada i cijelog tijela. U nekim slučajevima, prilikom podrhtavanja cijelog ti-

jela, veoma se teško primijeti to podrhtavanje, tako da učač rukje mora biti veoma obazriv i koncentrisan na promatranje;

3. ponekad se javlja i plač ili vrisaka, što upućuje da učenje određenih ajeta nanosi bol i muku džinu koji je u tijelu čovjeka. Ajete koji su izazvali takvu reakciju treba više puta ponavljati u toku rukje. To će primorati džina na razgovor i učiniti ga poniženim i slabim, uz Allahovu pomoć;
4. u nekim situacijama bolesnik će početi pokazivati agresivnost i nemir, pokušavajući da poruši i polupa sve oko sebe, ili će početi pljuvati i vrijeđati učača rukje. U takvim prilikama na neki način će se sputati i prekinuti agresivnost bolesnika, ne prekidajući učenje rukje. Džin će se ponovo osjećati poraženim i poniženim, jer je agresivnost koju je demonstrirao znak njegovog bola, nepodnošenja slušanja Kur'ana i pokušaja da pobjegne;
5. nekada džin uvidi da ne može pobjeći i onda se umiri i progovori, kako bi izbjegao daljnje slušanje kur'anskih ajeta, pa glasom bolesnika poviče: "Ja sam taj i taj!", "Šta hoćete od mene?", "Ja neću izaći!" ili: "Prestanite s učenjem, pa ću izaći!" i tome slično.

Ako se primijeti prisustvo džina ili se on javi, tada će mu učač rukje postaviti sljedeća pitanja:

- pitat će ga kako se zove, a u nastavku propitivanja oslovljavat će ga imenom kojim se džin predstavi;
- pitat će ga o vjeri koju slijedi i koji je razlog njegovog ulaska u tijelo bolesnika;
- šta on svojim boravkom u tijelu bolesnika uzrokuje, odnosno kakve mu smetnje pravi;
- da li pored njega ima i drugih džina u tijelu bolesnika, a ako ima, koliko ih je tačno i koju vjeru slijedi svaki od njih;

- upitat će ga da li je on ili neki od džina, ako ih ima više, u službi nekog sihirbaza, a potom će ga ispitivati o svemu što mu može pomoći u liječenju stanja dotičnog bolesnika, bez obzira radilo se o sihru, uroku ili opsjednutosti.

Učać rukje će postavljati korisna pitanja, a nikako ono što bi samu rukju moglo pretvoriti u igru i zabavu, uz oprez da džini puno i često lažu, želeći na taj način da zavedu učaća rukje, bolesnika i njegovu porodicu i da svojim lažnim izjavama izazovu još veću smutnju i nered u porodici bolesnika i u međuljudskim odnosima uopće.

Nakon propitivanja, učać rukje će kazati džinu da mu njegove informacije nisu od nikakvog značaja, pokušavajući da kroz dijalog kojeg vode, na mudar način, dođe do zaključka da li džin laže ili govori istinu, naglašavajući mu da ga on ne može zvesti i dovesti u sumnju svojim lažnim izjavama.

Potom će se učać rukje postaviti prema džinu na osnovu dobivenih informacija; ako je džin musliman, razgovarat će s njih o razlogu njegovog ulaska u tijelo čovjeka, jer rijetko se desi da džin musliman bude u službi sihirbaza, zbog toga što oni ne prihvataju da se na taj način ponize, a znaju da Allah i Njegov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, nisu zadovoljni s takvim nečasnim poslovima.

Zato je lahko nagovoriti džina muslimana da napusti tijelo opsjednutog, jer ga je džin opsjeo zbog neke boli koju mu je ovaj nanio: prosipanjem vrele vode na njega, nagazio ga je, ubio nekog iz džinske porodice i tome slično, pojašnjavajući da ih ljudi ne vide i da nemaju namjere da im tako nešto urade, i da onda i ne mogu biti odgovorni u takvom stanju i situaciji.

Džinu muslimanu će se dalje govoriti o pogubnosti i teškim posljedicama zuluma — nepravde i nasilja koje nanosi opsjednutom, tražeći od njega da oprost čovjeku, jer će u tom slučaju biti i nagrađen kod Uzvišenog Allaha, a u protivnom može se nadati samo Allahovoj kazni i Njegovoj srdžbi.

Ako učać rukje ubijedi džina na ovaj način i privoli ga da samovoljno napusti tijelo opsjednutog, to će mu i dopustiti, no, ako to džin ne prihvati, onda će mu učiti sljedeće ajete i sure:

- Es-Sāffāt,
- Kāf,
- El-Kamer,
- Er-Rahmān,
- El-Vāki'a,
- Jāsīn i
- Ed-Duhān, ili samo ajete iz pomenutih sura, koji govore o Allahovoj kazni za nevjernika i nasilnika.

To će zasigurno izazvati bol i nemir kod džina pa će se, uz Allahovu pomoć, ponovo javiti ponižen i nemoćan. Tražit će da mu učač rukje dopusti da izađe iz tijela opčinjenog. Ako to bude uvjerljiva i iskrena molba, treba postupiti na sljedeći način:

1. da izađe na prst ruke, noge ili na usta, a ne smije mu se dopustiti da izađe na oko, stomak ili grlo;
2. zatražit će se od njega da nazove selam prisutnima prilikom izlaska, a učač rukje će mu odgovoriti na taj selam, uobičajenim odgovorom: "Ve alejke-s-selam!"
3. zatražit će se od njega da dâ zavjet da se više neće vraćati u tijelo opsjednutog i da to neće učiniti nekoj drugoj osobi.

Potom će se bolesniku još jednom proučiti rukja, pa ako se u toku rukje ne javi džin, ponoviti rukju i po treći put. Ako se i nakon treće rukje ne javi džin i bolesnik ne bude pokazivao nikakav znak od ranije navedenih znakova koji ukazuju na prisustvo džina, onda je Uzvišeni Allah izliječio bolesnika i milošću Svojom zaštitio ga od džina. Neka se vjernici raduju Allahovoj pomoći:

"Allah je zapisao: 'Ja i poslanici Moji sigurno ćemo pobijediti!' — Allah je, zaista, moćan i silan." (El-Mudžādele, 21.)

Ako bi se u toku učenja druge ili treće rukje džin ipak pojavio, treba se prema njemu ophoditi grubo i bez milosti. Najbolje ga je u tom slučaju spaliti kur'anskim ajetima, ne dopuštajući mu da izađe iz tijela makar i molio.

Ako je riječ o džinu nemuslimanu koji se javlja iz tijela općenitog ili opsihrenog, prvo će mu se kazivati o islamu, njegovoj pravednosti, milosti, ljubavi i praštanju, onoliko koliko se u datoj situaciji može pojasniti. Potom će se džinu ponuditi da prihvati islam i da obožava samo Jednog i Jedinog Boga. Ako to prihvati sa zadovoljstvom i ubjeđenjem, to je Allahova blagodät, Njemu neka je svaka hvala i pohvala. Često džini prihvate islam kako bi pobjegli iz teške situacije, pa to treba i provjeriti, jer nema prisile u vjeru.

Zatražit će se od džina da napusti tijelo bolesnika i da dâ zavjet da se više neće vraćati i da nikoga od ljudi više neće opsjedati. Zatim će mu se dopustiti da izađe uz nazivanje selama.

Ako, pak, ne izađe iz tijela i utvrdi se da je riječ o prkosnom džinu, maridu ili ifritu, onda će učaj rukje pokušati da ga odagna učenjem ezana u desno, a ikameta u lijevo uho bolesnika. Potom će bolesniku proučiti dio ajeta, koliko situacija bude dopuštala, iz sure En-Neml kako bi se bolesnik opustio i povratio u normalno fizičko i psihičko stanje. Zatim se bolesniku preporučuje sljedeće:

1. obavljanje namaza u džematu;
2. stalno učenje zikra — izgovaranje riječi slave, hvale i veličanja Uzvišenog Allaha;
3. često upućivanje dove Svemilosnom Allahu, uz molbu da spusti Svoju milost i oprost i podari lijek;
4. da bolesnik ne boravi i ne spava u kući sam;
5. da ujutro prouči sure Jāsīn, Er-Rahmān i El-Džinn, a naveče sure Es-Sāffāt, Ed-Duhān i El-Džinn;
6. da što više izgovara riječi: "Lā ilāhe illallah, vahdehu lā šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu, ve huve 'alā kulli šej'in

kađīr.” (“Nema boga osim Allaha. On je Jedan i nema su-druga. Njemu pripada sva vlast i hvala, i On je moćan sve učiniti.”);

7. da bolesnik pokuša svaki dan proučiti suru El-Bekare, a ako to nije u stanju učiniti, onda da što više uči Ajetul-kursijju;
8. da uči ili sluša učenje ovih sura: Āli ‘Imrān, El-Mā’ide, Ibrāhīm, El-Hidžr, Ed-Duhān, Jāsīn, Kāf, Er-Rahmān, El-Hašr, El-Mulk, El-Muddessir, En-Nāzi’āt, El-Humeze, Ez-Zelzele, El-Kāfirūn, El-Ihlās, El-Felek i En-Nās.

Bolesnik će ove sure redom slušati ili ih sam učiti. Lijepo je da se iste sure prouče nad vodom, pa da jedan dio te vode bolesnik pije, a drugim dijelom vode da se okupa. Ovo će primjenjivati cijelu jednu sedmicu, a onda će učaj rukje ponoviti učenje, pa će mu biti lahko istjerati džina ili ga spaliti učenjem ajeta, jer je prethodna terapija džina umorila i iscrpila.

Bolesnik će uz Allahovu pomoć i milost ozdraviti, jer nema snage, a ni promjene osim uz Njega, Uzvišenog. Bolesnik će poslije toga svakodnevno učiti po jedan džuz iz Kur’ana, hodati pod abdestom, družiti se s vjernicima i svakodnevno učiti jutarnji i večernji zikr za zaštitu.

Kako se liječi nemoć u bračnoj postelji uzrokovana sihrom?

Pripremiti sedam listova lotosa, po mogućnosti sirovih, koji će se istucati između dva kamena ili nekim drugim tvrdim predmetom. Potom će se istucani listovi potopiti vodom u nekoj zdjeli i miješati, učeći nad vodom sedam puta Ajetul-kursijju i sljedeće ajete:

kadīr.” (“Nema boga osim Allaha. On je Jedan i nema su-druga. Njemu pripada sva vlast i hvala, i On je moćan sve učiniti.”);

7. da bolesnik pokuša svaki dan proučiti suru El-Bekare, a ako to nije u stanju učiniti, onda da što više uči Ajetul-kursijju;
8. da uči ili sluša učenje ovih sura: Āli ‘Imrān, El-Mā’ide, Ibrāhīm, El-Hidžr, Ed-Duhān, Jāsīn, Kāf, Er-Rahmān, El-Hašr, El-Mulk, El-Muddessir, En-Nāzi’āt, El-Humeze, Ez-Zelzele, El-Kāfirūn, El-Ihlās, El-Felek i En-Nās.

Bolesnik će ove sure redom slušati ili ih sam učiti. Lijepo je da se iste sure prouče nad vodom, pa da jedan dio te vode bolesnik pije, a drugim dijelom vode da se okupa. Ovo će primjenjivati cijelu jednu sedmicu, a onda će učač rukje ponoviti učenje, pa će mu biti lahko istjerati džina ili ga spaliti učenjem ajeta, jer je prethodna terapija džina umorila i iscrpila.

Bolesnik će uz Allahovu pomoć i milost ozdraviti, jer nema snage, a ni promjene osim uz Njega, Uzvišenog. Bolesnik će poslije toga svakodnevno učiti po jedan džuz iz Kur’ana, hodati pod abdestom, družiti se s vjernicima i svakodnevno učiti jutarnji i večernji zikr za zaštitu.

Kako se liječi nemoć u bračnoj postelji uzrokovana sihrom?

Pripremiti sedam listova lotosa, po mogućnosti sirovih, koji će se istucati između dva kamena ili nekim drugim tvrdim predmetom. Potom će se istucani listovi potopiti vodom u nekoj zđjeli i miješati, učeći nad vodom sedam puta Ajetul-kursijju i sljedeće ajete:

فَلَمَّا أَتَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحْرَ إِنَّ
 اللَّهَ سَيَبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ.
 وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

"Felemmā elkav kā le Mūsā mā dži'tum bihis-sihru, in-nallāhe sejubtiluh. Innallāhe lā juslihu 'amelel-mufsidīn. Ve juhikkullāhul-hakka bi kelimātihī ve lev kerihel-mudžrimūn."

"I kad oni baciše, Musa uzviknu: 'Ono što ste priredili čarolija je! Allah će je uništiti, jer Allah ne dopušta da djelo pokvarenjaka uspije, Allah će svojom moći istinu utvrditi, makar što će to nevjernici-ma krivo biti!' " (Jūnus, 81.-82.)

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ
 تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ. فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ. فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ.
 وَأَلْقَى السَّحْرَ سَاجِدِينَ. قَالُوا آمَنَّا
 بِرَبِّ الْعَالَمِينَ. رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ

"Ve evhajnā ilā Mūsā en elki 'asāke fe izā hije telkafu mā je'fikūn. Fe veka'al-hakku ve betale mā kānū ja'melūn. Fe gulibū hunālike venkalebū sāgirīn. Ve ulkijes-seharetu sādžidīn. Kālū āmennā bi Rabbil-'ālemīn. Rabbi Mūsā ve Harūn."

"I Mi naredismo Musau: 'Baci štap svoj!' — i on odjednom proguta sve ono čime su oni bili obmanu izveli. I tako istina na vidjelo izbi i pokaza se da je bilo lažno ono što su oni priredili, i tu oni bijahu pobijeđeni i ostadoše poniženi, a čarobnjaci se licem na tle baciše. 'Mi vjerujemo u Gospodara svjetova' — povikaše, 'Gospodara Musaova i Harunova!'" (El-A'rāf, 117.-122.)

إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ
خَيْثُ أَتَى

"Innemā sane'ū kejdu sāhirin ve lā juflihūs-sāhiru hajsu etā."

"...jer je ono što su oni napravili samo varka čarobnjaka, a čarobnjak neće, ma gdje došao, uspjeti."
(Tāhā, 69.)

Ovi ajeti će se također proučiti sedam puta nad vodom, a onda će bolesnik jedan dio vode ostaviti za piće, a ostatkom se okupati. Proces će ponavljati onoliko puta dok mu Uzvišeni Allah ne podari izlječenje.

Bolesnik će u toku liječenja što više učiti sure El-Felek i En-Nās, kao i naredne dove:

اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَذْهِبِ الْبَاسَ وَاشْفِ أَنْتَ
الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا

Allāhumme, Rabben-nāsi, ezhibil-be'se, vešfi, Enteš-šāfī, lā šifā'e illā šifā'uke, šifā'en lā jugādiru sekamā.

"Moj Allahu, Gospodaru ljudi, otkloni tegobu i izliječi, Ti si doista Onaj Koji liječi. Nema lijeka osim Tvoga lijeka, pa izliječi lijekom iza kojeg bolest ne ostaje."

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

E'ūzu bi kelimātillāhit-tāmmāti min šerri mā halek.

"Utječem se Allahovim savršenim riječima od zla onoga što je On stvorio."

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

**Bismillāhil-lezī lā jedurru me'asmihi šej'un fil-erdi
ve lā fis-semā'i, ve Huves-Semī'ul-'Alīm.**

"U ime Allaha, uz Čije ime ne može nauditi ništa ni na nebu, ni na Zemlji, i On sve čuje i On sve zna!"

Bolesnik će uz ove poslaničke dove moliti Uzvišenog Allaha svojim riječima da mu podari ozdravljenje, govoreći: "Moj Allahu, uništi Svojom snagom i moći sihr kojim sam opsihren, Tvoja moć je najveća i na nebu i na Zemlji. Kad nešto hoćeš, Ti samo rekneš: 'Budi!' — i ono bude!", pa će, uz Allahovu dozvolu, ubrzo ozdraviti.

Kako se liječi gluhoća?

Ako je gluhoća uzrokovana sihrom, odnosno džinskim djelovanjem, gdje se na bolesniku primjećuju neki simptomi opsjednutosti, a što će potvrditi i upućena osoba koja uči rukju, tada će se bolesniku proučiti rukja. Uz učenje rukje, treba uzeti čašu vode na koju će se prethodno više puta proučiti ajeti za uništenje sihra koje smo naveli u prethodnom naslovu u vezi uništenja rabta, pa

će se u svako uho bolesnika od naučene vode ukapati po tri kapi. To će se ponavljati više puta, sve dok, Allahovom dozvolom, bolesnik ne ozdravi, jer se u slučaju gluhoće uzrokovane sihrom džin nalazi u ušnoj šupljini, pa će se sipanjem naučene vode u uši i učenjem rukje džin najbrže, bez povratka, protjerati sa tog mjesta. U vodu še može dodati i koja kap lijepog mirisa: miska ili ružine vode, jer to džinima dodatno izaziva neprijatnost, s obzirom da oni ne vole prijatne mirise.

Allahov Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je sve vrste bolesti liječio ovom dovom o kojoj Ebu Ed-Derda, r. a., kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kada je rekao: *'Kada neko od vas osjeti neku bol, neka kaže: 'Gospodaru naš na nebu, sveto je Ime Tvoje, a Tvoja odredba sprovodi se i na nebu i na Zemlji. Kao što si milost Svoju po nebu razasuo, spusti milost Svoju i na zemlju, i oprosti nam grijeha i pogreške. Ti si Gospodar dobrih, pa daruj nam milost Svoju i lijek za ovu bol od mnoštva lijekova Tvojih!'* — pa će bol, uz Allahovu dozvolu, utom nestati.'

Kako se liječe bolovi u zglobovima i paraliza?

Ako džin prouzrokuje bolove u zglobovima, djelimičnu ili totalnu paralizu, iz osвете što mu je čovjek nanio neku štetu ili bez učenja dove ušao u klozet, te ga u tom stanju opsjeo, a to se često dešava, tada će se bolesniku proučiti rukja. Ako se u toku rukje pojavi džin i progovori iz tijela opsjednutog, obavijestit će učača rukje o svom razlogu opsjedanja bolesnika. Ako se pak ne javi, ne htjedne ništa kazati, protivni da izađe i napusti tijelo ili se bolovi bolesnika još više povećaju, tada će mu se što više učiti ajeti koji govore o Allahovom kažnjavanju nevjernika i nasilnika, a često će mu se ponavljati ajet: **"I ne činite nepravdu, jer Allah, doista, ne voli one koji nepravdu čine."**² Potom će se bolesnik masirati maslinovim uljem, na koje su prethodno naučeni kur'anški ajeti, po mjestima bola. Učenje rukje će opet ponoviti nakon izvjesnog vremena, ili će sam bolesnik učiti Kur'an ili slu-

¹ Buhari i Muslim

² El-Bekare, 190.

šati njegovo učenje sa kasete, tražeći u dovi od Allaha Uzvišenog da ga izliječi. Proces treba ponoviti više puta, sve dok Uzvišeni Allah iz milosti Svoje ne dadne potpuno izlječenje.

A što se tiče liječenja sihra ljubavi ili spajanja, sihra rastave, sihra oboljenja, sihra ludila, sihra priviđanja, sihra neženstva, sihra materičnog odljeva krvi, sihra epilepsije, karcinoma i drugih medicinski teško izlječivih bolesti, njihovo liječenje je općenito spomenuto pod ranijim naslovom: "Kako liječiti časnim Kur'anom?"¹

Ako je neka od pomenutih bolesti uzrokovana džinskim djelovanjem, Uzvišeni Allah sve liječi, jer Njegovom odredbom nastaje bolest i samo On za bolesti daje i lijek. Allah je iznad svih i On najbolje poznaje sve stvari.

Centri za liječenje Kur'anom privlače pažnju islamskih učenjaka i ljekara

U časopisu *En-Nefsu-l-mutme'inne* (Spokojna duša), broj 27, od mjeseca jula 1991. godine, kojeg izdaje Svjetsko udruženje za mentalno zdravlje, navodi se: "U Kairskoj i Aleksandrijskoj regiji svjedoci smo nove pojave koja se sve više i više širi, a riječ je o osnivanju centara za liječenje Kur'anom. Ono što izaziva još veće čuđenje jeste činjenica da su ti novoosnovani centri prepuni građana raznih uzrasta koji traže pomoć za svoje zdravstvene muke od onih koji u tim centrima liječe Kur'anom. Ti koji liječe — šejhovi tvrde da su Kur'anom izliječili mnoge ljude od raznih bolesti kao što su: sterilnost, paraliza, zastoj bubrežne funkcije i karcinom. Koliko su istinite ove tvrdnje koje iznose i ponavljaju osnivači i radnici u tim centrima, te kakav stav zauzimaju ljekari i islamski učenjaci spram upotrebe Kur'ana u liječenju raznih bolesti? Muhammed Sejjid Mahmud, jedan od onih koji liječe Kur'anom u novoosnovanom centru, oformljenom u sjedištu islamskog časopisa *En-Nur* u Kairu, izjavljuje: 'Osnova liječenja Kur'anom jeste da se ljudi vrate i priklone Uzvišenom Allahu, jer su oni opsjednuti džinima i izloženi njihovim napadima i

¹ Vidjeti stranu 214.

djelovanju, zato što nisu činili zikr — sjećali se Allaha, pa kada se vrate Allahu i počnu Ga veličati i dozivati kroz zikr, to će im biti brana i zaštita od šejtana i njihovog zla: **'Allah zaista štiti one koji vjeruju!'** — istinu je rekao Uzvišeni Allah. Liječenje Kur'anom donosi rezultate i kod onih osoba koje su tražile i liječničku — medicinsku pomoć za određene bolesti, čije su postojanje potvrdili i ljekari, ali nisu mogli ustanoviti razloge njihovog nastanka. U nekim slučajevima sterilnosti ili paralize, ljekari nisu mogli da utvrde uzročnike bolesti, jer su sve tjelesne funkcije bolesnika bile zdrave, u takvim slučajevima pomaže liječenje Kur'anom. Zatim u slučajevima kada se radi o bolestima uzrokovanim sihirskim nametom, poput ludila, seksualne nemoći u braku i tome slično, liječenje Kur'anom uspješno otklanja to štetno dejstvo sihra i vraćanja.'"

Liječenje Kur'anom nije magija ili vraćanje

Učać rukje Muhammed Sejjid Mahmud, nastavlja kazivati: "Psihičke ili tjelesne bolesti čije uzroke nastanka poznaju ljekari, liječe se medicinskim tretmanima, a što se tiče liječenja Kur'anom, to nije nikakva magija ili vraćanje, ili liječenje pri kojem se koriste hamajlije ili neki nerazumni recitali, to je slijedenje Božijeg uzročno-posljedičnog zakona. Od nas se traži da tražimo uzroke i slijedimo činioce. Naš plemeniti Poslanik, saljallāhu 'alejhi ve sellem, poručuje: *'Tražite lijeka u dvome: Kur'anu i medu.'* Mi ljude, koji dolaze u naše centre, liječimo Kur'anom bez ikakve naknade. Onaj ko želi da liječi Kur'anom mora ispunjavati neke uvjete: da bude čvrsto ubijeden da samo Uzvišeni Allah liječi, a da je on kao osoba samo uzrok ili spona u liječenju, pojašnjavajući ovu činjenicu i osobi koja traži da joj se uči rukja. Sam čin liječenja ili rukje sastoji se u tome da bolesnik sjedne na stolicu, povežu mu se oči (radi koncentracije i veće pažnje pri slušanju), a onda mu se na uši stave slušalice koje su spojene na kasetofon s kojeg se pušta učenje Kur'ana. Bolesnik sluša učenje Kur'ana jedan sat ili malo više, a potom svi prisutni bolesnici slušaju vaz u kojem se pozivaju na islamski bonton, izvršavanje islamskih

dužnosti, namaza i svakodnevnog učenja Kur'ana. Neki bolesnici odmah u prvoj sesiji ozdrave, a neki u drugoj ili trećoj. Na ovakav način bili su izliječeni neki slučajevi paralize, sterilnosti, zastoja funkcije bubrega, epilepsije, karcinoma i drugih bolesti. Mi pozivamo muslimane da slijede uzroke u liječenju, pridržavajući se naputa i tretmana koje im savjetuju ljekari, a ako budu primorani da potraže lijeka na ovakav način, da to čine kod ljudi od znanja i povjerenja kako smo ih ranije opisali."

Poslanikova medicina potvrđuje liječenje Kur'anom

Dr. El-Husejni Ebu-Ferha, šef odsjeka za tefsir (tumačenje Kur'ana), na Univerzitetu El-Azhar u Kairu, kaže: "Liječenje mnogobrojnih bolesti Kur'anom je utemeljena i nepobitna stvar koja zahtijeva povjerljivog i u vjeri postojanog čovjeka čije se srce ispunilo imanom i uvjerenjem da Allah može sve učiniti. U *Sa-hihu* se navodi da je jedna grupa ashaba, r. a., liječila u nekom arapskom plemenu čovjeka od ujeda škorpiona učenjem sure El-Fātiha, uzevši za to kao nagradu stado ovaca, pa kada su o tome obavijestili Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, on im je odobrio oboje: liječenje Kur'anom, a i naplatu te usluge. Allahovom Vjerovjesniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, su dovodili bolesnike pa im je on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, učio Kur'an i upućivao za njih dove, pa bi oni ozdravljali. Učenjaci se razilaze u mišljenju da li je takav način liječenja pravo samo Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ili to mogu činiti i svi dobri Allahovi robovi, učenjaci i pobožnjaci, nakon njega, sallallāhu 'alejhi ve sellem. Jedna grupa učenjaka zagovara prvo mišljenje, a drugi smatraju da se time može baviti svaki Allahov evlija — pokornik, na bilo kojem mjestu i u bilo koje vrijeme, koristeći se tom poslaničkom metodom u liječenju, — što i ja lično preferiram i smatram za jače mišljenje."

Kur'an je lijek za svaku bolest

Dr. Abdulmun'im El-Kassas, profesor na Fakultetu islamskih nauka i član Komisije za fetve pri Univerzitetu El-Azhar, tvrdi: "Dozvoljeno je liječenje Kur'anom svih bolesti, jer je Uzvišeni Allah rekao: 'i Mi objavljujemo Kur'an koji je lijek i milost vjernicima.' Ali uz liječenje Kur'anom, potrebno je otići i kod ljekara i ne smije se previdjeti njihova uloga u samom liječenju. To zato što nam je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, naredio da se liječimo, a u predaji se navodi: 'Uzvišeni Allah nije stvorio bolest, a da za nju nije dao i lijek.' Kada se radi o opakim i smrtonosnim bolestima, njih treba liječiti Kur'anom, ali kod stručnih ljekara. (...) Što se tiče liječenja Kur'anom, danas smo se tu izgubili, te su nam i dobri i loši, stručni i nestručni postali jednaki. Ima ljudi koji se predstavljaju kao liječnici Kur'anom, a u biti, oni samo izmamljuju novac od nevoljnika i čine nedolične stvari, suprotne islamskom načinu ponašanja, da nas Uzvišeni Allah sačuva od takvih. Druga vrsta liječnika Kur'anom su oni dobri, pobožni, zakiri i Allahu pokorni robovi. To su učaci i nosioci Kur'ana, njima je dopušteno da se bave tim humanim zanimanjem, ali pod uvjetom da time žele postići samo Allahovo zadovoljstvo i nagradu i da budu poznati među ljudima po bogobožnosti i dobročinstvu."

Želimo jasne i neoborive dokaze o onome što tvrde liječnici Kur'anom — učaci rukje

Dr. Abdulfettah Ševki, član Generalnog savjeta ljekara i predsjednik kompanije "El-Arebije" za proizvodnju lijekova i ljekovitog bilja, kaže: "Uvjerenje čovjeka u Allahovu neograničenu moć i čvrsto ubjeđenje da je On, Uzvišeni, pravedan, milostiv, da prašta grijehe, — sve te činjenice, kada se ustabile u srcu i biću nekog muslimana, će mu, nema sumnje, biti dodatna snaga koja će mu olakšavati životne probleme i psihološki pritisak. Na taj način, čovjek će biti zaštićen od mnogih tjelesnih, nervnih i mentalnih oboljenja. Poklanjanje vjeri kod muslimana podiže moral i volju, te ga štiti od mnogih životnih nedaća i proble-

ma. Nema sumnje da časni Kur'an, Allahova Knjiga, Njegovi jasni ajeti donose čovjeku smiraj i podsjećaju ga na Allahovu veličinu i moć kojom On može da otkloni svaki životni problem. Oni koji liječe Kur'anom zagovaraju da su na taj način izliječili mnoge slučajeve karcinoma, zastoja bubrežne funkcije, paralize i slično, no mi to ne možemo prihvatiti bez apsolutno konkretnog i neoborivog dokaza, tako što bi se oboljeli pacijenti podvrgli medicinskom pregledu prije i poslije liječenja Kur'anom, pa da na osnovu medicinskih izvještaja i nalaza potvrdimo ono što zagovaraju liječnici Kur'anom, jer islam je vjera razuma, jasnih činjenica i dokaza."

Uništavanje sihra i razgovor sa džinima

Dr. Abdulfettah Ševki nastavlja: "Liječnici Kur'anom također zagovaraju da u toku učenja rukje prisiljavaju džine na razgovor, vodeći s njima dijaloge, te da tim načinom liječenja uništavaju sihirske namete. To su doista začuđujuće izjave koje kod mene izazivaju zašepaštenje i mnoge dileme. Kur'an je potvrdio postojanje džina, ali nigdje nije potvrđeno, niti nam je preneseno da su ashabi i tabi'ini, a oni su bili učeniji, bogobojazniji i postojaniji u vjeri i njima bi to više priličilo, pokoravali džine i koristili ih za neke potrebe kao što je to činio Sulejman, a. s. S druge strane, kada je riječ o uništavanju sihirskih nameta, postoji mogućnost da je popravak zdravstvenog stanja bolesnika i odupiranje djelovanju sihra rezultat psihičko-emotivnog stanja pacijenta koji s optimizmom prihvata sam način liječenja Kur'anom, pa tako i ozdravi, jer sam svjedok brojnih slučajeva u medicinskoj praksi da su se pacijenti brže i lakše oporavljali ako su imali povjerenja u ljekare koji su vodili njihov tretman liječenja. Naravno, kod tih pacijenata primjetno je bilo i veliko pouzdanje u Uzvišenog Allaha i Njegovu pomoć. A što se tiče zagovaranja tih učača rukji da liječe ljude i od šejtanskog opsjedanja — messa, koji izaziva mnoge bolesti, ja za šejtansko opsjedanje stvarno nisam ni čuo da postoji, niti o tome šta znam."

Obmanjivanje ljudi i skretanje s Pravoga puta

Dr. Džemal Madi Ebu-l-Aza'im, predsjednik Svjetske islamske asocijacije za mentalno zdravlje, opisuje liječenje Kur'anom obmanom ljudi i skretanjem s Pravoga puta. Iznoseći svoj stav o ovome, on kaže: "Oni koji 'liječe' ljude bez detaljnog i znanstvenog pregleda i dijagnoze bolesti, zaista čine veliku grešku, jer nisu upućeni u uzroke bolesti, pa često obmanjuju bolesnike kako bi na taj način stekli neku materijalnu korist, što je nezakonito i nemoralno iskorištavanje drugih. Još pogubnije i teže od ovoga jeste to što svojom praksom oni izlažu Kur'an opasnosti da, kada ne uspiju u liječenju, ljudi izgube povjerenje u Allahovu Knjigu. Svi ti zdravstveni problemi od kojih pate ljudi su samo različite bolesti za koje postoje bolnice, klinike, instituti, istraživački centri, putem kojih se izučava i utvrđuje način tretiranja i liječenja datih bolesti. Mi kao muslimani ne smijemo zatvoriti oči pred zadivljujućim naučnim napretkom na polju medicine i empirijskog liječenja, a naročito što smo već na pragu dvadeset i prvog stoljeća. Ovo je veoma ozbiljna stvar i ne smijemo se s tim poigravati. Oni koji zagovaraju da liječe Kur'anom i tvrde da razgovaraju sa džinima iz tijela bolesnika, samo obmanjuju ljude, jer to ne govori niko drugi do sam bolesnik. Treba samo napraviti stanku i to shvatiti. Taj vid liječenja treba zaustaviti i donijeti zakonske norme koje će ga regulisati."

Kur'an je čist od takozvanih "iscjeljitelja Kur'anom"

Dr. Džemal Madi Ebu-l-Aza'im nastavlja: "Ti iscjelitelji Kur'anom zagovaraju da oni liječe, mada je Kur'an čist od njih. Oni samo šire glasine među ljudima da da postoji mess — džinsko opsjedanje i napadanje čovjeka, koji izaziva razne bolesti, ali ako želiš s njima o tome govoriti, pitati ih da li su vidjeli džine, da li su s njima živjeli i boravili i ko su to, ustvari, džini, — vidjet ćeš da oni o tome ništa ne znaju. To ne znači da mi poričemo postojanje džina, nego poričemo predstave o džinima koje raz-

glašavaju ti iscjelitelji: da bolesti nastaju džinskim djelovanjem na čovjeka. Ja izazivam nekog od njih da dođe i pojasni utjecaj šejtanskog opsjedanja na čovjeka, jer se to ne uklapa s činjenicom da ljudski mozak ima više od stotinu biliona ćelija koje čovjeku omogućavaju da čuje, vidi, osjeti miris ili okus. Bolesti imaju svoje uzroke, kao naprimjer: mikrobska upala, a da bismo to liječili potrebno je izvršiti preglede i nalaze sa najmodernijim medicinskim uređajima danas. Međutim, oni koji kao dokaz za svoje oronule tvrdnje iznose riječi Uzvišenog: **'Oni koji se kamatom bave dići će se kao što će se dići onaj koga je dodirrom šejtan izbezumio'**¹, oni i ne znaju kakvi se procesi odvijaju u ljudskom mozgu. Njihova neukost im predočava da poznaju Kur'an, a oni su tako daleko od Kur'ana, jer Kur'an, kada na ovakav slikovit način predstavlja onoga koji se bavi kamatom, ima za cilj da udalji i odagna ljude od poslovanja i suradnje s kamatom. Kur'an časni je Božija poslanica koja ima za cilj da izvede ljude na Pravi put i da pokaže Allahovu moć i Njegove mu'džize (nadnaravna djela) u kosmosu, a Njegov poslanik Muhammed, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je rekao: *'Liječite se, Allahovi robovi!'* Kada bi se on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, razbolio, liječio se tada poznatim ljekovitim biljem, a Kur'an o poslaniku Junusu, a. s., kaže: **'I dali smo da iznad njega vrijež tikve iznikne.'**² To je očit primjer liječenja ljekovitim biljem. A u kontekstu kazivanja o Ej-jubu, a. s., Uzvišeni Allah je rekao: **'Udri nogom o zemlju — eto hladne vode za kupanje i piće!'**³ Ovo je drugi primjer liječenja, traženjem uzroka izlječenja. Pa kako onda prihvatiti zagovaranje iscjelitelja Kur'anom da su oni izliječili neke teške bolesti? Trebali bi znati da izlječenje ne dolazi osim uz medicinske pretrage i preglede na osnovu kojih će se ustanoviti da li su uzroci bolesti još prisutni ili ne. A to što se neki bolesnici osjećaju bolje nakon učenja rukje, pa to je samo optimistična sugestija spram takvog načina liječenja, ali će se ubrzo simptomi iste bolesti opet povratiti."

¹ El-Bekare, 275.

² Es-Sāffāt, 146.

³ Sād, 42.

Revidiranje nekih shvatanja

Doista osjetim veliku bol i žaljenje kada vidim neke ljude kako dopuštaju sebi da govore o onome što dovoljno ne poznaju, niti paze šta izjavljuju, a situacija je još teža i bolnija kada je riječ o vjerskim, šerijatskim pitanjima, jer njihove izjave i 'fetve' imaju veoma loše posljedice za cijelo čovječanstvo. Kod Allaha je jedina priznata vjera islam, a znamo da vatra nastaje od male iskre, pa ako se njihove izjave ne temelje na kur'anskim dokazima i autentičnoj praksi Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, dogodi se ono čega se pribojavamo. Drugovi Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i pored njihovog velikog znanja i upućenosti u propise vjere, izbjegavali su da daju fetve i odgovaraju na pitanja ljudi, upućujući onoga koji pita na nekog drugog, nadajući se da će taj drugi bolje odgovoriti i imati ispravnije viđenje i odgovor, kako ne bi zalutali ili druge odveli u zabludu.

Iz tog razloga smatramo da je potrebno ukazati na istinu i dokazati greške u koje su zapali ljekari — stučnjaci u oblasti medicine.

Dr. Abdulfettah Ševki kaže: "Kur'an je potvrdio postojanje džina, ali nigdje nije potvrđeno, niti nam je preneseno da su ashabi i tabi'ini, a oni su bili učeniji, bogobojazniji i postojaniji u vjeri i njima bi to više priličilo, razgovarali s džinima... ", pa smo dužni da mu odgovorimo pitanjem: Da li ljudi razgovaraju i kontaktiraju s džinima inače, jer je Uzvišeni Allah objavio: **"I bilo je ljudi koji su pomoć od džina tražili, a pa im je to obijest povećalo."** (El-Džinn, 6.)

U ovom časnom ajetu imamo dokaz koji upućuje na uspostavu komunikacije između ljudi i džina. A što se tiče upita o razgovaranju ashabâ, r. a., sa džinima, navest ćemo predaju Asima od Zerra koji kazuje da je slušao Abdullaha kako priča: "Neki ashab Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, izašao je vani i susreo se sa šejtanom, pa su se pohrvali. Ashab ga je savladao, pa šejtan zamoli: 'Pusti me pa ću ti ispričati nešto što će ti se svidjeti!' Ashab ga pusti, ali mu šejtan ne održa svoju riječ, pa su se ponovo uhvatili u koštac. Ashab i ovaj put pobijedi šejtana,

a ovaj mu reče isto. Opet ga je ashab pustio, no šejtan ni tada ne htjede da mu kaže ono što je obećao. Ashab i treći put navali na njega i savlada ga, baci ga pod svoje noge, skoči na njega i uhvati ga za palac i poče mu ga gurati u usta, a šejtan zavapi: 'Pusti me pa ću ti ispričati nešto što će ti se svidjeti!' Ali ovaj put ashab mu reče: 'Prvo ćeš ispričati pa ću te tek onda pustiti.' Tada mu šejtan reče: 'Riječ je o suri El-Bekare. Ako proučiš bilo koji njen ajet u skupu šejtana, nijedan od njih neće ostati, a da ne pobjegne, niti će se u nekoj kući proučiti ova sura, a da u nju poslije toga uđe šejtan.'" Prisutni su upitali Abdullaha: "O Ebu-Abdurrahmane, koji je to ashab bio?" A on im odgovori: "Pa ko bi to mogao biti drugi do Omer b. El-Hattab, r. a.?"¹

U sunnetu Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, ima doista mnogo sličnih predaja, ali ovdje želimo spomenuti samo neke kao dokaz za poricatelje, pa ćemo još spomenuti hadis Ebu-Hurejre, r. a., koji kaže: "Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, me zadužio da čuvam ramazanski zekat, pa mi je jedne noći došao neki čovjek koji počeo grabiti hranu. Ja sam ga uhvatio i rekao: 'O ovome ću obavijestiti Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem,' a on zamoli: 'Ne govori mu o meni, ja sam čovjek siromah, potrebnik, a brinem se i o djeci', pa sam ga pustio. Kada sam osvanuo, Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, me upitao: 'O Ebu-Hurejre, šta je bilo sa tvojim sinočnjim zatočenikom?' Rekoh mu: 'Požalio se na svoju potrebu i siromaštvo, a reče da ima i djecu, pa sam mu se smilovao.' Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, na to mi kaza: 'Slagao te i opet će doći.' Tako sam saznao da će se vratiti, pa sam ga iz zasjede osmatrao kada će se pomoliti. Došao je i počeo grabiti hranu. Uhvatio sam ga i rekao: 'Sada ću te predati Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem!' On opet zavapi: 'Ja sam potrebnik, hranim svoju djecu i obećavam da se više neću vraćati.' Smilovao sam mu se i opet ga pustio. Kada sam osvanuo, Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, me upitao: 'Šta se desilo sa tvojim zarobljenikom?' Opet rekoh: 'Požalio se na svo-

¹ Bejhaki u *Dela'ilu-n-nubuww*, Ebu-Ne'im u *Ed-Dela'ilu* i Ebu-Ubejd u knjizi *El-Garib*. Hadis je ocijenjen kao sahih, a za sened se kaže da je dobar.

ju potrebu i siromaštvo, a reče da ima i djecu, pa sam mu se smilovao i pustio da ode.' Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, također reče: *'Slagao te i opet će ti doći.'* Očekivao sam ga i treću noć, pa dođe i počeo grabiti hranu. Ponovo sam ga uhvatio i rekao: 'Sada ću te odvesti Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem! Ovo je zadnji put da mi lažeš, obećaš mi da se nećeš vraćati, pa opet dođeš!' Tada on reče: 'Pusti me, a ja ću te podučiti riječima kojima će te Allah okoristiti.' Reho mu: 'Šta je to?!' On odgovori: 'Kada legneš u postelju, prouči Ajetul-kursiju do kraja, tada ćeš od Allaha imati čuvara koji će bdjeti nad tobom sve do svanuća i nijedan šejtan ti se ne može približiti.' — pa sam ga pustio. Kada sam osvanuo, Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, me upitao: *'Šta je bilo sa tvojim zatočenikom sinoć?'* Ja rekoh: 'Obećao je da će me podučiti nekim riječima kojima će me Allah okoristiti.' Poslanik upita: *'Čemu te podučio?'* Rekao mi je: 'Kada legneš u postelju, prouči Ajetul-kursiju do kraja, tada ćeš od Allaha imati čuvara koji će bdjeti nad tobom sve do svanuća i nijedan šejtan ti se ne može približiti.' Nakon ovoga Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, reče: *'Istinu je rekao, iako je on najveći lažljivac. Znaš li s kime si razgovarao prethodne tri noći, Ebu-Hurejre?'* 'Ne!' — rekoh. *'Bio je to šejtan!'* Zato izučite tefsir Ajetul-kursije, jer u njoj vam je ostavljen lijek."

A u vezi izjave dr. Abdulfettah Ševkija: "Ti učaci rukje zagovaraju da liječe ljude i od šejtanskog opsjedanja — messa, koji izaziva mnoge bolesti, ja za šejtansko opsjedanje stvarno nisam ni čuo da postoji, niti o tome šta znam", kažemo:

Šejtansko opsjedanje čovjeka — mess, spomenut je u Kur'anu na više mjesta. Ako takvo šta ne postoji zašto nas Uzvišeni Allah poziva: **"Kada hoćeš učiti Kur'an, zatraži od Allaha zaštitu od šejtana prokletog?"** (En-Nahl, 98.)

Kako će postupiti čovjek kojeg okupiraju šejtanske misli i nagovori, osim po preporuci Allaha Silnoga: **"A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve."** (Fussilet, 36.)

Zašto da u takvoj situaciji čovjek ne kaže: **"A ako šejtan pokuša da te na zlo navede, ti potraži utočište u Allaha, On uistinu sve čuje i zna?"** (El-A'rāf, 200.) ili: **"Reci: 'Tražim zaštitu Gospo-**

dara ljudi, Vladara ljudi, Boga ljudi, od zla šejtana napasnika, koji zle misli unosi u srca ljudi — od džina i od ljudi!" (En-Nās, 1.–5.)

A u vezi liječenja Kur'anom, koje ovi medicinski stručnjaci osporavaju, o tome smo doista iznijeli toliko dokaza da nema potrebe da ih više ponavljamo. Spomenut ćemo još jednom predaju Harīdže b. Es-Salta koji prenosi od svoga amidže da je on bio kod Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i prihvatio islam, a u povratku je prošao pored nekih ljudi među kojima je bio i neki luđak privezan u okove, pa je njegova porodica upitala: "Čuli smo da je vaš drug (Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem) izaslan s dobrom, pa imate li vi nešto čime bi nam mogli izliječiti ovoga?!" Njegov amidža o tome kazuje: "Proučio sam mu El-Fātihu, što ga je izliječilo. Za nagradu mi dade stotinu ovaca. Vratio sam se Allahovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi ve sellem, i obavijestio ga o tome, a on me upita: 'Jesi li učio išta drugo osim El-Fātihe?!' 'Ne' — odgovorio sam. A on će na to: 'Uzmi ih, jer si ih zaradio učeći pravu rukju, a teško onom ko jede zarađeno nedozvoljenom haram-rukjom.'"

Osvrnimo se sada na izjavu dr. Džemala Madija, predsjednika Svjetske asocijacije za mentalno zdravlje.

S njim se slažem da prilikom neuspjeha liječenja Kur'anom od strane nedovoljno upućenih učaća dolazi do razočarenja bolesnika i njegove porodice, što sam Kur'an stavlja u nezahvalan položaj. To sam lično iskusio prilikom liječenja nekih članova svoje porodice kod nekih učaća rukje i to uz izdvajanje velikih suma novca, pa kada nije bilo koristi, razočarali smo se. No, stanje se brzo popravilo kada smo otišli kod drugog, pouzdanog učaća.

Bavljenje liječenjem je ozbiljna stvar, kako i kaže dr. Džemal, i džini doista govore jezikom bolesnika s malo izmijenjenim tonom i o onome što bolesnik, kada je pri svojoj svijesti, ne zna, niti se kasnije, nakon osvješćenja, prisjeća ičega što je džin govorio njegovim jezikom. Ako racionalno posmatramo ovu stvar i uzmemo u obzir napredak tehnike i uspon medicinskih znanosti, nije sporno da se vrše medicinske pretrage, ispitivanje i pregledi, jer doista ima puno bolesti koje se liječe medicinskim tretmanima, ali i onih koje su van dosega medicine. Onome ko

ima **neko** tjelesno oboljenje ništa neće nauditi ako ode kod ljekara, a uz to se u dovi preda Allahu i moli da mu On otkloni belaj, jer je Svemilosni objavio: **"A ko se odaziva nevoljniku kad zavapi i otklanja zlo?"** (En-Neml, 62.) Da li je to možda ljekar? On je samo jedan uzrok u lancu više uzroka izlječenja. Ako se bolesnik preda Allahu, to je pravo i istinsko oslanjanje i pouzdanje, u protivnom to je samoobmanjivanje i krivi put. Postavit ću još jedno pitanje. Da li to ljekar sam sobom liječi ili je on samo uzrok i korisnik znanja koje mu je Allah darovao? Onaj Koji je stvorio bolest, samo On daje i lijek. Za onoga koji je u svoje srce usadio čvrsto pouzdanje u Uvišenog Allaha ne postoje nikakve granice i prepreke, jer zna da je moć Njegovog Gospodara iznad svega. Lijep primjer predanosti i Allahove podrške imamo u kazivanju o Ejjubu, a. s.: **"I sjeti se roba Našeg Ejjuba kada je Gospodaru svome zavapio: 'Šejtan me na zlo navraća i misli lažne mi uliva!' 'Udri nogom o zemlju — eto hladne vode za kupanje i piće!' — i Mi smo mu iz milosti Naše čeljad njegovu darovali i još toliko uz njih, da bude pouka za one koji imaju pameti."** (Sād, 41.-43.)

Zapanjujući naučni napredak nije dokaz niti povod radi kojeg treba negirati i odbaciti nešto, jer to nije mjerilo ispravnosti i pravoga puta. Arapi muslimani su još davno pobijedili Bizantiju i Perziju iako su i jedni i drugi bili materijalno jači i moćniji od muslimana i na višem stupnju tehničko-materijalnog razvoja i napretka. Danas se dešavaju iste stvari.

Šta je sa tim naučnim napredkom pred kur'anskim izazovom s mušicom, koja ako im nešto uzme, ne mogu to od nje više povratiti, jer Allah upravlja svime onako kako On hoće?

A glede izjave: **"Ako upitaš nekog od iscjelitelja Kur'anom o džinima, da li su ih vidjeli, s njima boravili i slično, oni o tome ništa ne znaju. . ."**, kažem da ne viđenje nečega ne može biti argument negiranja te stvari, jer i ljekar ne vidi dušu u čovjekovom tijelu, ali je ubijeđen da ona postoji, a svojim znanjem samo uviđa život ili smrt pacijenta. Na isti način mi vjerujemo u Allaha, Njegove meleke, poslanike i knjige. Znamo da se meleki spuštaju i traže halke zikra i nauke, pa da li smo ih nekada vidjeli? U čovjekovom mozgu se odvija milion raznih funkcija

dok je duša u tijelu, ali kada ona napusti tijelo, kakva je vrijednost uma i čovjeka? To su samo kratkotrajni vremenski razmaci između života i smrti. Trebamo se upitati da li je neko od nas vidio dušu?

Učać rukje ne vidi džina, ali prepoznaje neke znakove koji ukazuju na njegovo prisustvo u tijelu čovjeka. Izjava da uvaženi doktor o džinima ne zna ništa je činjenica koja se ne odnosi na druge ljude. Ima ljudi koji o tome nemaju nikakva znanja, ali i onih drugih koji o tome znaju, neki više, a neki manje, kao i u svakom znanju i nauci. Jesu li isti svi studenti koji apsolviraju na istom fakultetu ili je njihovo poznavanje studijske materije različito? Nije obaveza svakog od nas da nauči o džinima i njihovom svijetu, ali taj svijet postoji kao i znanje o njemu.

Aiša, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, ušao kod nje u odaju dok ju je neka žena liječila učeći joj neku rukju, pa je on, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, rekao toj ženi: *"Liječi je samo Allahovom Knjigom."* Ako poricatelji liječenja Kur'anom uzimaju za dokaz riječi Allahovog Poslanika, sallallāhu ‘alejhi ve sellem: *"Liječite se, Allahovi robovi!"*, učači rukje navode za dokaz mnoge kur'anske ajete i hadise Allahovog Poslanika, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, koji nedvosmisleno i jasno potvrđuju liječenje Kur'anom. Zatim, treba se zapitati da li je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, pomenuto liječenje u hadisu ograničio samo na medicinsko? Zar ne primjećujete da je to općenit tekstualni dokaz koji se može tumačiti?

Ajeti i dove za zaštitu

Prvi način zaštite: Učenje Kur'ana

Uzvišeni Allah je rekao:

"Kad čitaš Kur'an između tebe i onih koji u onaj svijet ne vjeruju, Mi zastor nevidljivi stavimo." (El-Isrā', 45.)

Zato se trebamo zaštititi stalnim učenjem Kur'ana, koliko je to moguće. U drugom ajetu Uzvišeni je kazao:

"A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve." (Fussilet, 36.)

Enes b. Malik, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Allah na Zemlji ima Svoje miljenike i odabranike."* "Ko su oni, Allahov Poslaniče?" — upitaše ashabi. *"To su učaći Kur'ana, oni su Allahovi miljenici i odabranici."*¹

Ebu-Hurejre, r. a., kazuje da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Sura El-Bekara je čelo (vrh) Kur'ana i njegov najistaknutiji dio. Sa svakim ajetom ove sure spustilo se i osamdeset meleka, a Ajetul-kursija je izvađena ispod Arša i stavljena u suru El-Bekara. Jāsīn je srce Kur'ana i nijedan čovjek, koji žudi za Allahom i Kućom ahiretskom, neće proučiti ovu suru, a da mu zbog toga ne budu oprošteni grijesi."*²

Ibn-Abbas, r. a., navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Džibril je sjedio kod vašeg Vjerovjesnika, pa je čuo neki prasak iznad sebe, podigao je glavu i kazao: 'Ovo su se otvorila jedna nebeska vrata koja se do sada nisu nikad otvarala i kroz njih se spustio melek.' Zatim je rekao: 'Ovo je melek koji se nikad prije nije spustio na Zemlju.' Melek mi je nazvao selam i rekao: 'Raduj se zbog dva svjetla koja su ti darovana: El-Fātiha i zadnji ajeti sure El-Bekare. Svaki harf koji proučiš od toga bit će ti uslišan.'" ³

Ebu-Umame el-Bahili, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Učite Kur'an jer će se on na Sudnjem danu zagovarati za one koji su ga čitali. Učite dva ukrasa: sure El-Bekare i Āli 'Imrān, jer će se one na Sudnjem danu pojaviti kao zaslon od izmaglice ili poput dva oblaka, pa će štititi i braniti one koji su ih učili. Čitajte suru El-Bekare, u njenom prihvatanju (učenju) je bereket, a u ostavljanju propast i pred njom su nemoćni zabludjeli."* Zabludjeli su, kako se navodi, džini sihirbazi.

Na posljetku svi imamo potrebu da se zaštitimo učenjem Kur'ana od svega što nas plaši.

¹ Nesa'i, Ibn-Madže i Hakim

² Muslim, Nesa'i i Tirmizi

³ Muslim, Nesa'i i Hakim

Drugi način zaštite: Zikr — veličanje Uzvišenog Allaha

Ummu-Enes, r. a., kazuje da je zatražila od Allahovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, da joj nešto oporučiti, pa je on, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Napusti grijehe, to je najbolja hidžra. Izvršavaj farzove, to je najbolji džihad. Puno čini zikr, veličaj Allaha, jer je zikr Njemu najdraže djelo s kojim Ga možeš susresti (na Sudnjem danu)."* U drugom hadisu se kaže: *"Veličaj Allaha, čini zikr, toliko da poviču: 'Ovaj je lud.'"*

Enes b. Malik, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Šejtan stavi svoju njušku na srce sina Ademova, pa ako ovaj spomene Allaha, šejtan pobjegne, a ako zaboravi na Njega, šejtan ščepa njegovo srce."*¹

Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, je rekao: *"Svaki čovjek ima dva odjeljka u svome srcu, u jednom je melek, a u drugom šejtan. Ako čovjek spomene Allaha, šejtan pobjegne, a ako zaboravi na Njega, onda šejtan spusti svoju njušku u njegovo srce i nagovara ga na zlo."*

Abdullah b. Abbas, r. a., navodi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, kazao: *"Kome budu date četiri stvari, kao da mu je cijeli dunjaluk i ahiret darovan, a to su: zahvalno srce, jezik koji čini zikr, tijelo koje strpljivo podnosi tegobe i žena koja čuva svoga muža da pored nje ne učini grijeh i ne dozvoljava mu da se ogriješi u svom imetku."*²

Džabir, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Kada čovjek legne u svoju postelju, dođe mu melek i šejtan, pa melek kaže: 'Završi s dobrim!', a šejtan poviče: 'Završi sa grijehom!', pa ako se čovjek sjeti Allaha i spomene Ga, melek otjera šejtana i onda ostane uz čovjeka da ga štiti."*³

Svevišnji Allah podsjeća nas na najbolje oružje koje odgoni šejtana. On je rekao:

"... one koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju — a srca se, doista, kad se Allah spomene smiruju!" (Er-Ra'd, 28.)

¹ Ibn Ebi-Dun'ja, Ebu-Ja'la i El-Bejheki. Neki kažu da je hadis slab

² Taberani

³ Nesa'i

Treći način zaštite: Pribjegavanje i predavanje Uzvišenom Allahu

Uzvišeni Allah je objavio:

"Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima, a klonite se onih koji iskreću Njegova imena — kako budu radili, onako će biti kažnjeni!" (El-A'rāf, 180.)

"I Gospodara svoga molite predano i u tajnosti." (El-A'rāf, 55.)

"Gospodar vaš je rekao: 'Molite Me, Ja ću vam se odazvati!' " (Gāfir, 60.)

Imam Gazali kaže: "Od kadera — Allahove odredbe je i otklanjanje nevolja, a dova je jedan od uzroka otklanjanja nevolje i zadobijanja Njegove milosti."

U hadisi-kudsijji, Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, prenosi da je Uzvišeni Allah kazao: **"Ja sam uz mišljenje Moga roba o Meni i Ja sam uz njega kada Me spomene."**¹

Sljedećim riječima rob može u predanoj dovi da moli svoga Gospodara: **"U ime Allaha, vjerujem u Allaha, od Allaha pomoć ištem, kod Allaha utočište tražim, u nevolji Allaha u pomoć prizivam, kod Allaha zaklon tražim, Allahu se predajem, u Allaha se uzdam, a nevolju i bolest od sebe odbijam riječima: 'Lā havle ve lā kuvvete illā billāhil-'Alijil-'Azīm!'** ('Nema promjene niti snage osim uz Allaha, Uzišenog i Moćnoga')

U teškim situacijama, rob može zavapiti na ovaj način: **"U ime Allaha! U Allahovoj veličini, moći, snazi, vlasti, gordosti tražim utočište od zla onoga što osjećam i čega se pribojavam."**

"Zaštićujem se Allahom Jednim i Prvim. Utočište tražim kod Allaha, pored Kojeg nema drugog boga, o Njemu sve drugo ovisi. Zaštićujem se Allahom Koji nije rođen, niti je rodio i niko Mu ravan nije."

Semure b. Džundub, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: **"Allahu su najdraže riječi: 'Subhānallāh, vel-hamdu lillāh, ve lā ilāhe illallāh, vallāhu ekber' "** ('Slavljen

¹ Muslim

neka je Allah, Njemu pripada svaka hvala, nema boga osim Njega i On je najveći’).“¹

**Četvrti način zaštite: Činjenje zikra izgovaranjem riječi:
"Lā havle ve lā kuvvete illā billāh, vel-hamdu lillāh"**

Ebu-Hurejre, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, rekao: "Često izgovarajte riječi:

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ
وَلَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ

‘Lā havle ve lā kuvvete illā biļlāhil-‘Alijjil-‘Azīm,
ve la meldže’e minallāhi illā ilejhi.’

‘Nema promjene niti snage osim uz Allaha Uzvišenog i Moćnoga. I nema zaklona od Allaha osim u pribjegavanju Njemu.’

Ko izgovori ove riječi, Allah će od njega otkloniti sedamdeset nedaća, a najmanja od njih je zaštita od siromaštva. One su džennetsko blago.”²

Ebu-Se’id el-Hudri, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu ‘alejhi ve sellem, rekao: "Spustio se Džibril i rekao mi: ‘Prouči u svome namazu:

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كُلُّهُ وَ لَكَ الْخَلْقُ كُلُّهُ
وَ إِلَيْكَ يَرْجِعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ وَ أَسْأَلُكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ
وَ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ

¹ Buhari i Muslim

² Nesa’i i Bezzar

'Allāhumme lekel-hamdu kulluhū, ve lekel-halku kulluhū, ve ilejke jerdži'ul-emru kulluhū, es'elukel-hajre kullehū, ve e'ūzu bike mineš-šerri kullih.'

'Moj Allahu, Tebi pripada sva hvala, Ti si Stvoritelj svega, Ti o svemu odlučuješ, od Tebe molim svako dobro i od Tebe tražim zaštitu od svakog zla.' ¹

Ebu-Hurejre, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Dvije riječi su lahke na jeziku, teške na mizanu, a drage Milostivom:*

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ

'Subhanallāhi ve bi hamdihi, subhanallāhil-'azīm'

'Slavljen i hvaljen neka je Allah, slavljen neka je Allah Veličanstveni.' ²

Abdullah b. Omer, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: *"Neki rob od Allahovih robova je izgovorio:*

**يَا رَبِّ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا يَنْبَغِي لِجَلَالِ وَجْهِكَ
وَ عَظِيمِ سُلْطَانِكَ**

'Jā Rabbi, lekel-hamdu kemā jenbegī li dželālī vedžhike ve azīmi sultānike!'

'Moj Gospodaru, Tebi neka je hvala onako kako dolikuje ljepoti Tvoga lica i veličini Tvoje vlasti',

pa to melekima bijaše veliko i nisu znali kako da zapišu, pa su se uspeli do svoga Gospodara i kazali: 'Naš Gospodaru, Tvoj rob je kazao riječ, a mi ne znamo kako da je zapišemo?!' Allah ih upita: 'A šta je kazao

¹ Bejheki

² Buhari

moj rob?! — a On zna šta je kazao Njegov rob. Oni rekoše: 'Izgovorio je: 'Jā Rabbi, lekel-hamdu kemā jenbegī li dželāli vedžhike ve azīmi sultānike!' Na to im Allah reče: 'Zapišite to kako je kazao Moj rob, a Ja ću ga za to nagraditi na Dan kada Me sretne.'"¹

Semure b. Džundub, r. a., prenosi da je Allahov Poslanik, sal-lallāhu 'alejhi ve sellem, rekao: "Allahu su najdraže riječi: 'Subhā-nallāh, vel-hamdu lillāh, ve lā ilāhe illallāh, vallāhu ekber' ('Slavljen neka je Allah, Njemu pripada svaka hvala, nema boga osim Njega i On je najveći')."²

Peti način zaštite: Traženje utočišta kod Allaha

Uzvišeni je kazao:

"A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve." (Fussilet, 36.)

"...i reci: 'Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od priviđenja šejtanskih, i Tebi se, Gospodaru moj, obraćam da me od njihova prisustva zaštitiš!' " (El-Mu'minūn, 97.-98.)

Ovo su neke dove u kojima se traži utočište i zaštita kod Allaha od svakog zla:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ
وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ جَبَّارٍ
عَنِيدٍ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ

"E'ūzu bi kelimātillāhit-tāmmāti min kulli šejtānin ve hāmmeh, ve min kulli 'ajnin lāmmeh, ve min šerri kulli džebbārin 'anīd, ve min šerri kulli šejtānin merīd."

¹ Ahmed i Ibn-Madže

² Buhari i Muslim

"Utječem se Allahovim savršenim riječima od svakog šejtana i zlonamjernika, od svakog oka urokljivog, od zla svakog silnika prkosnika i zla šejtana buntovnika."

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَ بِمُعَافَاتِكَ
مِنْ عُقُوبَتِكَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أُحْصِي ثَنَاءً
عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ عَزَّ جَارُكَ
وَ جَلَّ ثَنَاؤُكَ وَ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ وَ لَا مَعْبُودَ سِوَاكَ

"Allāhumme innī e'ūzu bi ridāke min sehatike, ve bi mu'āfātike min 'ukūbetike, ve e'ūzu bike minke, lā uhsī senā'en 'alejke, Ente kemā esnejte 'alā nef-sike, azze džāruke, ve dželle senā'uke, ve lā ilāhe gajruke, ve lā ma'bude sivāke."

"Moj Allahu, utječem se Tvojim zadovoljstvom od Tvoje srdžbe, Tvojim oprostom od Tvoje kazne, kod Tebe tražim zaklona od Tebe, ne mogu Ti pohvalu izreći kako Tebi do-likuje, Ti si onakav kako si Sebe pohvalio. Tvoj zaklon je velik, a slava Tvoja veličanstvena. Nema boga pored Tebe, niti božanstva kojem se klanjam osim Tebe."

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ
أَوْ أَذِلَّ أَوْ أُذَلَّ أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ
أَوْ أَبْغِيَ أَوْ يُبْغَى عَلَيَّ أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ

"Allāhumme innī e'ūzu bike en edille, ev udalle, ev ezille ev uzelle, ev edžhele ev judžhele 'alejje, ev ebgī ev jubgā 'alejje, ev azlime ev uzlem."

"Moj Allahu, kod Tebe utočište tražim da ne zalutam ili u zabludu nekoga odvedem, da budem ponižen ili da ponižim, da ne znam ili da me neznalicom smatraju, da nepravdu učinim ili da mi se nepravda učini, da zulum nanesem ili da mi se zulum uradi."

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ مِنْ كُلِّ
شَرِّ نَفْسٍ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ دَابَّةٍ أَنْتَ آخِذٌ
بِنَاصِيَتِهَا، إِنَّ رَبَّنَا عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

"Allāhumme innī e'ūzu billāhil-'Alījil-'Azīm, min kulli šerri nefsin, ve min šerri kulli dābbetin Ente āhizun bi nāsijetihā, inne Rabbenā 'alā sirātin mus-tekīm."

"Moj Allahu, utječem se Allahu, Velikom i Uzvišenom od zla svake duše i od zla svega što po zemlji ide. U Tvojoj ruci je kika njihova, a moj Gospodar je Pravome putu."

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ شَرِّ السَّامَةِ
وَالْهَامَةِ وَ مِنْ شَرِّ كُلِّ عَيْنٍ لَامَةٍ

"E'ūzu bi kelimātillāhit-tāmmeti min kulli šerris-sāmmeti vel-hāmmeh, ve min kulli 'ajnin lāmmeh."

"Utječem se Allahovim savršenim riječima od zla svakog otrova i zla zlonamjernika, i od svakog oka urokljivog."

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ
وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ

وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَ الْبُخْلِ
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدِّينِ وَ قَهْرِ الرِّجَالِ

"Allāhumme inni e'ūzu bike minel-hemmi vel-hazen, ve e'ūzu bike minel-'adžzi vel-kesel, ve e'ūzu bike minel-džubni vel-buhl, ve e'ūzu bike min galebetid-dejni ve kahrir-ridžāl."

"Moj Allahu, utječem se Tvojim imenom od svake brige i tuge, od nemoći i ljenosti, od škrtosti i kukavičluka i od toga da me prevlada dug ili ljudi svojom bahatošću ponize."

Postoji još mnogo drugih dova za zaštitu od šejtana i njegovog zla, ali ih ovdje nisam naveo zbog obimnosti. O tome ćemo napraviti jednu posebnu studiju uz Allahovu pomoć.

Zaključak

Zadovoljstvo mi je da na kraju ove studije navedem riječi Uzvišenog: **"Onaj Koji me stvorio; On će me na pravi put izvesti. On mi hranu i piće daje. A kada se razbolim, On me izliječi"**¹, ne ispuštajući ih iz vida i misli.

Podsjetit ćemo se i dove imama Alije b. Ebi-Taliba, r. a., u kojoj je kazao: "U ime Allaha, Milostivog, Svemilosnog. 'Reci: 'Allah je jedan!', zbog ovih Tvojih riječi, moj Allahu, ne prepusti me nikome, ne dopusti da budem u potrebi da tražim od bilo koga, učini me neovisnim o bilo kome, od Tebe se traži i u Tebe se pouzdaje, Uzvišen si iznad svega, visoko povrh svih. Jedan si i utočište svemu, samostalno vladaš, čist od suparništva i poroda, sve opskrbljuješ vjekovima, bez prestanka. Gospodaru moj, izvedi me iz zablude s istinom na stazu pravu, spasi me svake tegobe i brige, Bože dobrote. Ti si Allah, svakome utočište, nisi rodio, niti si rođen i niko Ti ravan nije."

¹ Eš-Šu'arā', 78.-80.

Alija b. Ebi-Talib, r. a., je rekao: "Ko želi da mu se na Sudnjem danu dobro mjeri punom vagom, neka na kraju sijela ili prilikom ustajanja kaže: **'Subhāne Rabbike, Rabbil-'izzeti 'ammā jesifūn, ve selāmun 'alel-murselīn, vel-hamdu lillāhi Rabbil-'ālemīn.'** ('Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni! — i mir poslanicima i hvaljen neka je Allah, Gospodar svjetova!')."¹

* * *

*'Subhāne Rabbike, Rabbil-'izzeti 'ammā jesifūn,
ve selāmun 'alel-murselīn,
vel-hamdu lillāhi Rabbil-'ālemīn.'*

¹ *El-Hil'je*, Ebu-Ne'im

Sadržaj

Uvod	5
Da li postoje džini?	9
Gdje stanuju džini?	22
Hrana i piće džina	26
Džini prisluškuju nebeske vijesti	29
Džini ne poznaju gajb — skriveno, niti budućnost	33
Uvjerenja i vjerski pravci džina	35
Džini će na Sudnjem danu svjedočiti u korist mujezina	38
Traženje pomoći od džina je zabranjeno	39
Džini se boje ljudi	41
Šerijatski tretman traženja pomoći od džina	43
Džini kao nerazdvojni čovjekovi pratioci	45
Da li džin može ući u čovjekovo tijelo?	46
Da li džini umiru?	48
Gledao sam kako džin umire	50
Džini su bili postrojeni pred Sulejmanom, a. s.	55
Kako otjerati džine iz kuće?	57
Nastanak sihra	62
Jevreji i nastanak sihra	65
Odlomci iz kazivanja o Harutu i Marutu	67
Vrste sihra	71
<i>Prva vrsta sihra</i>	71
<i>Druga vrsta sihra</i>	72
<i>Treća vrsta sihra</i>	72
<i>Četvrta vrsta sihra</i>	72
<i>Peta vrsta sihra</i>	73
<i>Šeta vrsta sihra</i>	73

<i>Sedma vrsta sihra</i>	73
<i>Osma vrsta sihra</i>	74
Da li se po nalogima Šerijata sihirbaz ubija?	74
Da li je Allahov Poslanik, s. a. v. s., bio opsihren?	76
Razlika između mu'džize i kerameta	80
Korištenje soli u liječenju sihra	82
Korištenje jaja u liječenju sihra	101
Na predavanjima univerzitetskog profesora	108
Poslanica o sihru i vraćanju	110
O neprijateljstvu šejtana prema čovjeku	120
Neke karakteristike šejtana	126
Okupljališta šejtana	129
<i>Voda</i>	129
<i>Mjesta molitve i ibadeta</i>	129
<i>Mjesta zabave i igre</i>	130
<i>Pijace</i>	131
<i>Nečista i prljava mjesta</i>	131
Uništavanje sihra i liječenje opsihrenog	131
<i>Najbolji način uništenja sihra</i>	133
Zavidnost i njeni uzroci	143
<i>Da li slijepac može zavidjeti?</i>	150
<i>Posljedice zavidnosti</i>	150
<i>Upute zavidniku da odstupi od širenja zavidnosti</i>	154
<i>Poslanička uputa u liječenju zavidnosti</i>	160
Poslanikova rukja i dove za zaštitu	164
Dokazi o šejtanovom opsjedanju čovjeka	172
<i>Dokazi iz sunneta o opsjedanju i ulasku džina</i> <i>u čovjekovo tijelo</i>	175
<i>Šta učenjaci kažu o džinskom opsjedanju čovjeka</i>	181
<i>Osvjedočeni primjeri džinskog opsjedanja čovjeka</i>	185
<i>Šejh Ša'ravi pristaje da u svoju kuću primi džina u posjet</i>	189
<i>Šerijatska utemeljenost liječenja džinskog opsjedanja</i> <i>i padavice</i>	192
<i>Dilema u vezi liječenja opsjednutog džinima</i>	195

<i>Siže odgovora šejhu-l-islama Ibn-Tejmije</i>	
<i>na prethodna pitanja</i>	196
<i>Zašto džini opsjedaju čovjeka i ulaze u njega?</i>	199
<i>Vrste džinskog opsjedanja čovjeka</i>	203
<i>Simptomi koji upućuju na opsjednutost i</i>	
<i>džinsko prisustvo u čovjeku</i>	205
<i>O vrijednosti liječenja časnim Kur'anom</i>	208
<i>Kako liječiti časnim Kur'anom?</i>	214
<i>Kako se liječi nemoć u bračnoj postelji uzrokovana sihrom?</i>	239
<i>Kako se liječi gluhoća?</i>	242
<i>Kako se liječe bolovi u zglobovima i paraliza?</i>	243
<i>Centri za liječenje Kur'anom</i>	244
<i>Liječenje Kur'anom nije magija ili vračanje</i>	245
<i>Poslanikova medicina potvrđuje liječenje Kur'anom</i>	246
<i>Kur'an je lijek za svaku bolest</i>	247
<i>Želimo jasne i neoborive dokaze o onome što tvrde</i>	
<i>liječnici Kur'anom — učači rukje</i>	247
<i>Uništavanje sihra i razgovor sa džinima</i>	248
<i>Obmanjivanje ljudi i skretanje s Pravoga puta</i>	249
<i>Kur'an je čist od takozvanih "iscjeljitelja Kur'anom"</i>	249
<i>Revidiranje nekih shvatanja</i>	251
<i>Ajeti i dove za zaštitu</i>	256
<i>Prvi način zaštite: Učenje Kur'ana</i>	256
<i>Drugi način zaštite: Zikr — veličanje Uzvišenog Allaha</i>	258
<i>Treći način zaštite: Pribjegavanje i predavanje</i>	
<i>Uzvišenom Allahu</i>	259
<i>Četvrti način zaštite: Činjenje zikra izgovaranjem riječi: "Lā</i>	
<i>havle ve lā kuvvete illā billāh, vel-hamdu lillāh"</i>	260
<i>Peti način zaštite: Traženje utočišta kod Allaha</i>	262
<i>Zaključak</i>	265